

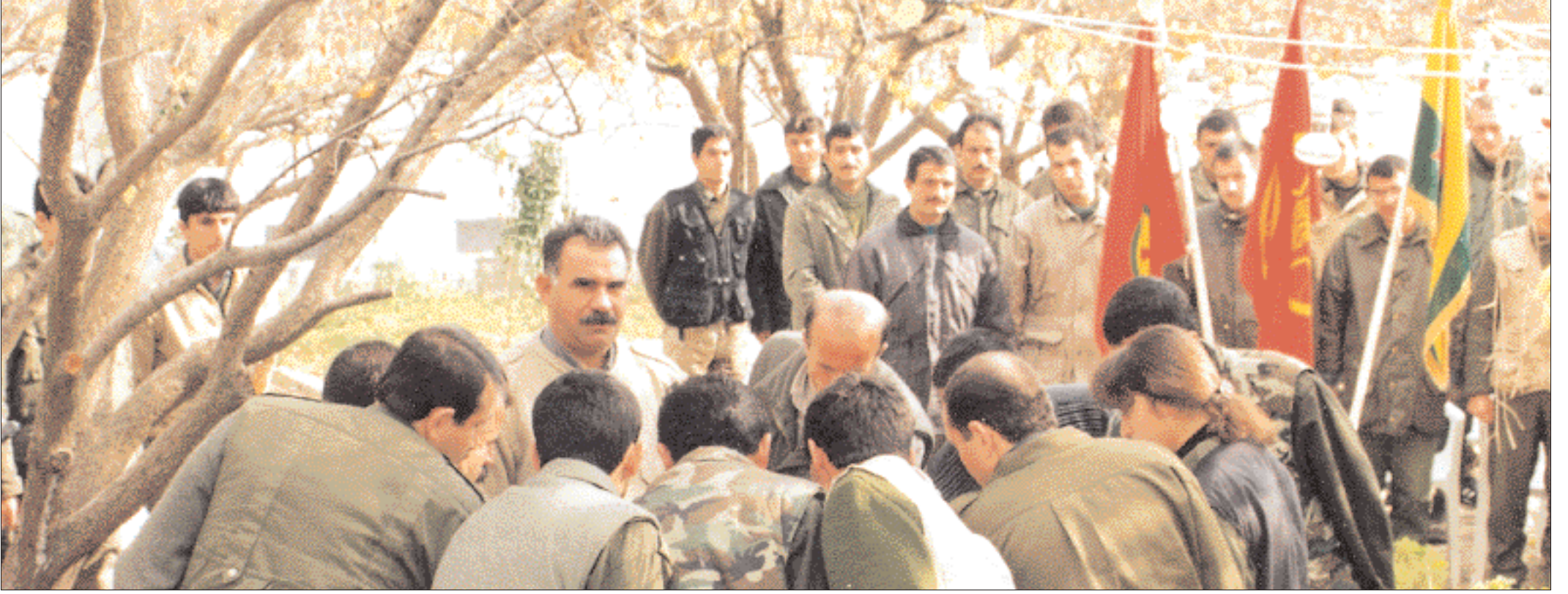

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 17 / Sayı: 194 / Şubat 1998 / 5,- DM

Emperyalizmin Ortadoğu hamlesi ve KÛRDİSTAN DEVRİMİ

Yirminci yüzyıl devrimler ve karşı-devrimler tarihinde en çarpıcı yüzyılı ifade eder. Devrimlerin en belirgin özelliği proletarya ve halk ağırlıklı bir karaktere sahip olmalarıdır. Daha önceki yüzyılla-

rın bütün devrimleri egemen-sömürücü sınıflar adına geliştirilirken, yirminci asrın devrimlerinde ise en ezilen sınıfların ve halkların kurtuluşu belirleyici yer tutar.

Avrupa'da gelişen kapitalizme karşı özellikle burjuva devrim yıllarının yerini gericiğe bırakmasına karşın, proletarya ağırlıklı ideolojik, politik ve sosyal hareketlilikler söz konusudur. I. Enternasyo-

nal, Paris Komünü, II. Enternasyonal, III. Enternasyonal ve Bolşevik önderlikli Sovyet deneyimi ile dünyanın dört bir tarafına yayılan ve başta Çin devrimi ol-

mak üzere ulusal kurtuluş devrimleri, neredeyse bütün yüzyılı kapsar, altüst eder. Bu devrimler geçmiş yüzyılların egemenlik anlayış ve tarzlarını büyük oranda

● PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın değerlendirmesi 12. sayfada

Çelişkiyi doğru kavramak (Eser'in Anısına)

Goethe, Faust adlı eserinde, Tanrı ile Mefistofeles'i (Şeytan) yanyana getirip konuşturur. Tanrı, Mefistofeles'e, kulu Faust'u tanıyıp tanımadığını sorar. Mefistofeles Faust'u tanımaktadır. Ona göre, Faust, Tanrı'ya garip bir biçimde hizmet eden, içindeki kaynaşmanın kendisini uzaklara sürüklediği, kendi deliliğinin yarı yarıya bilincinde olan; gökyüzünden en güzel yıldızları ve dünyada da en yüksek hazları isteyen; her türden yakınlık ya da uzaklığa derinden devinen kanmak bilmez gönül sahibi bir insandır.

Tanrı, Faust'a güvenmektedir. Şimdilik kendisine karışık bir hizmet verse de, onu yakında aydınlığa kavuşturacaktır. Faust'u iyi tanır; çünkü "Küçük bir ağaç henüz yeşillendiği anda, bahçıvan, gelecekte onun çiçek açacağını ve meyve vereceğini bilir."

● A. Haydar Kaytan yoldaşın değerlendirmesi 9. sayfada

Kafkaslarda yaşanan gelişmeler ve olası sonuçları

Mahir Welat yoldaşın
değerlendirmesi 4. sayfada

SERXWEBÛN'dan

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Susurluk bir savaş gerçeğidir

Balikesir'in küçük bir kasabası olan Susurluk bir gün Türkiye'nin "merkezi" olarak uyandı. Bir kamyonun çarptığı mercedesten TC gerçeği çıktı. "devlet çeteleri" ve "çete devleti" deyimi kamuoyu gündemine oturdu.

ANASOL-D hükümetinin Başbakanı Mesut Yılmaz'ın talimatı üzerine Kutlu Savaş başkanlığında hazırlanan "Susurluk Raporu" geçtiğimiz ay kamuoyuna açıklandı ve bu rapor etrafında birbirini takip eden tartışmalar başladı. Rapor genel çizgileri hem de çok yetersiz biçimde belirlemeye çalışıyor ve kamuoyuna bir tartışma çerçevesi çiziyordu. Nitekim tartışmalar ve sorular bu çerçevenin içine sıkıştırıldı. Tabii ki bu çerçeve içinde tartışmayacağız, tartışamayız.

Öncelikle, "Susurluk Raporu"nun çizdiği çerçevenin tartıştığı iki noktayı belirtmemiz gerekiyor. Birinci nokta; bu raporun TC devletinin en azından 1993 yılı ve sonrası itibarıyla "faili meçhul" olarak adlandırılan yüzlerce cinayetlin ve bu cinayetleri işleyen çete oluşumlarının sorumluluğunu yarım ağızla da olsa kabulü ve itirafıdır. TC devletinin, bir yandan bu itirafı yaparken, aynı zamanda, devletin niteliği gereği böylesi oluşum ve cinayetlerin vazgeçilmezliğini de açıkça itiraf etmiş olmasıdır. Öyle ki, kamuoyu önünde sözde bir itirafta bulunur ve özleştirir verilirken, aynı anda hatanın öldürme fiilinde değil, bu fiilin acemice yapılmış olmasında aranması ve bundan böyle de devleti koru-

● Devamı 2. sayfada

Ortadoğu'da bitmeyen yapay krizler

● Yazısı 8. sayfada

Parti dışı anlayışları meşrulaştırma

● Yazısı 10. sayfada

Düzeyler savunması

"Her 'gerçek' gizlenmeyi sever; bu binlerce yıl önceki insanların bir sözüydü. Gerçeğin her zaman gizlenmeyi sevdiği ve aslolanın hep gizli kaldığı doğru. Bir de madalyonun diğer yönü var.

O da, insan bir şeyi ne kadar açıklarsa, o kadar örtmüş olur. İnsan, bir şeyi açıklamada ne kadar derinlikliyse, bu açıklamasıyla, açıkladığının çevresine bıraktığı sis perdesi de o kadar yoğundur."

● Yazısı 18. sayfada

Susurluk bir savaş gerçeğidir

“Ya söz eyleme dönüştürcek, ya da artık söz söylenemeyecektir.”

● Baştarafı 1. sayfada

ma maksatlı fiillerin yapılabileceğinin açıkça beyan edilmesi tavrı sergilenmiştir.

TV kanalları ve gazetelerde nerede ise sayfa sayfa ifşa edilen “*Susurluk Raporu*”, Kutlu Savaş’ın da bizzat ifade ettiği gibi, bir resim çizmiştir. Derinliği yoktur. Gizli tutulan on bir sayfasında hangi gerçeklerin saklı olduğu ise, açıkça bilinmemekle birlikte, tahmin edilmektedir.

Bu raporu TC tarihinde bir ilk olarak önemsemekle birlikte, açık ki sokaktaki en sıradan insan bile bunun bilinmeyişi açığa çıkaran bir belge olmadığını da görmektedir. Adeta kamuoyu tarafından sorgulanan devlet, kamuoyunun bildiği ve sorguladığı noktalarda suçu kabul ederek, kaçınılmaz olarak devletin niteliğini sorgulamaya varacak tartışmaları bu sınırdan tutmayı amaçlamıştır. Elbette, bilineni itiraf etmek de küçümsenemez. Ama bu, kamuoyunun yargı gücünü kapatmaya ve saptırmaya dönük olursa, ki burada öyledir, bu durumda devletin kabul ettiği çerçevenin reddi de kamuoyu açısından bir zorunluluk demektir.

“*Susurluk Raporu*”, Mesut Yılmaz hükümeti eli ile TC devletinin, daha önce karşısına aldığı toplumsal kesimlere dönük bir uzlaşma metni-çerçevesidir. Raporun başbakanlığa sunulduğu halde ilk günden kamuoyuna açıklanması da, raporun hazırlanış nedeninin başbakanlığı bilgilendirmek değil, böyle bir amaç peşinde olduğunu ortaya koymuştur. Mesut Yılmaz hükümeti, bu metnin devlet tarafından topluma sunulmasında sadece aracılık yapmıştır. Ve aslında, ANASOL-D hükümeti ile oluşturulan koalisyonun işlevi de burada bitmiştir. Belirtmeliyiz ki, bu hükümetin rolü de bu idi.

Bu raporun, başbakanlık eliyle kamuoyuna açıklanması ile, genelkurmayın düzenlediği çeşitli birifingler arasında doğru bir bağlantı vardır. Veya şöyle söyleyebiliriz; bu ikisi, önemli oranda aynı amaçlıdır. Basın ve üniversiteler başta olmak üzere toplumun çeşitli kesimlerine birifingler vererek, “*Ordu savaşta yapacağını yapmıştır, şimdi sıra sivil kurumladadır*” mesajını veren genelkurmay, “*Susurluk Raporu*” vasıtasıyla da, başbakanlık üzerinden tüm topluma mesajını iletmıştır. Dolayısıyla Kutlu Savaş’ın raporunu, genelkurmayın birifingler dizisinin sonuncusu olarak değerlendirmek de mümkündür.

Bir bütün olarak incelediğimizde, gözümüze çarpan en önemli gerçek, yukarıda belirttiğimiz paragrafta gizlidir. Bunu şöyle ifade edebiliriz:

Raporun “*milad*” olarak 1993 tarihini alması tesadüf değildir. Bu tarihten sonra, Kürdistan ulusal kurtuluş savaşına karşı geliştirilen özel silahlı örgütlenmeler eliyle emniyet teşkilatı, yani polis örgütü giderek neredeyse ordu ile boy ölçüşen ikinci bir kuvvet haline geldi. Bu öyle boyutlara ulaştı ki, biz de birçok değerlendirmemizde, TC tarihinde sıkça görülen ordu darbelerinden sonra şimdi polis darbelerine de hazır olmak gerektiğini belirtmiştik. Yine Türk ordusu neredeyse Kürdistan’a sığınmış gibidir. Onun bu durumu, 1920 yıllarında Mustafa Kemal ve Kazım Karabekir’in Kürdistan’a sığınmalarını çağırıştırmaktadır. Batı’da, metropollerde sosyal-siyasal denetim büyük ölçüde askeri yapıya alternatif olarak geliştirilen ve silahlandırılan polis ve özel tim ile, bunlarla bağlantılı paramiliter örgütlerin elindedir. Geçen günlerde Kıbrıs’ta

geliştirilen gösterişli tatbikatlar, basında olağanüstü süslenerek verilen hava gösterileri ve buralarda emekli generallerin attıkları zavallılık kokan “*Türkiye laiktir, laik kalacak*” sloganları, bu gerçeği tersinden gösterme çabasıdır. Bugün bulundukları aşama, ileride yoksulluktan gösterişli madalyalarını satacakları günlerin kendilerini beklediğini göstermektedir.

Elbette polis teşkilatının ordu ile yarışmasına ikinci bir kuvvet haline gelmesi, Türk devlet yapısı açısından kabul edilir bir husus değildir. Ordunun bunu mutlak surette önlemek istemesi kaçınılmazdı. Ancak, dengeler öylesine sarsılmıştır ki, Türkiye’nin mutlak hakimi sayılan ordu bile, bu durumda kendini tek düzenleyici güç olarak görememiş ve kuvvet dengelerinin yeniden oturtulmasında topluma başvurmak ihtiyacını duymuştur. “*Susurluk Raporu*” işte bu başvurunun belgesidir ve iki amaç taşımaktadır. Birinci amacı, ordunun güç dengelerini ve yaşadığı büyük değersizlik durumunu yeniden oturtma sürecinde toplumun desteğini ya-

geleneğinde de sıkça görüldüğü üzere, bastırma bir yana Kürdistan devrimi ve Türkiye halk muhalefetine daha da gelişmesine ve dünya çapında meşruiyet kazanmasına yol açan bu çapul ve cinayet güçlerini yine bizzat kendisi tasfiye etmek zorunluluğunu duyar olmuştur. Bununla da bir taşla iki kuş vurmak istemektedir. Birincisi, yenilginin ve bütün kirli işlerin sorumlusu olarak bu güçler işaret edilmektedir. İkincisi, Türk Silahlı Kuvvetleri yine “*temizleyici güç*” olarak toplumun güvenine mazhar olacaktır. Dolayısıyla, “*yüce devlet ve şanlı ordu*” kavramı böylece yine kurtarılmış ve devletin bekası güvence altına alınmış olacaktır.

İkinci temel amaç elbette birinci ile bağlantılı olarak çok önemlidir. Bu, özellikle Türkiye’de gelişen toplumsal muhalefetin, ordunun yeniden düzenleyicilik sınırında hapsedilmek istenmesidir. Özellikle son bir yılda, ordu, “*sivil*” muhalefet güçlerini böyle bir yönlendirme içinde tutmaya özel bir çaba harcamaktadır. Hatta bizzat çağrılarıyla sivil muhalefetin böyle

ma yöntemimiz ve mantığımız olamaz. O halde önce “*Susurluk*”un tanımını yapmamız gerekiyor. “*Susurluk*” nedir?

“*Susurluk*” bir savaş gerçeğidir; sömürgeci Türk devleti ile Kürdistan halkının devrimci kuvvetleri arasındaki savaşın geldiği boyuttur. “*Susurluk*”, Türk egemen sınıflarının Kürdistan üzerindeki sömürgeci hakimiyetlerini sürdürmek için, Kürt halkının varolma hakkını bile hiçe sayarak ve “*devlet çıkarları her türlü hukukun üstündedir*” anlayışı temelinde yürüttükleri vahşettir.

“*Susurluk*”, uluslararası emperyalizmin bölgedeki çıkarlarını güvenceye almak için, halkların bağımsız ve özgür yaşama taleplerine, demokratik ve sosyalist mücadelelere karşı yürüttüğü savaşın bir gereği olarak saldırı amaçlı yarattığı “*çelik çekirdek*” örgütlenmesinin en başta gelen güçleridir. Ne var ki, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi TC gerçeğinde emperyalizmin bu “*çelik çekirdiği*”ni parçalamış ve “*Susurluk*” ortaya çıkmıştır. “*Susurluk*”, ne salt TC ile sınırlıdır ve hele ne de or-

sıtıyor. Kültürel olarak, bütün bunları meşru görmeyi, yaşam biçimi olarak kabul etmeyi ve içselleştirmeyi anlatıyor. “*Susurluk*” budur. Bu açıdan bakıldığında, “*Susurluk*”, salt bilinen tanımıyla devlet de değil, aynı zamanda bu devletin toplum için çizdiği yaşam çerçevesidir.

Eğer böyle ise, böyle kabul edeceksek, “*Susurluk*” vakası ile ortaya çıkan suç şebekeleri ve suç unsurlarını tespit etmenin ve bunları devletin “*yasal çerçevesi*” içinde ele almanın hiçbir anlam teşkil etmeyeceği de açıktır. Burada, TC devleti anayasası ve yasalarının sınırları dahilinde sorunun ele alınması; suçlunun kendisi ve suçun kaynağının “*yargı kürsüsü*” haline getirilmesi ve en azından buna alet olma anlamına gelecektir ki, bu da demokratik ve sosyalist platformda bulunanların elbette işi olmasa gerekir. O halde hemen belirtmeliyiz; TC devletinin “*hukuki çerçevesi*”nin kendisi “*Susurluk*”tur.

“*Susurluk*”, TC devletinin kuruluş temelleri ve niteliğinden ayrı düşünülemez. Zaten açığa çıkan da budur. 1921’de Mustafa Suphi ve on dört arkadaşının Mustafa Kemal’in özel kuvvetleri tarafından Karadeniz’in sularında boğdurulması “*Susurluk*”tur. Yine, Rize mebusu Ali Şükrü’nün “*faili meçhul*” biçiminde katledilmesi “*Susurluk*”tur. Ali Şükrü’yü Mustafa Kemal’in emri ile askeri kuvvetler tarafından kuşatılarak öldürülmesi ve TBMM’nin kapısına ayaklarından asılması “*Susurluk*”tur. Anadolu’daki Yunan kuvvetlerine karşı tek örgütlü direnişi geliştiren Çerkez Ethem’in, Yunan işgalinin gerisindeki İngiliz desteğinin geri çekilmesi sonrasında tasfiyesine karar verilerek, Mustafa Kemal tarafından geliştirilen politika ile adım adım Yunan kuvvetlerine sığınmak zorunda bırakılması ve hain ilan edilmesi “*Susurluk*”tur. 1921’de Kocgiri hareketinin bastırılmasına dönük olarak, tıpkı günümüzdeki özel hareket birlikleri gibi çapulcu birliklerinin örgütlenmesi ve bu birliklerin emirleri doğrudan Mustafa Kemal’den alması “*Susurluk*”tur. Burada sadece birkaç örnek saydık. Bu örnekleri, Osmanlı tarihine kadar uzatabiliriz. Yine cumhuriyet tarihi içinden, kuruluşun günümüze kadar uzatabiliriz. Yine cumhuriyet tarihi içinden, kuruluştan günümüze kadar sayısız örnek verebiliriz.

Örneğin, en yaygın bilinen adıyla MHP, yani sivil faşist kurumlaşma ne zaman ve nasıl ortaya çıktı? Türkeş kimdir? 1970’ler boyunca işlenen yüzlerce cinayet, katliam nasıl tanımlanabilir? Maraş katliamı hangi odağın ürünüdür? 1 Mayıs 1977 katliamı hangi ellerce gerçekleştirilmiştir? 12 Eylül 1980’nin bizzat kendisi nedir? Diyarbakır zindanında PKK’li tut-saklara en vahşi işkenceleri yaparken, “*devlet benim*” diyen Esat Oktay Yıldırım’lar kimdir? 1984’lerde adı sıkça duyulan “*Kasaplar Deresi*”ne onlarca ve yüzlerce insan bedenini gömen, çöplükte köpeklerle yem olarak atan el kimin elidir? Kürdistan’da üç binin üzerinde köyün boşaltılması, yakılıp-yıkılması, aynı zamanda yapılan işkenceler, çapul ve hatta tecavüz ve cinayetler hangi tanımın içine girer? Ormanların yakılması, suların zehirlenmesi, kadınların kısırlaştırılması, yiyecek ambargoları, açlık kuşatmaları, ölü soyuculuğu nasıl tanımlanabilir? Üst üste yığılan gerilla cesetlerine çizmelerini basarak poz veren OHAL valileri, kopardıkları kelleleri saçlarından tutarak fotoğraf çektiren, kestikleri kulakları anahtarlık olarak yanlarında saklayan, hatta nişanlı-

“Susurluk bir savaş gerçeğidir; sömürgeci Türk devleti ile Kürdistan halkının devrimci kuvvetleri arasındaki savaşın geldiği boyuttur. ‘Susurluk’, Türk egemen sınıflarının Kürdistan üzerindeki sömürgeci hakimiyetlerini sürdürmek için, Kürt halkının varolma hakkını bile hiçe sayarak ve ‘devlet çıkarları her türlü hukukun üstündedir’ anlayışı temelinde yürüttükleri vahşettir.”

nına alma ihtiyacı. Diğerleri ise, toplumun muhalefetine bu sınırdan durdurma amacıdır.

“*Susurluk Raporu*”nu bu iki temel nokta üzerinde değerlendirmek bizi daha doğru sonuca götürecektir.

Türk Silahlı Kuvvetleri’nin güç dengelerini yeniden oturtmak için toplumun desteğini yanına alma ihtiyacı, çok önemli bir gerçeği ortaya koyar. Bu, devletin topluma karşı şiddet kuvvetleri olan ordu ve polis örgütlenmesinin –ve tüm istihbarat kuruluşlarının–, Kürdistan halkına ve Türkiye toplumuna karşı sürdürdükleri savaşta yaşadıkları yenilginin sonunda birbirleri ile çatışır noktaya gelmelerinin önemli bir itirafıdır. Başta Kürdistan halkı olmak üzere halklara karşı en kirli savaş yürüten güçler, şimdi bu kirin içinde kendileri boğulur duruma gelmişlerdir. Kürdistan devriminin bastırılması için her türlü cinayet ve suç örgütünün kurulmasına ve yasa dışı yollardan faaliyet yürütmesine bizzat vize veren ordu, Osmanlı devlet

harekete geçirici ve düzenleyici gücü olma misyonu yürütmektedir. Bu, Türkiye toplumunda emekçi halk hareketinin hem zayıflığını göstermekte, hem de aslında bu iradenin oluşmaya başladığı her tarihsel süreçte nasıl yönlendirilip devlet kanalına akitildiğinin çok canlı bir örneğini gözler önüne sermektedir. Ne yazık ki, Türkiye tarihinin her önemli dönemeç noktasında, Türk egemen sınıfları bu manevrayı çok büyük ustalıkla yapmış ve hemen her defasında da sonuç alabilmişlerdir. Eğer bugün Türkiye emekçi halklarının irade gücü açığa çıkacaksa, bu gerçeğin görülmesi ve aşılması zorunluluğu vardır.

“*Susurluk Raporu*” etrafında bugün kamuoyu, daha çok sözde hukuki bir tartışmanın içine çekilmiştir. “*Cinayetleri kim işledi*”, “*emri kimler verdi*”, “*bunlar yargılanacak mı*”, “*devlet adam öldürebilir mi*”, “*devlet adam öldürecekse nasıl öldürmeli*” “*Yeşil nerede, ne zaman yakalanacak*” türünden tartışmalar, açık ki bizim tartış-

dunun denetiminden çıkmış birkaç çapulcunun suçlanması ile izah edilebilir. “*Susurluk*” emperyalist sistemin halklara karşı geliştirdiği savaşın niteliğinin ve biçiminin kendini ele vermesidir.

“*Susurluk*” faşizmdir. İşçi sınıfı ve emekçi halk kitleleri üzerindeki bütün sömürü ve şiddet, bütün hak inisiyatiflerinin yok edilmesi, topluma hakim kılınan korku ve ölüm duygusu, yaşama sevincinin kalmaması, umarsızlık, duyarsızlık ve daha her şeydir. “*Susurluk*”, Türk devlet karakteri ve geleneğinin kaldırılmaz bir yük olarak Türkiye toplumunun sırtına bindirilmesidir.

“*Susurluk*”, TC’de temsil edilen ideolojik-siyasi, askeri, ekonomik, kültürel bütünlüğü ile bir sistemin örgütlülüğüdür. İdeolojik-siyasal olarak ırkçılık, şovenizm ve sosyal şovenizmi ifade ediyor. Askeri olarak, emekçi sınıfı ve halkların her türlü demokratik taleplerine karşı saldırı savaşını ifade ediyor. Ekonomik olarak, yine aynı amaç üzerinde talan ve çapulu yan-

larına en değerli hediye diye postalayan komandolar hangi gerçeğin içine girer? Bütün bu olup bitenleri duymazdan, bilmezden gelen bir sivil toplum nasıl tanımlanabilir? Savaş kıskırtıcılığı yapan basın, üniversiteler, yargı, hatta tıp adamları hangi tanımın içine oturtulmalıdır? Daha da sayabiliriz. Tabii ki eklemek ve hatta en başa almak gerekiyor. Bütün bu gerçeklerin içinde emekçi sınıf ve halklara doğruları anlatması, onlara demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin yollarını öğretmesi, bunun savaş gücü olması gerekirken, sosyal-şovenizm tuzağından çıkamayan “*sol*” hangi tanımın içine girebilir? Bunlar nasıl bir ideolojik-siyasal mücadele vermiş, nasıl bir kültür ve ahlakın temsilcisi olmuşlardır?

Eğer biz, “*Susurluk*”u tartışacaksak, bütün bu boyutlarıyla ele almamız gerekiyor mu? Şüphesiz evet!

İkinci nokta, geline aşama ve bu aşamada nelerin yapılması gerektiğidir.

“*Susurluk*”un TC devleti yasalarına karşı devlet içinde bir sapma değil, bizzat sistemin kendisi olduğu kabul ediliyorsa; doğrultunun ne olması gerektiği de açıktır. “*Susurluk Vakası*” sadece TC’nin değil, emperyalist sistemin halklarımızın başına bela ettiği “*çelik çekirdeği*” parçaladığı ve deşifre ettiğine göre, bu, yeni bir platformun da sonderece açık olarak ortaya çıkması demektir. Devlet, gerçek niteliğini belki bugüne kadar kitlelerin gözünden gizleyebilirdi. Ama artık, “*çekirdek*” deşifre olmuştur. Ama dikkat edersek ordu, tam da bu noktada yeniden atağa geçmiş ve inisiyatif devrimci hak güçlerine kaptırmamanın manevralarına girişmiştir. II. Mahmut’un, “*Yeniçeri ordusu*”nu yine imparatorluk askerlerinin top atışlarıyla yerle bir etmesi gibi; bu kez de, modern Türk ordusunun genelkurmayı, cumhuriyetin özel birlikleri olarak geliştirilen JİTEM, emniyet, özel tim, itirafçı, korucu ve sivil faşist güçlerden mürekkep çapulcu ordusunu gerekirse tıpkı II. Mahmut gibi yerle bir ederek, son Türk devletini yeniden örgütleme gücünde olduğunu göstermek istemektedir. Fa-

kat aslında bu gücü yoktur. Çünkü tüm bu sayılan güçler, çapul ekonomisinin de bütün subaşlarını tutmuş ve uluslararası bağlantıları olan, genel olarak sistemin türettiği güçlerdir. Hele ki bu ordu, Kürdistan ulusal kurtuluş güçlerine ve halkına karşı vahşi savaşını sürdürdüğü müddetçe, kendini bu çapul kuvvetlerinden ayıklaması hiçbir biçimde mümkün değildir. Çünkü, bugün “*Susurluk*”la mahkum edilen tüm bu güçler, iç savaş kuvvetleridir. Kürdistan’a ve Türkiye emekçi halklarına karşı iç savaş konumlanması içindeki devlet, kendini bütün bu güçlerle bilerek ve isteyerek donatmıştır. Ama şimdi, bunlardan arınması kendi isteği dahilinde değildir. Zaten bu nedenledir ki, “*demokratikleşme*” adı altında halk kitlelerini kendi yanına çekmeye çalışmaktadır. Her şeyden önce ordunun “*çelik iradesi*” parçalanmıştır. Merkezi otoritesi, disiplini ve merkezi politikası zaafa ve parçalanmaya uğramıştır. Bu durumda, çağdaş “*Yeniçeri*” kuvvetleri olan “*çeteler*”, açıktan meydan okuma cesaretini de rahatlıkla bulmaktadırlar. Ağa’ın, Bucak’ın Çiller’lerin gücü buradan kaynaklı değil mi?

Halklarımızın karşısına çıkan soru çok net: “*Nasil yaşamak istiyoruz?*” Bu soruya vereceğimiz cevap, platformumuzu da belirleyecektir.

“*Susurluk Olayı*”nı tartışmak, şimdi ki tavır üzerinde tartışmaktır. Bu “*vaka-i hayriye*” çok açık olarak, devletin niteliği ve biçimini tartışmaya açmıştır. Bu şu anlama gelir: Halklar olarak bizim irademiz nedir ve bu irade nasıl temsil edilecektir?

TC devleti ve onun çizdiği yaşam çerçevesi, herkesin de gördüğü gibi Kürdistan savaşına çarpmış ve burada “*Susurluk*” çıkmıştır. “*Susurluk*”un anlamı konusunda hemfikir isek, o halde, bu devlet çerçevesi içinde bir yaşam modelinin bizim irademizi temsil edemeyeceği de açıktır. Ya da şöyle de diyebiliriz: Sözde süper savcılar, süper mahkemeler önüne hangi şahıslar çıkarılıp, hangi sözde süper yargılamalar yapılırsa yapılsın ve yine bu devlet hangi sözde demokrasi cila-

sına batırılsa batırılsın, bu, başta halkımız ve Türkiye halklarının da istemlerinin karşılığı olamaz. Bunun çerçevesini biz halklar platformunda çizmek ve içini döşemek zorundayız.

Kıscacası Türkiye’de emek ve halk güçleri, ya yeni bir doğrultuya girecek; ya da, “*Susurluk*” aşılamayacaktır. İkinci durumda devlet, sahte birtakım yargılamalarla ve “*demokrası*” şovlarıyla kitleleri kendi rotasında tutmaya devam edecektir. Türkiye devrimci güçleri ve kitleler, devleti; ırkçı-şoven ideolojisi, sömürgeci-faşist siyasal yapısı, askeri-militarist saldırı savaşı, işkence ve çapul kültürü бүtünüğü içinde yargılamak ve bu yargılamanın somut mücadele platformunu oluşturmazlarsa, Türkiye’de emekçi sınıf ve halkların iradesinden bahsetmek de mümkün olmayacaktır.

Şüphesiz ki, “*Susurluk*” yargılanıyor. Bu yargılamayı, bizzat partimiz öncülüğünde Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı yapıyor. Yargılamanın ön aşaması açığa çıkarma, yani deşifre etmedir. TC devletin nitelik ve biçimi, herkesin de gördüğü gibi Kürdistan devrimci savaşı karşısında açığa çıkmıştır. Düşmanı deşifre etme gerçeği tamamlanmak üzeredir. Ama yine aynı durum, Türkiye’de hemen tüm kesimlerin “*Susurluk*”la bağlantısını da açığa çıkarmıştır. Türkiye açısından şimdi burada bir ayrışma gerekiyor. İşte biz tam da bu ayrışmada yeniden yaratılmak istenen muğlaklığa izin vermemek, safları net bir biçimde belirlemek durumundayız.

Eğer “*Susurluk*” sömürgecilik ise, faşizm ise, özel savaş ise, emperyalist işbirlikçilik ise, ırkçılık ve şovenizm ise; “*Susurluk*”a karşı olmak da, Kürdistan üzerindeki sömürgeciliğe karşı olmak, yani halkımızın devrimci iradesini koşulsuz tanımak, demokratik olmak, bağımsız olmak, emekçilere ve halklara karşı kardeşlik duygularının somutta temsilcisi olmak demektir.

Dikkat edersek, burada birbirinin tam karşıtı iki cephe platformu çıkmaktadır. Hem “*Susurluk*”a karşı olup, hem de Kür-

distan üzerindeki sömürgeciliği ve vahşi savaşı görmezden gelmek mümkün değildir. Böylesi durumlar açık bir ikiyüzlüktür. Bu; iki cephe arasındaki sınırları muğlaklaştırma tavrıdır. Hem “*Susurluk*”a karşı olup, hem de anti-faşist, anti-sömürgeci ve anti-emperyalist bir mücadelenin gereğini yerine getirmemek yine bir ikiyüzlülüktür. Hem “*Susurluk*”a karşı olup, hem de Kürdistan halkı ve onun öncülüğü ile aynı cephede olmamak yine açık bir ikiyüzlülüktür.

TC devletin “*Susurluk Raporu*” ile itiraf ettiği tüm olaylar ve gerçeklik çok daha boyutlu olarak halkımız tarafından biliniyor, yaşanıyordu. Kürdistan halkı için bunlar çok geriden, çok sınırlı itiraflardır. Artık “*Susurluk’tan sonra faili meçhuller bıçak ile kesilir gibi durmuştur*” söylemlerin ise hiçbir kıymet-i harbiyesi yoktur. Kürdistan’da yine “*faili meçhu*”ler olduğu gibi devam etmekte, bırakalım “*faili meçhu*”leri, İstanbul’da, Adana’da, sokak infazları gerçekleştirilmekte, 15 yaşındaki Kürt kızları öldürülmektedir. Bizim için de-ğişen bir şey yok.

Ancak Türkiye toplumu açısından durum belki biraz bu yönüyle farklılık arzedebilir. Türkiye toplumu, daha çok devlet propagandalarına göre biçimlenen bir toplum olarak, “*Susurluk Raporu*”nda ifade edilen, hem de çok sınırlı ifade edilen gerçekleri şimdiye kadar bilmediğini, görmediğini, bunun için tavırsız kaldığını belirtebilirdi. Ancak şimdi, bizzat devletin itirafıyla da gerçekler önemli oranda deşifre edilmiştir. Eğer tam bir faşist ve azgın bir şoven değilse, ya da düşünme yeteneğine tıbben engel teşkil edecek bir arazi yoksa, her insan hangi gerçekle yüzyüze olduğu konusunda bundan böyle asgari bilgilere sahip olarak, bir tavrın da sahibi olma zorunluluğunu duyacaktır.

İşte bu, kitlelerin örgütlenmeye büyük ihtiyacı duyması demektir. Nitekim kitleler bugün bu ihtiyacı giderek daha açık biçimde dile getirmektedirler. Bu talebe cevap vermek elbette ki, demokratik ve sosyalist bir yaşamdan yana olduklarını iddia eden devrimci güçlerin görevidir.

miyoruz. Halbuki buna ne kadar ihtiyaç var, övgüye değer insanlara...

Yaşamak istiyoruz!

Neden bunun en temel gerekçesini görüp değerlendirmiyoruz? Bu soruya cevabını vermek zorundayız. Aksi halde birbirimizi ikiyüzlü ilan etmemiz, birbirimize girişmemiz gerekiyor. Bu kavganın sanılan kavgalardan kırk kat daha değeri vardır. Yeni yaşama karşı dayatmalarımızın hiçbir değeri olamaz. Ortalığa fırlayıp, “*ben de şerefli insanım, çağdaş insanım*” diyerek, kendini yanıltmaya hiç gerek yok. Böyleleri piyasaya dolup taşımış.

Bu utanç verici bir şey! Bu utancı, çok erkenden görüp ve kendimize yüklenmek zorundayız. İsyanımızın en temel nedeni bu olmalı! Kõr cesaret var. Kendimize karşı büyük õfke duymalıyız.

Büyük õfkeler olmadan büyük doğrulara ulaşmak mümkün değildir.

Biz Kürtler hep õfkeliyiz. Bağırıp, çağırıp, kırıp, dõkeriz. Bu da kõr bir õfke. Bu yaşama karşı bir ihanet ve gafleti dayatmaktır. Ne cesaretle yaşama ihaneti, gafleti ve çõzumsuzluğu dayatıyoruz? Cevaplar verilecek. Başka türlü birbirimizi affedemeyiz ki!

Sizlere göre sıradan bir yaşam da mümkündür. Hayır mümkün olmamalıdır! Sizlere göre sonderece hastalıklı olmak da mümkündür. Hayır olmayacak! Sizlere göre yaşadığımız gibi herkes rahat merhabalaşabilir, üzülebilir, sevinebilir, ehileşebilir. Hayır olmaz!

İnsanlık felsefesine vuruyoruz, olmuyor. Siyasete vuruyoruz, olmuyor. Feodal ve kapitalist ölçüye vuruyoruz, olmuyor. Hatta klasik kõlelik ölçüsüne vuruyoruz, yine olmuyor. Yani hepsinden daha kötü bir durumdayız? Bu bir kadar mı? Asla ne bir kader olabilir, ne de hepsinden daha kötü

Türkiye’de tüm demokrasi ve sosyalizm güçleri bugün böylesine ertelenemez bir görevle yüzyüzedirler. Türkiye toplumu için yaşam müthiş öğretici olmuştur. Hiçbir kitabın, hiçbir söz yığınının anlatamayacağı gerçekler kendisini öylesine dayatmıştır ki, bunun karşısında hiç kimse duramaz. Ya herkes sözünün gereğini yerine getirecek, demokratik ve sosyalist olmanın ölçüleri üzerinden hareket edecek; ya da o, artık kendini hiçbir biçimde gizleyemeyecektir. Ya halkların birleşik demokratik cephesinin aktif bir gücü haline gelinecek, ya da demokrasi ve sosyalizm cephesinde olma iddiası ancak sahtekarlığının ve ikiyüzlülüğünün kanıtı olacaktır. Ya söz eyleme dönüşecek, ya da artık söz söylenemeyecektir.

Bir yol ayrımına gelinmiştir. Başta ABD olmak üzere tüm emperyalist güçlerin bölgemiz üzerinde ve özelde de Kürdistan üzerindeki hesaplarına ve pratik politikalarına bakıldığında, halklarımıza dayatılan büyük oyunu görmemek mümkün değildir. Türkiye toplumu “*Susurluk Raporu*”nun satırları arasında dolaştırılırken, Türk Silahlı Kuvvetleri Güney Kürdistan sınırlarına yaptığı yığınak üzerinden saldırıman sürdürüyor. Amansız bir savaş devam ediyor. ABD Kõrfez üzerinden bütün bölge halklarını tehdit ediyor. ABD ve diğeri emperyalist güçler için esas tehditin, uyuz bir köpek gibi taşlayıp kõşeye sıkıstırdıkları Saddam olmadığını ise tüm dünya biliyor. Bölgede bütün bir emperyalist sistem için tehdit teşkil eden alanın Kürdistan ve burada verilen devrimci kurtuluş savaşı olduğunu söylemeye bile gerek yok. “*Susurluk*”u çõzmek; işte, buradaki düğümü çõzmekten, “*Susurluk*”a karşı tavır almak Kürdistan halkı ile aynı cephede omuz omuza savaşmaktan geçiyor.

Tarihi inisiyatif kesinlikle halklarımıza geçmiştir. Emperyalistler ve TC devleti, şimdi bu inisiyatifini yeniden ele geçirmenin manevraları ve saldırıları içindedirler. Görülmesi ve asla izin verilmemesi gereken günün temel gerçeğı budur.

kendinizi kandırıyorsunuz.

Küçük adam olmakta ısrar ediyoruz.

Gözünüz enginliklerde, büyüklüklerde seyretmiyor.

Küçük adamın hikayesi tehlikeli bir hikayedir. İnsanlığın başına ne gelmişse bu küçük adamın küçüklüğünden olmuştur.

Değişik suratlarımız var.

Kõylü suratlılığı! Gayri ciddi suratlar!

Yalancı suratlar! İkiyüzlü suratlar! Bu suratlar, devrimin ciddi ve değerli suratları yanında hiçbir anlam ifade etmiyor.

Değersizdir, insanlığın başına beladır.

Baharları karşılamaya hazırlanıyoruz. Birçok tarihi bahar vardı. Ama bu baharlara bahar coşkusuyla karşılık veremedik. Bahar sıcağıyla topraklarımızı kucaklayamadık.

Bahar çok sağlam geliyor. Yaşam umudu hayli güçlü geliştiriliyor. İşte bu baharlarda iliklere kadar duyarlı olmak gerekiyor. Baharların hakkını vermeliyiz. 1998 baharını halkın baharına dönüştürmek için hazır olmalıyız. Bu baharı halkın büyük umut baharına dönüştürmeliyiz.

Elbette ilkin kendi içimizde umut baharını yakalamalıyız. Fakat Kürdistan tarihinde baharları bozma, kirletme tutumu birçok kez görüldü. Hâlâ baharları kirletmek isteyenler de var. Ama bundan sonra baharlarımızı kimse kirletemez. Baharı yakalayabilmek için, halka baharı umut haline getirebilmek için, şu son yıllarda yapılanlar hayli kapsamlı. Yapılanları, görkemlikleri, acıları, çilleleri yüreğinde duymayan küçük adamlarda var? Hem de dolu. Bunlarda yürek yok.

Bahar sıcağılığı!

Halk için baharın sıcağılığı nasıl yaratılmak istendi? Tarih incelenmeli. Büyük baharları, devrimle, umutla, tutkuyla yaşamak için ülkeye, devrime sevdalanacağız. Yoksa büyük baharları yaşayamaz, yaşatama-

yız. Sadece umut baharlarını umutsuzluğa çeviririz.

Bireycilik!

Bireycilik çok güzel bir olay haline gelmiş. Bireycilik gölgemiz gibi yakamızı bırakmıyor. Ya da biz mi bireyciliğı bırakmıyoruz? Kendimiz ve halk için umut olabilmek, halkın umudu haline dönüşebilmek bütün mesele burada. Bunu düşünler, serseriler, soytarılar, ülke kaçkınları aklına bile getmezler. Çünkü korkaklar. Kendilerinden korkuyorlar. Yazık çok yazık! Yürekler ne kadar cüce! Ne kadar bencil, iddiasız! Devrimcilikten ve sonuç almaktan uzak! Böyle bir ulusun bireyleri haline getirilmişsiniz.

Bu hususları böyle çarpıcı bir biçimde görmeye de yanaşmıyorsunuz. Bir tarz icat edilmiş, buna bayılıyorz. Bu tarzı değiştirmek zorundayız. Çünkü, bunu tanıyoruz ve bizi tatmin etmiyor. Kaybettirdiğini görüyoruz. Biz kendimizi can pazarına ucuz atmış insanlar değiliz, olamayız. Ülkemizin kattilleri ulusumuza böyle bir şeyi layık görebilirler.

Ama asla! Biz bu katilleri tanımıyoruz. Tanımayacağız. Özgücümüz temel alacağız.

İnsan özgücü!

Tehlikeler hâlâ var. Çünkü pratik gösteriyor ki, kendimizi bile kandırmaktan çekinmiyoruz.

Fanatik yönler ağır basıyor.

Bu fanatizm yıkılmadan özgür insanlara, özgür bir devrime ulaşmak mümkün mü?

Fanatizm bütün olumlu, gelişme vaat eden her şeyi kõreltıyor. Böyle aşılması gereken ciddi durumlarımız var aslında. Zafer yürüyüşü temsil edileseydi, onlara “*dua*” ederdik, õvgüler yağdırdık. Ama bu yok. Ortada zafer yürüyüşünü temsil edip de õvgüye layık kişilikler görmiyoruz, alkışlaya-

Halklar baharına

Abdullah Öcalan

Unutmayalım ki, hâlâ çok ciddi bir devrim çalışmasının sahibi değiliz. Çok kaçan bir ülkenin insanları olarak kadere razı olan kişilikler durumuna gelmişiz. Buna razı olmayız. Bir şeyler başarmak ve başlatmalıyız. Geçmiş yaşam deneyimlerimiz var, ama içinde fazla başarı imkanı görülmüyor. En kötüsü de bunu kendimize itiraf etmiyoruz. Sonderece kendinizi kamufle ediyor,

Kafkaslarda yaşanan gelişmeler ve olası sonuçlar

Mahir Welat

İçerik: Bu yazıda, Kafkaslar'da yaşanan gelişmeler ve olası sonuçlar ele alınmaktadır. Özellikle, Azerbaycan ve Gürcistan arasındaki gerilim ve çatışmaların, bu bölgedeki halkların hayatına ve bölgenin geleceğine etkileri tartışılmaktadır. Ayrıca, uluslararası toplumun bu krize yaklaşımı ve çözüm önerileri de değerlendirilmiştir.

Bu yazıda, Kafkaslar'da yaşanan gelişmeler ve olası sonuçlar ele alınmaktadır. Özellikle, Azerbaycan ve Gürcistan arasındaki gerilim ve çatışmaların, bu bölgedeki halkların hayatına ve bölgenin geleceğine etkileri tartışılmaktadır. Ayrıca, uluslararası toplumun bu krize yaklaşımı ve çözüm önerileri de değerlendirilmiştir.

Bu yazıda, Kafkaslar'da yaşanan gelişmeler ve olası sonuçlar ele alınmaktadır. Özellikle, Azerbaycan ve Gürcistan arasındaki gerilim ve çatışmaların, bu bölgedeki halkların hayatına ve bölgenin geleceğine etkileri tartışılmaktadır. Ayrıca, uluslararası toplumun bu krize yaklaşımı ve çözüm önerileri de değerlendirilmiştir.

Bu yazıda, Kafkaslar'da yaşanan gelişmeler ve olası sonuçlar ele alınmaktadır. Özellikle, Azerbaycan ve Gürcistan arasındaki gerilim ve çatışmaların, bu bölgedeki halkların hayatına ve bölgenin geleceğine etkileri tartışılmaktadır. Ayrıca, uluslararası toplumun bu krize yaklaşımı ve çözüm önerileri de değerlendirilmiştir.

Bu yazıda, Kafkaslar'da yaşanan gelişmeler ve olası sonuçlar ele alınmaktadır. Özellikle, Azerbaycan ve Gürcistan arasındaki gerilim ve çatışmaların, bu bölgedeki halkların hayatına ve bölgenin geleceğine etkileri tartışılmaktadır. Ayrıca, uluslararası toplumun bu krize yaklaşımı ve çözüm önerileri de değerlendirilmiştir.

Bu yazıda, Kafkaslar'da yaşanan gelişmeler ve olası sonuçlar ele alınmaktadır. Özellikle, Azerbaycan ve Gürcistan arasındaki gerilim ve çatışmaların, bu bölgedeki halkların hayatına ve bölgenin geleceğine etkileri tartışılmaktadır. Ayrıca, uluslararası toplumun bu krize yaklaşımı ve çözüm önerileri de değerlendirilmiştir.

ABD emperyalizminin 2000 yılında izleyeceği stratejiyi şöyle açıklıyor: "Avrasya, dünyanın politik olarak etkili ve dinamik devletlerinin çoğunun evsahibidir. Tarihi küresel güç heveslilerinin tümü Avrasya kökenlidir. Amerikan üstlüğünün tüm potansiyel politik ve ekonomik rakipleri gibi, dünyanın en kalabalık, bölgesel hegemonya heveslileri olan Çin ile Hindistan Avrasyalı'dır. Ekonomileri ve askeri harcamaları bakımından, ABD'den sonra gelen ilk altı ülke gibi, açık nükleer güçlerin biri dışında, diğer gizli nükleer güçlerin de hepsi yine buradadır. Avrasya dünya nüfusunun yüzde yetmişbeşini GSMH'nin yüzde altmışını ve enerji kaynaklarının yüzde yetmişbeşini temsil ediyor. Avrasya'nın gizli gücü toplu olarak Amerika'yı bile gölgede bırakıyor.

Avrasya, dünyanın eksenindeki süper kıtasıdır. Avrasya'ya hükmeden güç; dünyanın, Batı Avrupa ve Uzakdoğu'dan oluşan ekonomik olarak üretken üç bölgeden ikisi üzerinde belirleyici etkiye sahip olur. Avrasya'ya hakim olan ülkenin, otomatik olarak Ortadoğu ve Afrika'yı da denetleyeceğini, bir haritaya göz atarken bile görmek mümkündür. Avrasya'nın belirleyici jeo-politik satranç tahtası işlevine sahip olması sonucu, Avrupa için ayrı ve Asya için de ayrı politika oluşturulması artık yeterli olamaz. Avrasya ana kıtasında güç dağılımının ne olacağı, Amerika'nın küresel liderliği ve tarihi kalıtı üzerinde kesin öneme sahiptir.

Sürdürülebilir bir Avrasya stratejisi,

rupa demokratik köprü başının genişletilmesinin sürdürülmesi olmalıdır. Uzakdoğu'da Çin'in önemi büyük olasılıkla artacak ve bir Çin-Amerikan siyasi uzlaşması geliştirilmedikçe, Amerika'nın Avrasya stratejisi sahibi olması mümkün olmayacaktır. Avrasya'nın merkezinde genişleyen Avrupa ve bölgesel olarak yükselen Çin arasındaki alan, Rusya kendisini kesin bir biçimde emperyalizm sonrası devlet olarak yeniden tamamladıkça, siyasi bakımdan kara delik olarak kalacaktır. Bu arada Rusya'nın güneyinde Orta Asya etnik çatışmaların ve büyük siyasi rekabetlerin kazanı olma tehditini taşıyor."

Yoğun çelişki ve çatışmaların yaşandığı Ortadoğu'ya dayatılan ABD önderlikli stratejinin, Rusya ve eski Sovyet cumhuriyetlerine dayatılan stratejilerle bütünlüklü olarak değerlendirilmesi gerekiyor. SSCB'nin yıkılmasıyla birlikte, birçok yeni devlet ve cumhuriyet kendi bağımsızlıklarını ilan ettiler. Ve bunun ardından, bu devletler kapılarını sonuna kadar Avrupa'ya ve Amerika'ya açtılar. "Yeni dünya düzeni"nin insan hakları, demokrasi rüzgarı, Sovyetler Birliği'nden ayrılan cumhuriyetlerin bilincinde olmadan hem halk olarak, hem de yöneticiler düzeyinde emperyalist propagandaya kapılarak, her şeylerini peşkeş çekmeleriyle sonuçlandı. Bu bölgede petrol, doğal gaz ve diğer zenginlik kaynakları dikkate alındığında, emperyalizmin Ortadoğu'ya uyguladığı konseptin bir benzerini de burada uygulamaya çalıştığı Brezezinski'nin değerlendiril-

stratejinin uygulanabilmesi için Türk devleti aktif olarak sürece girdi. Her şeyden önce tarihsel olarak Kafkas ülkeleriyle olan dini, kültürel ilişkiler gibi avantajlarla, yine "Büyük Türkiye" gibi amaçlarla ABD stratejisinin çok kolay uygulanacağı hesaplandı.

Nitekim Sovyetler dağıldıktan sonra, bu bölgelerde sosyalizme karşı yoğun ve düşmanca bir ideolojik faaliyet yürütüldü. Rusya'yı, Baltık Cumhuriyetleri'ni (Estonya, Letonya ve Litvanya) ve Ukrayna'yı zayıflatarak, sosyalizmin etkinliğini darbeli. Esas olarak, Rusya'nın kuşatmaya alınması ve Rusya'nın ilişki çemberinin daraltılması için, bu sahaların mutlaka denetime alınması gerekiyordu.

Bu sahalarda turanizm, pantürkizm ve islamizmin gelişmesi önemliydi. Bunun için basın ve medyadan tutalım, kolej ve kuran kurslarına kadar tüm araçlar, Türki cumhuriyetlerinde, hatta Gürcistan'da, ABD ve Avrupa'nın desteği ile devreye koyuldu. Fethullah Gülen'in ABD tarafından bu kadar desteklenmesi bunun içindir. Yine Türkiye, Orta Asya'dan aldığı binlerce öğrenciyi faşist ideolojiyle donatmaya hız verdi.

İdeolojik alanda din, Türki cumhuriyetlerinde önemli bir etkidir. Geçmişte Sovyetlere karşı kullanıldı ve halen de kullanılmaktadır. Ekonomik alanda büyük bir talan politikası izlenerek, sosyalist gerçekleştirme sürecinde elde edilen kazanımlarla, yerli işbirlikçiler birleşerek, akıl almaz bir sömürü politikası uygulandı.

Bakü petrolleri

daha acil olan önümüzdeki aşağı-yukarı beş yıllık süreyi kapsayan kısa dönem veya yaklaşık yirmi yıllık orta dönemle, bunun ötesindeki uzun dönemi ayırtedebilmelidir. Kısa dönemde Amerika, Avrasya haritasındaki mevcut jeopolitik çoğuluğu pekiştirmeli ve süreklileştirmelidir. Bu strateji, Amerika'nın üstünlüğünü tehdit eden düşman bir koalisyonun oluşmasından da öte, herhangi bir devletin buna tek başına kalkışması gibi uzak bir olanağın da ortaya çıkmasını önleyerek, Amerika'nın politik manevrasına ve diplomatik yönlendirmesine prim kazandırır. Süregiden politika, orta döneme ulaşıldığında Amerika liderliği tarafından dürtüklendikleri takdirde, Avrasya'yı kapsayan daha işbirlikçi bir güvenlik sistemini oluşturabilecek, stratejik olarak uyumlu ortakları ortaya çıkarabilecektir. Bütün bunlar uzun dönemde, gerçekten paylaşılan siyasi sorumluluğun küresel çekirdeğine dönüşebilir.

Avrasya'nın batı bölümünde Fransa ve Almanya kilit oyuncular olmayı sürdüreceklere. Amerika'nın merkezi hedefi, Av-

dirmesinden de anlaşılmaktadır.

Her şeyden önce ABD emperyalizmi, Kafkasya'da emperyalist politikalarının gerçekleştirilmesi için çok büyük engeller görmemektedir. Bölge halkları kapitalist sistemle yeni tanışıyorlar. "Yeni dünya düzeni ve insan hakları, demokrasi" gibi sözde söylemlere henüz tam anlam verdikleri söylenemez. Kapitalist sistemin çok kısa sürede, kendilerine refah getireceği beklentisine kapıldılar.

Beklentileri ve başlangıçta umut bağlanan kapitalist sistem, halkların istemlerine cevap vermeyince, halklar bir boşluğa yaşadı. Milliyetçilik rüzgarları, mafyacılık, fuhuş ve yoksulluğun gelişmesiyle birlikte, halklararası çatışmalar ve büyük savaş ortamları doğdu. Bunun sonucunda, doğal olarak emperyalizme karşı bir güvensizlik gelişti.

Emperyalist planın öncelikli hedefi, Rusya'nın bölgede etkin bir güç olmasını bütünüyle engellemektir. Rusya'nın güçten düşürülmesiyle birlikte cumhuriyetler ideolojik, politik, askeri ve ekonomik alanda bu konseptle göre kuşatılacaktı. Bu

Buna bağlı olarak yaygın bir ticari ilişki ağı döşenerek, doğal kapitalist ölçülere bile uymayan asalak-işbirlikçi bir burjuva sınıfı yaratıldı. Yine bölgedeki yeraltı zenginliklerinin denetim altına alınması için Ortadoğu'daki egemenlik savaşı bunlarla bağlantılı içerisinde zirvede seyretmektedir. Bütün ülkeler, bu zenginlikleri denetim altına alabilmek için ekonomik güçlerini seferber etmiş durumdadır.

İçinde bulunduğumuz dönem, bu vahşi ekonojik talanı durdurmak için başta Rusya olmak üzere, diğer halklar için bir netleşme süreci olmaktadır. Bir eğilim olarak Türk burjuvazisine ve Yahudi sermayedarlarına bağımlı olan, oldukça örgütlü ve uluslararası güçlerle ilişki içerisinde olan medya tekeli sonuna kadar kullanılmaktadır. Bunun yanında bir de bu yıkım ortamında kapitalist beklentiler içerisinde olan ve umduklarını bulamayan yurtsever milli burjuva bir sınıfın ülkelerine sahip çıkmaları ve yabancı sermaye ile çatışma halinde olmaları, hemen hemen bütün cumhuriyetlerde de gelişmektedir.

Askeri alanda ise kuzeyde Baltık devletleri ve Ukrayna'yı NATO'ya bağlama-sıyla birlikte, siyasi ve ekonomik bağımlılığı geliştirerek, Rusya'yı ablukaya alma durumu sözkonusudur. Güney'de ise Türkiye'yi kullanarak ve askeri işbirliğini geliştirerek, Kafkaslar'da istikrarsızlığı ve milliyetçiliği körükleyerek, çelişkileri sürekli gündemde tutmaktadır. Politik olarak Türkiye, bu ülkelerde her türlü politikaya başvurmaktadır. İdeolojik ve askeri komplo, ekonomik vb. alanlarda, Çeçenistan ve Azerbaycan örneğinde görüldüğü gibi bu ülkelerin iç sorunlarına el atmaktadır.

Bu çerçevede bakıldığında Türkiye'nin rolü, bir taraftan Rusya'yı kuşatma, diğer taraftan ise Kürdistan kapısını kapatmaktır. Emperyalizm, Türkiye üzeri Orta Asya ve Kafkasya cumhuriyetlerine egemen olmak istemektedir. Bu stratejinin hayata geçmesi için Kafkasya ve Kafkasya'nın Kürdistan kapısı hayati öneme sahiptir. Bu açıdan Türkiye, Kafkas ülkelerinin içişlerine sürekli bir müdahale gerçekleştirme arayışı içinde olmuştur ve kimi zamanlar da bu konuda başarılı olmuştur. Tarihsel ve dini çelişkilerden dolayı Ermenistan'la olan ilişkiler sürekli gergindi. Yine Azeri-Ermeni çatışmasından faydalanarak, burada egemen olmanın hiç de kolay olmadığı gerçeği mevcuttu.

Azerbaycan kısa sürede Türkiye'nin etkisine girerek, adeta Türk devletinin bir eyaleti durumuna geldi. Türk devleti, yapılan darbeler ve komplolarla Azerbaycan'ı kendine bağlamaya çalıştı. Azerbaycan'ın her ne kadar Aliyev döneminde bağımsızlık çabaları olsa da, dünya ile olan ilişkilerini daha da geliştirmeye yönelik bir politika izlemeye çalışsa da, ABD'nin Hazar petrolüne sahip olmak istemesinden dolayı, burada, ABD-Türkiye politikasının geçerliliği sözkonusudur.

Bilindiği gibi Azerbaycan geçmişte ve bugün de hâlâ büyük altüst oluşlar yaşamaktadır. İlk bağımsızlık ilanlarında Elçibey çok tehlikeli ve kirli bir politikanın sahibi oldu. Adeta Türk devletinin bir ajanı gibi hareket etti. Aliyev ise, bir yandan Türkiye ile ittifaklar geliştirirken, bir yandan da Rusya'dan kopamayacağını belirterek, bir denge politikası izlemektedir. Kendisine yönelik gelişen ve gelişebilecek en küçük bir muhalefeti bile komplo ve provokasyonlarla tasfiye etmekte olan biridir. Örneğin Azerbaycan'da devlet içerisinde önemli konumlarda bulunan, hatta içişleri ve ticaret bakanlığı gibi görevlerde bulunmuş olan Kürtler, Aliyev döneminde tasfiye edildi.

Son Susurluk raporuyla birlikte, Aliyev'e karşı gerçekleştirilmek istenilen darbe de tartışılardaki yerini aldı. Nitekim Ankara'yı ziyaret eden Aliyev mecliste yaptığı konuşmada, bu konuda bazı açıklamalarda bulundu. Aslında Türk devleti, Aliyev'in kayıtsız şartsız kendilerine teslim olmasını istiyordu. Dengelere oynayan, kendisini ayakta tutmak isteyen bir politikacıyı görmek istemedi.

Gürcistan ise küçük ve ekonomik sıkıntıları olan, toplumsal çelişkilerle birlikte, azınlık sorunu olan bir ülke durumundadır. ABD'ye bağımlı ve TC'nin bir vilayeti durumundadır. Gürcistan, Kafkasya ülkeleri içerisinde, stratejik olarak coğrafik önemini koruyan bir ülkedir. Aslında Gürcistan, çok çeşitli halkların yaşadığı, halklar mozaiği bir ülkedir. Özellikle Sovyetler Birliği'nin yıkılmasıyla birlikte dengeli bir politika izlemediğinden dolayı, kendi içinde büyük gırtlaklıklar ortaya çıktı, hatta bilindiği gibi Çeçenistan ile bir savaş süreci de yaşadı. Esasen sosyalizmin dağılmasıyla birlikte, kendisini birdenbire politik bir boşlukta buldu. Yine tarihi ve güncel komşularını ve özellikle de Rusya'nın bölgedeki mevcut konumunu

dikkate almayan bir politika izlemesi, kendisine pahalıya mal oldu. Nitekim bu politika, içteki dengesizliğin ve istikrarsızlığın çok ileri boyutlara varmasını beraberinde getirdi. Boyveren mafya ve devlet içindeki istikrarsız unsurlar, adeta bölgede bir Türkiye tipini yansıtmaktadır. Derin devlet ve çete gerçeğinin, mevcut durumda Gürcistan'ı dört bir koldan sardığını söylemek mümkündür.

Gürcistan yine Ermenistan ile yoğun çelişki ve çatışmaları yaşamaktadır. Özellikle Ermeniler'le olan çelişkileri çok kısa sürede çözülecek gibi değil. Diğer yandan Gürcistan hem kendi içindeki, hem de bölgesel sorunların esas sorumlusu olarak Rusya'yı görmektedir.

Gürcistan'ın diğer bir sınır komşusu ise Türkiye'dir. Mevcut durumda Gürcistan'daki iç sorunlar ve bunalımlı olan bu ortamdan en çok yararlanan Türk devleti olmaktadır. Şu anda Gürcistan'ın Türkiye'ye ödemesi gereken yüz milyon dolar borcu bulunmaktadır. Sadece bu da değil, bölge devletleri için de Gürcistan hem ekonomik, hem askeri olarak Türkiye ile ilişkilerinin en yoğun olduğu ülkedir. Türk askeri akademilerinde Gürci askerlerin eğitiminden tutalım, kültürel olarak da son yıllarda ittifak ve anlaşmaların geliştirildiği bilinmektedir. Türk devleti, Gürcistan'ı hemen hemen her yönüyle kendisine bağımlı hale getirmiştir. Böylesi bir durumda Türk devleti politik olarak, hatta kültürel olarak Gürcistan'a istediği zaman müdahale edebilmekte, politikalar belirleyebilmektedir. Bütün bunlarla birlikte yoğun bir ajan ağının da örgütlendiğini belirtmek mümkündür.

Aslında Türk devleti Gürcistan'da kendi denetimlerinde, kendilerine teslim olmuş bir yönetimi işbaşına getirmek istiyor. Diğer bir gerçeklik ise, Türk devleti Gürcistan'ı; Rusya'yı, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini ve bütün bir Kafkasya'yı çembere alma sahası olarak gördü. Schwarnadze ise Türkiye'yi Batı'ya uzanma köprüsü olarak değerlendirmektedir. Oysa bildiğimiz gibi, tarihsel olarak da Gürci halkının Türk rejimleriyle sürekli sorunları ve çatışmaları olmuştur.

Gürcistan güncel politik çıkarlardan dolayı, bölge halklarına ve Kürt halkına karşı tehlikeli bir işbirliği konumu içinde-

dir. Özellikle Türk devletinin eliyle, Gürcistan'ın burada yaşayan Kürtler'e uyguladığı bir baskı ve sindirme politikası sözkonusudur. Hatta bir süre önce Gürcistan'da diplomatik faaliyetler yürüten bir arkadaşımızın Türk devletine teslim edilme durumu da sözkonusudur.

Yine bundan kısa bir süre önce Schwarnadze'ye yönelik gerçekleştirilen suikastin ardında Kürtlerin olduğu yönünde, Türk MİT'ine bağlı bazı basın-yayın organlarının ileri sürdükleri iddialar vardır. Bununla, Gürci halkıyla Kürt halkını karşı karşıya getirmek istiyorlar. Kürtlerin, Gürcistan devleti ve halkıyla alıp verecekleri herhangi bir şey yoktur.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı, Türk devletiyle geliştirdiği tehlikeli işbirliğinden dolayı, bir kez daha Gürcistan'a uyarı yapmak istiyoruz. Bilindiği gibi Gürcistan-Türkiye ulaşım yolu Kürtlerin denetimindedir. Eğer bu tehlikeli politika ve işbirliğinden vazgeçilmezse, Kürtler doğal olarak kendilerini savunacaklardır. Kısacası, gerek Azerbaycan'da ve gerekse de Gürcistan'daki tüm çelişki ve çatışmalara rağmen, Türk devleti ve ABD emperyalizminin politikalarına uyum sağlamadıkları görülmektedir.

Son süreçte bölgenin bir diğer ülkesi olan Ermenistan'da çok ciddi sorunlar yaşandığına tanık olmaktadır. Özellikle Petrosyan'ın istifası bölgede yeni gelişmelerin işaretini göstermektedir. Petrosyan'ın istifasıyla en fazla telaşa kapılan ülkelerin başında Türkiye ve ABD gelmektedir. Nitekim istifanın hemen ardından, Ermenistan'a amborgalar uygulanacağı biçiminde tehditler savruldu. ABD emperyalizminin Türk devletiyle birlikte Kafkaslar'da geliştirmek istediği politikaların en önemli ayaklarından birinin Ermenistan olduğunu bilmekteyiz.

Karabağ sorunundan dolayı Ermenistan, Türk devletine karşı daha hesapçı bir politika izledi. Petrosyan bölgede bütünüyle bir ABD politikası izledi. Nitekim petrol boru hatlarının Ermenistan'dan geçmesinde ABD'nin ağırlık koyduğu bilinmektedir. Bundan dolayı başta Rusya olmak üzere, diğer bölge halklarına ve bu arada Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı çok kirli bir politika içine girdiler.

Kafkasya'ya ve Rusya'ya egemen ol-

manın, yani zengin yeraltı kaynaklarına ve doğal gazı sahip olmanın yolu, bir yönüyle Ermenistan'ı teslim almaktan geçiyordu. ABD'nin ve Türkiye'nin stratejisinin uygulanması için, böyle bir politikanın izlenmesi şarttı.

Alparslan Türkeş, anılarında Türk devleti ile Ermenistan arasında yaptığı arabuluculuğu şöyle değerlendiriyor: “Elçibey, henüz Azerbaycan Cumhurbaşkanıydı, Bakü'deydi. Avrupa'daki Ermeni lobisi, Türkiye ile Ermenistan münasebetlerinin düzeltilmesini istedi. Bu arada, Ermeni lobisi benim Elçibey'le yakınlığımı ve dostluğumu öğrenmişler. Türkiye'ye gelip, benden randevu istediler. Fransa'dan gelen Ermeniler beni ziyaret ettiler. Şunları söylediler: ‘Siz bize yardımcı olun. Azerbaycan'la Ermenistan arasında barış kurulsun.’ Ben, ‘memnuniyetle’, dedim.” Ve ardından Türkeş Petrosyan'la görüşmesini şöyle anlatıyor: “Fransa'daki Ermeni lobisinin organizasyonu sonucu, Ermenistan devlet başkanı Petrosyan'la, Paris'teki meşhur Krissan Otel'i'nde görüş-tüm. Kendilerine dostluk teklif ettim. Yardım edeceğimizi, Türkiye'den kendilerine transit geçiş hakkı vereceğimizi söyledim. Hatta, Karadeniz'de, kendilerine transit liman verebileceğimizi, böylece dünyaya açılacaklarını, dünyayla ticaret yapabileceklerini, ayrıca İpek Yolu'nu ihya etmek istediğimizi belirttim. İpek Yolu'nun en kısa şekilde Ermenistan'dan geçtiğini, bunun ihya edebileceğimizi açıkladım. İkibuçuk saat süren görüşmemiz sırasında, ayrıca Kazakistan Petrol Boru hattının Türkiye'ye kadar uzanacağını, en kısa istikametin Ermenistan'dan geçeceğini, Türkmenistan tabii gaz boru hattının da oradan geçirilebileceğini belirttim. Ermenilerin bu iki hattan çok yararlanabileceklerini, dostluğun gelişmesi halinde, Batı Avrupa'da olduğu gibi, sınırların açılacağını ve Ermeni vatandaşların serbestçe birbirlerine gidip geleceklerini, ticaret yapabileceklerini, bu durumun bölge barışını kuvvetlendireceğini, huzur ve mutluluk getireceğini kendilerine anlatmaya çalıştım.”

İşte bu kirli politikanın gerçekleşmesi için Avrupa'daki Ermeni lobisi ve İstanbul'da Türk devletine teslim olmuş Ermeni lobisi harekete geçirilerek, Erme-

nistan'ı bu stratejinin ve ittifakın içinde yer almaya ve ikna etmeye hız kazandırdı. L. Petrosyan ve çevresinin, TC ve ABD ile ilişki içerisine girmesini, Alparslan Türkeş ve Taner Akçam'la görüşmelerini bu çerçevede değerlendirmek gerekiyor. Yine, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı tavrı almalarının nedeni, kendileri için bu ittifak içinde biçilen roldür.

Ermenistan'ın mücadelemize karşı takındığı tavrı, Ermenistan'da yaşayan Kürt halkına yaklaşımını bu çerçevede anlamak mümkündür. ABD'nin, İsrail, TC ve bütün Kafkasya ile özelde Ermenistan'ı kapsayan bir ittifak geliştirmek istediği görülmektedir. Hatta böyle gizli bir ittifakın olduğunu belirtmek mümkündür. Petrosyan kendi tarihini red eden, katliamları hiçe sayan, Karabağ'daki kazanımları Türkiye'ye peşkeş çeken, güncel politikayı esas alan ve mücadelemize karşı gizli ittifak içerisinde bulunan bir çizgideydi.

Petrosyan Türk devleti tarafından kulanılmak istendi. Ulusal kurtuluş mücadelesinin ezilmesi halinde, Ermenistan'a Ağrı Dağı'ndan Van'a kadar, Kürdistan'ın bir parçasının verileceği vaadi verilmişti.

Son dönemlerde Karabağ'ın Azerbaycan'a bağlanması; sınırların açılması, Rusya'ya ve Ermeni yurtseverlere karşı tavrı sözkonusuydu. L. Petrosyan'ın tüm gizli hesapları açığa çıktı. Bu tehlikeli durumu gören Ermeni yurtseverleri ve bunların öncülüğündeki muhalefet kesiminin dayatmaları sonucu süreç, L. Petrosyan ve yakın çevresinin istifalarıyla sonuçlandı. Sadece Petrosyan değil, Türk devletiyle ilişki içinde bulunan bütün aşırı Ermeni milliyetçileri deşifre oldular. Gelişmeler, bu sürecin arkasında Rusya desteğinin olduğunu ve ABD ile TC'nin Kafkasya politikalarının objektif olarak darbelenmesi olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Esas olarak, yurtsever Ermeni halkı bu tehlikeli durumu görmüş ve müdahale etmiştir. Bu gelişmeler hem uluslararası boyutuyla hem de Ermenistan-Kürdistan boyutuyla yeni gelişmelere yol açabilir. Ermeni ve Kürt halkı, aynı düşman güçler tarafından imha edilmek istenilen iki komşu halktır. Günümüzde iki halk için de önemli fırsatlar doğmuştur. Kürt halkı önderliğine kavuşmuş ve onbeş yıldır im-

ha olmamak için –tüm engellere rağmen–, özgürlük ve bağımsızlık savaşını vermektedir. Ermeni halkı da sorunları olmakla birlikte, bağımsız olmanın avantajlarına sahiptir. Ermenistan günümüzde özgücüne dayanarak, Kafkasya'da oynamak istenen oyunların kurbanı olmak istemiyor.

Yakın gelecekte Ermenistan'da yeni seçimler de yapılacak. Ermenistan'ın bölge politikası ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesiyle olan ilişkilerinin alaçağı seyir ise daha çok bu seçimlerden sonra belirlenecektir. Seçimleri, büyük bir olasılıkla Taşnak Partisi'nin kazanacağını, yapılan kamuoyu araştırmaları gösteriyor. Bilindiği gibi bu partinin ileri düzeyde yöneticilerine, kadrolarına, Petrosyan iktidarı döneminde siyaset yasağı getirilmiş ve hepsi cezaevine atılmıştı. Petrosyan ve yandaşlarının istifalarıyla birlikte, Taşnak Partisi üzerindeki siyaset yasağı kalkmış, bütün kadroları serbest bırakılmıştı. Taşnak Partisi, Ermenistan tarihinde önemli yere sahip bir partidir. Bu partinin olası bir iktidarında, Türk devletiyle Petrosyan döneminde geliştirilen tehlikeli ilişkilerin geliştirilemeyeceğini belirtmek gerekiyor. Yine Koçeryan'ın da cumhurbaşkanlığı kazanması mümkündür. Hatırlanacağı gibi, Karabağ savaşında Koçeryan Ermeni halkının kahramanı ilan edilmişti.

Yukarıda, Rusya'nın etrafındaki çemberin daraltılmak istendiğine vurgu yapmıştık. Bu nedenle Kafkasya ve özellikle Ermenistan, Rusya için önem arz ediyor. Eğer Rusya çok tehlikeli bir Türk ve emperyalist yayılma politikasında boğulmak istemiyorsa, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ve Ermenistan'ın yeni dönemde içine gireceği konumu önemlidir. Dolayısıyla hem Kürt halkıyla, hem de bölgenin yurtsever ve diri halklarıyla ilişkilerini de geliştirmek zorundadır. İran'ın ve Yunanistan'ın konumları kendisi için keza önemli olmaktadır ve bu ülkelerle ilişkilerini daha da geliştirmeye çalıştığı görülüyor.

Yine Rusya, daha doğrusu bütün bölge halkları Gürcistan'ın emperyalizm ve Türk devleti ile ilişkilerini dikkat ile izlemelidir. Rusya'nın ve Ermenistan'ın çıkarları, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesiyle ittifaktan geçer.

1997 yılı şehit künyeleri -I (Hakkari Taburu '97 şehitleri)

● Adı, soyadı: **Burhan MUHAMMED**
Kod adı: **Aslan Akgül**
Doğum yeri ve tarihi: **Afrin, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **30 Nisan 1997, Zap**
● Adı, soyadı: **Cahide RONA K**
Kod adı: **Hilbirin**
Doğum yeri ve tarihi: **Tirbespî, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **29 Nisan 1997, Zap**
● Adı, soyadı: **Cihan BER**
Kod adı: **Mehmet**
Doğum yeri ve tarihi: **Kurtalan, ...**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Mayıs 1997, Zap**
● Adı, soyadı: **Abdürrahim CENGİZ**
Kod adı: **Ağit Herekol**
Doğum yeri ve tarihi: **Pervari, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**
Şehadet tarihi ve yeri: **29 Nisan 1997, Zap**
● Adı, soyadı: **Nejla KOÇER**
Kod adı: **Rahime Çekda**
Doğum yeri ve tarihi: **Tatvan, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **29 Nisan 1997, Zap**
● Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Nalin**
Doğum yeri ve tarihi: **...**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **29 Nisan 1997, Zap**
● Adı, soyadı: **Abdullah KAR**
Kod adı: **Bedri**
Doğum yeri ve tarihi: **Uludere, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **4 Haziran 1997, Dimi/ Gülpınar**
● Adı, soyadı: **Veli KANO**
Kod adı: **Memo**
Doğum yeri ve tarihi: **Haseki, 1977**

Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **14 Haziran 1997, Pirkanûs/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **Şevkettin SIG**
Kod adı: **Mahmut**
Doğum yeri ve tarihi: **Nusaybin, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **30 Temmuz 1997, Hakkari**
● Adı, soyadı: **Serkan Çiya EKER**
Kod adı: **Botan**
Doğum yeri ve tarihi: **Ankara, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1996**
Şehadet tarihi ve yeri: **30 Temmuz 1997, Pervari/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **Emine KIRAN**
Kod adı: **Gurbet**
Doğum yeri ve tarihi: **Şırnak/ Gundikê Remo**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **30 Temmuz 1997, Pervari/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **Yusuf ...**
Kod adı: **Demhat Agirî**
Doğum yeri ve tarihi: **İğdır, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Ağustos 1997, Hakkari**
● Adı, soyadı: **Ekrem AKSU**

Kod adı: **Welat Herekol**
Doğum yeri ve tarihi: **Pervari, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **8 Ağustos 1997, Hakkari**
● Adı, soyadı: **Kürdistan MUHAMMED FEQÊ**
Kod adı: **Nalin Rizgar**
Doğum yeri ve tarihi: **Halep, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **30 Temmuz 1997, Kela Nengi/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **Özgel UĞUR**
Kod adı: **Cansoz Cafer**
Doğum yeri ve tarihi: **Mardin, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Ağustos 1997, Elkê/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **M. Mustafa ALE**
Kod adı: **Cafer Agirî**
Doğum yeri ve tarihi: **Tatvan, 1972**
Mücadeleye katılış tarihi: **1992**
Şehadet tarihi ve yeri: **19 Ağustos 1997, Elkê/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **M. Akın ASLAN**
Kod adı: **Baran, Cûdî**
Doğum yeri ve tarihi: **Mardin, 1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Ekim 1997,**

Şevkani/ Hakkari
● Adı, soyadı: **Ali BEKÎRÎ**
Kod adı: **Diyar Bedîrxan**
Doğum yeri ve tarihi: **Kobani, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Ekim 1997, Şevkani/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **Lokman TÜRKSOY**
Kod adı: **Rizgar Gabar**
Doğum yeri ve tarihi: **Siirt, 1978**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Ekim 1997, Şevkani/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **Hüseyin YAVUZ**
Kod adı: **Mervan Avaşın**
Doğum yeri ve tarihi: **Maraş, 1971**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Ekim 1997, Şevkani/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **A. Özkan ASLAN**
Kod adı: **Cuma Karker**
Doğum yeri ve tarihi: **Özalp, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **11 Ekim 1997, Şevkani/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **Hamzi ÖĞÜSEL**
Kod adı: **Rûğes Başkale**
Doğum yeri ve tarihi: **Başkale, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **1994**

Şehadet tarihi ve yeri: **11 Ekim 1997, Şevkani/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **Ecevit ÇAĞAT**
Kod adı: **Delil**
Doğum yeri ve tarihi: **..., 1973**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Haziran 1997, Spîreş/ Başkale**
● Adı, soyadı: **M. Arif HASAN**
Kod adı: **Şervan Haydar**
Doğum yeri ve tarihi: **Halep, 1973**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995**
Şehadet tarihi ve yeri: **23 Haziran 1997, Spîreş/ Başkale**
● Adı, soyadı: **Mustafa GÜZEL**
Kod adı: **Şivan**
Doğum yeri ve tarihi: **Beytüşşebap, 1979**
Mücadeleye katılış tarihi: **...**
Şehadet tarihi ve yeri: **30 Eylül 1997, Nave/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **Rüstem ŞAHİNOĞLU**
Kod adı: **Sabri Cilo**
Doğum yeri ve tarihi: **Yüksekova, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **22 Haziran 1997, Spîreş/ Başkale**
● Adı, soyadı: **Allaatin ERİŞ**
Kod adı: **Welat Rizgar**
Doğum yeri ve tarihi: **Yüksekova, 1975**
Mücadeleye katılış tarihi: **1993**
Şehadet tarihi ve yeri: **9 Kasım 1997, Feraşın/ Hakkari**
● Adı, soyadı: **Hediyyet BEDEL**
Kod adı: **Vural Axın**
Doğum yeri ve tarihi: **Hilal köyü/ Uludere, 1977**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991**
Şehadet tarihi ve yeri: **16 Ekim 1997, Hakkari**

1995-96-97 Şehitler Albümü

Yakında Çıkıyor

Özel savaşın zindanlara dayatmak istediği politikanın temel araçları

M. Can Yüce

Bilindiği gibi Erzurum zindanlarında altmışlı günlere varan uzun süreli bir direniş yaşandı. Direniş son yirmi gününde giderek genelleşen bir nitelik kazandı. Diğer zindanlar dönüşümlü açlık grevleriyle destek sundular. Ve son iki hafta destek eylemleri gruplar biçiminde süresiz, dönüşümsüz açlık grevine dönüştü. Böylelikle genel bir nitelik kazandı. Son birkaç gün içinde dışımızdaki sol gruplar da merkezi bir tavır koyarak, fiili eylemlerle veya açlık grevleriyle bu direnişe destek verdiler. Öte yandan aileler, demokratik kitle örgütleri, HADEP belli ölçülerde direniş içinde yerlerini alarak direnişe destek verdiler. Daha önce **Mirza Mehmet Çimen** arkadaşın genelde özel savaşı, özelde de Erzurum zindanına dayatılan yalnızlaştırma, itirafçılaştırma, teslim alma politikalarını protesto eden, kendini yakma, feda etme eylemi gerçekleşti. Ve son dönemde Erzurum direnişi genelleşen ve zenginleşen eylemlerle Kürdistan ve Türkiye gündemine oturdu.

Bu gelişmeler karşısında hükümet durumu görüşerek kendi politikasını, tavrını kamuoyuna açıklama gereği duydu. Eylemin siyasi nitelikte olduğu, bu nedenle taleplerin hiçbirinin yerine getirilmeyeceği ve bu konuda kararlı oldukları yönünde açıklama yaptılar.

Neden Erzurum? Özel savaş rejiminin zindanlarında dayatmak istediği düzen, politika nedir? Güncelde uygulamaya çalıştığı zindan politikasının en temel araçları nelerdir? Bunun karşısında bizim somutlaşan tavrımız nedir? Ne olmalıdır?

Bilindiği gibi özel savaşın mücadelemize dayattığı topyekün imha savaşı, bir bütün olarak her alanı kapsayan, birçok unsuru ele alan kapsamlı bir stratejidir. Tabii bu stratejinin içinde öncelikli hedefler var. Bunlar, öncelikle vurulması gereken hedeflerdir. Bu hedeflere karşı kullanılan şiddet ve şiddet araçları, diğer yoketme yöntemleri kendi içinde bir bütünlük oluşturmaktadırlar.

Bu yok etme stratejisi içinde zindanlar önemli bir yer tutmuşlardır. Başından beri, 12 Eylül ve daha öncesinden başlayarak zindanları teslim almaya; zindanları birer teslimiyet odağı, pişmanlığın geliştiği, devrimciliğin tükendiği alanlar haline getirmeye çalışıyorlar. Bu, özel savaşın karşı devrimci stratejisinin çok önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Yaşanan yönelimlerden bunu biliyoruz.

Özel savaş, bu politikasını hayata geçirmek için çok farklı yöntemler ve araçlar kullanmaktadır. Bugün hâlâ bu yöntem ve araçlardan vazgeçmiş değildir. Özellikle '90'lı yıllarda mücadelenin kitlesel boyut kazanması, yine kitlesel tutuklamaların gelişmesi zindanlara onbinlerin doldurulması ile birlikte, hem bizim açımızdan hem de onlar açısından önemi arttı. Daha önce de önemliydi. Fakat bu önem yeni boyutlar kazandı.

Genel konsept dedikleri veya topyekün imha stratejisi ile özellikle gerillayı yalnızlaştırıp, halk temelinden, halk tabanından koparmak istediler. Bunun için köy yakmalar, faili belli cinayetler, kayıplar, yaygın şiddet hareketleri, göç ettirmeler, yani kısacası eski dille ifade edersek, tedip-tenkil ve techir hareketinin çok yaygın, şiddetli ve ölçüsüzce uygulandığını biliyoruz. Bugün, bu uygulamaların sonuçları ve nasıl geliştiği, kısmen de olsa özel savaşın resmi raporlarına yansımıştır. Çeteleşmenin, faili “*meçhullerin*” vb. hepsinin bir politikayı, bir stratejiyi oturduğunu bugün kendileri de itiraf etmişlerdir. Bizler, daha başından beri bunu söylüyorduk. Yine devrimci-demokrat kişiler, örgütler de bunu ifade ediyordu. Bunlar, bizim için sır değildir.

Mücadelemizi bitirmek için önce gerillayı yalnızlaştırmak, giderek kendi olanaklarıyla başbaşa bırakmak ve sonra son darbeyi vurmak istiyorlardı. Bunun için sınırsız bir şiddet uyguladıklarını, halka çok acımasızca yönel-

diklerini, cinayet makinası gibi çalıştıklarını; bunun bir parçası olarak onbinleri zindanlara doldurdıklarını biliyoruz.

Genelde böyle bir strateji uygularken, bu stratejinin zindanlar boyutunu ihmal etmeleri düşünülemezdi. Ve bu dönemde şunu görüyoruz; özellikle Kürdistan'daki zindanlara yüzde doksani ya da doksan beşi kitle ilişkisinden, serhildanlardan gelen; yani mücadeleye destek veren binlerce insanımız dolduruldu. Bu cezaevlerinde teslimiyeti, itirafçılaştırmayı çok etkince uyguladıklarını, uygulamaya çalıştıklarını ve bunu çeşitli araçlarla gündeme soktuklarını görüyoruz. Yine buna karşı halkımızın bilincinde, yüreğinde yer edinmiş kurumlaşmış olan zindan direnişçiliğinin, tarihi şanına yaraşır bir şekilde geliştiğini ve buralardaki mevzilerin korunmaya çalışıldığını; teslim alma, yalnızlaştırma, itirafçılaştırma politikalarına karşı dışı dışı bir mücadelenin verildiğini, direnişin sergilendiğini biliyoruz.

Ülkenin diğer alanlarında gerillaya ve halka karşı yoğun şiddet uygulayan özel savaş,

lamaya çalışmışlardır. İtirafçılaştırmayı zindanlarda çok etkince götüremeyeceklerini bildikleri için daha sorgu aşamasındayken, bunu dayatmışlardır. Ve bu politikayı pişmanlık yasası ile birlikte daha polis sorgusunda uygulayarak belli bir sonuç almaya çalışmışlardır. Bunun belli bir sonuç verdiği biliniyor. Ama aynı yaygınlıkta itirafçılaştırmanın tutmadığı da biliniyor. Ve bu durum onlar için sürekli rahatsız edici, mutlaka kendi stratejilerine uygun olarak çözümlenmesi gereken bir sorun olarak görülüyor. Bu da onları yeni arayışlara yöneltmiştir.

“*Nasıl bir zindan yapısı, hangi araçlar, hangi yöntemler*” sorularını kendilerine sordurtmuş ve bu temelde yeni arayışlar içine girmişlerdir. Bu arayışlar temelinde Kürdistan'daki zindanlara şiddet, işkenceye, açık çıplak saldırılara, yer yer katliama dayalı bir politika ile yönelmişlerdir. Özellikle '95 ve '96 yılında gerçekleştirilen katliamlarla sonuç almak istemişlerdir. Kürdistan'daki cezaevlerinde uygulanan politikalarda şiddet boyutu her zaman öndedir.

zindanları da boş bırakmamış ve yüklenmiştir. Fakat zindanlarda da genel direnişin, mücadelenin verildiğini ve teslim alma politikasının büyük ölçüde boşa çıkarıldığını, bu politikanın kurumlaşmasının önüne geçildiğini belirtebiliriz. Ama bu, şunu dışalamıyor; özel savaşın bu politikası taktik olarak boşa çıkarılmıştır. Bu, özel savaşın taktik yenilgisine rağmen, stratejik hedeflere bağlı olarak, fırsat bulduğunda, dengeler uygun olduğunda yeni taktik saldırılara girişmeyeceği anlamına gelmiyor.

Şunu anlatmak istiyoruz; özel savaş zindanda uyguladığı politikalardan vazgeçmemiştir. Hatta bu konudaki başarısızlıklarını birbirlerine yıkmaya çalışmışlardır. Örneğin, “*Bizim şehit vererek yakaladıklarımızı siz mahkemelerde bırakıyorsunuz. Zindanlarda onları istedikleri biçimde yaşıtıyorsunuz.*” Ağar döneminde, hatta ondan önceki dönemlerde bu tür propagandaların yapıldığına tanık olduk. Zindanların özel konumundan dolayı özel savaş kurmaylığı her zaman rahatsız olmuştur. Bunu, devrimci mücadeleye karşı verilen karşı-devrimci çabaların bir zaafı olarak, ya da bu mücadelenin zaafa uğratılması biçiminde yorumlamışlardır. Tabii burada uygulayıcılar kendi görevlerini yerine getirmedikleri için değil, bunu uygulamak isteyenler uygulamadıkları için yenilgiye uğramışlardır.

Kürdistan zindanlarında şiddet boyutu önde olan itirafçılaştırma, bunı derinleştirme çabaları çok etkince sürmüştür. İtirafçılaştırma politikasını daha zindana gelmeden yakalama aşamasında, polis sorgulamasında uygu-

olsa da rehabilitasyon politikasının Türkiye'deki zindanlarda, zindan yapısı üzerinde de başarıya ulaşmadığını belirtebiliriz. Bununla birlikte olumsuz, önüne geçilmeyen etkileri de var. Onları inkar etmiyoruz. Ama esas olarak bu politikanın başarıya ulaşmadığını biliyoruz. Burada şu ortaya çıkıyor sonuç itibariyle; özel savaşın geliştirdiği topyekün imha ve bitirme stratejisine karşı geliştirilen ulusal kurtuluş ve ulusal direniş mücadelesinin kendini her yönüyle yeniden geliştirmesi, bir yandan mevzilerini korurken bir yandan da yeni mevzilerle yükselişini tırmandırması sözkonusudur.

Ama burada şunu görüyoruz ki, özel savaş pes etmedi, vazgeçmedi. Çünkü karşı-devrim stratejilerinde, zindanları bir direniş odağı, bir direniş alanı olmaktan çıkarıp, bir tüketme, teslim alma odağı haline getirme hedefi vardır. Ve özel savaş bu siyasetinden vazgeçmiş değildir. Bu, zaten özel savaşın doğasına aykırıdır. Özel savaş her zaman egemen olmak, muhaliflerini bitirmek, muhaliflerinin iradesini kırmak, düşünce sistematiği-

ni dağıtmak ister. Kısacası bitirme, bozma, teslim alma; giderek süreç içerisinde tüketme politikasından vazgeçmez; zaten zindanların işlevi budur. Kişiyi etkisiz hale getirmek, ideolojik ve ruhsal anlamda yaşam alanında savaş dışı bırakmak, savaştan koparmak ister. Savaş dışı bıraktıktan sonra da kişiyi öyle kendi haline bırakmıyor. Politikalarını kişi üzerinde derinlemesine işlemeye çalışıyor. Bireyi teslim almak ve karşıtına dönüştürmek, yani ihanetçileştirmek, muhalif gücün bir daha karşısına somut olarak çıkmasına engel olmak özel savaşın zindandaki siyasetinin özünü oluşturuyor. Fakat özel savaş, zindanların bu işlevini yerine getirmediğini görüyor. Bu nedenle rahatsızdırlar, sürekli yeni politikalar üretiyorlar.

Devrimci tutsaklar da zindan alanının önemini biliyor. Burada can bedeliyle, kanla, dışı dışı mücadelelerin verildiğini, bunu korumanın mücadeleye canlı tutmanın, özel savaşla her düzeyde bir kavgaya tutuşmanın gerekliliğini, anlamını ve kaçınılmazlığını çok iyi biliyorlar. Dolayısıyla onlar da hazırdır.

İşte bu noktada hücre tipi cezaevi politikası oluşturmaya ve buna uygun fiziksel koşulları hazırlamaya başladılar. Bütün zindanlarda hücre tipine geçiş var. Buna uygun tecrit hücreleri yapılıyor. Yeni hücre tipi cezaevlerini inşa etme projelerinin geliştirildiğini görüyoruz. Aslında bu, yeni bir şey değildir. '97 yılında cezaevlerinin bazı bölümlerinin hücreye dönüştürmesi çalışmaları yürütüldü. Ve bu büyük ölçüde tamamlanmış durumdadır. Gelişen büyük tepkiler sonucunda:

“*Hücrelere siyasetleri koymayacağız. Çeşitli sorunları olan adli mahkumları yerleştireceğiz*” biçiminde açıklamalar yaptılar. Tabii bu açıklamaların hiçbir geçerliliği yoktu. Daha çok demokratik kamuoyunu, zindandaki direnişler sonucu oluşan kamuoyunu yatıştırmak, dikkatleri dağıtmak için uydurdıkları bir senaryoydu. Hücre tipi cezaevlerini tamamlamak için harıl harıl çalışıyorlar. Ve bunu da açık açık “*hücre değil, oda sistemi*” diyerek kamuoyuna yansıtıyorlardı.

Hücre tipinin özellikleri üzerinde genişçe durmayacağız. Ama şu nokta önemli: Esas olarak kişiyi tecrite, yalnızlaştırmaya dayanıyor. Başka bir ifadeyle örgütsüzleştirmeye dayanıyor. Bu, insanın toplumsal, sosyal varlığına bir saldırıdır. Sadece siyasal bir saldırı değildir. Yalnızlaştırma, kendi arkadaşlarından soyutlama, tecrit etme çok kapsamlı bir imha, yoketme siyasetidir.

Yalnızlaştırma, bireyselleştirme, bireyin içindeki düzeni, düzen alışkanlıklarını, duygularını güdülerini ayaklandırmadır. Öyle bir ayaklandırmadır ki, kişiyi çıldırma noktası götürecek bir politikaadır.

İnsan, sosyal bir varlıktır. Sosyal ortamdan koparılmış insan, insan olmaktan çıkar. Bu, insanlığa da yapılmış bir saldırıdır. Siyaseten bitirmekle yetinmiyor, sosyal ve ruhsal olarak da bitirmek istiyor. Böylelikle “*bana karşı çıkarsan, benim de sana vereceğim cevap budur*” demeye çalışıyor.

Bu politika sadece tutsakları ideolojik, politik, örgütsel, ruhsal ve sosyal olarak bitirme politikası olarak düşünülmemelidir. Bu aynı zamanda toplum üzerinde bir tehdit, bir şantaj politikasıdır. Yani şiddetle toplumu mücadeleden koparmak, muhalefet etmekten caydırarak, alıkoymak siyasetidir. İşte eskiden insanlar “*şunu yapsam iki yıl veya üç yıl, bilemedin beş yıla kadar çıkarım*” derdi. Ama şimdi, özel savaş “*bu sefer öyle değil*” diyor ve şu mesajı vermeye veya şu duyguları geliştirmeye çalışıyor; “*Bana karşı çıktığın anda bitirsin. Zindana girsene de ölü olarak, ceset olarak çıkarsın. Belki fiziki olarak sağ çıkarsın ama sosyal açıdan, ruhsal açıdan bitmiş, dengesizleşmiş veya devrimci ideolojik çizgisinden sapmış, tükenmiş bir kişilik olarak çıkarsın.*” Böyle bir imha politikasıyla karşı karşıyayız.

Tecrit ederek ve yalnızlaştırmakla direnişlerin de önüne geçmek istiyorlar. Kendi olanaklarıyla kendisiyle başbaşa kalan kişinin kendisiyle olumsuz anlamda hesaplaşmasının, yani iç çatışmasının olumsuz anlamda sürdürmesinin koşullarını da yaratmış oluyorlar veya bunu teşvik ediyorlar. Yalnızsın, kendini düşünüyorsun ve hep kendi üzerinde yoğunlaşıyorsun. Yalnızlık başlı başına bir şiddettir. O şiddet politikasıyla kendini yemeye, tüketmeye başlıyorsun. Çünkü özel savaş kendini yeniden üretme, örgütlenme, sosyal olarak kendini çoğaltma koşullarını ortadan kaldırmış. İnsan sosyal bir varlıktır; konuşma, ilişki geliştirme ihtiyacı duyar. Bunlar ortadan kaldırılmış ve her şeyden yoksun bırakılmıştır, kendi kaderinle başbaşasın. Aslında kendi kaderinle de değil, düşmanın imha politikasıyla karşı karşıyasın.

Yalnızlık koşullarından bile kendini çoğaltma becerisini göstermek bir devrimci için mümkündür ve bunu yapar da. Ama zindanlarda binlerce insan var. Ve herkes aynı oranda devrimcileşmemiş. Devrimciliği henüz yeterince özümsememiş insanların bu politikaya maruz kaldıklarını düşünelim. Sonuçta özel savaş herkesi teslim almak, yalnızlaştırmak, mücadeleden koparmak istiyor. Bu, büyük bir saldırı dalgasıdır. Şunu özellikle vurgulamamızı gerekiyor, bunu açıkça itiraf da ediyorlar: “*Toplu yaşama koşulları, örgütlenme koşullarını, toplu direnme, daha güçlü bir direniş olanağı demektir. Yalnızlaştırdığımız, arkadaşlarından, diğer toplumsal ilişkilerden ko-*

pardığımız zaman onların hayat damarlarını da koparmış oluruz” diyorlar. Ellerinden gel-se iletişimi de kopararak dünyadan soyutla-mak istiyorlar. TV’den, gazeteden, radyodan, aile ilişkilerinden, mektuplardan kısacası dı-şarıyla sosyal ilişki kanallarını tümüyle ka-patmak, kişiyi siyasal, toplumsal, örgütsel ilişki ve bağlardan tamamiyle kopararak dev-rimciliğini bitirmek istiyorlar: Hesap bu! Aslında bunu yapmaya çalışıyorlar ama başa-ramıyorlar. Bunun çapını daha da büyötmek ve derinleştirmek istiyorlar. Bunun için hücre tipi cezaevlerini yaygınlaştırmak ve bu siste-mi oturtmak amacındadırlar.

Bu projenin, ’97 yılı içinde devletin resmi politikası olarak oluşturulduğunu biliyoruz. Bu politikanın altyapısını oluşturmaya çalıştılar. Ama buna karşı uyarı nitelikte de olsa çe-şitli eylemlerin geliştiğini, bu eylemlerle belli bir kamuoyunun oluştuğunu, dolayısıyla uy-gulama şansını, fırsatını bugüne kadar bula-madıklarını not etmek gerekir. Bu politikayı hayata geçirmek için tehlikeli bir planlamaya gerek yok. Tam tersine bu her an somut ola-rak gündeme gelebilecek ve gelecek bir poli-tikadır. Biraz güç ilişkilerinin, güç dengeleri-nin ve kamuoyunun durumu uygun olduğun-da her an gündeme gelebilir. Politik güç iliş-kileri, siyasi güç dengeleri bu saldırının za-manını, geliş biçimini büyük ölçüde etkileyec-kir.

Biz saldırılara karşı hem ruhen, hem poli-tik olarak, hem diğer açılardan hazırlıklıyız. Buna karşı tabii ki, direnilecektir. Özel savaş, nasıl ki bugüne kadar gelişen zindan pratikle-rinden, zindan direnişlerinden dersler çıkarp zindan direnişlerini boşa çıkarmanın, bitirme-nin arayışları içindeyse, biz de kendi zindan deneyimimizden gerekli dersleri çıkararak, çok kapsamlı olan yeni saldırı politikasına karşı da hazırlıklı olmak durumundayız. Bu konu-da asgari hazırlarımız vardır

Özel savaş, yeni politikasını bir yerler-den başlatmak istiyordu. Yine Kür-distan cezaevleri, en başta da Erzurum cezae-vi pilot bölge olarak seçildi. Eğer bu saldırı dalgası Erzurum’da başarıya ulaşmış olsaydı, elbette bunun ardından adım adım hücreler gündeme gelecekti ve hücre tipi cezaevi siste-mine geçilecekti.

Erzurum’un seçilmesi boşuna değildi. Aslında Erzurum, 1920’lere kadar halk hare-ketlerinin geliştiği –özellikle Birinci Dünya Savaşı’nda– bir direniş merkeziydi. Ama da-ha sonraki süreçlerde Erzurum’un bir karşı-devrim merkezi, özellikle kontrgerilla merke-zine getirilmeye çalışıldığını biliyoruz. Erzurum merkezinde MHP’nin çok geniş bir örgütlemesi var. MHP örgütlenmesi kontrge-rilla örgütlenmesi olarak değerlendirilmelidir. 1970’lerle birlikte, ’60’lara dayanan kontrge-rillanın “sivil” uzantılarının burada yaygınca örgütlendirildiğini ve MHP’nin güçlendirildi-ğini biliyoruz. Ve bu tarihten sonraki süreçte Erzurum’un daha çok Kürdistan ulusal kurtu-luş mücadelesine karşı bir saldırı merkezi, bir kontrgerilla merkezi olarak değerlendirdiğini görüyoruz. Aslında burada ’85’ten sonra bir saldırı dalgası geliştirildi. Bu tarihlerde Ser-hat’taki mücadele çok boyutlanmış değildi. Cezaevindeki tutsak sayısı da sınırlıydı. Do-layısıyla orada uygulanacak politikanın başa-rıya ulaşp-ulaşmaması genel mücadeleyi çok etkilemezdi. Ama ’90’lı yıllarla birlikte, Ser-hat’ta da mücadelenin önemli bir kitleselleş-meye ulaşması, Erzurum’un önemini daha da arttırdı. Özel savaş Erzurum’un kontrgerilla merkezi olma özelliğinin daha fazla öne çık-a-rılması gerektiği sonucuna ulaştı. Ve bunun hazırlıkları, örgütlenmesi yıllardır yapılıyor-du. Şu bir rastlantı değildir. ’90 yılının başın-da Mehmet Açar Erzurum valisiydi. Yine Türkiye çapında öne çıkmış kontgerilla un-surlarının özel örgütlenmesinin en güçlü ol-duğu bir merkez Erzurum. Dolayısıyla tutsak-ları teslim almanın en uygun zeminin Erzu-rum olduğu ve burada başarıya ulaşabilecek-lerini düşünüyorlardı.

Erzurum, gerek psikolojik baskı, gerek fa-şist kadro yapısı açısından, gerekse halkın ge-nel durumu açısından devrimciler ve yurtse-verler için boğma, kuşatma, ruhsal açıdan tes-lim alma merkezidir. Erzurum’un bu rolünün tutsak kitlesi üzerinde de etkili olabileceğini düşündükleri için burayı merkez seçtiler. Ve peşpeşe saldırılarla Diyarbakır’daki vahşeti aratmayan, hatta çoğu zaman onu aşan uygu-

lamalarla Erzurum zindanını teslim almak, bitirmek, tamamen bir itirafçı merkezi, özel-likle Kürdistan’daki halklaşma, kitleselleşme dalgasını kıran, bir dalga kıran haline getir-mek istediler. Bu işin bir yönüdür. Yıllardır süregelen saldırı dalgaları vardır. Ve bunlar direnişlerle bedeller ödenerek geri püskür-tüldü. Her püskürtmenin ardından yeni saldı-rılar geldi.

“Bütün zindanlarda hücre tipine geçiş var. Buna uygun tecrit hücreleri yapılıyor. Yeni hücre tipi cezaevlerini inşa etme projelerinin geliştirildiğini görüyoruz. Aslında bu yeni bir şey değildir. ’97 yılında cezaevlerinin bazı bölümlerinin hücreye dönüştürmesi çalışmaları yürütüldü. Ve bu büyük ölçüde tamamlanmış durumdadır.”

Erzurum’un kontrgerilla merzezi olması, faşizmin, ırkçı şovenizmin burada belli bir ta-bana oturması, dolayısıyla devrimcilerin, devrimci yakınlarının, devrimci-demokratik kamuoyunun ilgisi dışında, uzanamayacakları bir alan olabileceği varsayımına veya böyle bir değerlendirmeye dayanarak saldırıların-da vazgeçmiyorlar. Erzurum zindanını sü-rekli pilot bölge ve ilk planda düşürülmesi gereken bir alan olarak düşündüler. Ve ’97 yılının sonuna geldiğimizde de fırsat bulduk-ça bu politikalarını hayata geçirmeye çalıştılar. ’97 yılında yayınlanan 14 Temmuz genel-gesiyle birlikte, birçok cezaevinde uygulama-ya sokulan genelge, bu alanda da uygulamaya sokuldu. Hücre tipi cezaevini yaygınlaştırma politikasının ilk aşamasını hayata geçirmek için harekete geçtiler. Buna karşı direnişler geliştirildi. Önce daha az şiddette direnişler, giderek şiddet dozu artan bir direnişçilik ser-gilendiğini gördük.

Elbette, teslimiyete, ihanete, itirafçılaştır-maya, yalnızlaştırmaya, siyasal kimliğimize, sosyal varlığımıza yönelik bu saldırıyı püs-kürtmek, önüne geçmek, zindanı kimliğimiz-le, ilkelerimizle yaşatabileceğimiz, var edebi-leceğimiz, yeniden üretebileceğimiz bir alan haline getirmek için direnilecekti. Ve bu ya-pılmıştır. Tabii dezavantajları da vardır. Erzu-rum’un tecrit konumu, merkezin faşist kontr-gerilla merkezi olması, ailelerin hareket ka-biliyetinin sınırlı olması, aileler üzerindeki baskılar; direnişlerin biraz daha yalnız kalma-sını, gerekli siyasal ve psikolojik desteği sun-mada yetersizliklerin yaşanmasına yol açtı. Bunlar tabii ki objektif etkenler. Ama bunlar aşılabılır. Yaşanan pratik süreç eğer ağırlık konulursa, dişe diş bir mücadele verilirse, ge-rekli cesaret ve fedakarlık gösterilirse bu olumsuz psikolojik, nesnel ortamın tersine döndürebileceği, belli ölçülerde aşılabileceği gösterilmiştir.

Tabii şu önemlidir: Buradaki direniş belli bir aşamadan sonra giderek genelleşti. Ge-nelleşme işin doğasında vardı. Çünkü özel savaş, sadece Erzurum alanını teslim almayı amaçlamıyordu. Eğer burada kazanırlarsa el-de ettikleri psikolojik üstünlükle diğer alan-lara yükleneceklerdi. Ve buraları da domino taşları gibi teker teker düşürmeye çalışacak-lardı. Tabii buna karşı direndikçe, onlar da bu politikalarında ısrar ettiler. Ölümleri göze almışlardı, ölümlerin çıkmasını istiyorlardı ve sonuna kadar kararlı bir şekilde devam ede-ceklerini düşündüler. Hatta arkadaşlarımız ölümle pençeleşirken hükümetin toplandı-ğını, gündemlerinden birinin Erzurum mer-kezli direnişleri değerlendirmek olduğunu biliyoruz.

Ve sonuçta kamuoyuna açıklama gereğini de duydular, “*bu eylemler siyasal karakterli-dir, taleplerinin hiçbirini kabul edilemez, ölürlerse ölsünler*” anlamına gelen sözler söylediler. “*Yasalar ve yönetmelikler neyse kesinlik-le uygulayacağız*” dediler. Bunun anlamı şu-dur: “*Biz kendi politikamızda ısrarlıyız, bunu hayata geçireceğiz, bunun bedeli ne olursa*

olsun ödemeye hazırız.” Bunun psikolojik bo-yutu, şantaj boyutu ve direnişleri kırma amacı vardı. Yani “*ölürseniz ölün, biz geri adım at-mayız*” yaklaşımı, katliam yaklaşımdır. Ama sonuçta zindanlardaki direnişlerin genelleş-mesi, ailelerin, HADEP’in, diğer demokratik kuruluşların belli ölçülerde ağırlığını koyma-sıyla birlikte geri adım atmak durumunda kal-dılar. Tabii işin içinde başka olumsuz etken-lelerle birlikte, yaratmış oldukları psikolojik üstünlüğünü koruyamadılar, geri adım atmak zorunda kaldılar.

“*Tavizsiz uygularız*” dedikleri maddeleri de kabul etmek zorunda kaldılar. Taleplerin büyük çoğunluğu kabul edildi. Bunun anlamı şudur: Burada şu veya bu talebin kabul edil-mesinden çok dayatılan bir politika var. Ve bu politikanın uygulanmasıyla yakalanmak istenen psikolojik havanın, siyasal üstünlüğün özel savaş açısından korunmaması, direnişle-rin sayesinde bunun tersine çevrilmesidir. Psikolojik hava yakalanmıştır, geri adım attırılmıştır. Burada bu saldırı taktik planda geri-ye püskürtülmüştür. Dolayısıyla genelleşme eğiliminde olan veya genel programın bir parçası olan bu saldırı taktik planda geriye püskürtülmüştür.

Dolayısıyla genelleşme eğiliminde olan veya genel programın bir parçası olan bu sal-dırı dalgası Erzurum’da geriye püskürtülmüş-tür. Bu, taktik bir başarıdır. Özel savaşın bu-radaki zindan politikasına bir taktik darbedir.

Başarısızlıklarına rağmen bu politikalar-dan, stratejilerinden vazgeçmişler midir? Ha-yır, uygun koşulların biraraya gelmesiyle bir-likte, bunu belki yine Erzurum’da, belki baş-ka bir alanda yeniden uygulamaya sokacakla-rını bilmemiz gerekiyor.

Destek boyutuyla başka neler yapılabilirdi? Bunun üzerinden düşünülebilir. Ailelerin, demokratik kamuoyunun vb. harekete geçire-bildiğimiz güçlerin harekete geçirilmesi ko-nusunda yapılması gereken her şey yapıldı mı? Zindanlar boyutuyla başka neler yapabi-lirdik? Bütün bunların değerlendirilmesi, üze-rinde düşünülmesi gerekir.

Şunu hemen belirtelim ki, ailelerin hare-kete geçirilmesi konusunda eksik davranıldı. Aile örgütlenmesinin geliştirilmesi, derinleş-tirilmesi, etkin politik bir güç haline getiril-mesi konusunda çok büyük zaflarımız var. Aileler sadece kendi çocuğu direnişini için-deyse, eğer o cezaevindeyse ilgi gösteriyor, kendisinin değilse seyirci kalıyor. Bu anlayışı kırmamız gerekiyor. Ve bu da güçlü bir mü-cadeleyle, güçlü bir politikleşme hamlesiyle gerçekleşebilecek bir durumdur. Bunun aşıl-ması gerekiyor, en büyük eksiklik budur. Ge-nel anlamda diğer zindanlar belli ölçülerde destek sunmuşlardır. Bu konuda esas olarak görevlerin yerine getirildiğini düşünüyoruz. Ama şu boyutta düşünülebilir. Başka neler yapılabilir? Daha farklı farklı neler geliştirile-bilir?

Bizim zindanlarda geliştirilen saldırı politikalarına, teslim alma, yalnızlaş-tırma, hücre tipi cezaevi uygulamalarına karşı tavrımız nettir: Teslimiyete, ihanete, itirafçılaştırmaya, yalnızlaştırmaya karşı di-renmek, bunu reddetmek, saldırı politikasını boşa çıkarmak için her türlü uygun yöntemi geliştirmek, örgütlü ve merkezi hareket et-mek. Harekete geçirebileceğimiz güçleri, ge-nel mücadelenin bir parçası olarak, genel taktiklerle uyumlu bir biçimde harekete ge-çirmek bizim için önemlidir. Gerek şiddet, gerekse rehabilitasyon ve siyasal olarak ken-dimizi üretmemizi olanaksızlaştırılan politi-kalara, yöntemlere karşı kendimizi sürekli örgütlememiz, güçlendirmemiz gerekiyor. Şu çok önemlidir; gerek kişilik, gerekse genel anlamda örgütlülük düzeyinde kendimizi ör-gütlediğimiz, direnişi bir yaşam tarzına dö-nüştürdüğümüz, ruhumuzu direnişle sürekli beslediğimiz sürece, hangi politika dayatılır-sa dayatılsın, saldırının derecesi, şiddeti ne olursa olsun kazanmamak için hiçbir neden yoktur. Demek ki, önemli olan, kendimizi, ruhumuzu, kişiliğimizi devrimci değerlerle, devrimci direnişçilik çizgisiyle donatmaktır. Büyük şehadetler pahasına yaratılan değerle-ri özümsemek, bunu kişiliğimizin her bir hücresinde yedirmek önemlidir. Bunu başardı-ğımız ölçüde bize dayatılan politikalar veya saldırılar ne olursa olsun onları aşmak, yerle bir etmek mümkündür. Bugüne kadar yaşı-an zindan direnişlerinden çıkardığımız so-

nuç budur.

Kendimizi gerçekten çelikten bir kale, ira-delerimizi yenilmez yıkılmaz bir kale haline getirilebilirsek; bu konulardaki zaaflarımız aşılırsa başaramayacağımız hiçbir şey yoktur. Demek ki, yine içimize yöneleceğiz, yine kendimizi örgütleyeceğiz. Kendimizi her açı-dan; ideolojik-politik olarak, örgütlülük açı-sından, ruhsal açıdan güçlendireceğiz. Yaşa-mımızı yenilmez, özel savaşın ulaşamayacağı düzeylere ulaştıracacağız.

Böyle bütünlüklü bir yaklaşımla, yaşam tarzıyla mücadele perspektifiyle, direnişçilik-le kendimizi sürekli örgütlü ve hazırlıklı kil-dığımız, bu örgütlülüğü içselleştirdiğimiz za-man hiçbir saldırı karşısında yenilgiye uğra-mamız mümkün değildir. Tam tersine her sal-dırını rahatlıkla boşa çıkarabiliriz. Tabii bura-da rahatlıkla derken elbette fedakarlık göste-rilecektir, gerekli cesaret gösterilecektir.

Bu konuda da genel mücadelenin bir par-çası olarak, genel taktiklerle uyumlu bir bi-çimde direniş biçimlerini örgütleriz. Yani di-reniş biçimlerinde önce burada önemli olan anlayış ve çizgidir. Bu saldırılara karşı kesin-likle boyun eğmeyeceğiz. İlkelerimizden ta-viz vermeyeceğiz. Politikanın gereği olan bazı esneklikler işin ayrı bir boyutudur. Ama hangi bedellerin ödenmesi gerekiyorsa öde-nir.

İdeolojik-politik, örgütsel, ruhsal ve sos-yal varlığımızla bir saldırı anlamına gelen, bunları bitirmeye dönük olan hücre tipi ceza-evi poitikasına karşı da elbette sonuna kadar direneceğiz. Bunun için bütün olanaklarımızı seferber edeceğiz. Bu saldırı politikasını püs-kürtmek için ne gerekiyorsa onu yapacağız. Bu saldırıyı püskürtmek bir güç sorunudur. Kendimizi güçlendireceğiz, çoğaltacağız, kendimizi duvarların ötesinden de örgütleye-ceğiz. Bu nedenle ailelerimizin örgütlen-dirilmesi önemli. Uzanabileceğimiz, örgütleyebi-leceğimiz çevremizi örgütlemek bu anlamda önemli.

Ulusal kurtuluş mücadelesinin, Türki-ye’deki devrimci demokrasi mücadelesinin geliştirilmesi, özel savaş rejiminin daraltıl-ması, kuşatılması bizim başarımızda çok önemli etkenlerdir.

Yani mücadeleyi, direnişçiliği, sadece zindanlarla sınırlandırmak, kendini yalnızlaşt-ırmak değil. Hayır, biz yalnız değiliz! Parti-mizle, halkımızla varız. Onlarla birlikte mü-cadelemizi sonuna kadar götüreceğiz.

Ama kendi başımıza olmadığımızı, bu mücadelenin mutlaka parti çizgisininin bir uygulaması olduğunu bilmemiz gerekiyor. Dolayısıyla direniş biçimlerini, zamanlama-sını, yöntemlerini mücadelenin genel taktikle-rine uyumlu kılmak gibi bir zorunluluğumuz da vardır.

Yine şu nokta da önemlidir; özel savaş saldırılarının arka planını iyi kavramak gere-kiyor. Burada yine akıllı politikalar izlemek gerekiyor. Örneğin ’96 yılında Türk soluna yaptığımız eleştiriler vardı. Tabii onlardan dersler çıkaracağız. Ölüm dayatılıyor, bir pro-vakasyon dayatılıyor. Böylesi bir durumda “*provakasyona gelmeme*” adına teslimiyet te-

“Yalnızlık başlı başına bir şiddettir. O şiddet politikasıyla kendini yemeye, tüketmeye başlıyorsun. Çünkü özel savaş kenidini yeniden üretme, örgütleme, sosyal olarak kendini çoğaltma koşullarını ortadan kaldırmış. Her şeyden yoksun bırakılmışsın, kendi kaderinle başbaşasın. Aslında kendi kaderinle de değil, düşmanın imha politikasıyla karşı karşıyasın.”

orilerini üretmek de doğru değildir. Ama pro-vakasyona gelmek, onların istediği bir zemini yaratmak da doğru değildir. Biz kendi istedi-ğimiz zeminde, istediğimiz araçlarla, silahlar-la mücadele ederiz. Böylelikle inisiyatifli hiç-bir zaman yitirmeyiz.

Erzurum direnişinde de inisiyatif yitiril-memiştir.

Eylemin sonuna kadar inisiyatif elde tu-tulmuştur. Adım adım izlenmiştir. Kimi ek-siklikler, olumsuz etkenler işin içine girmekle birlikte esas olarak direniş sürecinin doğru bir tarzda yönetildiğini vurgulamak gerekiyor. Zorlanmalar olmuştur, ama inisiyatif sonuna kadar yitirilmemiştir. Ve başarılı sonuçlandı-rılmıştır.

Direnişin başarıyla sonuçlandırılması, özel savaşın saldırı dalgasını püskürttü, psi-kolojik üstünlüğünü yıktı. Ve zindanın kolay kolay teslim alınamayacağı, daha doğrusu zindanları teslim almanın mümkün olmadığı bir kez daha doğrulandı. En azından 18 yıllık bir direniş pratiğinden özel savaşın da dersler çıkarması gerekiyor. Bu kadar deneyim, bu kadar birikim ve direnişin bu kadar kurumlaş-masından sonra zindanları teslim almanın mümkün olmadığı bir kez daha gösterilmiştir. Zindanlar direnecektir ve bu direniş yenilgiye uğratılamaz.

Toparlayacak olursak, zindanlar müca-delemizin önemli bir savaş alanı ol-maya devam ediyor. Özel savaş da kendi poli-tikasından vazgeçmemekte ısrarlıdır. Yeni yok etmek, imha, teslim alma, yalnızlaştırma, bitirme taktikleri, araçlar üzerinde çalışıyor. Biz de kendi birikimlerimize, deyimimize da-yanarak ve genel mücadeleden aldığımız mo-ralle, aldığımız güçle bunları boşa çıkarmanın arayışı içinde olacağız. Direnişçilik bizim için varolma tarzıdır. Zindanda yaşamın dire-nişçi temellerde örgütlen-dirilmesi, bizim için varolmanın, ayakta kalmanın, devrimciliğin olması olmaz koşuludur.

Direnişçiliği de darlaştırmamak, tek tek eylemler boyutuyla düşünmemek gerekir. Öncelikle ruhta, sosyal yaşamda, ilişkilerde, örgütlülükte ve düşman kavramının bilincin-de olmak gerekiyor. Her alandaki duruşumu-za direnişçiliği yedirmemiz, ete-kemiğe bü-ründürmemiz, sürekli derinleştirmemiz, zen-ginleştirmemiz gerekiyor. Böyle bir anlayışla hem rehabilitasyon politikası ve onun sonuç-larını, hem de şiddete, imhaya dayalı politika-ları boşa çıkarmak mümkündür. Bu, aynı za-manda kaçınılmazdır.

Yine zindan direnişçiliğinde mümkün ol-duğunca en geniş kesimlerle hareket etmek, ortak hareket noktalarını bulmak, öne çıkar-mak, çoğaltmak gözetilmesi gereken bir nok-tadır. Bu konuda da gereken çaba gösterildi, gösteriliyor. Tabii kimi zaman görüş ayrılık-larımız ve buna bağlı olarak farklı hareket tarzlarımız çıkabiliyor. Bunlar doğaldır. Bi-zim genelde mücadeleye yaklaşımlarımız, ön-celikli esaslarımız, dışımızdaki sol güçlerin mücadele perspektiflerinden, anlayış ve yön-temlerinden farklı olabiliyor. Tabii bu farklı-lıklar eylem biçimlerine, eylem tarzlarına yansıyor. Yeni eylem biçimlerinin ör-gütlen-dirilmesi konusunda kendini belli ka-plırlara sıkıştırmak yerine, çizginin kendisi ve anlayış önemlidir. Bizim temel duruşumuz, temel doğrultumuz önemlidir. Bu konuda da geçen bir yılı değerlendirdiğimizde önemli bir sapmanın olmadığını, esas olarak parti çizgisinin uygulandığını, bu konuda parti ile belli bir uyum ve bir koordinasyon içinde olunduğunu, partinin talimatları çerçevesinde hareket edildiğini vurgulamamız gerekiyor. Kimi zorlanmalar, kimi eksiklikler, kimi ye-tersizlikler olsa bile, ana doğrultu bakımından hayata geçirilen çizginin doğruluğunu vurgu-lamamız gerekiyor.

Biz yeni dönemde de direnişçiliği sadece özel savaşın açık saldırıları veya çeşitli politi-kaları karşısında duruşumuzu örgütlenme ola-rak algılamıyoruz. Bizim için bir bütün olarak yaşam içindeki duruşumuz, mücadele içinde kendimizi konumlandırmamız, örgütlememiz, bunu içselleştirme düzeyimiz önemlidir. Biz her açıdan ideolojik, politik ve örgütsel açı-dan, yaşam tarzı bakımından kendimizi ör-gütlü kılaacağız, güçlendireceğiz, gücümüzü derinleştireceğiz.

Yine Mazlumlarda, Hayrilerde, Kemaller-de, Ferhatlarda ifadesini bulan zindan direniş-çiliğini kişiliğimize yedirmek, kişiliğimizi bu temelde her gün yeniden yapılandırmak, ye-nilmez kaleler haline getirmek, ancak belirtti-ğimiz anlayışı özümsemekten, kendimizi ye-niden örgütlemekten geçer. Zaten şehitlere, zindan direnişçiliğine bağlılık da bu anlayış-tan geçer!

Ortadoğu’da bitmeyen yapay krizler

“Saddam emperyalizmin yarattığı bir gerçektir”

Global çıkar kavgalarının giderek boyutlandığı ve savaşlara varacak gerginliklere kadar tırmadığı günümüzde, Birleşmiş Milletler gibi dünya toplumu temsil etmesi gereken bir kurumun emperyalizmin hegemonyasından kurtulması, ancak anti-emperyalist cephenin tavrını kesin koymasıyla mümkün olabilir. BM Genel Sekreteri Kofi Annan’ın Bağdat ziyaretine kadar bu kurumun Bill Clinton tarafından temsil edildiği tespitine varmak daha mantıklı gelirdi, nitekim bugünde bu kurum Amerikan çıkarlarının biricik temsilcisidir, bu rolünü her zaman en iyi biçimde yerine getirmiştir. 185 üyeli BM’de daimi 5 üyenin yetkisi, diğerlerinden, ABD’nin ise hepsinden fazla. Sonuç itibariyle BM’nin bugün oynadığı rol, ABD emperyalizminin küresel çıkarları ve stratejik ittifaklarını oluşturup dünya dengeleme istediği biçimi vermesinden öteye gidemediği kesin. Almanlarda eski bir deyim var: “Önce gerekeni, sonra mümkün olanı yap, mümkün olmayan ise kendiliğinden gelir.” İlk iki yöntem kullanıldıktan sonra, üçüncüsüne ulaşmak daha kolay olur. Çünkü daha önce gelmesi gereken tepki, sessizlik tamponuna çarptığı için pratik icraatlar hedefe yaklaşır.

Amerikan emperyalizmi, bugün sürdürdüğü geleneği, 1800’lü yıllarda Afrika’dan “siyah soykırım” ile başlattı. O zaman her şey mümkündü, 20 milyona yakın Afrikalı yerlinin gemilerle işkence altında Amerika’ya taşınması karşısında kayıtsız kalan insanlık, bugün de aynı çelişkilerle belirsiz bir geleceğe doğru yürüyor. 200 yıl önce Amerika’nın insanlık tarihinin yüzkarası o barbarlığına mücade eden dünya, uzay çağını yaşadığımız 2000 yılında da ders almadığı aynı çıkmazı yaşıyor. ABD gereken ilk adımı 200 yıl önce attığı için, mümkün olmaması gerekenin sınırlarını bugün de zorlamaya devam ediyor. Dünya dengelerini anti-emperyalist cephenin aleyhine değiştirmeyi amaçlayan ABD’nin önünde büyük hedefler var.

ABD emperyalizminin dış politikasında, NATO’nun 1949’da kurulmasıyla belli bir netleşme yaşandıysa da, 1990’ların başına kadar süren soğuk savaş yılları çerçeveyi dar tutuyordu. Bugün geldiğimiz aşama ise bütün engelleri kaldırmakla birlikte, yeni kapılar da açmaktadır. ABD’nin Körfez’e fiili müdahalesi, 1990 yılı öncesine kadar belki de üçüncü dünya savaşını beraberinde getirecek kadar riskliyen, bugün sadece Rusya’nın belli tepkileri ve diplomatik arayışları ile karşılaşılıyor. Rusya’da güçlü bir liderin olmayışı, Çin’in cılız kalması, Japonya’nın savaşı sadece ekonomi-finans cephesinde yürütmesi ve Avrupa’nın ikili oynaması, ABD emperyalizminin müdahale olanaklarını daha da genişletiyor.

ABD, Körfez’de güçlü bir ittifak oluşturmaya çalışırken, aslında NATO’nun küreselleşmesini hedeflemektedir. ABD, Kanada ve Batı Avrupa ülkeleri ile TC ortaklığından oluşan NATO’nun temel hedefi, Batı Avrupa’yı korumakla sınırlıyken, Irak’a karşı oluşturulmak istenen askeri ittifak, aynı zamanda 50 yıllık bu cephenin kendi hegemonyal sahasını aşip dünyaya yayılması amacını taşımaktadır. ABD emperyalizminin en büyük hedeflerinden biri, Körfez ittifakları örneğinde, bu planı hayata geçirmek. İç kamuoylarının baskısı nedeniyle NATO’nun ABD’nin çıkarlarını savunan bir araç olarak dünyaya açılmasına taraftar olmayan Fransa ve Almanya başta olmak üzere çoğu Avrupa ülkeleri ise baskı yöntemiyle ikna edilmeye çalışılıyor. NATO Genel Sekreteri Javier Solana’nın bir süredir ertelediği bu tartışmaların ilerki süreçte açılacağı kesin.

Irak lideri Saddam Hüseyin’i dize getirme yaygarasıyla Ortadoğu’yu resmen işgal eden ABD’nin “mümkün olmayanı” başarıp başaramayacağı sorusuna yanıt aramanın zamanı artık gelmiştir. Petrolün hurma yağından daha katı olduğu bir dönemde, Arap ülkeleri de hurma değil petrol ihrac ettikleri sürece, ABD ve Britanya gibi geleneksel emperyalistlerin bu bölgenin kaderini tayin etmeye gayret gösterecekleri kesin görünüyör.

1991’den beri yaşanan sorun ABD ile Irak veya Irak ile BM arasında bir sorun gibi yansıtılmaya çalışılsa da kökü çok daha derinlere iniyor.

Ortadoğu, jeopolitik ve jeostratejik önemi itibariyle Batı emperyalizminin ilgi odağı olma rolünü, bu bölgedeki petrol son damlaya kadar pompalanana kadar sürecek. Sorun Irak’ın BM Güvenlik Konseyi kurallarına riayet edip kapalı alanları müfetişlere açmasından ibaret değil.

Ortadoğu’da bugün verilen kavga emperyalizm ile halkların kavgasıdır; Tikrit aşiretinin reisi Saddam’la sınırla kalan bir olay değil. Emperyalizmin halklarla sorunu vardır, kişilerle değil. Saddam’ın kimyasal ve biyolojik silahlar sahibi olmasından başlıca ABD rejimi ve Batılı ülkeler sorumlu oldukları halde, terapiye tersinden başlanıyor. Aynı zamanda Saddam kendilerinin yarattıkları bir gerçektir. Alman firmaları Saddam’a kimyasal silah üretmek için makinalar satmasaydı, Halepçe katliamı olmazdı, Amerikalılar gereken “know-how”u vermeseydi, Irak’ın dünyanın en zehirli maddelerine sahip olması mümkün olmazdı. Bu imkanları sunan iç kapitalden hesap sorulmuyor, çünkü sorulması dış politikada köklü bir değişim anlamına geleceği için, beklenemez. Saddam günah keçisi yapılıyor, ama iş devrilmesine geline, çelişkiler ve tutmayan hesaplar su yüzüne vuruyor. O halde Batılıların “kedi-fare” oyunu diye tabir ettikleri bu yapay krizlerin biteceği de ufuklarda görünmüyor.

ABD emperyalizmi de çıkarlarını garanti altında tutmak için, vurucu gücünü Basra Körfezi’nde tutmaya devam edecek. Bir kez daha görülüyor ki, bölgemiz Ortadoğu yeni bir devrimci dalgaya girmiş bulunuyor.

Yapay krizlerin sonu gelmeyecek. Annan’ın bugün düşürdüğü tansiyon, iki ay önce de Rusya Dışişleri Bakanı Yevgeni Primakov tarafından düşürülmüştü. Yani bugün geldiğimiz aşama, iki ay önce tam beklenen noktayı teşkil ediyor. Kasım ’97 ayı Serxwebun gazetesinde “Körfez’de son durum ve ABD emperyalizmi” başlıklı değerlendirme şöyle notlanmıştı: “...Savaş aşamasına gelen kriz, bu anlaşmayla dindirildi ve Primakov rahat bir nefes alarak ‘tünelin sonunda ışık göründü’ açıklamasını yaptı. İki ay içerisinde Irak’ın lehine gelişmeler yaşanmazsa, krizin yeniden tırmanması kaçınılmaz olacak.” Aradan iki ay geçti, bu yazının da sonuna aynı tespiti koyabiliriz, çünkü Annan’ın 23 Şubat Pazartesi günü sabahın erken saatlerinde Irak Başbakan Yardımcısı Tarık Aziz ile dünya basınının karşısına çıkıp “anlaşma sağlandı” demesi, krizin sadece kısa bir süre için dindiği haberini vermekten öteye gidemezdi. Ne ABD Saddam’a güveniyor, ne de Saddam ABD’nin emvillesmeye çalıştığı ham ata bürünecek yapıya sahip. Kısacası, ABD emperyalizminin Körfez’deki savaş oyunu, BM Genel Sekreteri Kofi Annan’ın girişimiyle şimdilik savaşa dönüşmekten çıktı. Diplomatik hesapların ne getirip ne götüreceği de aslında Saddam-Clinton ikilisinin niyetlerine bağlı olacak. Ne Saddam krizin bitmesini istiyor, ne de Clinton. Saddam,

iktidarını daha fazla ayakta tutması için, Irak halkına, işaret parmağını azalı bir düşman resmine yöneltme ihtiyacı duyduğu gibi, Clinton da ABD halkı ve dünya kamuoyunun duygularını “kanlı diktatör” sloganıyla körertmeye yeltenmek zorunda. Aralarında bir paralellik kurduğumuzda, aslında ikisinin de aynı cinsten insanlar olduğu anlaşılıyor. Süreci aydınlatacak sis perdesi henüz kalkmış değil.

Bugün vardığımız noktanın çıkışı olan 1991 yılı, tam anlamıyla bir emperyalist tezgahtı.

Irak, Kuveyt’i işgal etme planlarını Güney Kürdistan’daki saldırılar karşısındaki tepkisizliğe göre ayarladı. Kürtlere karşı “Anfal Kampanyası”nı başlattı, dünyadan çıt çıkmadı, 1988’de Halepçe’de Kürt tarihinin en büyük toplu katliamını yaptı, ABD saldırmadı. Irak rejimi, Kuveyt’i işgal ederken de aynı sessizliğin hakim olacağını sanıyordu. Öyle olmadı. ABD’nin

blöfü tutmuş, Saddam’ın çılgınlığı sayesinde tüm Ortadoğu, Osmanlı İmparatorluğu’nun çöküşünden bu yana ikinci emperyalist akıma sahne olacaktı. Bugün ABD’ye karşı çıkan Fransa, o dönemde tuzağı kurmakta ortak olmuştu.

ABD Başkanı George Bush ve dönemin Britanya Başbakanı Margaret Thatcher, “yeni dünya düzeni” ismi verilen felaketi veya düzensizliği küresel kılıfa sığdırmak için kolları sıvamıştı. Dünya piyasalarının serbest pazara açılması, devlet tekelinin kaldırılması, iç piyasaların dış akından korunması, iki tarihi emperyalist gücün önünde büyük engel olarak kalkması gerekiyordu. Bush ve Thatcher, rahatça hareket edebilecekleri global bir pazar oluşturmakla birlikte İngiliz filozof Sır Bertrand Russel’in teorisi olan totaliter bir dünya iktidarını da hayata geçirmek istiyordu. Anti militaristliği nedeniyle hapislere düşen Russel’in teorisini tersinden uygulamaya koyan ABD ve İngiliz emperyalizmi için Körfez’deki kriz büyük bir fırsattı.

Almanya’da bulunan “Executive Intelligence Review” (İstihbarat Araştırma Komitesi) isimli kurumun 1996’da hazırladığı “Avrasya kara köprüsü” başlıklı stratejik çalışmada, ABD ve Britanya’nın bu planı şöyle izah ediliyor:

“Bunun ilk büyük adımı 1991’deki Körfez Savaşı’ydi. Anglo-Amerikan tarafı ve Fransa’dan Mitterrand ile tertiplenen bu oyun, geçici haliyle BM Güvenlik Konseyi tarafından canlandırılan ‘Dünya hükümeti’nin ilk kez dışlerini göstermesini amaçlıyordu. Kötü adam rolü için çok müsait olan Saddam

Hüseyin, ABD Büyükelçisi April Glaspie’nin basit bir tuzağına düşürülmüştü. (Glaspie), Saddam Hüseyine’e, Washington’un talimatı üzerine, ABD’nin (önceden bilinçli olarak provoke edilen) Irak ile Kuveyt arasındaki sorunu ‘iç mesele’ olarak gördüğü garantisini verdi. Böylece Saddam Hüseyin’in, Irak’ın Kuveyt’i işgal etmesi halinde, Washington’un müdahale etmeyeceği sonucunu çıkarması gerekiyordu. Bu sayade BM Güvenlik Konseyi tarafından onaylanan ABD, İngiltere ve Fransa öncülüğündeki Körfez ittifakının ‘yeni Hitler’e karşı askeri harekatı için olanak sağlandı. İkinci Dünya Savaşı’nı bilinçli olarak atıfta bulunması ve aynı anda diktatörün (Saddam’ın) silah fabrikası olarak Alman sanayiine karşı uluslararası kampanya tertiplenmesi, Almanya’yı yoğun baskı altına almak ve Berlin Duvarı’nın düşmesinden sonra Avrupa’da iyimserlik havasını zehirlemek amacıyla bilinçli olarak hesaplanmıştı.” Alman araştırmacılara göre, ABD, Marshall Planı’na benzer bir uygulamayı Doğu Avrupa’da finanse etmek yerine, 80 bin kişinin savaş sırasında, 600 bin Irak vatandaşının da savaştan sonra BM ambargosunun neden olduğu açlıktan dolayı öldüğü, önceden hazırlanmış senaryoyu Körfez’de bilinçli olarak uyguladı.

Dünya üzerinde her zaman kara bir bulut olan ABD emperyalizminin bu nedenle çoğu kez İncil’de “kötünün tanrısı” olarak tabir edilen “Moloh” diye adlandırılması yerinde bir deyim aslında.

Nitekim “dünya’nın Amerikanlaştırılması” fikrinin ideologu sayılan ABD’nin 26’nci Başkanı Theodore Roosevelt, torunları sayılan Bush ve Clinton’a şu vasiyette bulunuyor: “Yaşay konuşun ve her zaman yanınızda kalın bir sopa bulundurun. O zaman bir yerlere varırsınız.” Diğer adıyla “havuç-sopa politikası” uygulanmasını istiyor. Bu teori ile İspanyollara karşı savaşan Roosevelt’e günümüzün “çağdaş uygarlığı” tarafından üstelik “Nobel Barış Ödülü” verildi. Yarın Clinton’a da bu “uygarlık” tarafından “Nobel ödülü”nün verilse şaşmamak gerekir.

Halklar cephesine doğru

ABD emperyalizminin dış politikası, birçok cephede yürütülen savaşlarla izah etmek en doğrusu olur. Emperyalizmin günümüz deyiimiyle neo liberal politikaların baştemsilcisi olan ABD, 1990’dan bu yana bütün kıtalarda cepheler açmış, mevzilerini kazıymış ve sonuç almak için büyük gayret gösteriyor. Ortadoğu’yu ele alırsak, İran ve Libya, ambargolar ve askeri gözdağılarıyla susturulmaya çalışılıyor. Suriye’ye karşı ise İsrail siyonizmi ve faşist TC, karakol olarak kullanılıyor, Irak rejimi ise zaten askeri kuşatma altında. Kürdistan dağlarında kurtuluş savaşı veren ARGK gerillaları ve PKK önderliği, ABD için Ortadoğu’da en büyük tehlikelerden birini teşkil etmektedir.

Irak rejiminin politikasını anti-emperyalist cepheye katmak yanlgı olur, çünkü Saddam’ın karşı tutumu mecburiyetten doğan bir olgu teşkil ediyor. Saddam Ortadoğu’nun tarihi ve güncel gerçeklikleri doğru bir bağ kurmayan bir gerçekliği temsil etmektedir. PKK, Suriye, İran ve Libya ise doğal olarak bir cephede buluşmaktadır. PKK önderliğinin emperyalizmi ve günümüz Ortadoğu’sunu hem tarihi, hem de güncel, bilimsel olarak tahlil etmesi, kısmen olsa da bu ülke ve halklar da da mevcuttur. Bu en büyük cepheye İsrail’e karşı mücadele veren Filistin halkı ve bölgenin diğer etkin ve savaşan güçleri de dahil edilebilir.

Diğer Arap ülkelerinin ise bölge sorunlarını analiz edememeleri, olaylara dar ve güncel çıkarlar özüyle yaklaşmaları, önderlik sorunlarını had safhada oluşu ve klasik konularını itibariyle böyle cephe klasına alınması mümkün değil. Arap halklarında yabancı egemenliklere karşı büyük bir cephe her zaman mevcuttur, ancak ABD, İngiliz ve Fransızların müdahaleleriyle ayakta kalmayı bugüne kadar başaran bu ülkelerdeki rejimlerin yerine kısa vadede yenilerinin geçmesi uzun

zaman ve çaba gerektirecek. Ortadoğu halklarının birliğini sağlayacak ve İsrail-TC-ABD cephesini kırarak bir güç, aynı zamanda emperyalizmin de bölgeden sökülüp atılmasını sağlayacak. Bu da ancak Ortadoğu halklarının ortak çıkarlarına dayanan ittifakını sağlayacak güçlü liderlerle mümkündür. PKK’nin bu çizgiyi yakalamış olması, Kürdistan halkı açısından büyük bir zafer anlamına geldiği halde, aynı önderlik tarzının tüm Ortadoğu’ya yayılması acil olarak gerekmektedir. Aksi taktirde Ortadoğu halklarının ABD emperyalist hegemonyası ve yerel işbirlikçilerinin cenderesinden kurtulmaları mümkün değil.

Ortadoğu modeli

Dünya tarihi, kültürü ve uygarlığının eşigi sayılan Ortadoğu, bu bölgede yaşayan halklar için olduğu kadar, ABD destekli emperyalizm için de önemli bir modeldir. Yerel halkların birlikte yaşamının yollarını aramaları gerekirken, emperyalist cephe bölgedeki yeraltı ve yerüstü zenginliklere sahiplenmek istiyor. Model olarak iki cephenin üzerinde çatıştığı bir saha. ABD, Ortadoğu’ya hakim olmayı başarırsa, benzer bir planı Orta Asya’da da uygulayacak. Buradaki hesaplar mevcut durumda, bazı tekellerin girişimleri dışında, askeri müdahalelere kadar varacak boyutta değil. Ancak orta ve uzun vadeli olarak buraya da bir askeri müdahalenin yapılması olasılıklar dahilindedir. ABD, Rusya’yı ise bugünkü politikasıyla kaybetmenin eşigine gelmiş bulunuyor. İlerleyen yaşı, ciddi kalp rahatsızlığı ve alkole olan bağımlılığından ötürü Rusya’nın gelecek lideri olarak artık görülmeyen Boris Yeltsin’in döneminde NATO’nun genişletilmesine mücade verilmesine kadar varan yaklaşımların yerini önümüzdeki genel seçimlerde, anamuhalefet Komünist Partisi’nin alması halinde, siyasi hesaplar değişecek. NATO’nun Doğu Avrupa’ya doğru genişlemesi, Çek Cumhuriyeti, Slovakya ve Polonya ile bazı Balkan ülkelerini aşamayacak.

ABD emperyalizminin hedefi, NATO’nun globalleştirilmesiyle, dünya pazarlarını da hegemonyasına almaktır. Rusya ve Çin ile Avrupa’da ABD’den duyulan rahatsızlıktan dolayı, Washington’un Avrasya ayağı hep sallantıda olacak. Bu üç gücün temkinli ve ayrı hesaplarla olaylara yaklaşmaları, ABD’nin kök sallamasını önleyecek. Birileriyle savaşırken, diğerleri ile de uzlaşmak zorunda olduğu için, Çin’i karşısına alması düşünülemez. Çin’de olan iç sorunları kullanarak, stratejik uzlaşmalara gidebilir. Zira ABD’nin süper güç Çin’i hiçbir yönüyle karşısına alma şansı yoktur. ABD’nin dünya hükümranlığı için geliştirdiği teknolojiyi, Çin de alternatif olarak geliştiriyor. Avrupa hattında Rusya’nın önemi azalırsa, Çin’in rolü büyüyecek. Büyük hesaplar bundan sonra BM Güvenlik Konseyi’nin sabahlara kadar süren gizli toplantılarında yapılacak. Rus satranç dehalari Kasparov ile Karpov’un yıllar süren karışıklık mücadelesi bu yuvarlak masada sergilenecek. Bir anlamda toplantı sonunda mat diyen kazanacak. ABD, Britanya ve Fransa’ya karşı Çin ve Rusya. Buradaki ittifaklar da dengeler ve çıkarlar gereği zaman zaman değişecek. Tıpkı 1991 ile 1998 Körfez krizlerindeki paradoks durum gibi. 1991’de Irak’a karşı askeri müdahale hepsinin onayıyla kabul edilirken, son krizde Çin, Rusya ve Fransa karşı çıktı. ABD ve Britanya, yalnız kaldıkları için Körfez’de de birbirlerini yalnız bırakmadılar.

Sonuç itibariyle BM Genel Sekreteri Kofi Annan’ın Ortadoğu’yu Bağdat’ta son anda savaşın eşiginden kurtarması da kalıcı bir çözüm değildir. Dünyanın kaderini Güvenlik Konseyi’ndeki satrancın galibi belirlediği, Ortadoğu’da TC, İsrail gibi halklar düşmanı rejimler bulunduğu müddetçe, halkların başı beladan kurtulmayacak. Tek çare, halkların anti-emperyalist cephe adı altında buluşmalarından geçmektedir.

Hasan Uçar

Çelişkiyi doğru kavramak

(Eser’in Anısına)

A. Haydar Kaytan yoldaş değerlendiriyor

● Baştarafı 1. sayfada

Mefistofeles, Faust’u kaybedeceğine dair Tanrı ile bahse girmek ister; Faust’a yavaşça kendi yöntemleriyle yaklaşacaktır. Tanrı, insanın devindikçe yanılabilceğini bilmesine rağmen, dünyada yaşadığı müddetçe, Faust’a istediğini yapmakta özgür olduğunu belirtir. Mefistofeles, bir ölü için kılımı bile kıpırdatmayacak biridir; onun sorunu yaşayan’ladır; kedinin fare için hissettiklerini o da yaşayanlar için hissetmektedir.

Mefistofeles, Tanrı’dan istediği izni koparmıştır. Faust’un ruhunu özkaynağından uzaklaştıracak, becerebilirse onu beraberinde aşağıya -cehenneme doğru götürecektir. Tanrı’ya göre, iyi bir insan, karanlık bir devinim içinde olsa dahi, doğru yolun pekala farkındadır. Bu nedenle ki, Mefistofeles gibi bir kıskırtıcıdan çekinmez; hatta iyi bir insanın Mefisto gibi devinim veren bir kıskırtıcı arkadaşça ihtiyacı vardır:

“Senin gibilerinden hiç nefret etmedim.

Bütün yadsıyan ruhlar arasında,
En az ifrit⁽¹⁾ bana yük olur.
Çok kolayca gevşer insanın

eylemliliği,
O hemen mutlak devinimsizliği
özler;

Dolayısıyla katarım insanın yanına,
Kıskırtıcı ve devinim veren bir arkadaş

Şeytanın yaratıcı görevi bu işte.
Ama siz, tanrının gerçek oğulları,
Canlı, zengin güzelliğin tadını

çıkartın!
Sonsuza dek yaşayan ve devinen
oluş,

Sizi sevgi dolu kollarıyla sarsın,
Ve siz, titreke bir görünümle
uçuşanları,

Kalıcı düşüncelerle sağlamlaştırın.”

Gerçek yaşam, yoğun bir eylemlilik durumudur; yaşamak, harekettir. Hareket, dar bir yörünge etrafında dönüp kendini tekrarlamayı değil, ileriye ve yukarıya doğru bir gelişmeyi ve değişimi anlatır. Böyle bir gelişme ve değişim kendiliğinden olmaz. Yoğun bir hareketliliğe yol açan şey, insanın ruhunda esen fırtınalardır; insanın güzellik arayışı ve yüksek hazlarıdır. İnsan ruhu, sınır ve engel tanımayan en büyük fethedici güçtür. Dinginliğin ruhunu sardığı kimse, ileriye doğru yürüyüşte karşılaştığı engellere teslim olur; o her engelle uçu- rum adını takar. Sağduyusu ona “*daha ileri gitme, yoksa uçu- rumu yuvarlanırsın*” diye seslenir. Sağduyusuna uygun davranan, ulaşabildiği ile yetinir. Ama gökyüzündeki en güzel yıldızlara ulaşmak isteyen kimse için engel yoktur. Bu tür insanlar da öncekiler gibi uçu- rumların üzerine köprü kurup geçerek yürüyüşlerini sürdürürler. İnsanlık, onların kurduğu köprüden geçerek ilerler. Onlar insanlığın büyük öncüleridir.

Atıllık, devinim yetersizliği, bir ölmekte olma durumunu anlatır. Hareketsiz yaşam, ölmeye eğilimlidir; ölüm, tam bir atıllık durumunun gerçekleşmesidir. Sömürge insanı atalete mahkum edilmiş insandır; o düşmanları tarafından bir kendine yabancılaşma ve dolayısıyla yok oluş sürecine sokulmuştur. Kendine yabancılaşma, esas olarak ruhsuzlaşmadır. Sömürgeciler, egemenlikleri altına aldıkları insanları ruhsuzlaştırmayı esas alırlar. İnsanı salt biyolojik bir

yaşama mahkum etmek isterler. Biyolojik yaşam, karın doyurmakla yetinmektir. Sömürgeciler tam da böylesi bir tip yaratmayı denerler. Bu tipin sofrasında sıcak bir çorba varsa, başını sokacağı bir çataltı bulmuşsa, bir iş sahibi olmuşsa, bir de eş edinmişse artık işler yolundadır. Karın doyurma, karnını ve cebini şişirmeye kadar da gidebilir. Ama bu, biyolojik yaşamdan uzaklaşmak demek değildir. Deyim yerindeyse, bu tip iyi bir çayıra denk gelmiş ve semirmiştir. Ruhsuzlaştırıldığı için, ruhunda açlık duymaz olmuştur. Onun içinde bir kaynama yoktur. Böyle biri maddi şeyler dışında her türlü manevi değere ilgisizdir. Özgürlüğü fethetmek gibi işler onu pek sarmaz. Buna karşılık güdülerini depreştiren şeylere karşı büyük ilgi duyar. Sözgelimi ten açlığını giderecek bir nesne ona büyük heyecan verir. Maddi alandaki açlığını gidermek için oldukça saldırgan davranabilir; bunun için başkalarını hep kendine hasım olarak görür. O, ancak hasmı yoksullaştığında zenginleşebilir. Onun için zengin olmak, esasta bir başkasından çalmaktır. Böyle biri ancak dokunarak hissedebildiğini gerçek olarak kabul eder. Dokunarak fark edebildiği bir şey yoksa, o zaman gerçekdışıdır. Temas etmek, onun en büyük zevkidir. Temas edebildiğini ele geçirmeye ve istifleme-ye çalışır.

Ruhunda derin bir kaynamanın olduğu ve “*gökyüzündeki en güzel yıldızları isteyen*” insan için de maddi şeyler önemlidir. Bir ordu için lojistiğin anlamı neyse, onun için de maddi şeylerin anlamı odur. Gelişmek ve özgürlüğü fethetmek durumundaki insan, yolu üzerinde sayısız engellerin bulunduğu farkındadır. O bu engelleri mutlaka aşmak ve uçu- rumlardan geçmek iddiasında olduğuna göre, köprü kurmakla karşı karşıya geleceğini asla unutmaz. Köprü inşa etmek, köprü için gerekli malzemeye sahip olmayı gerektirir. Maddi nesneler onun için sadece köprü kurmak için işe yarar ve ancak bu kadar değer taşırlar. Bunlar onun ruhundaki o büyük kavganın araçlarıdır. Bu kavga hiçbir zaman bitmez; kavgada kazanılan muharebeler vardır. Yaşamın özü bitmeyen bir kavgadır. Yaşam kavgasında mutlak zafer yoktur, sadece kazanılan meydan savaşları söz konusudur. Maddi nesneler bu muharebelerde kullanıldıkları zaman işlevlerini görür ve anlamlarını yitirirler. Bu bakımdan böyle bir insan kesinlikle bir istifçi değildir. Onun bir kez kazandığı şey artık kendisinin olmaktan çıkmıştır. O kurduğu köprü- nün ortasında durup kendi eserinin ihtişamıyla kendinden geçmez. Sürekli ufkü gözetler ve yepyeni köprüler kurmak üzere yürüyüşünü sürdürür. Böyle bir insan, fethetmek istediği yeni dünyalara götürece- köprüler kurmayı amacının önemli bir parçası haline getirmiştir.

İnsanlık tarihinde böylesi insanların sayısı çok azdır. Onlar yalnızdırlar. İnsanın içindeki cennet özlemini ayaklandı- rarak ve bu özleme sahip çıkarak yalnızlıklarını aşmak isterler. Ancak onların bu görkemli yalnızlığı birleşme özlemini ayaklandırır ve eyleme geçirir. Onlar tepeden tırnağa ışık kesilirler. Işığın kaynağı ateştir. Geridekiler ışığı görürler; ateşin aydınlatıcı ve ısıtıcı gücünü bilir ve bundan yararlanmak isterler. Ama yaklaştıklarında ateşin yakıcılığını da fark ederler. Bunun için de ateşle

aralarına bir mesafe koyarlar. Dolayısıyla yalnız insanların arkadaşları yoktur, en iyisinden sadık izleyicileri vardır. Sadık izleyicilerin eylemleri de anlamlıdır. Onlar ateşe daha yakındırlar, ancak yine de çoğunlukla ateşle ısınmak isteyen kalabalık arasında durur, kalabalıkları ısınmaya ve aydınlanmaya yöneltirler. Kalabalıkları köprülere götürür ve bazen bizzat köprü olurlar. Şehitler, kalabalıkları aydınlık geleceğe taşıyan yıkılmaz köprülerdir. Öyle ki, “*yalnızlar*” bile kimi zaman bu köprüleri kullanırlar. Önderliğin sadık izleyicileri her zaman geleceğe köprü olmayı esas alırlar.

Ruhunda dizginlenemez fırtınalar esen insanlar, özgürleşmenin aşığı, savunucusu ve savaşçısıdırlar. Onlar insanın içindeki cevheri keşfetmişlerdir ve bu cevheri işlemeyi esas alırlar. İnsanın özünde bulunan hiçbir şeyi bastırmazlar. Bastırma, büyük özgürlüğünün aklından bile geçirmeyeceği bir şeydir. O, insana özgü olan her şeye özgürlük tanır ve bu yüzden “*tanrı*” kadar “*kıskırtıcı Mefistofeles*”in de büyük değerini bilir. **Büyük insan, tanrı ile o büyük “kışkırtıcı”nın toplamıdır.** Ayrılmaz yol arkadaşları olan “*Kışkırtıcı*” hep ileriye baktırır ve kişiyi uçu- rumların başına getirir; tanrısal olan uçu- rumları aşacak köprüler kurmaya yöneltir ve kurdurtur. “*Kışkırtıcı*” olmadan, köprü kurma fikri doğmaz, fikri olmayınca köprü de kurulmaz.

Bu durum insana özgü her şey için geçerlidir. Güdüler, insanın ayrılmaz bir parçasıdır. Büyük insan için, güdülerini birer güç kaynağıdır. Atalet halindeki biri için, ruhun değişim istemesi sadece günaha çağırır. Atıl, eylemi, dolayısıyla değişim ve dönüşümü aklına bile getirmedeği için, güç kaynaklarını ortaya çıkarmayı, güç biriktirmeyi ve harekete geçirmeyi düşünmez ve günah olarak değerlendirir. Güdülerin gücünü dönüştürüp kullanmak, onun gözünde akıl alacak bir iş değildir. Ona göre sel her zaman için kötüdür; sel sularını barajda biriktirip elektrik enerjisine dönüştürmeyi akıl etmez.

Ruhun büyük özgürlük arayışı hep statükodan kurtulmayı emreder. Atalet halindeki için statükoyu korumak sevap, statükonun aşılma- k istenmesi ise günah- tır. Statükoyu korumak, kendindeki her türlü insani cevheri hapsedip bastırmaktır. Atıl olan ölme eğiliminde olduğu için, “*günah*”a yol açan her şeyin kaynağını sürekli kurutmak ister. Diyalektik, hiçbir şeyin yoktan var edilemeyeceğini, ancak var olanın da ortadan kaldırılamayacağını söyler. Aslolan yok olmak ve yok etmek değil, değişmek ve değiştirmek, dönüşmek ve dönüştürmektir. Başka şeyler gibi kendi güdülerinizi de yok edemezsiniz; onları başka bir şeye, sizi ileriye sıçratacak bir kuvvet kaynağına dönüştürsünüz. Bunu başarmak elinizdedir. Bunu başaramadığınız zaman, ya bu güdülerin yönlendirdiği biri olursunuz, ya da onları bastırırsınız. Bastırmak da, yine güdülerinin esiri olmak demektir.

Savaş, iradelerin çatıştırılmasıdır; kendi iradesini hasmınıninkine kabul ettirmektir. İradesi güçlü olan savaştan zaferle çıkar. Yaşamın özü mücadeledir, hedefi ise hakimiyettir denilir. Bu, doğrudur. Büyük insanın yaşamının her anı mücadeledir. Onun için yaşamın her saniyesi, iyi ile kötü arasındaki savaşta, iyyinin kazanmasını sağlayacak bir karar verme anıdır. Ancak onun mücadele an-

layışında ve pratiğinde tahakküm yoktur. Hükmeder, ama bunu geliştirmek için yapar. Önderlik ettiği kimseleri seçeneklerle karşı karşıya getirir, özgürlük dili budur. Bir başka deyişle kişiye yaşamın gerçek yüzünü gösterir; onu içine gireceği cüceliğe ve yücelmeye götürecek yol ayırmasına taşır. Bir bakıma kendisini ve doğru yol gerçeğiyle karşı karşıya bırakır. Köleliğe yaşam hakkı tanımak istemese bile, buyledir. İnsan, kendi insani cevherine değer vermek ve onu işlemek zorundadır. İnsan olmak, kendi cevherini görüp işlemek demektir. İnsan olmak, kendini doğru kararlaştırmaktır. Kendini kararlaştırmak, savaşa girip kazanmayı istemektir. Karar verme ve savaşma konumundan uzaksanız, “*kışkırtıcı Mefistofeles*” sizi terketmiştir. Bu da kötüdür. “*Kışkırtıcı*”nın yaşayanla birlikte olduğunu bilerseniz, o zaman kendinize ne kadar yaşıyorum diye sormanız gerekir.

Gerçekte küçük insanla yüksek devinimi yaşayan insan arasında çok büyük bir fark yoktur. Ancak o kendinden uzaklaşmış veya kopmuş, kendi özüne yabancılaşmıştır. Kendine ihanet etmiş veya ettirilmiştir. Küçük insan bir tuzağa düşmüş veya düşürülmüş, tuzaktan kurtulmayı düşünmeyecek ölçüde eylem fikrinden koparılmıştır. Tuzaktan kurtulmasını sağlayacak çıkış kapısını görse bile, bu kapıya yönelmekten kaçmaktadır. Buna yolaçan şey, yaşama duyduğu nefrettir. Küçük insan yaşadığını sansa bile, gerçekte yaşamdan nefret etmektedir. Onun için özgürlük, zindan duvarları arasında kalarak ulaşabilecek özgürlüktür. Küçük insan kendisini bir zindana hapsedmiştir. O kendi basit yaşamının gönüllü tutsağıdır. Basit yaşam dünyası, onun zindanıdır. Zindanda özgür olduğunu sanmak bir yanılsamadır. Oysa küçük insan için özgürlük arayışı, ancak zindanda yaşadığını kabul ettiği an başlayabilir. Bazen içinde tuzaktan kurtulma kapısına yönelme arzusunun kıpırdamaya başladığını duysa bile, “*Şeytan dürtüklüyor*” der. Ardından “*Şeytana uymamalıyım*” diye çırpınır. Kıpırdayan, aslında bir köşeye çekilip sinmiş olan ruhunun canlı bir parçasıdır; kıpırdayan şey yaşam dinamimidir. Buna sınıksız sarılrsa, tuzaktan çıkış kapısına yönelip özgürlük yoluna girecektir.

Küçük insanın her şeyi küçüktür. Zevkleri kadar acıları, sevinci ve coşkusu kadar kederi ve tasası küçüktür. Küçük insanın heyecanı yoktur; kimi zaman parlarsa bile, bir saman alevi gibi kısa bir süre içinde yanıp söner. Onun yoğun devinim halindeki insana yaklaşımı da ilginçtir. Ona göre büyük insan mucizeyle büyümeyi başarmıştır. Davranışlarına akıl-sır erdirilemez bir tanrı, büyük insanı büyümenin yoluna sokmuş ve yürütmüştür. O, büyümenin sırlarının insanın içinde bulunduğunu, insanın kendi ruhunun derinliklerine doğru bir yolculuğa çıkarak bu sırları yakalayabileceğini, büyümenin bir emek işi olduğunu, tanrının insanın içinde yaşadığını ve bunun da insanın insani cevherinin ta kendisi olduğunu asla düşünmez, düşünmek istemez. Birer halk önderi olan peygamberlere mucizeler yakıştıran da bu küçük insandır. Bunu yaparken kurnazlık ve hile yoluna sapmaktadır. Kendi ataletini örtbas etmek için, kendisini yaşama çağıran hareketli ve canlı insanı tanrısalılaştırıp kendinden uzaklaştı-

makta, böylece kendi küçük zindanında basit yaşamını sürdürmek istemektedir. O, uçu- rumla karşılaşınca köprü kurma zahmetine girmek için, köprü kurmayı mucize olarak adlandırır.

Küçük insan ruhsuzdur veya ruhundan kalan kırıntıları oldukça gerilere itmiştir. Hareketli olması, onun canlılığının kanıtı değildir. Bir robot da hareketli olabilir, karınca da hareketlidir. Ama her ikisinin de ruhu yoktur. Küçük insanın hareketliliği çoğunlukla yıkıcıdır. Yaratıcı ve yapıcı olmak, zengin bir ruha sahip olmayı ve eserine ruhunu katmayı gerektirir. Küçük insan için yaşamak ve yaratmak denilince anladığı şey, esas olarak tüketmektir, üretmek değil. Yaratmak, doğurmak demektir. Doğurmak ve geliştirmek büyük insanın, üremek ve çoğalmak küçük insanın işlevidir. Küçük adam, çoluk çocuğa karışmış, çift çubuk sahibi “*mutlu aile reisi*” olmak ister. Onun bütün dünyası budur. Bu dünya onun hem cenneti hem de zindanıdır.

Küçük adam, kendisini keşfetme yolunu seçtiğinde, içine hapsedildiği zindandan çıkmasını sağlayacak yolu mutlaka bulur. Yanılgısını fark edip zindanda yaşadığını kabul ettiği an, arayışı başlamış demektir. Bundan sonrası ısrardır, inattır, sabırdır, acıya dayanmasını bilmektir. Küçük insan duygusuzdur, çünkü duygu ruhun çocuğudur. Küçük insan kırıntı halindeki ruhuyla karşı karşıya geldiğinde duyguları da canlanır. O ana dek nasıl öyle yaşayabildiğine şaşırır. Geçmişinden pişmanlık duyar. Bu duygu, “*Pişmanlık duygusu saman alevi gibi yanıp sönen bir ateş değil, kimi zaman duran, kimi zamansa patlayan bir volkandır.*” Kendisindeki cevheri keşfeden küçük insan, gerçek mutluluğun yolunu yakalamıştır. Toz zerrecikleri halindeki bu cevher canlanacak, muhteşem bir güce dönüşecektir. Bir kez damar keşfedildi mi, tutup bırakmamak şarttır. Bu anı yakalarken, **Eser’in** heyecanı doruktadır: “*Tuttum, şu anda ruhuma tümünden egemen; günlerdir, haftalardır egemendir; bırakmayacağım. Bu sefer hayatımda ilk defa tuttuğumu koparacağım*” diye haykırır.

Gerçek **Eser** budur. O, kendisini bulunca, kendi cevheri ve gücünün bilincine varınca, bir çocuk kadar heyecanlıdır. Artık bir keleş gibi özgürce kanat çırp- maya başlamıştır, uçacaktır. Zindanından çıkacak ve doruklara yükselecektir. Dünyanın bütün çiçekleri onu beklemektedir. Baharda kanat çırpınan her keleşte, cıvı cıvı her kuş sesinde, her küçük çocuğun gülüşünde, yeniye keşfe çıkan her insanın heyecanında, her umut ve inanç ediminde, her büyük sevginin kaynağında o vardır. Tıpkı **Mazlum** gibi, tıpkı **Hayri** gibi, tıpkı **Zekiye** gibi, tıpkı **Ronahi** gibi, tıpkı **Zilan** gibi...

Eser, yeni bir dönemece giren ulusal kurtuluş mücadelemizin önüne çıkan uçu- rumu aşmak üzere kurulmuş bir köprüdür. **Eser**, görkemli eylemiyle aydınlık geleceğe yıkılmaz bir köprü olmuştur. **Eser**, eylemiyle önderliğin yapmak istediğine en büyük katkıyı sunan büyük bir izleyicidir; bir önderlik gerçekleştirmesidir.

Hiç yanılmayalım: **Eski Eser bizi, yeni Eser kurtuluşumuzu işaret ediyor.**

⁽¹⁾ İfrit: Öfkeli, ortalığı birbirine katan kimse.

Parti dışı anlayışları meşrulaştırma

“İnanç güçtür ve dağları bile yerinden oynatabilir.”

Hiçbir dönemle kıyaslanmayacak kadar önemli bir süreci yaşıyoruz. Tarih ve dönemin dayattığı gelişmeleri doğru ve sonuç alıcı bir duruşla karşılayabilirsek, önümüzdeki sürece hiçbir dönemle karşılaştırılmayacak büyüklükte önemli başarıları sığdırebileceğimiz kesindir. Bunun için olanakların sonderece elverişli olduğunu biliyoruz. Sorun, tamamen bizlerin kendimizi başarıya kilitlememiz, parti çizgisiyle bütünleşmek için gerekli olan heyecan, moral, kararlılık, iddia ve çabayı sergilememizdir. Partimizin böyle bir başarıyı bizden istemesi kadar doğal bir şey yoktur. Bunu ister bir hak, ister bir görev olarak bilelim, bundan aşağısı bir duruşun bırakalım partiye ve halka layık olmayı, kendimizi yaşatmaya bile yetmeyeceği çok açıktır.

Herkesin bilmesi gerekiyor; ortamlarımızda şiddetli bir sınıf savaşımını veriyoruz. Yenilgiyi başarı, yanlışları doğru, parti dışılıkları parti anlayışı olarak gösteren ısrarlı dayatmalarla karşı karşıyayız. Ağır kişilik sorunları ve adeta düşmana taş çıkartan yıkıcı ve dağıtıcı tarzlarla savaşıyoruz. Bunların verdikleri görüntü, üslup ve gerekçe ne olursa olsun, gerçek budur. Bu savaşım, partimizin 6. Kongresi'ne doğru gittiği bir süreçte daha da derinleşip önem kazanarak gelişecektir, bu zorunludur. Çünkü çizginin, gelişmenin ve büyümenin önündeki en büyük engel, en temel sorunumuz partileşmeye gelmeyen, cücelikte ve kendini dayatmakta ısrar eden kişiliklerdir. Dikkat edilirse, yaptığımız değerlendirmelerde, “*düşmanın şu ya da bu dayatması, şu ya da bu olumsuzluklar vs.'den dolayı başaramadım, gelişemedim, düzeltemedim*” demiyoruz. Çünkü bu konuda öyle ciddi ve zorlayıcı bir durumla karşılaşmıyoruz. Özeleştirilerimiz temelinde ideolojik kavrayışsızlık, eğitimsizlik ve yaşama doğru yönelmeme, örgüt bilincinden yoksunluk, iddiada ve amaçta aşınma, yanlış ve anlamsız tarz bozuklukları yatmaktadır. O halde diyebiliriz ki, parti eğitimi, örgüt ve yönetim sorunları, iç mücadele ve sınıf savaşımı vb. konular üzerinde oldukça yoğunlaşmak, çizgiyle tam bir bütünleşmeyi sağlamak yaşamsal önemde bir görev olarak kendini dayatmaktadır.

Gelinen süreçte, artık küçümsenmeyecek birikim ve tecrübeye sahibiz. Parti talimatları, çözümleme ve perspektifler hemen her yere ulaştırılmıştır. Bunca olanak, eğitim, değerlendirme ve perspektiflere rağmen halen parti ahlak ve terbiye ölçüleriyle uzaktan-yakından ilgisi olmayan anlayış, davranış ve uygulamaların olması kabul edilemez bir durumdur. Bunları anlamak, çözümlemek ve mutlaka bir netleşmeye gitmek zorundadır.

Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. Yani o muazzam tükenişe, yanlış ve yanlışlara yolaçan anlayışsızlık örnekleri kabullenilmeyecek, musamaha gösterilmeyecektir. Düşmanın şimdi işlerini nasıl sıkı tuttuğunu görüyoruz. Bunca güç ve olanaklara rağmen hiçbir şey sıradan yaklaşmamakta, bilakis olanca gücüyle ve olağanüstü bir ciddiyet ve acımasızlıkla üzerimize gelmektedir. Buna karşı bizim on misli daha yoğunlaşarak, yine tüm yetenek ve birikimlerimizi ayaklandıracasına devrimin işlerine sarılmaktan başka çaremiz kalmıyor.

Devrimimizin özellik ve nitelikleri biliniyor. Olanaklarımız, dost ve düşman güçlerin durumu da ortadadır. Devrimimizin büyüklüğü ve tarihselliği kadar, görevlerimizin ağır ve yaşamsal önemde olduğunu da bilmeyecek kadar yetmez değiliz. Sonderece yakıcı bir savaş içindeyiz. Savaşta, kazandıran mevzide saf tutulmaz, sağda-solda, orta yerde durulursa, anlayışsızlık örnekleri sergilenirse sadece düşmana yem olunur. Duruşumuz sağlam olacaktır, yoksa düşman kesinlikle affetmiyor. Dayattığı yaşam tarzı, alışkanlık ve anlayışlar oldukça bitirici. Her

şey çıplak gözlerle görülecek kadar açık değildir. Asıl tehlikeli olan, düşmanı yaşadığın halde ondan kurtuluşu gerçekleştirdiğini zannetmektir. Bu müthiş bir yanılgıdır ve pek çoklarımızın yaşadığı da budur.

Geçmişte olduğu gibi, sorunlarımız bugün de vardır, yarın da olacaktır, bunu anlıyoruz. Öfke yaratan, zarar veren de bu değildir. Sorunlar sürekli olacaktır. Ancak mücadelenin gelişme diyalektiğini yakalamak önemlidir. Yoksa kaybettiren tarzın tekrarından kurtulmak olanaksızdır. Ve bizde yaşanan da kötü bir tekrar olmaktadır. Eskiden tecrübemiz yoktu, yapımız eğitilmiş olmadığı gibi, eğitim ve örgütlenme olanakları da bugünkü gibi değildi. Dolayısıyla birçok hata,

leşmede düğümlenmektedir.

İdeolojikleşenin morali yüksek olur. Savaş ise, önce moralde kazanılır. Moralle birlikte inancımız da büyük olacak, çünkü devrimimiz aynı zamanda bir umut ve inanç hareketidir. İnancı ve umudu olmayanın geleceği olmaz. İnançsızlık ve umutsuzluk, geleceğe güvenmemektir.

Geleceği ise, ancak partinin aydınlatıcı yolunda, onun ideolojisinde bulabiliriz. Politikada doğru bir bakış açısı, yaşama doğru yaklaşım, örgütlenme anlayışı ve tarz sorunları yüzde yüz ideolojik sorunlarla doğrudan bağlantılıdır. Parti Önderliği, “*İdeolojik birliğe inanmış ve ideolojik mücadeleyi kendi kişiliğinde başarıya götürmüş birinin yüksek ba-*

mayacak kadar her şeyden yoksunsa, onun yapması gereken ilk işi 'neden ben böyleyim' diye kendini tanıyabilmesidir.” Biliyoruz ki, bütün kutsal dinlerde insanın ilkin kendisini tanıması emredilir. Gerçekler ve pratiklerimiz gösteriyor ki, kendini tanımayan bir durumu yaşıyoruz. Çünkü insan kendisini sorguladıkça, tanıdıkça gerçekleşebilir, varolabilir ve eylem haline gelebilir. Kendini tanımayan bir gelecek, hatta bir geçmişin sahibi bile olamaz. İşte halkımızın tarihten beri sürekli kaybetmesinin bir nedeni de, kendini tanıyamama gerçeğidir. “*Saptırmayı kendine yediren adam tehlikeye kucak açmış demektir.*” Bizde de büyük bir saptırılmışlık vardır. Nihayetinde sömürgeciliğin birer ese-

Bunun içindir ki, kendimizle doğru hesaplaşmaya gelmediğimiz gibi, partiye de yeterince açık davranmıyoruz. Böylelikle de hem çözümsüzlükte inat ediyor, hem bir disiplin suçu işlemiş oluyor, hem de ahlaki açıdan kötü bir örnek sergilemiş oluyoruz.

İç gelişmeler parti bilinciyle devrimci temelde çözülmeye, iddiada, inançta, amaçta aşınma kaçınılmazdır. Bu tür anlayışsızlık örnekleri, sahte hastalık numaraları, yaşama gelmeme, örgüt içi her türlü şirret ve müzip davranışlardan tutalım; boyun eğmeci, “*evet efendim*”liğe varan her türlü yıkıcı, bozguncu birçok parti dışılıkları kadar, her şey biraz da bu netleşmeyen, kendine çözüm ve çare gücü olmayan kişilik zayıflıklarından kaynaklanmaktadır. Dikkat edilirse sık sık tarz bozukluğu veya tarz yetmezliğinden söz ediyoruz.

Oysa Parti Önderliği “*İddia geliyorsa tarz da gelişecek*” diyor. İddiası, inancı olmayanın tarzı olur mu? Kendini kararlaştırmayanın tarzı olur mu? Netleşmeyen netleştirmesi mümkün mü? İşte bütün bunlar gizliden ya da açıktan objektif veya subjektif olsun, düşmanı yaşamak ve onu meşrulaştırmak oluyor. “*En büyük devrim, yüzyıllardır bizi geri bırakan, her türlü düşmanlık karşısında sürekli geriye götüren geriliklerimize karşı yürüttüğümüz savaşımdır. Çağla bağlantılı olarak, en temel yanlışlarımızdan birisi de devrimimizi diğer çağdaş devrimler gibi yapabileceğimize dair gerek teori ve gerekse benzer bir pratik çabaya kendimizi kaptırmamız, sonuç vermeyince de umutsuzlukla birlikte yozlaşıp, yenilgiye kendimizi mahkum etmemizdir...* Kendi toplumsal zeminini aşamayanların ciddi bir askeri, siyasi sığrama yapacağı kuşkuludur. Bu siyasal zemin insani, olsa olsa düşmanın iyi bir askeri, patronun iyi bir işçisi, ağanın iyi bir ırgatı ve ya en tortu işlerdeki çalışanlardan biri yapar. Nitekim, bu siyasal zemin başka bir şey doğurmuyor. ‘En benim’ diyen bile bir aşağılık işbirliğidir. En haini, sözümana en beceriklisi oluyor.” Evet, bu kadar anlamazlık, çürüme ve kokuşmuşluğun böyle güçlü ve tehlikeli bir zemini var. Bütün bunları ancak kendinde devrimi gerçekleştiren militanla aşabiliriz.

Devrim kendini yaratma, gerçekleştirme sanatıdır. Bu sanatın bütün inceliklerini, tüm güzelliklerini ve çekiciliğini önce kendimizde yaratmalı. Çirkinliklerle mücadele kaysayıcı, çekici ve sürekli olmuyor. Bu noktada geriliklere ve eskiye ait olan her şeye öfke duyulması gerekiyor. Devrim bir yenilikse, biz de yeni insan olmayı başarmak ve onun tüm erdemli özelliklerini kazanmak zorundayız. Devrimci gerçekliğe ulaşmanın yolu çağla köprüleri doğru kurmaktan, yıkılması gerekeni yıkmaktan, sökülüp atılması gerekeni sökülüp atmaktan, sahiplenilmesi gerekeni sahiplenmekten geçiyor. Gerçekler bu denli açık ve çarpıcı iken, hâlâ neden anlamıyor veya anlamaya gelmiyoruz?

Bilinir ki, devrim büyük bir istek ve anlama sorunudur. Eğer böyle ise, kendimizde olağanüstü bir istek yaratmak için daha ne gereklidir? Ya da bir isteksizlik ve anlamazlık yaşanıyorsa, bunun ne anlama geldiğini biliyor muyuz? Biliyorsak, varolan sorunların nereden kaynaklandığını ortaya çıkarmak ve gidermek için mümkün olmasın? Kendisinde büyük bir istek ve inanç yaratmayan, hiç kendini yenileyebilir mi? Kendini yenileyemeyenin de başarı şansı olur mu? Başarı büyük kavrama ve sarf edilen emeğe bağlıdır. İstek olmadan da anlamak ve çaba sahibi olmak hiç mümkün mü? Demek ki, çaba-sızlık ve bütünleşmeme önünde bir de kendimizde yaratmadığımız istek olayı var. Oysa ilk önder şehitlerimiz Hakileri, Kemal-leri, Agitleri biliyoruz. Henüz ortada kazanılan hiçbir değer, hiçbir mevzi yokken bu arkadaşlar vargüçleriyle nasıl bağlandılar? İstekleri, inançları, umutları büyüktü. Bilinç,

“İdeolojikleşenin morali yüksek olur. Savaş ise, önce moralde kazanılır. Moralle birlikte inancımız da büyük olacak, çünkü devrimimiz aynı zamanda bir umut ve inanç hareketidir. İnancı ve umudu olmayanın geleceği olmaz. İnançsızlık ve umutsuzluk, geleceğe güvenmemektir.”

eksiklik ve anlayışsızlıkları anlamak mümkündür. Bütün bunları tecrübesizliğe, eğitimsizliğe vs. bağlayabiliyorduk ve bu bir ölçüde de doğaldı. Ama bugün durum farklıdır. Gerçekten partiyi doğru ve tam temsil etmemek için hiçbir neden yoktur. Mevcut olanaklar küçümsenmemelidir, eğitim ve örgütlenmek için en her şey sunulmuştur. Fakat bunu doğru değerlendirmek yerine, ya rehavete giriyoruz ya da hiç anlamıyoruz bile.

Olanaklar var ve eğitim de yapılmaktadır, ama sonuçlar yetersiz. Neredeyse çözümlenmeyen anlayış, değerlendirmesi yapılmayan tarz kalmadı. Yapılan değerlendirmeler, okunan çözümleme ve parti yayınları, bir devrim hareketini dahi besleyecek, örgütleyecek kadar kadro ortaya çıkarmaya yeterlidir. Ne var ki, kadrolaşma istenilen düzeyde gelişmemektedir. Olanakların, sunulan değerlerin ve beklentilerin hakkını vermekten sonderece uzak pratiklerin sahipleriyiz. Bir sıradanlıktır kendimize yakıştırıp gidiyoruz. Böyle bir yürüyüş de nasıl bir yürüyüş olduğu ortadadır. Bazen partiye adeta imdat çağrısıyla “*gel bizi kurtar*” dememiz, gerçekçimizi yerinetice gözler önüne sermektedir. İçinden geçtiğimiz süreç itibarıyla duruşumuz oldukça yetersiz. Amaçlarımız, niyetlerimiz ve mevcut olanaklar ile duruşumuz arasında kesin bir uçurum bulunmaktadır. Bu mesafeyi artık daraltmak ve giderek kapatmak zorundayız. Gelişmeler bunu bizden acilen istemekte ve adeta emredercisine dayatmaktadır. Bundan kaçış olmaz, kaçamayız. Halkın ve devrimin işlerini yüzüstü bırakamayız. Başarmak mümkündür ve bunu da kendimize yakıştıracağız.

Tüm sorunların temelinde ideolojikleşmenin yattığı kesindir. Büyük bir ideolojik devrime ihtiyacımız var. Partiyi ideolojik bütünlük sağlamadan, onun yaşam ve mücadele felsefesine ulaşmadan, hayatta başarılı olamayız, bu mümkün değildir. Kazanma ve kaybetmenin temel halkası ideolojik-

şarı tarzı ve örgütselliğe gelmemesi düşünlümez” demektedir. Demek ki, örgüt dışılıklara temel teşkil eden anlayış ve tarz farklılıklarının altında ideolojikleşmemenin olduğunu görmek zorundayız. Dolayısıyla zaafı ve çarpık yanlarımızı anlamaya çalışacak-sak, önce ideolojik sorunlarımızı göreceğiz.

Düşünmek gerekiyor; her türlü parti ve sınıf dışı etkilenmelere neden bu kadar açığız? Burada yine ideolojikleşme diyeceğiz. Bir kişi ailenin etkisine mi giriyor, onun ideolojik temeline bakacağız. Gerçekler dünyasından kopuk mu yaşıyor; iddia, inanç, umut, bağlılık, düşmana karşı kin ve öfke mi zayıf, yine partiye ideolojik bütünleşme düzeyine bakacağız. Nitekim her davranışımız, her anlayışımız bir sosyal gerçekliğe dayanmaktadır. “*Sosyal alanda düşmanla ilgili ne varsa, parti içinde yoğunlaşmış ve büyük bir saldırı halindedir.*” Bunun objektif veya subjektif olması çok önemli değildir. Önemli olan düşmanın uzantılarını, onun yıkıcı etkilerini böyle anlamamızdır. Bu da ideolojikleşmekle ilgilidir.

İdeolojilerin bireye ve topluma kazandırdığı moral değer yargıları, ahlak ve terbiye ölçüleri vardır. Burada da ideolojinin siyasetle, güçle, maddiyatla, emekle, psikolojiyle, cesaretle, ruhla ve reflekslerle bağını ve birbir etkisini göreceğiz. Burada hiç kuşkusuz, ideolojinin yaratıcı, bilimsel ve yaşamda anlam kazanan niteliğinden söz ediyoruz. İdeolojiye mürtece bağlanmak, tapınmak ideolojikleşmek değildir. Yine bir yazar-çizer olmak kendi başına ideolojikleşmek değildir. İdeoloji örgüt, örgüt eşittir başarda ifadesini buluyor ve bu bir yaşam tarzı haline geliyor-sa, olumludur. Partimizde ideolojiye atfedilen önemi böyle anlayacağız.

“Birey doğru-dürüst hiçbir şeye sahip ol-

ri olarak yetiştik. Bunun ağır etkilerini iliklerimize dek yaşayarak büyüdük.

Neden, dünyada bizim kadar kendine yabancılaştırılmış, kendini tanımayan başka bir halk yoktur, diyoruz? Bu önemlidir. Halen de kemalist sömürgeciliğin

amansız etkilerini yaşamaktayız. Öyle ki gerçekliğinden korkan ve kaçan bir haldeyiz. Özümüze saldıracak kadar kendimize düşman haline getirilmişiz. Buna da iç düşman diyoruz. Yılan gibi birbirimizi zehirleyen pratiklerimiz var. Neredeyse her birimizin kucağına bir yılan sokuşturulmuş. Durmadan birbirimizi zehirliyoruz. Kolay değil, bin yılların öldürücü zehiri sıringa edilmiş, ama bunu sökülüp atmaktan başka çaremiz yoktur. Panzehir vardır, yeter ki kendimizi anlamaya ve tanımaya çalışalım. Parti ideolojisi, parti bilinci, parti gerçekliği insan olarak bize ait olan her şeyi yeniden yaşatmaya muktedir-dir.

Devrim diyoruz, ama biliyoruz ki, devrimlerin anası kişilikte gerçekleşecek olanıdır. Bireydeki devrim, toplumsal devrim kadar hem önemli hem de zordur. Idealist olmayacağız, “*bensiz de işler yürür*” ya da “*böyle de yürüyebiliriz*” demeyeceğiz. Konumumuz mutlaka netleştireceğiz ve sağlam bir yürüyüşün sahibi olmayı başaracağız. Bunun için de gerçeklere ve hayatın kendisine anlam vereceğiz. Gerçeklerin gereklerine göre kendimizi yenileyeceğiz. Hiçbir zaman kendi konumumuzu muğlak tutmayacağız. Çünkü muğlaklık düşmanın bir istemidir. Öyle ise, bu zihniyeti yerle bir edeceğiz. Nitekim başarmanın ve büyümenin yolu buradan geçmektedir.

Eğer yaşamda düzeni bu kadar gizli yaşamayıydık, toplumun ağır suç teşkil eden gerçekliğini parti içinde adeta meşrulaştıran bir duruma düşmezdik. Belli ki, bilmeden de olsa düşmanı meşrulaştıran bir çabamız var. Çünkü kendimizi tanımakta zorluk çekiyoruz. Hastalıklı bir bünyemiz var, ama “*hayır*” diyoruz; “*oldukça sıhhatliyim, sağlıklıyım*” diyoruz. İşte ürktücü olan da budur.

kararlılık, direniş, eylem ve cesaretleri de bir o kadar yüce oldu. Kürdistan devriminin ilk öncüleri, ilk tohumlarıydılar. Yine bir Zilan yoldaşın kişiliği var. Parti yaşamı çok kısa olmasına rağmen, nasıl yüce bir kişiliğe ulaştığını biliyoruz. Müthiş bir bağlılık, sınır tanımayan bir direniş ve olağanüstü bir inançla doluydu. Onun içindir ki, Parti Önderliği, *“Komutan Zilan yoldaş, emir erleri de bizleriz”* diyor. Hiç olmazsa sadakatte kusur işlemeyen, mütevazı birer emir eri olmayı kendimize yakıştıralım ve mutlaka başaramayalım.

Bizleri devrimin işlerine, yaşama yönelten soylu değerler var. Bunlara sırtımızı dönüp bilmezden, görmezden, anlamamazlıktan gelemeziz. Eğer böyle yaparsak önce birer suçlu oluruz, sonra her türlü parti dışı eğilime yatkın kişiler olmaktan kurtulamayız. Vicdanlı olmak, vicdan ile hesaplaşmak zorundayız. Görüyoruz ki, *“bazen öfkelerimiz partiyedir. Sanki bunca acı ve zorlukları parti bize yaşattı.”* Geleneksel Kürt kişiliğidir, kafası bozuldu mu, ihanette sınır tanımıyor. Örgüte ve arkadaşlarına rahatlıkla yönelebiliyor. Arkadaşlarına, partiye ve ortama duyduğu kin ve öfkeyi düşmana yöneltmiyor! Ortamla oynadığı kadar, arkadaşlarını zorladığı kadar, düşmana yönelirse, kesinlikle başarır, ama bunu yapmıyor. İntikamın en büyüğü düşmandan alınmalıyken, o, kafayı yanındaki yoldaşa takıyor. Kendini vareden, insanlık yoluna koyan temel değerleri görmezlikten geliyor. Ardından *“Partiye, Önderliğe bağlıyım”* demekten de geri kalmıyor. *“Hem bağlıyım diyeceksin hem de gideceksin kendini yere atacaksın. Bu, ikiyüzlülüktür.”* Böyle bağlılık olur mu? Şehitler adına and içiyoruz, her gün çözümlemeleri okuyor, kendimizi anlamaya çalışıyoruz. Ama ne verdiğimiz sözlere bağlı kalıyoruz ne de çözümlemelere doğru yaklaşıyoruz. Yani bir taraftan amaçsız, hedefsiz ortalıkta dolaşiyor, diğer yandan kendimizle alay ediyor, değerlerle de oynamaya devam ediyoruz. Bütün bunları da parti ortamında yurtseverlik ve partililik adına yapıyoruz. Düşmanı meşrulaştırmak işte böyle oluyor.

İnsan tutarlı olmak zorundadır. Çok şey başarmak mümkün değilse bile en azından ortamda zararsız kalmayı becerebiliriz. Bazı prensipler edinmeliyiz. Örneğin “Ben hiçbir zaman yoldaşlarıma ters düşmeyeceğim. Düşmanın işini kolaylaştırıcı hiçbir davranışta bulunmayacağım, kendimi asla partiye dayatmayacağım. Partiden kopmak şurda kalsın, en ufak bir kararsızlık belirtisini dahi aklımdan geçirmeyeceğim. Partime daima açık ve dürüst yaklaşacağım. Devrimin mütevazı bir emekçisi olmayı esas alacağım. Yıkıcı, bozucu faaliyetler geliştirmeyeceğim” gibi bazı saygın meziyetler kazanabiliriz. Düşman birçoklarımızı kötü vurmuştur; yara-bere içinde kalanlarımız az değildir. İntikam olacaksa buna olmalıdır. *“Düşmandan intikam alamayan iyi bir ulusal kurtuluşçu olamaz”* diyor Parti Önderliği. İntikam almak için de sürekli tetikte olmak gerek. Kendimizi boşluğa bırakmakla bir şey kazanamayız. Hele aldatarak asla! İnadın en büyüğüdür de bu noktada göstermeliyiz. Düşman *“ben seni vurdum, artık ayağa kalkacak takatin kalmadı”* diyebilir, ama biz *“hayır”* diyeceğiz. Partinin kazandıran ortamını büyük bir şans ve değer olarak göreceğiz. İnatla yaşamayı ve mutlaka başarmayı kendimize esas alacağız. Hiçbirimiz –konumu, yetersizlikleri ve yaşadığı olumsuz süreçler ne olursa olsun– *“artık benden bu kadar, böyle gelmiş böyle gider”* dememelidir. Bu, düşmanın istemidir ve tüm çabası da kişiyi böyle bir ruh haline sokmaya yöneliktir.

Partimizde tartışmasız kanıtlanan gerçekler var, yeter ki gayret gösterilsin, istek olsun, inanç olsun başarmamak için hiçbir neden yoktur. Herkesin bu noktada partiye ve kendine güveni yüksek olmalıdır. Başarı kesindir, ancak hedefler gerçekçi olmalıdır. Abartılı, hayali hedeflerin gerçekleşme şansı yoktur. Böyle olunca da kişide bir yılgınlık, umutsuzluk, güvensizlik gelişir ki, bu tehlikelidir. Gelişme ve büyümede elbette sınır tanımayacağız, fakat başarabileceğimizle işe el atmak daha gerçekçidir. Her başarı beraberinde daha büyük başarılarla ulaşmayı; bunun heyecan, istek, moral ve gücünü

de yaratacaktır. Gelişme diyalektiğini biraz da böyle anlayacağız.

Savaşımız uzun soluklu, devrim mücadelesi de bir maraton olarak görülmelidir. Çabuk yorulmak olmaz. Her düzeyde dengeli bir büyümeyi önümüze koymalıyız. Küçük başarılar başımızı döndürmemelidir. Geçici başarısızlıklar ise heyecan, umut ve moralimizi bozmamalıdır. Doğrularda ısrarlı ve metanetli olmalıyız. Ne küçük-burjuva aceleciliği ne de köylü vurdumduymazlığı olmamalıdır. Bir tarafta işlerin üzerine titirken, öbür yandan sabrın tarza ilişkin olduğunu bilerek hareket etmeliyiz.

Kimi ortamlarımızda keyfiyet, bireysellik ve tarz farklılıkları yoğun olarak yaşanmaktadır. Kendine göre ölçü, kendine göre disiplin ve kendine göre işleyiş tarzı, kendine göre bir parti ve yönetim anlayışı gelişmektedir. Bunlar sonderece sakıncalı ve tehlikelidir. Yapı ve alanlarımız en çok bu noktada zorlanmaktadır. Artık ne olduğu belli olmayan, daha doğrusu her türlü keyfiyetin, tasfiyeciliğin ve bozgunculuğun zemini olan *“kendi doğrularımız”*dan mutlaka vazgeçmeliyiz. Bireysellikte ısrar, *“kendime göre”*de ısrar, ben parti anlayışını kabul etmiyorum demektir.

“Ben ille farklı görülüp değerlendirilmeliyim” veya ‘ben ille dikkate alınmalıyım’ diyen birisi ‘benim farklı ideolojim var, ben partiye dayatıyorum’ anlamındadır.” Partiye böyle bir dayatmada bulunmaya hakkımız yoktur. Zira bileceğiz ki, her dayatma bir savaşımdır. Yani *“ideolojik, kültürel, ahlaki olarak parti biraz bana benzesin, kendi kutsal değerlerinden biraz daha vazgeçsin”* anlamındadır, partinin büyümesini istememek demektir.

Düşmanın işini kolaylaştıramayız, onun yaptığını yapamayız. Yoksa parti ortamında nasıl kalırız? Parti elbette kendini korumak zorundadır. Ya doğru anlama, bir militan gibi bütünleşmeye geleceğiz, ya da her türlü in-sanlaşma ve yaşama hakkımızı kaybetmekten kurtulamayacağız. Parti bizi bu halimizle ömrü-billah sırtında taşıyabilir mi? Kendimizi neden bu kadar yük halinde tutuyoruz? Partinin kazanımcı yaklaşımları kötüye kullanılmamalıdır. *“Bir şey olmaz”* demeyelim, *“Parti zaten beni tanıyor, beni anlar, bağışlar”* demeyelim ya da *“zaten öyle ciddi bir konumum yok, öyle de yapsam olur, böyle de yapsam olur, özeleştirir verir, tekrar bildiğim gibi çalışırım”* basitliğine düşmeyelim. Parti elbette yücelticidir, kazanımcıdır. Sonuna dek sabırla yaklaşır ve sürekli de şans tanır. Ama iş değerlerin korunmasına, ideolojik birlik ve yaşam gerçekliğine geldi mi, farklıdır. Bu noktada en ufak bir yanılğı ve keyfiyeti dayatma kesinlikle kabul edilemez. Keyfiyet diye bildiğimiz anlayış, tarz ve yaşam ölçülerinin çok tehlikeli nedenleri vardır. Bunlar ortaya çıkarılıp anlaşılmadan, en başta kendimize, kendi emeğimize yazık ederiz; daha sonra ise birer suçlu olmaktan kurtulamayız. Partilileşme iddiasında olan, *“ben bir ulusal kuruluşçuyum”* diyen birisinin ise, böyle bir konuma düşmesinden daha aşağı bir durum olmaz.

Anlamsız yere kendimize sevdalanmayalım. Hepimizin hâlâ düşmandan olan kir-pasla dolu yollarımız var. Dolayısıyla önce en büyük temizlik hareketini kendimizde başlatma diye bir görevle karşı karşıyayız. Mütevazı olalım. Keyfiyet diyoruz, Parti Önderliği, *“keyfiyetin çıkış kaynağı iradesini teslim et-meme, inancını tamamen buna bağlamama ve kendi özerk yaşamından, bunun dayanaklarından vazgeçmemedir”* diyor. Böyle bir anlayış istediği kadar *“ben yeterliyim, başarılıyım”* desin, gerçekler öyle değildir. En çok *“yeterliyim”* dediği nokta, aslında onun en büyük zaafı ve en çok kaybettiği noktadır. Farkında olmayabilir, ama gerçek budur.

Yine kendisini yetkili gördüğü için salt disiplinle, salt yönetim tedbirleriyle örgütü yönetmeye kalkışan bir anlayış, ideolojik düzeyi, siyasi düzeyi inandırıcı, güven kılıcı bir tarzda herkese benimsetmezse, asla başarılı olamaz. Yapının geriliğinden, eğitimsizliği ve örgütsüzlüğünden faydalanarak sınırsız bir yetki ve serbestiyelik kazanabilir. Bu, onun ne iyi bir yönetici olduğunu ne de özgür olduğunu gösterir. Özgür olmayanın da cesareti olmaz, bilinci olmaz. Dolayısıyla kaba bağlılık ve cesaretin altında büyük bir

inançsızlığın ve korkaklığın yattığı kesindir. O halde, keyfiyetin kaynağı olan ideolojik yetersizlik, inançsızlık, özerk yaşam ve iradesizliği aştığımız oranda, ancak bireysellikten kurtulup doğru bütünleşme yoluna girebiliriz.

Yanlışlarda ısrar etmenin anlamı yoktur. Bazı gerçekler vardır ki, anlamamak ve gör-memek için kör ve sağır olmak gerekir. Bir

“Kimi ortamlarımızda keyfiyet, bireysellik ve tarz farklılıkları yoğun olarak yaşanmaktadır. Kendine göre ölçü, kendine göre disiplin ve kendine göre işleyiş tarzı, kendine göre bir parti ve yönetim anlayışı gelişmektedir. Artık ne olduğu belli olmayan, daha doğrusu her türlü keyfiyetin, tasfiyeciliğin ve bozgunculuğun zemini olan ‘kendi doğruları-muz’dan mutlaka vazgeçmeliyiz. Bireysellikte ısrar, ‘kendime göre’de ısrar, ben parti anlayışını kabul etmiyorum demektir.”

şeyler kazanmak, partiyle onurlu bir biçimde yürümek mi istiyoruz; işte Parti Önderliği’nin çözümlemeleri, değerlendirmeler, şehit yoldaşların kişilikleri, her şey ortada. Tüm ısrarlı ve kazanımcı çabalara rağmen kendimizi mi yaşamak istiyoruz, bunun da parti ortamında mümkün olmayacağını bilmeyecek kadar gaflet içinde olmayız. O halde ne yapmak istiyoruz? Açık ve net olalım. Muğlaklıkla, aldatmak ve aldanmakla bir yere varılamaz.

Örgüt ortamında, konumundan rahatsız olanlar varsa bunlar da kendilerini anlamak durumundadırlar. *“Rahatsız olan herkese söylüyorum, sen emeğinden fazla istiyorsun. Sıkılan her kişi, rahatsız olan her kişi parti içindeki konumunu beğenmemiştir”* demektir Parti Önderliği. Peki bu nasıl olacak? Eğer bir kahramanlık göstereceksek, emek ve inanç kahramanları olalım. Yetenek, birikim ve tecrübelerimizi halkın ve partinin hizmetine sunalım. Partiye isyan etmek marifet değildir. Ayrıca da bunun ne haklı-meşru bir tarafı vardır ne de kazandırır. İsyanimız geriliklerimize, kendi içimizde taşıdığımız kötülüklerle olmalıdır.

Neden kadrolaşmıyoruz? Netleşmeyen, iç barış ve huzuruna kavuşmayan, konumundan memnuniyetsizlik duyan özelliklerimizden dolayı kadrolaşmıyoruz. Ne büyümeyi, militanlaşmayı önümüze koyuyoruz, ne de halimizden memnunuz. Bu, hiçbir emek ve çaba sarfetmeden *“beni böyle kabul edin”* ya da partiden kariyer ve konum talep etmek demektir. Partinin eğitim ve terbiyesini alan hiç böyle düşünür mü? Partide emek hırsızlığı yapılır mı? Gözükara kariyerist özelliklerle hiç itibar ve saygınlık kazanılır mı? Kariyerizmin kişiyi sonuçta faşizme götürdüğünü biliyoruz.

Mücadele tarihimizde akla-hayale sığmayan kariyer savaşımaları verildi. Bunlar genellikle yaptıklarını çizgi savaşımı olarak yorumluyorlar. Kesinlikle böyle değildir, savaşımaları kendi savaşımalarıdır, kariyer savaşımıdır. Partinin verdiği değer, olanak ve güçle partiye karşı bir savaşımdır.

Devrimciler bilinçli insanlardır. Çok ağır sorunlar da yaşasalar çözümleyicidirler. Çünkü anlayışları keskindir, birbirlerini iyi anlarlar. Yoldaşlardan daha iyi birbirini anlayan olamaz. Yoldaşlık ilişkisinden daha yüce bir ilişki yoktur. Üzerinde en çok durulan ve en çok önem verilen bir husus olmasına rağmen, en büyük çözümsüzlük ve geriliği hâlâ bu alanda yaşamamız akılcı değildir. Rehabet iliklerimize dek işlemiştir. Özellikle ülke zemini dışındaki sahalarda büyük bir lafazanlık var. Bir toplantıda küçük bir sorunu saatler, hatta günler boyu tartışılmakta, ya da ertelenmektedir. Parti Önderliği, *“Bazen tartışma olanağınız olmayabilir, savaş koşullarında fazla zaman bulmayabilirsiniz, ama öyle olmalıdır ki, bir göz işareti, bir parmak işareti ile birbirinizi anlayabilmelisiniz”*

diyor.

İşte partili militan, işte kadro ve olgun devrimcilik de böyle olur. Bir günde tartışılıp çözümlenmesi mümkün olan bir sorun, eğer haftaları ve ayları alıyorsa, orada mutlaka bir terslik var demektir. Böyle bir tabloda haklı-haksız aramak da doğru değildir. Varyolan, doğrudan parti karşıtı bir durumdur. Tamamen farkında olmadan bir tasfiyecilik yaşıyordur. Bir karşı örgütlenme, karşı direniş vardır. Bir de dürüst ama bu boyutta bir tasfiyeciliğin, parti karşıtı bir hareketin gelişmesine neden olan ya da çözümsüz kalan yetmez, yenilgili bir kişilik vardır. Eğer parti anlayışı ve parti tarzı temsil edilirse, kesinlikle çözümleyici olunacağı açıktır. Partinin sıradan bir temsil düzeyiyle bile nasıl başarılıldığı biliniyor, bunun için de parti formasyonuna kavuşmak şarttır.

Devrimci kadro, sonuçlarla uğraşmaz, daha doğrusu sorunları ve olası gelişmeleri önceden görür, ona göre tedbirlerdir, çözümleyicidir. Fakat yetmez kalıp, kendiliğindenliğe düşülür, görev ve sorumluluklar üzerinde durulmazsa, doğru ve başarılı temsil düzeyini şurda bırakılıp, kendini korumak ve kullandırmamak bile mümkün değildir. Zaten birçoklarımız çözümsüzlüğe girdiği noktada ya basit ayak oyunlarıyla ya da birbirini kullanarak hareket etmektedir. Yoksa bunca emek, enerji ve zamana rağmen niçin çözümleyici olunmasın? Demek ki, doğrularla yanlışların çatışması değil de, bireylerin savaşımı vardır. Açıktan bir komplocu, subjektif bir ajan, örgüte ve yapıya bu kadar zarar veremez. Çünkü bütün halk ve yapımız partiye, Önderliğe ölümüne bağlıdır. *“Bu düşmandır”* der ve üzerine yürür. Ama partiye karşı parti adı altında savaşım verildiğinde, herkes bunu hemen anlayamayabiliyor. Anlamadığı gibi, sırf yetersizliklerinden dolayı alet bile olabiliyor. Dolayısıyla parti adına, partiyle savaşmak çok daha tehlikelidir. Burada hiç kurtarıcı aramayalım, kendi sorunlarımızı mutlaka kendimiz çözümler ve çare olmayı başarmak durumundayız.

Devrim kendi militan ve öncülerini yarattığı kadar, canavarlaşan kişilikleri de yaratmaktadır. Bu da diyalektiğin bir kanunudur ve tarihte de hep böyle olmuştur. Parti, insanlık dünyasına tarihte ender görülen kişilik örneklerini kazandırmış bir harekettir. Ancak Kürdistan devriminde yüce direniş örnekleri kadar, ihanetin ve düşürülmüşlüğü en lanetlisi de çıktı, hâlâ da çıkmaktadır. Bugün parti safalarında düşman türemesi kişiliklerin ortaya çıktığını görüyoruz. Aslında objektif olarak, adeta çete ve mafya benzeri bir anlayış ve pratik hemen bütün mücadele alanlarında sergilenmiştir. Bunu hiç kuşkusuz genelleştirmiyoruz, ama bireyler düzeyinde böyle bir potansiyel taşıyanlar da yok değildir. Parti Önderliği’nin 27 Kasım 1997 tarihli değerlendirmesinden bunu daha iyi anlıyoruz; *“Bir kişi en değerli yoldaşlarına karşı bir görevi vicdanında yerine getirme gereği duymuyorsa, o hiçbir zaman partili olamaz. Kendini yönet-*

“Gerçeklerin gereklerine göre kendimizi yenileyeceğiz. Hiçbir zaman konumumuzu muğlak tutmayacağız. Eğer yaşamda düzeni bu kadar gizli yaşamasaydık, toplumun ağır suç teşkil eden gerçekliğini parti içinde meşrulaştıran bir duruma düşmezdik. Belli ki, bilmeden de olsa düşmanı meşrulaştıran bir çabamız var. Çünkü kendimizi tanımakta zorluk çekiyoruz Kendimizle doğru hesaplaşmaya gelmediğimiz gibi, partiye de yeterince açık davranmıyoruz.”

meyen bir birey ya da topluluk kullanılmaya ve sömürülmeye müsait bir topluluktur.”

Parti ortamı özgürlükler ortamıdır. Özgürlüklere ulaşmak ne kadar yüce ve kutsal-sa, özgürlüklerle oynamak da o kadar kötü ve suçlu bir durumdur. Ölçüler doğru sahip-

lenilmelidir. Bilinmelidir ki, *“bir insana sunulabilecek en iyi değer, ona biraz daha özgür düşünme fırsatı vermektir. Bu, ona özgür davranma fırsatı verir ve onu bastırmadan ve ona hakim olmadan önce, iradesini ortaya çıkaran koşulları yaratır”* diyor Parti Önderliği. Bireyi özgür düşünme ortamına kavuşturmadan, onu anlamak, yetenek ve birikimlerini ortaya çıkarmak, güç ve destek vermek oldukça zordur. Özgürlük derken, elbette daha çok tartışma, daha çok üretme, daha çok anlama ve daha çok katmadan bahsedilidir.

Yoksa anarşi, kaos ve keşmekeşlik değil. İyi ve sonuç alıcı bir kadro-militan salt emrivaki davranarak, salt talimat ve dayatmalarla yetinen değildir. En büyük özgürlük mücadelesi veren, kendisinde en çok özgürlüğü ve özgür bir ortamı yaratan bir parti olmakla birlikte, bilinen nitelikte bir mücadele hareketi olduğumuz da hiçbir zaman unutulmamalıdır. Kazandıran tarz, kazandıran kişilik, disiplin ve çözümleme, değerlendirmelere doğru ve tam olarak gelmek esastır. Ama hâlâ yer yer sivilleşmeye yatkın, üslup ve tarza karşı olumsuz refleks gösterme görülebilmektedir. Bu olumsuz bir durumdur. Demokrasî, özgürlük anlayışımız, sahte birey hakları *“Benim anlayışım vb.”* burjuva lafazanlığına varan şeylerle gerçekçelendirilmelidir.

Diğer yandan zapt u rapçığı bir disiplin ve otorite anlayışına kapılmamak da önemlidir. Egemenlerin yönetim anlayışı ancak kaybettirir. İdeolojik, politik olarak, yönetim tarzı olarak ikna ve çözüm yeteneği olarak, kendine güvenen ve yeterli olan bir devrimci hiçbir zaman ne parti dışı yöntemlere başvurur, ne de buna ihtiyaç duyar. Parti Önderliği’nin de belirttiği gibi, *“Her zaman zor icadına başvurmak ancak en zayıf insanların işidir”* demektir. O halde hem kendimizi güçlendireceğiz hem de görev ve sorumlulukları bir onur borcu, bir namus borcu olarak göreceğiz. Zira, *“görev ve yetki, devrimcinin onuru ve namusudur. Bir devrimci, görev ve yetkilerine sahip çıkmıyor ve onları, koruyamıyorsa, başta insanlığı olmak üzere birçok şeyini yitirmiş demektir.”*

Hayatta her şeyle oynanabilir, bunları tekrar düzeltmek ve az bir zararla yeniden başarı yoluna girmek mümkündür. Ama bazı değerler vardır ki, kesinlikle oynanmaya gelmez. Çünkü adı üzerinde, hem değerdir, onur ve namustur hem de varlık nedenimizdirler. Bu anlamda görev ve yetki de başarı içindir. Önce ikeli ve dürüst yaklaşacağız, bununla birlikte kesinlikle başarıyı hedefleyeceğiz. Ama baktık ki gücümüz yetmiyor, o zaman ahlaki ölçülere bağlı ve sadakatli davranmayı bilip, kendimizi partiye izah edeceğiz. Bunun önünde ve üstünde hiçbir şey olmamalı ve tanınamalıyız.

Büyük bir devrimi gerçekleştirmenin mücadelesi içindeyiz. Hâlâ bir karşı özgür vatan toprağı bile yaratamadığımız gibi, devlet de kurmuş değiliz. Bin yıllardır kaybettiğimiz her şeyi yeniden kazanma ve öncelikle de yaşam hakkımızı kullanmaya çalışıyoruz. Durumumuz bundan ibaret olurken, daha şimdiden *“benim hakkım, hukukum”* demenin mantığı yoktur. Eğer bir hak-hukuktan söz edilecekse, karşımızda Hayrileri, Zilanları görelim. Ne kadar borçlu olduğumuzu o zaman daha iyi anlarız. Hiç kendimizi aldatmayalım. Partide emek kahramanlığı, hizmet ve mücadelecî kişilik vardır. Yaşama hakkımız da dahil, insanlığımızı, her şeyimizi kirleten ve katleden düşmandır, en büyük hak mücadelesini buna karşı vereceğiz. Bu mücadelede binlerce şehidin kanı-canı vardır. Hangi ahlaki ölçüyle halen hak-hukuktan söz edebiliriz.

İlkin yaşama hakkı ve özgürlüğümüz diyeceğiz. Bu da eşittir tam bir fedai ruhuyla sonuna dek mücadelecî bir kişilik kazanmaktır. Anlayışsızlık ve alışkanlıklarımıza baktığımızda daha iyi görülmektedir ki, kendimizi her gün, her an baştan aşağı yeniden yapılandırmaya muhtaç bir durumu yaşamaktayız.

Mevcut olanaklar, görülen eğitim ve kazanılan yüksek moral değerler, bizleri böyle onurlu ve yüksek başarı noktalarına taşımalı, tüm faaliyetlerimizi, yaşamımızı bu amaçla, bu temelde değerlendirmeliyiz.

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş değerlendiriyor

Emperyalizmin Ortadoğu'ya dayattığı hamlesi ve Kürdistan devrimi

“ABD ve İngiltere’nin öncülük ettiği yeni emperyalist düzen yüzyılı büyük bir başarıyla kapatmak istiyor.”

● Baştarafı 1. sayfada

dağıtır. Neredeyse “*komünist ütopya ya bile geçiyoruz*” diyebilecek bir aşamaya kadar gelir.

Hemen hemen gerçekleşen bütün devrimler, geçmiş yüzyılların sosyal yaşam alışkanlıkları ve bizzat devrim kadrolarının da erkenden bürokratlaşmaları ve kapitalist-emperyalist etkilerden paylarını almaları sözkonusudur. Kendilerini kapitalist, yani egemen anlayışa benzemeye çalışmaları, buna bilinçli sızmalar, yine her

da benimle” dercesine “*devrimler tarihinin bittiği*” biçiminde oldukça karşı-devrimci öze bürünmüş burjuva liberalizminin sonsuz bir çağı gibi birçok spekülasyon ve sahte teoriler ortalığı kapladı.

“*Tarihin sonu*” biçimindeki değerlendirmelerden, neredeyse burjuvazinin yeni bir devrimci sınıf olabileceğine kadar birçok varsayım ileri sürüldü. Bu arada tarihin her döneminde olduğu gibi baş emperyalist gücün bir “*yeni dünya düzeni*”, –adı yeni ama sıkça başvurulan elverişli koşullara dayalı bir düzen anlayışı ortalığı kapladığı gibi, hamle üstüne hamle yapıldı.

Böyle sayısız uygarlık denklemleri kurulur. Roma’nın izinde o kadar bir taklitçilik gelişir ki, hâlâ her tarafta Roma benzeri bir özentiyi görmek mümkündür.

Ortaçağ feodal uygarlığında da buna benzer öykünmeleri görmek hiç de zor değil. Daha yakından tanıdığımız islam uygarlığına –dağılan uygarlığına– baktığımızda taklitçilik çok fazla gelişmiştir. Örneğin, ülkemizde bile hâlâ klasik işbirlikçiler kültürel-sosyal olarak hiç anlamını bile bilmemekle birlikte, bir ceset gibi o uygarlık düzeninin biçimlerini yaşarlar.

Amerika ağırlıklı dünyaya doğru ge-

merkeziyetçi yapısı, kapitalizmin bu yeni ve güçlü darbeleri altında dayanamaz, çözülür. Son iki yüzyılda bu çözülüş hızından hiçbir şey kaybetmeden ilerler ve ilkin Anadolu’da kök salar. Daha sonraları ise Akdeniz kıyılarından, Suriye, Mısır, Kuzey Afrika ve Basra Körfezi’nde etkili olmaya çalışır.

Emperyalizmin Ortadoğu’da TC ve Akdeniz kıyısındaki İsrail gibi iki önemli vurucu gücü sözkonusudur. Bu her iki güç ile emperyalizm Ortadoğu’nun feodal, kültürel ve toplumsal yapısını çözdürür. Bu çözümlerle birlikte bir yığın yeni

askeri olarak da emperyalizmin silahlarıyla kendi bu halk karşıtı rejimlerini sağlamaya dayanır.

Ortadoğu’daki bu yeni emperyalist düzenleme oldukça çürüktür. Tamamen halk karşıtı, tarih karşıtı konumu her an devrimci bir direniş ile darbelenmeye açıktır. Nitekim emperyalizmin işbirlikçi-komprador düzeni ne kadar gelişirse gelişsin, Anadolu’da başlayan ve çok gelişkin olmamakla birlikte dar da olsa, kemalizmin ulusal kurtuluşçu bir yönü sözkonusudur. Bu tür bir hareketlenmenin benzerini İran, Afganistan ve Arap ülkelerinde de görüyoruz. Yine BAAS partileri biçiminde bütün yüzyılı etkileyen direnmelere de tanık olmaktayız.

Bu direnmelerin sınıf kökeni küçük-burjuvazidir ve hızla kompradorlaşmaya doğru yönelirler. Fazla halklarıyla bağlantı kurmadan, devrimi derinleştirmeden, özellikle içlerinden çıkan sağ yaklaşımlarla emperyalizmle tekrar bütünleşmeleri peşpeşe karşı-devrimlere yol açar. İşte, Mustafa Kemal daha hayattayken hem kendi halkına, hem bütün Ortadoğu halklarına, kültürlerine yönelik bir karşı-devrim haline gelir, faşist diktatörlüğe doğru yön alır. Yine benzer bir deneyim Araplarda Nasırizm biçiminde karşımıza çıkmaktadır. İran’da şahlık rejiminin de buna benzer bir dönüşüm içine girmesi sözkonusudur. Bu sınıf temeline dayanan devrimin de, biraz sağa doğru savrulmanın da aslında kendi içinde büyük bir çözümsüzlük olduğunu günümüzdeki gelişmelerden çok iyi görmektedir.

Nitekim bugün Türkiye Cumhuriyeti dünyanın en hastalıklı cumhuriyetidir. Başta

türlü baskı, şantaj, provokasyonlar da eklenince içe doğru büzülme giderek bir alt rejimi oluşturur. Neredeyse kendi halkları üzerinde bile bir karşı-devrimci konuma gelirler. Özellikle 20. yüzyılın son çeyreğinde sosyalist kurumlaşma adı altında ortaya çıkan devletler gericilik kurumlarına dönüşürler. İçeride kendi emekçilerine, dışarıda da halkların kurtuluşuna karşı çok olumsuz bir pozisyon içine girerler.

İşte, bu durumu gören emperyalizmin deneyimleriyle reel sosyalizmin gerçekleştiği ülkelere yüklenmesi, peş peşe bu devrim kalelerinin çözülmesine, düşmesine yol açar. Özellikle tam da Fransız devriminin ikinci yüzyılında reel sosyalizmin gerçekleştiği ülkelerde çok açığatan bir çözülüş başlar ve bu günümüze kadar da devam eder. Çözülüşün niteliği konusunda hâlâ tartışmalar sığağı sığağına yürütülüyor. Çözülmenin ne kadar derin olduğu, ne kadar karşı-devrimci tarzda geliştiği, ne kadar kendisini yenilemek biçiminde bir özeleştiriden geçtiği de sürekli tartışılıyor.

Tam da bu süreçte fırsattan istifade, tıpkı burjuvazinin başlangıçta ve her egemen sınıfın yükseliş devriminde “*dünya benimle başlar, benimle biter, başı da sonu*

Hamleler yüzyılın son çeyreğinde öncelikle kapitalizmin eski kalelerinden geliştirildi. Kendi içini restore etti, ardından dalga dalga diğer sahalara Güney Amerika’ya, Afrika’ya, Asya’ya doğru kaydırıldı. Hamlenin en çarpıcı yönü başını Sovyetler Birliği’nin çektiği reel sosyalist ülkelere büyük bir iştahla dayatıldı. Ve belli sonuçlar da alındı. Hamlelerin kimi askeri-siyasi, kimi ekonomi ağırlıklı biçimde gelişti. Ama en tehlikeli biçimi de kültürel ve sosyal yaşam boyutuna yapılan müdahaleydi. “*Amerikan tarzı yaşam*” neredeyse en çok özenilen, herkesin ulaşmaya can attığı bir yaşam tarzı olarak ortalığa sürüldü.

Çok sınırlı tarihi bilgilerimize baktığımızda bile, buna benzer durumların her çağda yaşandığını görmekteyiz. Roma emperyalizminin 2000 yıl öncesinin sıfırlı tarih aşamalarında benzer bir etki yaptığını biliyoruz. Herkesin Roma’ya özenmesi bir adet haline gelmiştir. Bütün beylikler küçük bir Roma kurmaya çalışırlar. Bu Anadolu’da da çarpıcıdır. Eski Helen uygarlığı üzerine bir Roma hayranlığı gelişir. Çok ileri olmadığı halde, yükselen bütün feodal-köleciler sınıf sahipleri bir küçük Roma olmaya can atarlar.

nelleşen kapitalist-emperyalist dönem kültürel ve sosyal ağırlıklı yaşamı etkili olur. Politik, askeri ve ekonomik gelişim olmakla birlikte çarpıcı gelişim kendisini daha çok kültürel ve sosyal boyutta gösterir. Fakat herkes Amerikancı özentisine girer, herkes bir küçük Amerika yaratma peşinde koşar. Bütün ülkelerin egemenleri bunun hayaliyle yanıp tutuşurlar.

Türkiye’de de çok iyi bildiğimiz gibi, kapitalizmin gelişim yıllarında Anadolu’nun bir küçük Amerika olması için can atılır ve bunu açıkça ifade ederler. Günümüze doğru geldiğimizde NATO ağırlıklı olmak üzere asker ve sahte burjuva demokrasisi temelinde tanık olduğumuz ekonomik ağırlıklı gelişim kendisini gösterir. Yine tarihin her çağında olduğu gibi Ortadoğu’ya doğru yayılmada, ister Doğu’dan, ister Batı’dan, ister bizzat Ortadoğu’dan yükselen uygarlıkların hamlesi, işgali, istilası buralarda büyük bir iz bırakır.

Emperyalizm yüzyılı büyük “başarı”ıyla kapatmak istiyor

Kapitalist-emperyalizmin yayılması öncelikle Anadolu kapısından içeri girer. Osmanlı İmparatorluğu’nun feodal

işbirlikçi rejim doğar. Eski feodal şeyh, bey kökenliler hızla işbirlikçi-komprador bir düzenle birlikte burjuvalaşmaya doğru yönelirler. Bunun çok geri şoven bir milliyetçilikle beslenmesiyle birlikte despotik ve emperyalizmin şekillendirdiği diktalar gelişir. Yüzyıllarca, hatta binylarca uygarlıklarının şafak vaktinde çok önemli devrimlere, gelişmelere, sosyal, kültürel, hukuki, askeri düzenlere yol açmış olan bu saha, emperyalist sistemden gelen bu çözümlere dayanamaz. İnancılarının, kültür, sosyal kimliklerinin, millî benliklerinin yıkılışına tanık olurlar. Çözülüş neredeyse en dar aşiret bünyelerine kadar gerçekleşir. Adeta hepsi felçli bir biçimde bağımlı, oldukça çarpık, bütün tarihsel değerlerine karşı körelmiş, kendine dair umutlarını, inançlarını yitirmiş, hem geçmiş tarihlerinden kopma, hem de kapitalist-emperyalizmin en gerici yayılış sürecinin işbirlikçiliğine soyunmalarıyla birlikte en gerisinden bir düzen kurulur. İşbirlikçi ekonomileri halkların bütün zenginliklerinin çarçur edilmesine dayanır. Kültürel, sosyal rejimlere bu yüzyıldan çok güçlü olan birikimlerini bir aşağılık kompleksiyle defetmelerine yol açan, siyasi olarak oldukça despotik ve

ekonomisi dünyanın en iflas etmiş ve onun en açık ifadesi olarak da, yüzde yirmiyi aşan bir enflasyon aslında çözülüşün, iflasın dünya çapındaki örneğidir. Sosyal ve kültürel olarak müthiş bir aşınma ve tükeniş var. Ancak Amerika’nın ve dolayısıyla onun Ortadoğu’daki güçlü kaleci İsrail’in emrindeki bir Anadolu generaller yönetimine kadar indirgenmesine tanık oluyoruz.

Aslında son tahlilde Türkiye Cumhuriyeti, yani Anadolu’daki egemenlik, ABD’nin ve İsrail’in adına iş gören dar bir generaller grubuyla yönetilen bir taşeron rejim, istediği gibi kullanabileceği askeri bir aygıttır. Başka hiçbir özelliğinden bahsetmek mümkün değildir. İran şahlığının da buna benzer bir konumu sözkonusuydu. Nitekim islam devrimiyle bu süreç çözülmeye uğradı. Mısır ise bunu biraz daha geriden takip ediyor.

Saddam Hüseyin önderliğindeki BAAS rejimi sürecin gerçeği oluyor. Çok ilginçtir, Körfez krizi ve ona emperyalizmin dayattığı müdahaleyle ‘90’lardan itibaren başlayan süreç şimdi yeni bir kriz biçiminde karşımıza çıkmaktadır. Dünyanın bütün gözleri “*ha yapıldı, ha yapılacak*” biçiminde yeni bir müdahaleyi

bekliyor. Aslında '90'larda Irak'a yönelik ABD'nin gerçekleştirdiği müdahale-nin çapı çok kapsamlı değildi. Körfez'in, dolayısıyla Irak'ın dünyanın bu kadar dikkatini çekmesi, tarihi gerçeklikle birlikte emperyalizmin bu yüzyılın sonuna doğru dayatmaya çalıştığı “*yeni dünya düzeni*” anlayışının bütünüyle, yani pür-rüzsüzce egemen kılınmak istenmesinden dolayıdır. Irak, şimdi “*yeni dünya düzen*”inin stratejik bir hedefi durumundadır. ABD ve İngiltere'nin öncülük ettiği yeni emperyalist düzen, bu stratejik hedefi aşmakla, yüzyılı büyük bir başarıyla kapatmak istiyor.

Bunun anlaşılır nedenleri vardır: Çokça bilindiği üzere dünya petrollerinin yüzde altmışa yakınının bölgede bulunması ve siyasi olarak da başını ağrıtan bir rejim konumunda bulunması, yanibaşında İran İslam Cumhuriyeti, yine tehdit altındaki veya tehdit eden bir güç olarak İsrail'in kapı komşu olması...

Emperyalizm dünyanın diğer bölgelerinde de önemli sorunlarla karşılaşmakla birlikte, Ortadoğu'daki sonuçları stratejik olarak değerlendirmektedir. “*Yeni dünya düzeni*”nin hakimiyetini bütünüyle egemen kılınmasını bu stratejik hedeflerin düşürülmesine bağlamaktadır ve kendisine göre de haklıdır. Görünüşte bu kadar basit bir biçimde izah edilebilecek bu müdahale, aslında tarihten gelen ve günümüzde de en zayıf halka diyebileceğimiz bir konumda şansını deniyor.

Bu anlamda 20. yüzyılın sonlarına doğru emperyalizmin nihai zaferi veya önemli bir kaybı diyebileceğimiz süreç burada içiçe yaşanıyor. Bütün emperyalist müdahalelerin son bir halkası olması belki de yüzyılın sonuna doğru tam hakimiyet biçiminde bir doyuma götürebilir. Bundan dolayı ABD başkanlığı kimsenin kolay kolay anlamadığı bir ısrarın içindedir. Emperyalist mantık gereği bu ısrar tarafımızdan rahat bir biçimde anlaşılmaktadır. Çünkü her dünya egemeni, her dünya emperyalisi, onun imparatoru, sözcüsü hep nihai zaferler peşinde koşar. Küçük bir noktadaki başkaldırıyı bile kendileri için ciddi sorun sayarlar. Bu, emperyalizme hakim olan dar emperyalist anlayışının doğal bir sonucudur.

Ortadoğu gerçekliği yabana atılacak bir gerçeklik değildir

Fakat buradaki çelişki değil, işi biraz komik duruma da sokmaktadır. Kendi elleriyle, destek sundukları bu rejimlerin biraz da Ortadoğu coğrafyasına, kültürüne has bir karşıtlıkla karşı karşıyadır. Siyaset, askerlik, savaş sanatı, tarihte ağırlıklı olarak biraz Ortadoğu kökenlidir. İşte bir kez daha bu gerçeği görüyoruz. Emperyalizm, neredenye dünyanın üçte birinde etkinlik alanlarına sahip ve her düzeyde emperyalist ülkelerle yarışacak bir ekonomik, askeri güç ustalığına ulaşan reel sosyalist ülkeleri bile kolayca çözerken, kendi destekleriyle yarattıkları bir rejimi çözememeleri hayretler veriyor. Elbette bu durum emperyalizmi öfkelenendirir.

Kendini her zaman gösterdiği gibi Ortadoğu gerçekliği kolay kolay yabana atılacak bir gerçeklik değildir. Ne kadar özüne, tarihine ters düşmüş kişilikler de olsa, buradaki kültürel kalıp, miras henüz tam çözülmemiştir. Dinsel, kültürel miras, ulusal kavimler mirası çok sınırlı bir işbirlikçi güç tarafından gözardı edilmesine, talan edilmesine zemin teşkil etmesine karşılık, bütünüünün eritildiğini, çözüldüğünü söylemek zordur. Bu da bir paradoks. İşte, dünyanın biraz çözmekte zorlandığı gerçeklik böylesine bir paradoksal özelliğe sahiptir. Müdahale yapılınsın mı, yapılmazsın mı sorunu aynı zamanda paradoksal özellikle bağlantılıdır. Kimisi diyor “*çok tehlikeli bir sonuçlar doğurabilir*”, kimisi “*basittir, bir fiskeyle gider*” diyor. Elbette mesele salt bir Irak rejimi veya Saddam gerçeği değildir. İsteseler yirmidört saatte de tasfiye gerçekleşebilir, fakat daha çok sonuçlarından çekinmektedirler.

Sonuçlarına gelmeden önce; gerek emperyalizmin, gerekse işbirlikçilerinin hayallerinde, projelerinde, politik konseptlerinde, planlarında hiç yeri olmayan bir gerçeklik devreye giriyor. Bir politik güç, hatta bir ulusal, sosyal gerçeklik olmaktan çıkarılmış, işgal-istilayla tamamen eritilmiş, bir halk iradesinin olmadığı gibi, olmasından bahsedilemeyeceği kadar silikleşmiş, bir harabe haline gelmiş bir ülke vardır.

Ortadoğu'da PKK ve Kürdistan devrim gerçekliği

Bahsettiğimiz Kürdistan ülkesidir ve bu gerçekliğe PKK adı altında giriştiğimiz müdahale sözkonusudur. Herkesin “*boş işler*” dediği bu müdahale çok olumsuz bir biçimde de olsa, çok anlamsız gibi de olsa, hem sağ, hem solu, hem düzen, hem düzenin egemenliği altında yaşayan halk gerçekliği temelinde, ne umuda değer biçtikleri, hele başarısına hiç inanmadıkları, herkesin adeta kendisinden başka bir gerçekliğidir, biçimindeki durumu ısrarla ele aldık. Bizzat tek iş sahası olarak değerlendirdik. Adeta hiçbir ekonomik değeri olmayan bir madeni keşfetmek gibi. Düzeni kazdıkça; ekonomik değeri, giderek sosyal, askeri, siyasi değeri de olabilecek bir nesne olduğu, bir değerler birikimi olduğunu en azından diğer işlere göre daha lüzumlu bir iş olabileceği kendisini gösterdikçe biz buna daha çok sarıldık. Ki buna PKK'leşme diyoruz, bunun giderek siyasallaşması, askerileşmesi, kültürleşmesi olarak da kavram haline getiriyoruz.

PKK neredenye insanlığın bilincinde olmayan, hatta kendi halkının bile bilincinde olmayan bir gerçekliği ortaya çıkardı. Teori, varsayım ne kadar varsa, ne kadar soyutsa –belki de soyutun soyutu biçiminde alınır– ve yine pratik ne kadar olumsuzca, işte umutsuzca o definecilerin harabelerde kazı yapması gibi bizim de buralarda hep bir şeyler aramamız bazı buluşlara yol açtı.

Uzun süre başta TC olmak üzere ve onun efendileri emperyalistler ve bölgenin diğer işbirlikçi güçleri bir türlü bir şeyler olabileceğine inanmadılar. Dolayısıyla yaklaşım ve politikalarında büyük hatalar yaptılar. Tabii içimizdekiler de, bir şeylerin gerçekleşebileceğine inanmadı. Halkımız uzun süre seyirci kaldı. Hatta PKK'leşmeye tabi tutulan insanlara da inanmadılar. Kendilerini bir türlü bu partiye veremediler, ama geliştirmeye çalıştığımız önderlik oldukça inatçı ve herkesin “*değerli bir iştir*” biçiminde tercih ettiğimiz bir çalışma mesleği olarak ülkemizi, işte bu büyük emperyalist hamlenin geliştiği '90'lara doğru dikkate değer bir gelişme içine soktuk.

Elbette bu işin peşindeki irade neyle, ne kadar uğraştığını çok iyi bildiği için iğne ucu kadar bir çalışma, kazanma imkânının değerini takdir ettiği için bu süreci çok iyi değerlendirdi. Öyle bir değerlendirme içine girdi ki, gerek “*yeni dünya düzeni*”nin, gerekse işbirlikçiler eliyle ayakta duran rejimlerinin en zayıf halkası olarak burayı gördü ve devrimin gerçekleşebileceğine dair inancını ve düşüncesini geliştirdi. Bunun için bitmek bilmez bir çabayla gelişmelerin umut verici düzeyi yakalandıkça daha da yüklenmekle birlikte, bu yılları neredenye emperyalizmin yeni hamlesine karşı boy ölçüşebilecek bir devrim hamlesine dönüştürmeye büyük bir istekle yöneldi.

Artık öyle bir noktaya gelindi ki, buradaki devrim ve önderliği emperyalizm tarafından dünyanın bir nolu terörist kişiliği, faaliyetleri terörist olarak görülebildi. Hatta eğer başarıya doğru giderse Ortadoğu'nun mozaikini tekrardan onarmak kadar yenilemek, bir düzen haline getirmek; halkların eşit ve özgür birliğinin devrimci ifadesini, inancını, umudunu, örgütlenmesini, savaşımını geliştirmek ve basit bir çelişkiyi Irak rejimi

şahsında çözmeye çalışırken böylesine bir devrimle de kendisini karşı karşıya bulmaktadır.

Emperyalizmin baş gücü ABD tarafından Türk generallerine sunulan sınırsız destek, bütün “*hayat normlarına*”, “*demokrasi ve insan hakları*” anlayışına ve sözümona dünyanın her tarafında gösterdikleri saygınlık burada hiç ciddiye alınmamalıdır. En gerçekçi yüzlerini buradaki uygulamalarda göstermeleri emperyalizmi çok güçsüz bir durumda bırakıyor. Özellikle Avrupa'da artık umut sağlamayacak bir konuma geldiler. Halklarından bile korktular, bir an önce bu devrimi bastıramadıkları için öfkelen-diler ve kendisini reform yapmaya zorluyorlar. Tabii işbirlikçi rejiminin reform yapma karakterinde olmadığı ortaya çıkınca bunalım daha da derinleşti. Ve bugün dünyanın en bunalımlı ülkesi Türkiye'dir. Emperyalizmin de en bunalımlı, yumuşak karnının –Körfez, Irak– gerçeğiyle Kürdistan'ın böyle içiçe buluşması bir olasılık olarak devrimdir. Bu olasılık, bu devrim belki de sürekli başarı üstüne başarı kazanan emperyalist savaşımı, bu son savaşı büyük yenilgiye götürebilir. Elbette bu durum emperyalizmi oldukça endişelendiriyor.

İlk savaşlar değil, son savaşlar belirleyici olacaktır

Bilindiği üzere belirleyici olan ilk savaşlar değil, son savaşlardır. Doksando-kuz savaşı kaybeden eğer yüzüncüsünü kazanırsa, aslında savaşı kazanan yüzüncü savaştır biçiminde bir durumla karşı karşıyayız. Son savaşın böyle bir özelliği var. Nitekim çok çelişkili bir kişilik olmasına karşın, Irak rejiminin önderi Saddam Hüseyin, “*bu savaş savaşlar alasıdır.*” Yine Yeltsin, “*Irak bombalanırsa, bu üçüncü dünya savaşı olur*” biçiminde ifadeleri sözkonusudur.

Elbette asıl savaş bizim devrim savaşımızdır. Bizimle birinci elden savaşan TC, her gün gördüğümüz gibi çok karmaşık, “*savaşın sonucunun nasıl olacağı belli değil, tehlikeli ve karmaşıktır*” biçiminde egemen askeri ve siyasi rejim yönetenlerine yakışmayacak sözler söylüyorlar. Aslında bununla devrimimizin nelere yol açacağına dair duydukları korkularını dile getiriyorlar. Biz de devrimci faaliyetlerimizin sonuçlarının ne olabileceğini sürekli tartışıyoruz, karmaşıklığımı, başarı veya yenilgi tarzlarını dile getiriyoruz.

Kürdistan devrimi gerçekten daha düne kadar bütün karşı-devrimci mihrakların ufkunda olmayan bir tehdit olarak, semtlerinde dahil bulunmayan bir gerçeklik olarak şimdi birinci sıraya gelmiş bulunuyor. Eskiden bir tarihi inceleme konusu olarak değerlendirilen bu gerçeklik, bugün büyük bir devrimin zemini olarak doğabilir mi gibi bir soru işaretiyle karşıılıyorlar. Olursa nasıl bir devrim olur? Önü nasıl alınabilir gibi günlük planlamalara kadar konu olabiliyor. Dikkat edilirse burada hem çok öznal, daha düne kadar anlaşılamayan, mensupları tarafından bile takdir edilemeyen, hatta savaşanları bile tam anlamını biçmekte zorluk çektikleri bu olgu, buraya savaşı dayatan güçler tarafından önemle ele alınıyor ve sonuç çıkarma süreci halinde takip ediliyor. İşte, çarpıcı gelişme budur ve Kürdistan gerçekliğini bu noktaya getirebildik.

Bizim gibi bir umut savaşıyla bu işe girişlerin, tabii ki bundan rahatsızlık, endişe duymalarından ziyade oldukça gelişkinlik arzeden başarılı yürüyüşüne dair kendini heyecana kapırtmasından ancak bahsedilebilir.

Bir kez daha devrimin ulusal ve toplumsal özellikleri nasıl gelişim gösterebilir? Nasıl enternasyonal bir yönü ortaya çıkabilir? Devrim nasıl Ortadoğululaşabilir? Tam da çözüldü denilen sosyalist devrimlerle ilişkisi nasıl kurulabilir? Böyle daha da arttırılabilecek sorular

çok yakıcı olmak kadar, çözüm şansına da oldukça kavuşmuş bulunuyor. Bunlar sadece bizim iddialarımız, ortaya attığımız sorular değil, en baştaki ABD emperyalizminin artık günlük olarak değerlendirmesine tabi tuttuğu sorulardır. TC zaten soru da sormuyor, sınır tanımadan bir saldırı gücü olarak rolünü oynamak istiyor.

Artık Kürdistan devrimi gerçekten ciddi olarak tartışılmaya değer bir konuma gelmiştir. Biz bu tartışmayı '70'lerde de yapmıştık. Fakat bütün reel sosyalizmin en önde gelen gücü Sovyetler başta olmak üzere, diğer irili-ufaklı Türkiye'nin solcuları, komünistleri de pek ciddiye almadılar. “*Devrim yapalım, sonra düşüneriz*” diyorlardı. Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin dağarcığında böyle bir devrimci endişe olmadığı gibi, Sovyetlerin ve işbirlikçisi komünistlerin, solcuların da dağarcığında böyle bir devrime yer yoktu. Alay ediyorlardı. Tabii bütün bunlar bizi etkilemedi. Tam tersine kendine güvenle birlikte, inadını daha da arttırdı. Onlar karşılıklı kendi kavrayışları içinde boğuşup tükenirken biz çıkış üstüne çıkış yaptık, hamle üstüne hamle gerçekleştirdik ve aradan müthiş sıyrıldık.

Bir kez daha PKK tarihini anlatmak istemiyorum. 25. yılını yaşıyoruz. Tam 25 yıllık bir tarih gerçeğidir. Dikkate değer bir biçimde bütün devletlerin incelelenmesine tabi tutuluyor. Bilim çevreleri de bu gerçeği anlamaya çalışıyorlar. TC başlangıçta dikkat edememenin acısıyla hırçınlaşarak kural tanımaksızın özel savaşa yükleniyor. Solculuk bunu kavrayamadığı için adeta en gerici bir mezhep durumuna düşmüştür Türkiye'de. Bölgede de ilerici rejimler adı altında şekillenen rejimler de bu devrimci gelişmeyi doğru değerlendiremiyorlar, tereddütlü yaklaşıyorlar.

Her şey yeniden tarih sahnesine çıkıyor

Tabii biz bütün bunlardan özgücü daha da geliştirerek, umutlu ve iradesini daha da bileyerek yükleniyoruz. Sonuç almaktan da geri kalmıyoruz. Aslında bir kez daha ve çok ciddi olarak hem derinliğine, hem genişliğine bir Kürdistan devrim olasılığı vardır. Emperyalizmin 2000 yılına doğru “*yeni dünya düzeni*” ne kadar iddialı bir değişimse, Kürdistan devriminin de Ortadoğu ağırlıklı bu yeni düzenlemeye karşı bir role sahip olması ve birçok gelişmeyi etkilemesi sözkonusudur.

Neredenye her şey yeniden tarih sahnesine çıkıyor. Adeta Kürdistan'da mezarından hafif böyle başını uzatırcasına bir kimlik, yeni bir insan, dirilen insan şaşkınlığa yol açıyor. Bu devrimci tarzın kendine özgü biçimidir. Klasik devrim anlayışıyla da değerlendirilemiyor, emperyalizm ve karşı-devrimci teorileriyle de karşılanamıyor. Artık özel savaş ne kadar çılgınlaşırsa çılgınlaşsın aksi sonuçlar vermekten kurtulamıyor. İşin en ilginç yanı hiçbir halk devrimine benzemeyen, hatta hiçbir parti deneyimine benzemeyen bir partileşmeyle, bir halklaşmayla karşı karşıya kalınıyor. İşte, yenilik buradadır.

Tabii bu işin önderlik gücü büyük tecrübeye sahip olmak kadar, işin ufkunu, irade çekiciliğini de gelişkin kıldığı için her ne kadar emperyalizm tarafından en büyük terörist biçiminde değerlendirilse de, bir devrimci güç olarak bölgede ve giderek dünyada etkili bir güç haline geliyor.

Mücadelemizin toptan reddi tehlikeleri ortaya çıkmak kadar, uzlaşmanın da büyük tehlike arzedebileceği kendileri tarafından tartışılıyor. Birçok önemli devrimsel gelişmede olduğu gibi burada da benzer karmaşıklık kendisini derin bir şekilde dayatıyor. Uzlaşılsa bir türlü, uzlaşılmazsa bir türlü. Uzlaşma gerçekleşse devrim kazanabilir. Fakat uzlaşmasalar da devrim daha radikalleşip güçlene-

bilir. İşte, bu ikilem çok güçlü yaşanıyor.

Kürdistan devrimi sözkonusu olduğunda özgünlük çok açık. Buradaki özgünlüğe eski kalıplarla yaklaşımlar, eski yaklaşım sahiplerinin birçok noktayı gözardı etmelerine, yanlış ele almalarına yol açıyor ve bu da kayıpları anlamına geliyor. Ciddiye almamazlık eskisi kadar olmamakla birlikte mevcut statüko devam ediyor, fakat bu kendileri için pek bir olumlu sonuç vermiyor. Çok ciddi yaklaşım, o da özgünlükten ötürü birçok hatalı yaklaşımlara yöneliyor ve kayıpları beraberinde getiriyor. Tam doğru ele almak ise devrimin kabulü, devrimci gelişmenin itirafı anlamına geliyor. Bu ise kendisi için oldukça tehlikeli bir durumdur. İşte, “*sorun nereye götürebilir, karmaşıktır*” biçimindeki değerlendirmeler bu nedenledir.

Elbette bu bütünüyle Kürdistan devriminin rolünü dört dörtlük oynayacağı anlamına gelmez. Yenilebilir, zaten temelleri çok güçlü değil. Yeni mezardan dirilen birisinin ne kadar sağlam bir yürüyüşe sahip olması tartışılırken, burada da halk için, hatta bu savaşın kapsamında olanlar için aynı benzetmeyi yapabiliriz. Zaten çarpık, bir ulus düşürülmüş, canlanma belirtileri fazla güçlü değil. Bu da devrimin kapsamındaki zayıf yönlerdir. Duyguları gelişmiş olmaktan, iradeleri keskinleşmiş olmaktan uzaktır. Böyle zaaflı yönleri çok açıktır. Tıpkı karşı-devrimin temsilcileri gibi bu devrimin temsilcilerinin de inanılmaz hataları, zayıflıkları dizboyu. Bu da Kürdistan devriminin kendine özgü yanlarını ifade ediyor. Devrimin karşıtları ne kadar hata, yanlış içindelerse, devrim mensuplarının da yanlışları, yanlışlıkları, yetersizlikleri oldukça kapsamlıdır.

İşte, tam bu noktada dikkati çeken önderlik gerçeği oluyor. Ortadoğu tarihinde buna benzer gelişmeler Bağdat-sal, peygambersel çıkışlar, hatta çok çelişkili de olsa Saddamsal çıkış... Hizbullahi çıkış, islami çıkış... Hatta bölgenin hainlerine, işbirlikçilerine bakalım, Barzanisel çıkış... Bir de bizim gerçekliğimizin hiddetli çıkışı sözkonusu. Çok ilginç. Hem hayretler uyandıran, hem heyecanlandıran, hem öfkelen-diren, hem kendi mensuplarınca, hem karşıtlarınca tam birbirine giren durumlar sözkonusu Kürdistan devriminde.

Aslında olan-biten bir devrim midir? Pek klasik devrimlere benzemekle birlikte, devrim kelimesiyle bu gelişmeleri karşılayabiliriz. Nedir devrim? Statükoya! Nedir statüko? Uluslararası düzene! Hangi düzene? Ekonomik, sosyal, siyasal, askeri düzene redle yaklaşmak! İşte, devrim esasta budur. Bu devrimin derinliğinin neye bağlı olduğunu sorsaksa: Ne kadar düzenin genelini sarsarsa, –ki bu yeni bir dünya düzeniyse–, bu yeni dünya düzeni önünde ne kadar bir engelse, setse bu devrimin enternasyonal, yani insanlığı kapsar yönünden bu kadar bahsedebiliriz. Kürdistan devriminin böyle bir özelliği var mıdır? Vardır. Neden vardır? Çelişkilerinin tabiatından ötürüdür.

Bugün Irak ve dolayısıyla Kürdistan üzerinde, Türkiye-Anadolu üzerinde emperyalizmin yoğunlaşan müdahalesi ve bundan kaynaklanan çelişkileri Kürdistan devrimiyle çözülmek istenildiği için, bu devrim ne kadar özgün ve salt bir Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi gibi gözükse de özünde tam bir insanlık devrimidir. Dönemin uluslararası devrimi olarak kendini gösteriyor veya böyle göstermek zorundadır. Her şey Kürdistan devrimini hem tarihi derinliğine doğru götürürken, hem de güncel olarak uluslararasılaştırıyor. Dar bir ulusal devrimde sosyal, ekonomik ve bu hatta yeni insana kadar derinleştirmek zorunda bırakıyor. Böylesine çarpıcı bir diyalektik gelişmenin yaşandığından bahsetmek gerekiyor.

Çağdaş halk savaşlarının çok ötesinde, çağdaş halk savaşlarına önderlik

eden partilerin de çok ötesinde bir savaş anlayışı, bir parti anlayışı ve bir militan anlayıştan basetmek gerekiyor. Bu anlamda da bir özgünlüğü ifade ediyor. Her önemli devrimde olduğu gibi daha düne kadar alışlagelen silahlarla savaşılmaz. Nedir bunlar? Klasik halk savaşları, klasik ayaklanmalar, yine denenen parti anlayışlarıyla –ki devrimler öncü güçleridir, onsuz olmaz–, bu anlayışla da savaşa önderlik edilemiyor. Bu da ortaya çıkmış ve aşıyor.

Nasıl bir parti ve nasıl bir partileşme? Yoğunca tartışarak devrimin nasıl yenilmez kılınacağı biçiminde bir özgünlük yakalanmaya çalışılıyor. Hatta bununla kalınmıyor, partileşme kurumlaşma biçiminde değerlendirilirken, kurum olarak bir yeni parti biçimlendirmeye çalışırken, daha çok da bunun hiçbir devrimde belki de üzerinde durulmamıştır. Aslında Ortadoğu’da örnekleri vardır, Nitekim islam devrimindeki nefis savaşları biliniyor.

Bir kez daha derin bir devrim gerçekleştirebilmek için kişilik sorunu, kişilik dönüşümü karşımıza çıkıyor. Başlangıçta hiç de düşünülmeyen kişilik dönüşümü, neredeyse en temel bir devrimcilik sorunu olarak kendisini dayatıyor. Eskiden buna evliyalasma, daha somut olarak islamın komuta, cihat kişiliği denilirken onun da çok ötesinde mücahit kişiliği kavramını ve devrimlerin

kişi içinde savaşı genelleştiren, tarihleştiren, gelecekleştiren... İşte, bütün bunların sonu vereceği ortaya çıktı. Her önemli devrimsel çıkış önderliklerinde olduğu gibi burada da buna benzer bir gelişmenin özgünlüğü çok çarpıcı. Buna zorlandık veya zorladık, sonuç pek başarsızdır denilemez.

Çıkışımızı böyle özelliklerle nitelendirirken, 2000 yıl kavramını kullandık. 2000 yıl öncesinde de Roma İmparatorluğu zirvedeydi. Kudüs’te, Kudüs’ün çevresindeki zeytin ağaçlarının olduğu kırsal alanda Hz. İsa’nın yaptığı propaganda çalışmaları ile, bizim bu çok yakın aynı dağ eteklerinde gerçekleştirdiğimiz çalışmalar birbirine oldukça benziyor. Ondan kaynaklanan ta o günlerden buralara Antakya’ya, Anadolu’ya kadar inen bir manastır, yani bir kamp niteliği bizim de çalışmalarımızda ağırlıklı bir yer tutar.

Roma korkunç bir emperyalist güç, müthiş bir savaş anlayışıyla yöneliyor. Bilindiği gibi sonuçta İsa’yı çarmıha germe durumu sözkonusudur. Özel savaşımın üzerimize geliş tarzının da çarmıha geriştiren daha geride kalır bir yanı yoktur. İlginçlik, benzerlikler anlamında işte kendini böyle gösteriyor. Yani o zaman İsa’nın bir avuç havarisi vardı, bunların da içinde birkaç haini vardı mesela. Çok ilginç; Kudüs’te Hz. İsa grubunu

liyetleri var biçiminde. İlk yaptıkları iş ihbar etme, fakat ihbarla yetinmiyorlar, bir de çarmıha germe işini geliştiriyorlar. Ve tabi olduğumuz, bulunduğumuz yerlere göre eskiden teknik çarmıhtı, şimdi ise roketlerle, uçaklarla, bombalama teknikleriyle çarmıhı geliştirmek istiyorlar. Bu çalışmaları yürüttüğümüz sahalara kadar bu patlatmaları gerçekleştirmeleri de işin cilvesi oluyor. Devrimin bu boyutu da var. Böyle tarihle çağırışımı, benzerliği oldukça çarpıcıdır. Elbette kendine göre yenilikleri de olacak. Çünkü doğadaki gelişme toplumda da, devrimlerde de aynı etkiye sürer.

Devrimler durmaz, sürer denilir. Doğrudur, Kürdistan devriminde de bütün devrimlerin kendini bir daha yeniden sürdürmesi, gerçekleştirmesi mümkündür. Birçok devrim dar ve güdük kalmıştır. Hatta çağımızın en büyük devrimlerden olan Bolşevik devrimi bile bir darlıkla karşı karşıya kalmıştır. Elbette bu mirası boşuna gitmedi, bu mirası içimizde de vardır. İslam devriminin bugünkü kalıntılarına baktığımızda bir cesetten, bir korkaklıktan ve bir özüne ihanetten başka hiçbir kalıntısı kalmamıştır. Ama hâlâ korkma, işte emperyalizmin radikalizmi, fundamantalizm gericiliği, bir hayaletinden bile bahsetmek mümkündür. İran’da bir islam devrimi oldu, ne kadar dar olsa bile...

kaderinin buna bağlı olacağını geliştirdik. Elbette bu da dünya devrimlerinde çok çarpıcı örneklerle sahiptir.

Hız. İsa’yı olduğu gibi bizi de Washington imparatorluğuna ihbar ediyorlar

Esasta belirleyici olan yığın değil, yığınları hem yürekte, hem beyinde, hem tarzda, hem tempoda temsil eden güçlü bir öncü çekirdeğin, hatta bir kişinin, bir küçük grubun öncülüğüdür. Tıpkı Dört Halifeler, Oniki Havariler –Yahudilerde sanıyorum dokuz tane gizli yöneticiydi–, bu çekirdek ekipler ikibin yıllardan beridir neredeyse insanlığı yönetiyorlar. Bu topraklarda buna benzer bir yönetim anlayışı vardır. Ve halihazırda da esasta ister karşı-devrimin yönetim anlayışı olsun, ister devrimlerin yönetim anlayışı olsun bu böyledir. Faşizm deneyiminde de Hitler bir gruptur. Bolşevik tarihinde de oldukça çelişkili olan politbüro adında bir küçük grup sözkonusudur.

Biz bunun daha özgün bir durumunu temsil ediyoruz. Gerek dayandığımız tarih zemini, gerek bir mezar, harabe durumunda kalan bir gerçeklik içinde biraz peygamberce, biraz sosyalistçe, biraz tarihle benzeşen, ama daha çok gelecekle buluşan, bütün güncel yaşam kişiliğini rededer. Onun üzerine çıkan, gelecekte bir yaşam hayali olarak, ama tarihin en derinliklerine de uzanan ve böylelikle bir

Yahuda adında bir Yahudi Roma’ya ihbar ediyor ve İsa çarmıha geriliyor.

Şimdi de TC’yle ittifak eden bir Kudüs-İsrail gerçeği var. Washington’daki

“Kawa bu toprakların en büyük devrimcisidir. Devrimi tavında dövmek için muazzam bir körükçü olmak gerekir, daha sonra da kuvvetiyle o demiri sürekli işlemek. Bundan sonra devrimin başarısı devrim ateşini körüklemenize bağlıdır. Bunun için kendinizi kızgınlaşan demir haline getireceksiniz, yani kilişiliğinizi çelikleştireceksiniz.”

imparatorluğu sürekli bilgilendiriyorlar. Anadolu’da, Lübnan’da, Suriye’de, Ortadoğu’da, Basra Körfezi’nde, Kürdistan dağlarında, Zagroslarda, Toroslarda faa-

Kawa bu toprakların en büyük devrimcisidir

Bu topraklarda ürkütücü ve büyük devrimsel gelişmelerin sürekli varlığından bahsetmek mümkün. Ortadoğu’da yalnız Kürdistan devrimi değil, birçok devrim hayaleti ortaya çıkmaktadır. Ama bunların içinde herhalde en iddialısı Kürdistan devrimi oluyor. Çünkü burada insanlık düşürülecek noktanın en alt noktasına kadar düşürülmüştür. Hatta noktadan sonraki virgöl ve soru işareti, nokta-virgöl-soru biçiminde Kürdistan’da vücut bulmuştur. İşte noktadan sonra virgölü kaldırdık, soru işaretini kaldırdık, yerine Kürdistan devrimi diye bir cevap koyduk. Bu iddialı bir girişim. Bundan sonrasını, devrimi nereye doruklaştıracamız?

Devrim heyecan işidir!

Sağlam mantık yapısı kadar, çok güçlü bir iman, azim, iradelere ihtiyaç gösterir. İçindeki teknik düzenlemenin eşsizliği, ulaşılamazlığı kadar, anlayışının, coşkusunun büyüklüğünün de gerekli kılar. Hayalleri büyük, umutları büyük, iradesi büyük, aşkı büyük. Bunlarsız bir devrim içine girilmez, girilirse ateşin içine odun atmaya benzer.

Çoğunuzun durumu devrim ateşinin içine atılmaktan ibarettir! Bu trajik kayıplar devrimin körükleyenleri olduğunuzu göstermiyor, devrimin içine atılan bir odun olduğunuzu gösteriyor. Odun da

devrim ateşini biraz yükseltir, ama körükleyici değildir. Devrimcilerin görevi devrim ateşinin körükleyicileri olmaktır, devrim kazanımı sürekli fukurdatmaktır. İçine düşüp kavrulmak pek tercih edilecek bir yol değildir.

Elbette körük sallamak Kürdistan’da bir de Kawacı tarzında vardır. Kawa’nın devrimci körüğü bir devrim körüğüdür. Ve Kawa bu toprakların en büyük devrimcisidir. Devrimi tavında dövmek için muazzam bir körükçü olmak gerekir, daha sonra da kuvvetiyle o demiri sürekli işlemek. Aslında böylesine bir köken de dikkat çekicidir bizim için.

Dolayısıyla bundan sonra devrimin başarısı devrim ateşini körüklemenize bağlıdır. Bunun için kendinizi kızgınlaşan demir haline getireceksiniz, yani kilişiliğinizi çelikleştireceksiniz. Yoksa erirsiniz. Demirci Kawa gibi olabilmek; hem iyi bir körükleyici, hem de kızgınlaşan kişiliğin erimeden çelikleştirilmesi. Yani yenilmeyecek kadar çelikten bir iradeye sahip olacaksınız. Biliyorsunuz, çelik çok esnektir, iki ucu birbirine değecek kadar esnektir. Ama bir de çok serttir, vurduğu yeri keser.

Bir kez daha, tarih böyle çelikleşmeyi kişiliklerinizin önüne koymuştur!

Bu kişilikleşmeyi gerçekleştirseniz emperyalizm hamlesi, onun düzen anlayışı ne kadar ülke, halk ve kişilikler üzerinde etkili olmaya çalışırsa çalışsın, bu keskinlik ve çelikleşme karşısında dayanamaz. Devrimci Kawa döneminde Babil’i vardı, Asur’u vardı, Dehaq’ı vardı, yani böylesine zalim ve köleciler imparatorlar vardı. Ama Kawa hepsine karşı koyabildi. O zamanki imparatorlar belki şimdiki imparatorlardan daha etkilidiler.

Her devrim başlangıçta böyle kendisini çelikleştiren insanları gerekli kılar.

Devrimlerin esasta başarısını belirleyen bir grup veya hatta bir kişinin kendisini çelikleştirme gücüdür. Milyonlarca kalabalık kitlelerin devrim yaptığı görülmemiştir. İsyan etse bile milyonlarca kalabalık, iki birlikli bir örgütlü askeri güç tarafından bastırılır. Ama bizim kişiliğimizde görüldüğü gibi, yeter ki biraz kendini örgütle, çelikten bir örgütlenmeye dönüştür, dünyanın bütün saldırı güçleri de birleşse, bir talihsizlik olmasa, bu bir kişi bile devrimi çok büyük gelişmeye ulaştırabilir. Gerçekleşen de budur. Buna tarihte Ortadoğu’da mucizesel gelişme denilirdi, ama bizim devrimin bilimsel yanı çok ağır bastığı için bu mucizesel değil, bilimsel bir devrimdir. Bu mümkün müdür? Mümkün olduğu gözler önünde.

Demek ki, 2000’e doğru emperyalizm yeni hamlesini son teknolojiyle bir askeri saldırı biçiminde noktalamak istiyor. Bu da bütün 20. yüzyılı kaplayan emperyalist hamlelerin anal bir hamlesi, başak bir hamlesi gibi kendisini gösteriyor. Tarih ise sözümona bu “yeni dünya düzeni” veya düzensizliğine karşı, devrimin de olabileceğini ve onun da bizim hem kaderimiz, hem özlemimiz, umudumuz olduğunu gösteriyor. Biz buna önceden de hazırlıklıydık, ama şimdi şartlar bizi biraz daha anlamlı bir buluşmaya doğru getirdi. Biz bundan sıkıntı, korku duymuyoruz. Tam tersine rüyalarımızın daha hızlı gerçekleşmesi biçiminde bir değerlendirmeye tabi tutuyoruz. Daha düne kadar alaya alınan, cidiyete alınmayan Kürdistan gerçekliğine dayalı gelişme herkesi düşündürüyor. Devrimin dostları da, düşmanları da ciddi düşünmeye, tavır almaya, örgütlenmeye, savaşmaya doğru yol alıyorlar. Tek başına yürüttüğümüz devrimsel çıkış neredeyse dünyanın en çok uğraştığı bir iş haline geliyor.

Kürdistan devrimi bu anlamda önemli bir şans yakalamıştır. Her dönemin bir başarı şansını, eğer dikkat edilmezse bir yenilme şanssızlığını da yakalamıştır. Çok ciddi başarmak kadar, çok ciddi bir yenilgiye de, –belki bu stratejik bir yenil-

gi olmayacak, ama devrim böyle bir durum ile de karşı karşıya bulunmaktadır.

Kazanacak mı, yenilecek mi? Bunu artık iradelerin savaşımı belirleyecektir. Emperyalizmin çelikten bir iradesi vardır. Teknikte çok çarpıcıdır, ama her zaman vurguladığımız gibi en büyük

“Bir kez daha ve çok ciddi olarak hem derinliğine, hem genişliğine bir Kürdistan devrim olasılığı vardır. Emperyalizmin 2000 yılına doğru ‘yeni dünya düzeni’ ne kadar iddialı bir değişimse, Kürdistan devriminin de Ortadoğu ağırlıklı bu yeni düzenlemeye karşı bir role sahip olması ve bir çok gelişmeyi etkilemesi sözkonusudur.”

teknik insanın kendisidir. Eğer bu teknik kendini çok iyi örgütler, güçlendirir ve savaştırırsa herhalde cansız tekniği bu canlı teknik yenebilecektir. Belirleyici olan tarihte de, günümüzde de insan tekniğidir, insanın bizzat kendini teknik olarak gerçekleştirmesidir. Bunu özenle vurguladık ve kendimizi bu temelde örnek vermeye çalıştık ve sonucun müthiş olduğu ortaya çıktı. Kendini yanıltmamak gerekiyor, teknik dersek hiç de yaptığımız bir kaba savaşçılık değildir bu. Hele o basit yaşatma tarzını kaldırmak değildir. Bunlar hepsi objektif olarak düzen ajanlığına girer ve nitekim öyle çıkarlar da içinde az değildir.

Dönem PKK’lileşmesini işlerken, esasta yenecek çelik iradenin nasıllına cevap aramaya çalıştık. Cevapları da güçlü bir biçimde vermeye büyük bir duyarlılık gösterdik. İsteğimiz, duygularımız devrimsel gelişmelerin böyle kendini bileyen kişiliklerle mümkün olduğunu gösterir. Bunu yaptık ve kendi açımızdan görevlerimizin sağlam yerine getirildiğini gösteriyor.

Kendinizi atom kadar patlatacak noktaya getireceksiniz. Ufak bir patlayıcıyı bile elinde patlatıp sonunuzu getirirken, değil bunu kendinde patlatmak bütün düşmanca yönelimlerin üzerine patlatabilecek bir düzenlenmiş, müthiş kendi içinde örgütlenmiş, iradeye, ifadeye kavuşmuş, tarza, tempoya ve muazzam bir stratejik güç kadar, taktikleşmiş güncel savaşımı başarıyla kendisinde yürüten bir taktik kişiliğe ulaşmış kişilikten, militandan bahsediyoruz. Buna gereken anlamı vermeden, bu işe şimdiye kadar olduğunuz gibi salma salına girerseniz çıkışınızın bir turist kadar veya düğün-derneklere gidenler kadar bile ciddiyetinin olmayacağını vurgulamam gerekiyor.

Önümüzdeki devrimin başarısına inanmakla birlikte, onun kimliğini, kişiliğini böyle açıkça dile getirmekten bir an bile vazgeçemeyiz. Bu kişilik olmasa bu devrim yenilir. Sadece kaybetmez, işte 2000 yıl önce çarmıha girdiği gibi günümüzde de ateşte yakılırsınız. Bombalamanın etkisini biliyorsunuz, her tür teknikle donanmış kaba teknik vurdukça vurur. Bunun için işini büyük bir makine, en gelişkin teknik gücü halinde kendini savaşır duruma sokmaktan başka çare yoktur.

Demek ki Kürdistan devriminin en önemli özelliği militan kişilik düzeyinde çağın bütün cansız tekniklerini karşılayacak kadar, kendini örgütleme ve günlük

cansız tekniği boşa çıkartacak kadar uyanıklılıktaki, tedbirlilikte, örgütlülükte, yürüyüş tarzında, üstleniş tarzında, vuruş tarzında, hızında, başarı noktasını an be an yakalayışında, onun kendinde gerçekleştirelmesini de gösterirse bu işte başarı olacaktır. Olmazsa çok trajik ve çok çarpıcı biçimde bir anda hiç de hayallerinizde geçmediği gibi yerle bir olmanız kaçınılmazdır. Bu da bu devrimin önemli bir özelliğidir.

Kendinizi uyutmanıza, gaflete kaptırmanıza hiç gerek yok. Burada her şey çarpıcıdır, anlıktır, –kazanma da, kaybetme de. Bu, Kürdistan devriminin önderliksel ifadesi olmak kadar, çarpıcı taktik gerçekliğidir. Anlayamadığınız için çok hırpalandınız, çok kaybettiniz ve kaybettirdiniz. Biz anlama ve uygulama gücünden bir an vazgeçmediğimiz için iddiamızı ve uygulama gücümüzü muhafaza ediyor ve sürekli geliştiriyoruz.

Bu öncülük kapsamı altında, bundan sonra Kürdistan devriminin rolü nasıl olacak biçiminde bir sonuca varmak istersek; her şeyi kazanmaya doğru götürüyor demeyeceğimiz kadar, kaybetme de kaçınılmazdır gibi bir tutum içinde değiliz. Eğer şartlar gereği kadar karşılanırsa kazanma ihtimali yüksektir. Bu bir dünya devrimi değildir; bir parti, ulusal devrim gibi gözükse de hızla tarihe ulaşma, onun arkasından tarihsel, kültür, sosyal, ulusal kimliklerle buluşma, özü onlarla eşit ve özgürce kaynaşıp güncel olarak da bölge coğrafyasına hızla yayılır. Çünkü bu coğrafyada tüm tarih boyunca benzer imparatorluklar yaşamıştır. Yani bir federasyonlaşma biçiminde halkların kolektif iradesinin –ki eşitlik, özgürlük diye tabir edersek bu da günümüzün sosyalizmidir.

Bu temelde yeniden bir iradeleşmeyi, irade kaynaşımını somut bir siyasi seçenek olarak Ortadoğu federasyonlaşması gibi bir gelişmeye götürebilir. Bu her ne kadar birçok günün geçerli anlayışına göre hayalci olarak değerlendirilse de, aslında tarihsel gerçeklik, objektif gerçekliğe uymayan durumun şimdiki olduğunu gösteriyor.

Saddam tarihsel ve güncel gerçekliklerle bağımlı kuramıyor

Nitekim Saddam rejimine herkes ucube rejim diyor. Aslında ucubeliği şudur: Tarihsel gerçekliğe pek yanıt olamadı. Güncel olarak da emperyalizmin yeni düzenine de uyamadı. Temel hatası bu olmaktır. Yoksa kişi olarak direndi. Ama tarihsel gerçeklik nedir Irak'ta, Mezopotamya'da, Mezopotamya'nın aşağı vadisinde? Çok kültürlü, çok milliyetli, çok dinli ve federasyonlu bir gelişmeyi kabul etmekte.

Nedir güncel gerçeklik? Emperyalizmin yeni düzenine karşı arkasında böyle bir tarihi olan ve bunun da dar şoven bir milliyetçilikle olamayacağını da görerek kendini halklaştırmak. Saddam'ın bunu yapmadığı görülüyor, yapmadığı için kaybetme ihtimali yüksektir. Kaybediş nedeni az direndiği, az çaba harcadığı için değil, tarihsel ve güncel gerçekliklerle bağımlı doğru kuramadığı içindir.

Kürdistan devriminin perspektifleri bu anlamda tarihsel boyutu iyi kavramak kadar, “yeni dünya düzeni”ni de kader gibi görmemekle birlikte, onun zayıf noktalarını, yani halkların tarihsel gerçekliğine ters durumunu yakalamaktır. Emperyalist niteliği iyi kavradığı için ve bölge halklarının da çok güncel ağırlaşan ekonomik, demokratik sorunlarına yanıt değil, daha da içinden çıkılmaz hale getirdiği için, dolayısıyla bunun yeni dünya ve bölge düzeni değil, büyük bir karmaşa ve düzensizlik olduğunu kestirmektedir.

Emperyalizm, yeni dönem tekniğini ve bu tekniğin doğadaki tahribatı ve toplumu çürüttüğünü görüyor. Yeni bir sosyalist ütopyaya, ideolojiye programa da ulaşıyor. Onu geliştirmiştir, örgütlemiş-

tir, giderek bir halk hareketine dönüştürmüştür ve bu Kürdistan somutunda bir halk iktidarlaşmasıdır. İktidarlaşma yalnız siyasi anlamda değil, ekonomik ve yönetsel anlamdadır. Klasik bir demokrasi anlayışı değil, oldukça çağdaşlığı da aşan bir demokrasi ve sosyalizm

“Karşı-devrim başat olursa, belki de 25 yıllık sağladığımız gelişmelerin büyük bir kısmını elimizden alabilir. Burada ne kendimizi hamhayallere kaptırmak, ne de ‘emperyalizm çok güçlüdür’ diye ‘dünya düzeni kaçınılmazdır’ deyip umutsuzluğa kapılmanın hiçbir anlamı yok.”

anlayışdır. Bu seçenek anlamını buluyor ve çekici kılıyor kendisini. Kürdistan halkını kapsamına aldığı gibi, birçok halkın dikkatini de çekiyor. Bölgede düşmemiş, ilericaliği az çok olan Anadolu'nun, İran'ın Arabistan'ın dikkatini çekiyor. Bazıları dostluk yapmaya çalışırken, bazıları da düşmanlığın dozajını arttırıyor.

İşte bölgeselleşme olayı böyle ortaya çıkıyor. Gelişme potansiyeli bu nedenle gelişmeye oldukça açıktır. Doğru ütöpik yaklaşım, doğru sosyalist yaklaşım, doğru halklar seçeneği temelindeki yaklaşım bu potansiyelin giderek aktifleşmesi ve hareketlenmesini beraberinde getiriyor. Ve emperyalizmin yeni düzenine karşı halkların oldukça eşit, özgür, demokratik düzenine doğru bir katkıda bulunmaya, hatta ileri düzeyde bir çıkış yaptırmaya götürüyor. Böylesine iki düzen anlayışı giderek netleşiyor.

Kürdistan devriminde ağırlığını bulacak olan bu yeni halklar düzeni, halklar seçeneği tarihe yanıt olmak kadar, halkların güncel taleplerine de yanıt içerdiği için oldukça gelişim şansına sahiptir. Büyük bir hassasiyetle, daha da üzerinde durulursa, –çünkü devrimin düşmanları çok, dar anlayışlar çok, hatta emperyalizmin devirdiği düzenler bile ona düşmanlık ediyor. Bir çıkış olabilecek bu devrimle sağlam bağ kuramıyorlar, yapıları buna elverişli değil, kişilikleri çok uzak. Dolayısıyla parti denilen olay, yani hem kendi ülke içi, hatta parti içi yaklaşımlar, diğer halklara yaklaşımlar, yönetimlere, devletlere yaklaşımlar büyük duyarlılığı, ustalığı beraberinde gerekli kılıyor.

Savaşlar halkların bayramıdır

Görüldüğü gibi önderlik çalışmaları bu yönlü doğru bir tarzın da sonuç alabileceğini göstermiştir. Hem parti içinde, hem parti dışında, hem ulusal kurtuluş kapsamında, hem bölgesel anlamında halkların umudu olmakta gelişim gösterebileceğini kapsamlı bir biçimde ispatlamıştır. Elbette bu gelişmenin sadece yönlerini gösteriyor, zaferin kendisini değil, zafer henüz uzakta. Uğruna birçok savaşımaların verilmesini gerekli kılıyor. İşte bu son müdahale de bunun önemli bir fırsatı olabilir.

Savaşlar halkların bayramıdır.

Bir yerde savaş süreci başgösterdi mi, eğer halkların devrimleri adına iş yapmak durumunda olanlar varsa, bu kriz süreçlerinden büyük sonuçlar çıkarırlar. Otuz yılda alınamayacak bir sonucu kısa, belki de üç ay içinde alabilirler. Böyle bir süreci yaşıyoruz. Ama bu süreçte karşı-devrim başat olursa, belki de 25

yıllık sağladığımız gelişmelerin büyük bir kısmını elimizden alabilir. Burada ne kendimizi hamhayallere kaptırmak, ne de “emperyalizm çok güçlüdür” diye “dünya düzeni kaçınılmazdır” deyip umutsuzluğa kapılmanın hiçbir anlamı yok.

Böylesine sağlam bir anlayışla, kararlılık kadar günlük pratikleşmeyi de iyi götürürsek nihai zafer 2000'e doğru tam isteğimiz gibi gelişmese de, mevcut düzeyin de çok üstünde emperyalizmin yeni düzenine karşı halkların da eşitliğine, özgürlüğüne her zamankinden daha yakın ve umutlu olmak kadar, giderek gerçekleşen düzenine doğru da büyük bir katkıda bulunabiliriz.

Kendi devrim hamlemizin de gücünü her yerde ortaya çıkarır, kanıtlayabiliriz. Bu sadece büyük bir onur gerçekleşmesi değil, bu aynı zamanda ekmek-su kadar bize gerekli olan iş-güc sahibi olma, eğitilme sürecidir. Ekmek artık bu devrimdedir, onur da bu devrimdedir. Bütün bunlar da yaşam olur.

İnsanın da tabiatında her zaman böylesine bir yaşam için bir dürtü vardır. İnsan doğası esasta böyle bir yaşam için temel özelliğe sahiptir. Son tahlilde insan, bu coğrafyada önemli bir devrimle toplumsallığa geçiş yapmıştır.

Yeniden neredeyse “*tarihin sonu geldi, sosyalizmin sonu geldi, toplumsallaşmanın özgürleşme düzeyi bitti*” denildi-

“TC’yle ittifak eden bir Kudüs-İsrail gerçeği var. Washington’daki imparatorluğu sürekli bilgilendiriyorlar. Anadolu’da, Lübnan’da, Suriye’de, Ortadoğu’da, Basra Körfezi’nde, Kürdistan dağlarında, Zagroslarda, Toroslarda faaliyetleri var biçiminde. İlk yaptıkları iş ihbar etme, fakat ihbarla yetinmiyorlar, bir de çarmıha germe işini geliştiriyorlar.”

ğinde bir de bakıyoruz ki, hem de eşitliğe, özgürlüğe en yatkın bir temelde, –ki partimizin kuruluşunda ilan ettiği gibi nasıl bu topraklarda uygarlığın şa-

fak vaktinde Kürdistan’da bir devrimsel gelişme olduğu; eşitliğin, özgürlüğün şafak vaktinde de bu topraklarda değerli bir devrimsel gelişme olabilir. Bu görüş önemini yitirmiş değildir, tam tersine daha fazla gerçekleşme şansına sahip olduğunu günümüz gelişmelerinden değerlendirebiliyoruz.

Buradaki devrim, sosyalist ütopyanın yüzyıldaki gelişmesini bir sıçratmaya da kavuşturabilir, öyle bir özelliği bünyesinde barındırdığı açıktır. Yeni bir insan düzenini, kendi halk gerçekliğini bölge gerçekliğinde adım adım ilerletebilir. Burada inançlar, dinler, halkların umutları her zaman bu temelde olmuştur. Sade olmak kadar mucizevi olarak da değerlendirilebilir. Mütevazi olmak kadar heybetlidir. İnsanlar bu coğrafyada çok düşmüş, ama bunun bir kader olmadığı da görülmüştür.

Bu anlamda hem tarihimizde, hem günümüzün çağdaşlığıyla doğranmış olarak böylesine anlamsız, halkların vazgeçilmez yaşam çıkarlarına dikkat etmeyen, buna tek taraflı kendi iradesini en egoistçe ve zalimce dayatan bir düzen kalıcı olamaz. Zaten halkların muhalefeti sürekli gerçekleşmiştir. Buna bir de böyle bilinçli, planlı bir karşılık verdik mi, şüphesiz tercih edilecek olan halkların

tirir.

Bir kez daha böyle birleştiğinde göreceğiz ki başlangınçta herkesin “*en değmez*” dediği bu iş, altın değerinde bir iştir, yaşamın iksiridir, yaşamın özüdür. Ona oldukça yakınlaştığınızı hem düşünüyor, hem görüyoruz. Bu çerçevede anlaşılırsa aslında daha şimdiden halkımızın ve halkların yüksek ilgisi çarpıcı bir güce de, bir yaşam tarzına da dönüşebilir.

Bu savaş, bu büyük mücadele bu duyguyla ele alındı, işlendi ve önemli bir başarıya gitti. Böylesine bir kriz aşamasında da kendini biraz daha bilmek, özünü biraz daha iyi yakalamak, ufkunu daha da genişletmek kadar, pratiğini de keskinleştirirse dayatılan bu karmaşa ve bu düzensizliğe karşı sadece bu en unutulana, en eski, ama çoktan unutulmuş olan halkımız için umut değil, bölge halklarının da umudu olmak kadar, insanlığa da bazı önemli gelişmeleri sağlatabilir. Bunun politik ifadesi ateşli araçlarla savaşımı olabilir, ama esasta savaşın böyle bir irade savaş olduğu gözardı edilmezse, yine bu çerçevede ne bir önemli zaferle kendimizi kaybedip, ne de birkaç yenilgi, hatta doksandokuzunda da yenilgi görsek bile yüzüncüsü bizim olacaktır.

belki de yüzyıllardan umudu olarak bilinen ve gittikçe gerçekleşen düzeni olacaktı.

Böylesine bir süreçte kapılmak gerçekten büyük bir heyecan veriyor. Biz bu heyecanı ilk günden duyduk ve bizi buraya kadar taşırdı. Hele daha da gerçekleştirebilecek düzeyde olduğunu görmek sadece taşırılmaz, zafere doğru çarpıcı da kılabilir. Hayaller gerçekleştirilirken dikkat edilmezse adamı fena çarpıtır. Ama hayallerin sürükleyiciliği pratikteki ustalıklı çok iyi birleştirilirse her ikisi de bu birleşiklikte büyük bir geleceği doğurabilir. Öyle günleri de yaşadığımızı inanıyorum.

Bununla biz ne hayallerle yaşayın diyoruz, ne de kör pratik kaderinizdir diyoruz. Dikkat edilirse her ikisinin anlamının birleşmesinden bahsediyoruz. Bunun için kör gücüllüğü, dar, neredeyse güdülere kadar hapsedilmiş yaşamın tutsaklığından tabii ki vazgeçmeyi gerektirir. Hayal bulutları üzerinde yüzmemek kadar, dar bir pratiğin içinde boğulmamayı da gerektirir. Cesaretin kesintisizliği kadar korkuların, endişelerin bununla ustaca kaldırılmasını da gerekli kılar. Değil küçük başarılarla yetinmeyi, en büyük başarılar karşısında bile mütevazi olmayı gerektirir. Değil büyük yaşam hataları karşısındaki tepkiyi, bir sigara kadar hafif bir yanlışlığa karşı da müthiş öfkelenmeyi gerek-

Savaşın bizim kazanabileceğimiz bir savaş olduğuna dair inanç artmıştır. Gelişmeler başarının kaçınılmaz olduğunu da göstermektedir. Yeter ki mensupları –çoğunuzun kimliğinden çok çarpıcı olarak ortaya çıkıyor– derin bir gaflet içinde olmasınlar, bilinçlilik adı altında bir kara cehaleti yaşamasınlar. Yüreklelerini küçük bir şeye bağlamak kadar, amaçsız dolaşmasınlar. Çabalarında altın değerinde olan işlerinden vazgeçmesinler.

Biz bu işe bu inançla, bu duygu ve düşüncelerle başladık ve tarih boşa gitmediğini gösteriyor. Umuyorum ki, bu bizim için de bir atılım süreci olarak görülmesi gereken 2000 yılına merdiven dayatma, bir doğru çıkma, yani oldukça kalıcı bir zafere ulaşma yılı da olabilir. Günün umut bile edilemeyen bugün her zamankinden daha fazla gerçekleşmeye yakındır. Bu aynı zamanda büyük bir şansın elde edilişi kadar gerçekleştirilmesidir de. Değerli yaşamınızı buna adanmanız yerinde olmak kadar, burada daha çok gerekli olan bunun kesin başarısıdır. Ve bütün bunlar böyle anlaşılmissa şehidi de böyle, halkı da böyle değerlendiriliyorsa geriye kalanların yürüyüşü oldukça heyecanlı, umutlu olmak kadar çok pratik ustalıklıdır ve zaferi de kesindir.

Savaşın galibi gerilladır

“PKK, gerek Kürt toplumunda, gerek Türk siyasal hayatında çok önemli bir değişim dinamiği olmuştur.”

● Baştarafı 24. sayfada

Bugün Kürdistan'da bir siyasal hareket örneğin PKK hem ulusal, hem de sınıfsal olmak durumundadır. Ulusal hareket aynı zamanda sınıfsal bir harekettir. Çünkü ulusal hareketin tabanı çok büyük bir ağırlıkla hep emekçilerden veya emekçilerin ideolojisine gönül vermiş devrimci-demokrat aydınlardan oluşmaktadır.

PKK, düzenli kongreleriyle, gerek duyduğu zaman düzenlediği konferanslarıyla, düzenli olarak yayınlanan yayın organlarıyla çeşitli alanlarda gerçekleştirdiği kurumlaşmalarıyla, istikrarlı önderliğiyle, yığınlara kök salan organik bağlarıyla farklı bir yapı arzetmektedir.

Dayatılan kötü kaderi değiştirmek Kürt ulusunun elindedir

Serxwebûn: PKK, 19. yılını tamamlayıp, 20. yıla girerken, sizce, başta Kürdistan halkı olmak üzere, Türkiye halkı ve genelde insanlığa ne kazandırdı? Yani PKK'nin, bu uzun ve zorlu savaş yıllarını, tarihini nasıl görüyorsunuz, neler söyleyebilirsiniz?

İsmail Beşikçi: PKK, 27 Kasım 1978'de kuruldu. Ondan önce ciddi bir hazırlık çalışması var. Hazırlığın, 1972-73 yıllarında başladığı anlaşıyor. 1978'deki kuruluşundan sonra, çok yaygın ve etkili bir faaliyeti var. 1978-80'de, çok hızlı bir dönem yaşanıyor. Bu arada çok hızlı ve yaygın bir örgütlenme, ilişki geliştirme gerçekleşiyor. 1979'un ortalarından itibaren geri çekilme var. 1982-83 yıllarında ülkeye dönüş yaşanıyor. 1984 ortalarında da mücadele fiili olarak başlıyor. Bundan sonra çok hızlı bir tarih yaşanıyor. Bu mücadelenin sadece askeri yönlerini değerlendirmek çok eksik bir değerlendirme olur. Gerilla mücadelesi Kürt toplumunda çok etkili değişimler yaratıyor. Kürt insanların değer yargılarında köklü değişimler oluyor, halkın siyasal kültürü gelişiyor.

Bu süreçte PKK, çok büyük zorluklarla karşılaşiyor. Bu zorlukları yenme, bu güçlüklerle başetme, PKK'yi biraz daha büyütüyor...

Serxwebûn: Kürtlerin mevcut parçalanmışlığı aşarak ulusal birliklerini gerçekleştirmeleri, kimilerinin inandığı “*Kürtler birlik olmaz*” yargısını boşa çıkarmaları nasıl mümkün olur? Bu “*kötü kader*” nasıl değişir? Bu, temelde PKK'nin “*Ulusal Kongre*” politikasını ve bu yöndeki çabalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

İsmail Beşikçi: Tarihin belirli bir döneminde, bölünmenin, parçalanmanın ve paylaşılmanın hedefi olmuş bir ulus, bir ülke, çok büyük bir felaketle karşılaşmış demektir. Bölünme, parçalanma ve paylaşılma, ulusun, ülkenin iskeletini parçalamış, beynini dağıtmıştır. Karşılaşılan felaket ancak, bu kavramlarla dile getirilebilir. Karşılaşılan felaket, bu kavramlarla anlatılacak kadar vahimdir, derindir.

Bölünmenin, parçalanmanın ve paylaşılmanın en önemli sonucu, bu olgunun her zaman kendini üretmesidir. Toplum, ulus, ülke, bir kere böyle bir politikanın hedefi oldu mu, çeşitli zamanlarda, çeşitli mekanlarda, bu ufalanma ve parçalanma sürer gider. “*Böl-yönet*” politikası, klasik sömürgeciliğin, emperyalizmin en önemli politikalarından biridir. Bu politikanın, Kürdistan'da, “*böl-yönet ve yoker*” şeklinde uygulandığı da açıktır. Sömürgeciliğin ve emperyalizmin temel hedefinin ülkele-ri ve ulusları bağımlı kılmak olduğunu belirtmiştim. Kürdistan'ın sömürge bile

olmadığını, bu ilişkideki esas amacın ‘yok etmek’ şeklinde belirdiğini vurgulamıştık.

Kürtler, tüm Kürtler bu politikanın olumsuzluklarını, yıkımlarını her gün yaşıyorlar. Bugün de yaşıyorlar. Örneğin, röportajı yaptığımız bugünlerde, Birleşmiş Milletler'le daha doğrusu Amerika Birleşik Devletleri'yle, Irak arasında büyük bir anlaşmazlık var, kriz derinleşiyor, yükseliyor, her an savaş çıkma ihtimali yüksek. Birleşmiş Milletler, özellikle

“Bugün devlet mekanizmasının sağlıklı bir şekilde işlemesinin, devletin, kirlerden, çetelerden arınmasının, ekonominin düzlüğe çıkmasının, enflasyonun, hayat pahalılığının düşürülmesinin, Türkiye’nin uluslararası itibarını kazanmasının, Türkiye’nin demokratikleşmesinin temel koşulu, Kürt sorununa demokratik yollardan bulunacak çözümdür. Bu da başta, PKK’yle birlikte çözümlenecek bir sorundur. PKK’yle birlikte yeni bir sürecin başlatılmasını gerek kılar.”

ABD, Irak'ın elinde kimyasal silah stokları bulunduğunu, Irak'ta kimyasal silahlar üreten tesisler olduğunu iddia ediyor, Irak bu iddiaları reddediyor. Bu tesisleri ve stokları denetleyecek olan silah denetçilerinin, özellikle ABD'li silah denetçilerinin incelenmelerine için vermiyor. ABD'li silah denetçilerinin ülkeyi terketmelerini, silah denetleme işleriyle ilgili olarak Irak hava sahasında uçacak ABD uçaklarının düşürüleceğini söylüyor. Kriz bu noktada derinleşiyor. Birleşmiş Milletler, Irak'ın elinde bu tür silahlara ait stoklar, bu silahları üreten tesisler olduğunu biliyor, fakat sorunun diplomatik yollardan çözülmesini istiyor. Fakat Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde Rusya Federasyonu, Çin Halk Cumhuriyeti, Fransa gibi devletleri silahlı yaptırım konusunda ikna edemiyor. Son iki haftadır, ABD'nin bu konuda çok yoğun bir çabası var. Kimyasal silahların imha edilmesi konusunda bir askeri hareket için onay çıkartamıyor. Olgusal ilişkilerin bir boyutu bu...

Halbuki, Türkiye Güney Kürdistan'ı her gün bombalıyor. Yüzlerce tankıyla, topuyla, zırhlısıyla, onbinlerce askeriyle, Güney Kürdistan'da istediği zaman operasyon gerçekleştiriyor. Köyleri yakıyor, yıkıyor, insanları katlediyor, Kürt kitleleri mağdur etmek için her yolu, her vasıtayı kullanıyor, fakat bu bombardımanlar için askeri hareket için kimseden, hiçbir otoriteden izin almıyor, böyle bir izine gerek duymuyor. Hiç kimse ve otorite de bitmez tükenmez bombardımanlar konusunda, çiğnemen Kürt hakları konusunda

dadır. Bunun için de her şeyden önce, bu sürecin bilincine varmak gerekir. Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun bölünmesi, parçalanması ve paylaşılması sürecini bilimin kavramlarıyla incelemek gerekir. Kitle imha silahlarının bile imha edilmesi için, neden bir silahlı müdahale yapılmadığını, Güvenlik Konseyi'nde bu konuda ortak bir karar oluşturulmadığını, ama mazlum bir halkın, her gün bombalanmasını, evlerin, köylerin yakılmasını, yıkılmasını, temel yaşam kaynaklarının

imha edilmesini, başta Kürtlerin iyi irdelemeleri gerekir.

Araştırma, inceleme elbette önemlidir. Devletin, resmi ideolojinin bu konudaki yasakları, araştırma ve inceleme sürecinin etkili bir şekilde sürmesine engel olmalıdır. Bu araştırmaların, çok ağır cezaı yaptırımların tehdidi altında olduğu şüphesizdir, fakat bu cezaların, bu tür konular üzerinde düşünmek istemeyenleri yüreklendirici bir işlevi de vardır. Halbuki, bu konular üzerinde düşünmek çok önemlidir. Toplum bilinci, tarih bilinci ancak bu süreçte gelişir. Örneğin Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, kemalistlerin, Arapların Osmanlı devletinden ayrılmasına onay vermedikleri incelenmesi gereken çok önemli bir noktadır.

Bölünmenin, parçalanmanın ve paylaşılmanın üstünden gelecek çok önemli süreç dil ve kültür kurumlarının geliştirilmesidir, yaygınlaştırılmasıdır. Örneğin MED TV çok önemli bir kurumudur. Ulusal Kongre böyle bir ihtiyacın bilincine varılarak toparlanırsa anlamlı ve başarılı olur.

Burada “*kader*” kavramı üzerinde de durmak gerekir. “*Kader*” metafizik ve dinsel bir kavramdır. “*Kader*” bilinmeyen, fakat çok üstün bir güç tarafından çizilmiştir. Böyle olunca, “*kader*”i değiştirmek, insanın gücü ve idaresi alanında bulunmuyor. Halbuki, Kürtler, örneğin PKK, uluslararası ilişkiler sürecinde, kendilerine dayatılan “*gelecek*”i kırma, özgürlüğü ve ulusal onuru kazanma doğrultusunda bir mücadele başlattılar. Kürtlere dayatılan ilişkileri bilimin kav-

“PKK’yle başlayan Kürt hareketini, gerilla mücadelesini 29. Kürt ayaklanması saymak çok ciddi bir yanılgıdır. PKK’yle başlayan hareket, tabaniyla, yani harekete katılanlarla, ideolojisiyle, söylemiyle, önderliğiyle, yarattığı kurumlarıyla, ittifaklarıyla, uluslararası ilişkileriyle... yepyeni bir harekettir.”

hiçbir şey sormuyor. “*Terörle mücadele yapıyorum...*” diyor. Ama hiç kimse, hiçbir otorite, “*yüzbinlerce mevcudu olan ordu gücüyle, yüzlerce savaş uçağıyla, yüzlerce tankla, zırhlılarla, napalm bombalarıyla vs. terörle mücadele olur mu, bu düzenli bir savaş değil midir?..*” demiyor.

İşte, Türk devletine bu kolaylığı sağlayan, Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun bölünmesi, parçalanması ve paylaşılmasıdır. Bu fiili durumun üstesinden gelmek, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinin çok önemli bir işlevi olmak durumun-

ramlarıyla kavrayabiliyoruz, açıklayabiliyoruz. O zaman bu, “*gelecek*”i değiştirmek de insanların gücü ve iradesi dahilinde bulunuyor.

KDP TC tarafından korucular gibi kullanılan bir güçtür

Serxwebûn: Son süreçte, KDP'nin TC ile kolkola girerek, Güney Kürdistan'da, PKK güçlerine karşı uğursuz bir rol ile sahneye çıkması sözkonusu. KDP'nin tutumu ve bir bütün olarak

KDP gerçekliğini nasıl görüyorsunuz? Bu çerçevede Güney'deki gelişmeleri ve olası sonuçlarını değerlendir misiniz?

İsmail Beşikçi: PDK'nin, Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun, bölünmesi, parçalanması ve paylaşılması konusunda ciddi bir bilince sahip olmadığı görülmektedir. Bunun PDK için çok büyük bir olumsuzluk olduğu besbellidir. Türkiye, temel amacı çözümsüzlük olan bir politikayı sürekli kılmak için, PDK'yi istediği

gibi kullanabiliyor. Bu, Türkiye'nin, “*böl-yönet-yoker*” uygulamasında ne kadar başarılı olduğunun çok önemli bir göstergesidir. Bu sürecin Kürt örgütleri içinde, Kürt hareketleri içinde, Kürt halk kitleleri karşısında PDK'yi zayıflatacağı açıktır. Kaldı ki PDK'nin, Türk ordusuyla geliştirdiği işbirliği de “*ittifak*” falan değildir. PDK Türk ordusu tarafından kullanılan bir güçtür; korucular gibi. Kürtleri dil-ile, kültürüyle tarihten ve yeryüzünden silmeyi, önemli bir devlet politikası yapan Türkiye'nin, PDK'yi eşit bir güç sayıp, onunla ittifaka girişmeyeceği açıktır. Yalnız, daha tehlikeli gördüğü güçlerle başedebilmek için, PDK'yle ittifak yapıyormuş gibi bir görüntü vermektedir. Örneğin, ittifakı oluşturan yazılı anlaşmaların Kürtçe yazılmadığı çok önemli bir konudur.

Türk devletinin Güney Kürdistan'daki sorunlara daha fazla bulaşacağı gibi bir izlenim doğmaktadır. Bu süreçte gerillanın Kürt halk kitleleriyle, Güney Kürdistan'daki çeşitli Kürt örgütleriyle daha fazla ilişki geliştirerek durumunu güçlendireceğini, Türkiye'nin emperyalist emellerinin kursağında kalacağını düşünüyoruz.

Serxwebûn: Kimi Kürt örgütlerinin aktif siyaset ve mücadeleden ziyade, yıllardır Avrupa'da dengelere oynama, TC'nin demokratikleşmesini bekleme, hatta PKK'ye karşı imha siyasetinin sonucu vermesi halinde kendileri bir “*alternatif*” olarak ortaya çıkma tutumlarını siyaset haline getirenler var. Yine Şerafettin Elçi'nin öncülük ettiği türden oluşumlar

gündeme geliriz”, “PKK'nin ezilmesine biz de yardımcı olalım ki, alternatif olma durumumuz daha hızlı bir şekilde gündeme gelsin...” şeklindeki umutlar, düşünceler çok yanıltıcıdır. Bu umutlar ve düşünceler çok yanlış bir algılama sonucu oluşmaktadır. Böyle bir durumda, yani PKK'nin ezilmesi, etkisiz kalması, gündemden düşmesi durumunda, devletin söyleyeceği şudur: “*Kürtlerin hakları, özgürlükleri sözcükleri kullananlar, bunun için mücadele ettiklerini söyleyenler teröristlerdi, eşkiyalardı. Biz de terörü ezdik, yok ettik, gündemden düşürdük, artık böyle bir sorun da yoktur. Herkes Türkür, Türk kültürünü yaşama-lıdır, Türkçe'yi öğrenmelidir, konuşmalıdır...*”

Devletin bu söylemi karşısında, bazı gruplar, “*biz de Kürt haklarını istiyoruz, Kürtlerin, Kürdistan'ın özgürlüğünü istiyoruz, ama 'barışçı' bir şekilde istiyoruz, teröre karşıyız. Devlet bu konuları, sorunun yarın çözümü için bizimle görüşmelidir, konuşmalıdır...*” Bu gruplar bu arzularında, düşüncelerinde samimi de olabilirler. Devlet ise, bu sesleri duymazlıktan gelir, bu çağrılara kulak asmaz. Eğer bu gruplar devlete seslerini duyurmakta ısrarlı olurlarsa, belirli bir şiddeti kullanmaları kaçınılmaz olarak gündeme gelir. İnkarcı, reddedici, asimilasyoncu ve imhacı bir politika karşısında belirli bir şiddet kullanmak, yani imha olmamak için direnmek mecburiyetten kaynaklanan bir olgudur. Devlet teröründeki şiddetin amacı ise, yani köylerin yakılması, yıkılması, “*faili meçhul*” cinayetlerin, yargısız infazların, gözaltında kayıpların amacıysa, doğrudan doğruya halka kötülük etmek, halkı korkutmak, yıldırma isteğinden kaynaklanmaktadır.

Burada, fiziki imhanın ve dil-kültür olarak imhanın içiçe geçmiş olarak gündemde tutulduğu da açıktır. Kürt dilinin ve Kürt kültürünün imha edilmesine karşı çıkanların, Kürt toplumu olmaktan doğan özellikleri savunanların, fiziki olarak imha edildikleri de kolayca izlenebilen ve gözlenebilen bir durumdur.

Türkiye itibarından çok şey kaybetmiştir

Serxwebûn: PKK'nin kuruluşunun 19. yıldönümünde, gerek PKK, gerekse de sömürgecilik açısından, bir bütün olarak süreci nasıl değerlendiriyorsunuz?

İsmail Beşikçi: Devlet yetkilileri zaman zaman, “*cumhuriyetten sonra devlete karşı 28 ayaklanma yapılmıştır. Bunların hepsi de bastırılmıştır. 29. ayaklanma da bastırılacaktır*” diyor. Bu ilişkilerin kavranılması sürecinde de büyük bir algılama yanlışlığı vardır. PKK'yle başlayan Kürt hareketini, gerilla mücadelesini 29. Kürt ayaklanması saymak çok ciddi bir yanılgıdır. PKK'yle başlayan hareket, tabaniyla, yani harekete katılanlarla, ideolojisiyle, söylemiyle, önderliğiyle, yarattığı kurumlarıyla, ittifaklarıyla, uluslararası ilişkileriyle... yepyeni bir harekettir. Gerilla mücadelesi sürecinde, gerillanın kendisi de büyük bir değişime uğramıştır, gerillanın kendisi de yetkinleşmiştir. Bu süreçte gerillanın çevresini değiştirme potansiyeli de büyümüştür. Kürtlerin siyasal ve toplumsal değer yargılarında köklü bir değişim yaşanmıştır. Kürtlerin siyasal kültürü gelişmiştir. Ulus bilinci, vatan bilinci gelişmiştir. Kürt toplumunun yapısını böylesine değiştiren, Kürtlerin geleceğinde böylesi etkili olan bir siyasal hareketin yenilgisinden, ezilmesinden, imha

var. PKK'ye rağmen, ya da PKK'ye karşı Kürtlük adına siyaset yapmak mümkün müdür sizce?

İsmail Beşikçi: Kürdistan'daki gelişmelerin en önemli dinamiği gerilla mücadelesidir. “*Avrupa'da dengelere oynama*” gibi olgular gerilla mücadelesi sürecinde ortaya çıkmıştır. Kürdistan'da bir hareket, bir mücadele olduğu için, Avrupa'da Kürtler için bazı girişimler başlatılabilmektedir. Gerilla mücadelesi olmazsa veya çok çok etkisiz kalsa, böyle girişimler sözkonusu olmaz.

“PKK ezilirse alternatif olarak biz

edilmesinden, gündemden düşmesinden söz etmek kanımca çok yanıltıcıdır.

PKK, gerilla mücadelesi, Türk devletinin siyasal örgütlenmesini de çok yakından organik olarak etkilenmektedir. Devletin en üst katlarında gerçekleştirilmesine gerek duyulan, etkili ve yaygın bir şekilde kullanılması istenen çete örgütlenmesine doğrudan doğruya, PKK'nin bastırılması sürecinde ihtiyaç duyulmuştur. Çete örgütlenmesinin devlet yapısını, özellikle yargı kurumunu nasıl yakından etkilediği her gün biraz daha açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Kürt sorununu, PKK'yi bastırma süreci, bu süreçte geliştirilen anti-demokratik yollar, devlet terörünü tırmandırma gereği, Türk siyasal sisteminin kirlenmesine neden olmuştur.

Ekonominin düzlüğe çıkamayışının, hiç düşürülemeyen enflasyonun, gittikçe yükselen hayat pahalılığının, gelir dağılımındaki kutuplaşmaların, çarpık şehirleşmenin, bölgelerarasındaki dengesizliğin temel nedeni, yeni Kürtleri, PKK'yi bastırma savaşıdır. Yine bu kirli savaş nedeniyle Türkiye'nin uluslararası imajında büyük bir bozulma olmuştur. Türkiye itibarından çok şey kaybetmiştir. Kürt sorunu ise bu süreçte uluslararası gündeme daha köklü bir şekilde girmiştir. Kürt sorununun uluslararası niteliği konusunda, temel niteliği konusunda yaygın bir bilinç gelişmeye başlamıştır. Dünya demokratik kamuoyu Kürt sorunuyla, Kürdistan sorunuyla daha sağlıklı bir şekilde ilgilenir hale gelmiştir. Bütün bu süreçte PKK'nin düşüncesi ve eylemi, dünyanın çeşitli bölgelerindeki ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerinde çok etkili bir örnek, çok önemli bir model olarak algılanmaya başlamıştır.

Bugün devlet mekanizmasının sağlıklı bir şekilde işleminin, devletin, kirlerden, çetelerden arınmasının, ekonominin düzlüğe çıkmasının, enflasyonun, hayat pahalılığının düşürülmesinin, Türkiye'nin uluslararası itibarını kazanmasının, Türkiye'nin demokratikleşmesinin temel koşulu, Kürt sorununa demokratik yollardan bulunacak çözümdür. Bu da başta, PKK'yle birlikte çözümlenecek bir sorundur. PKK'yle birlikte yeni bir sürecin başlatılmasını gerek kılar.

Serxwebûn: Son olarak, PKK yapısına ve halkımıza yönelik bir mesajınız var mı?

İsmail Beşikçi: Bugün, PKK'nin kuruluşunun 19. yıldönümü kutlanmaktadır. Bugüne kadar çok ağır bedeller ödenmiş, pekçok devrimci-yurtsever şehit olmuştur. Şehitleri saygıyla anıyorum. Bu mücadelede yeri olan herkesi, Kürt halkını, gerillaları, cephe çalışanlarını, komutanları, mücadeleyi günümüze kadar istikrarlı bir şekilde getiren Genel Başkan Abdullah Öcalan'ı selamlıyorum.

Çağdaş uygarlık ve terör nedir?

Serxwebûn: Son olarak iletmek istediğiniz başka hususlar var mı?

İsmail Beşikçi: Burada, düşünce, özgürlük, bilim, terör, devlet terörü gibi kavramlar üzerinde kısa bir değerlendirme yapmak gereğini duyuyorum. Bir toplumda yaşıyoruz. Çeşitli toplumsal sorunlar var. Bu sorunlar bazı insanların, araştırmacıların bilincine de çarpabilir. O zaman, insanlar, araştırmacılar, bu sorunların enini-boyunu, dibini-bucağını inceleme gereğini duyabilirler. Bunun için örneğin, bu konularda, daha önce yapılmış araştırmaları, incelemeleri, ansiklopedi karıştırırlar, çevresindeki kişilerle, araştırmacılarla konuşurlar, ilgili kişilerle konuşmaya, tartışmaya çalışırlar.

Bu süreçte kişiyi meşgul eden sorun da kafasında iyice şekillenir. Ve verileri değerlendirme sürer gider. Bilimsel incelemenin gözlem yapmak, deney yapmak gibi, veri toplamak gibi eylemsel, bu verilerin analizini yapmak gibi, olguların ve olgusal ilişkilerin açıklamasına girişmek gibi zihinsel yönleri vardır. Sonuçta bir

eser ortaya çıkarıyorsunuz, bunu yayımlıyorsunuz.

“İfade özgürlüğü”, “düşünceyi açıklama özgürlüğü” deniyor. Bu kavramı biraz irdelemek gerekiyor. Eğer bir düşünce-ceniz varsa açıklayabiliyorsunuz. Bir düşünceniz yoksa, oluşmamışsa neyi açıklayacaksınız? Düşüncenin nasıl oluştu-rulduğunu, bilimsel bilginin nasıl üretildiğini de yukarıda kısaca belirtmeye çalıştım. Çok büyük emekler harcayarak bir ürün, bir kitap üretiyorsunuz, fakat bu emeğin karşılığında çok ağır cezai yaptırımlarla karşı karşıya geliyorsunuz. Kitabınız yasaklanıyor, dağıtımı engelleniyor, hakkında dava açılıyor. Çok ağır hapis ve para cezalarıyla karşılaşıyorsunuz. Sizin dışınızdaki birtakım güçler ve otoriteler de, kolayca, belki ilgili kitabı görmeden, görme, inceleme, okuma ihtiyacı duymadan, *“bu düşünce falan değildir, bilim falan değildir, terördür...”* demektedir. Ömründe benzer bir emek harcamamış olanların, bu konularda çok kolay karar almaları, yasaklamalar yapmaları, sadece bilimsel bakımdan değil, felsefi bakımdan da değerlendirilmesi gereken bir konudur. Halbuki, bilimi, sanatı, felsefeyi olanaklı kılan en önemli koşul özgür eleştiridir. Eğer sizin düşüncelerinizi, herhangi bir kişi, isteyen bir kişi, ilgi duyan bir kişi eleştiriyorsa ve bu eleştirisinden dolayı cezai bir yaptırımla karşı karşıya kalmıyorsa, o toplumda bilim ortamı oluşmuş demektir.

Türkiye’de böyle bir ortam yoktur. Ne üniversitede ne de basında böyle bir ortam söz konusu değildir. Esasen Türk siyasal sisteminin belirleyen en önemli kurum resmi ideoloji kurumu-dur. Resmi ideoloji hangi konuları, nasıl düşüneceneğini, hangi kavramları kullanacağını ayrıntılı bir şekilde buyurmaktadır. 1960'larda, '70'lerde, bizim kitaplarımız, yazılarımız, *“milli duyguları zayıflatmak”* iddialarıyla cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalıyordu. Aynı baskılar, '80'lerde, '90'larda *“bölücülük” propagandası yapılıyordu...* iddialarıyla sürdürüldü. Son 5-6 yıldır, devletin, resmi ideolojinin geliştirdiği en önemli söylem ise *“terör”* kavramı etrafında oluşturuluyor. *“Terör”* deni-

lamak için kaba kuvvet uygulanmasıdır. Bizim, herhangi bir kişiye veya gruba düşüncelerimizi dayatmak gibi, bunun için baskı uygulamak gibi bir eylememiz olmaz. Bu konuyla ilgili ne niyetimiz vardır, ne de bu niyetimizi yaşama geçirecek baskı araçlarına sahibiz. Fakat biz 1960'ların sonlarından beri devletin cezai yaptırımlarıyla karşılaşyoruz. Devlet, düşüncemizin açıklanmasına engel olmak için, kendi düşüncesi doğrultusunda yani resmi ideoloji doğrultusunda düşünmemizi sağlamak için bizi, durmadan çeşitli baskı araçlarıyla tehdit ediyor, bu baskı araçlarını sık sık kullanıyor. Neden dü-

şüncemizi tartışmıyor, tartışarak, kendi doğrularını ortaya koyarak bizi etkisiz kılmıyor da, kaba kuvvetle boğmaya çalışıyor. Bu konunun üzerinde durmak gerekir.

Düşünce yasaklarını savunanların, *“vatanımı, milletimi en çok ben seviyorum, Türk milletinin değerlerine bağlıyım...”* diyenlerin, yolsuzluğa, dolandırıcılığa, kirli işlere en çok bulaşan insanlar oldukları da görülüyor. Bu ilişkilerin de irdelenmesi gerekir.

1970 yılı yaz ayları. Komando birlikleri, Kürdistan'da, Silvan'da, Bitlis'te, Kozluk, Malazgirt, Patnos, Vanşehir gibi yörelerde, köylere baskınlar yapıyordu. Amaç, firarı aramaktı, silah aramaktı. Aslında, bu, baskı ve işkence için bir bahaneydi. Bu operasyon sırasında, ge-

çin sadece bunları saptamak yetmiyor, insanların, ailelerin, *“Kürtler namuslarına çok düşkündür...”* diyenlerin bu hakaretlere tepki gösteremediklerini de saptamak gerekiyor. 1980'lerde gerillaya katılan gençlerin çok büyük bir kısmı, henüz 7-8 yaşlarındayken, babalarına, dedelerine yapılan zulümleri yaşayan, büyük analarının, analarının saçlarından sürüklenerek götürüldüğünü gören çocuklardır.

Böylesine bir devlet terörüne neden ihtiyaç duyulmaktadır? Devlet terörü, inkarın, reddin, asimilasyonun, imhanın bir gereğidir. İnsanları kendi kimliğinden, öz kimliğinden uzaklaştırmak için korku salmak, aşağılamak da bir yöntem olarak kullanılabilmektedir. 1970'lerde Kürtlerin nasıl aşağılandığı, onurlarının nasıl kırıldığı yukarıdaki örneklerle çok açık bir şekilde ortaya konulmaktadır. *“Erkeklik”*leriyle en çok övünen, *“namus”*larına çok düşkün olduklarını söyleyen Kürtler için bundan daha etkili bir aşağılama yöntemi olur mu?

Bu sistematik devlet politikasına karşı, insanların, imha olmamak, onurlu yaşamak, bu aşağılamalara karşı tepki göstermek gibi hakları da vardır.

Bunlar 1970'lerde, '80'lerde yaşanmış iki somut olgudur. Bu olguların anlatılması, bu olgular arasında ilişkiler kurulması, olgusal ilişkilerin açıklanması, elbette çok önemlidir. Örneğin bu açıklamalar yasaktır, bu düşünceler, *“terör”, “teröre destek”*

sayılmaktadır.

Bugün Kürdistan'da zamana yayılmış bir soykırım uygulanmaktadır. Türkiye, Ermeni soykırımını inkar ettiği günlerde bile Kürtlere karşı bir soykırım, zamana yayılmış bir soykırım gerçekleştirmektedir. Veya devlet, Kürtlere karşı bir soykırım gerçekleştirdiği günlerde bile Ermeni soykırımını inkar etmeyi sürdürmektedir.

Bir siyasal sistemi belirleyen en önemli kurum, sistemde, resmi ideoloji kurumunun, düşünce yasaklarının olup, olmamasıdır. Düşünce yasaklarının irdelenmesi konusunda da yöntem şu olmalıdır: Açıklanması yasaklanan düşünceyle, o düşüncenin ifade etmeye çalıştığı olgular ve olgusal ilişkiler arasında bir uygunluk var mıdır, yani olgusal bir doğruluk var mıdır? Veya o düşünce o olguların

katından, 1980'lerdeki gerilla mücadelesinden, iki somut olgu arasındaki ilişkilerden söz etmeye çalıştım. Devlet terörünün niteliğini, içeriği gizlenerek durmadan *“terör”*den şikayet edilmesi hiç açıklayıcı, inandırıcı değildir. Uluslararası demokratik kurumlar, insan hakları kurumları devlet terörünün niteliğini, içeriğini kavramak durumundadırlar. Kürdistan'daki devlet terörünün amacı, dilin ve kültürün imhasıdır, fakat buna karşı çıkanların, bu uygulamayı eleştirenlerin fiziki olarak imha edilecekleri de bu programın gereğidir. Binlerce *“faili meçhul”* cinayeti, köylerin, evlerin yakılıp, yıkılmasını, gözaltına alınan yurtseverlerin kaybedilmesini, gözaltına alınan yursterverlerin bulunmasını, ormanların yakılmasını, temel yaşam kaynaklarının imha edilmesini, milyonlarca insanın yerini yurdunu terke zorlanması... nasıl açıklayacağız? Halbuki insanların, ulusların imha olmamak, yaşamak, onurlu bir şekilde yaşamak, kişilik, kimlik, haklarına sahip çıkarak yaşamak gibi hakları da vardır. Buysa, Kürdistan'da belirli bir şiddet de gerekli kılıyor. Kürtlerin, PKK'nin şiddete başvurusu zorunluluktan kaynaklanıyor. Devlet terörün içeriğinde ise, halka kötülük temel amaçtır, halkı korkutmak, yıldırma, aşağılamak temel amaçtır.

Çağdaş uygarlık nedir?

Çağdaş uygarlık, herhangi bir devletin siyasal sisteminde, resmi ideoloji kurumunun, düşünce yasaklarının olmamasıdır. Zira her yasak, aslında, devletin, vatandaşlarına karşı işlediği sistematik bir suçu gizlemek için konulmuştur. Siyasal sisteminde, resmi ideoloji kurumuna, düşünce yasaklarına yer vermeyen bir devletin halkına karşı sistematik suçlar işlemeyi sonucuna varılabilir. Veya halkına karşı sistematik suçlar işlemeyen bir devletin düşünce yasakları koymasına gerek yoktur.

Düşünce yasaklarıyla ilgili önemli bir konu da, yasakların, cezai yaptırımların fikir dünyasını çöleştirdiği, çoraklaştırdığı, beyinleri kötürümleştirdiğidir. Her düşüncenin, cezalandırıldığı açıktır. Hangi düşüncelerin cezalandırıldığının irdelenmesi elbette önemlidir. Devlet, kişilerin, kurumların resmi ideoloji doğrultusunda düşünmelerini, bu doğrultuda tavır ve davranış sergilemelerini sağlamak için her önlemleri almaktadır.

İnsan hakları kurumları bugün, düşünce özgürlüğü konusunda durumun çok vahim olduğunu anlatmak için, *“119 düşünce suçlusu içeride...”*, *“78 gazeteci hapiste...”* gibi açıklamaları yapmaktadır. Sayı üzerine vurgulama yapmak anlamlı değildir. Önemli olan düşünceyi açıklamanın, daha doğrusu, bazı düşünceleri açıklamanın çok ağır cezai yaptırımlarla karşı karşıya bırakıldığıdır. Böyle bir durumda, resmi ideoloji dışı görüşlerin cezai yaptırımlarla karşı karşıya bırakıldığı bir yerde, insanların, araştırmacıların, benzer yaptırımlarla karşılaşmamak için kendilerine sansür uyguladıkları, otosansür yaptıklarıdır, yapacaklarıdır. Ülkede, düşünce hayatını çölleştiren, çoraklaştıran, beyinleri kötürümleştiren de budur.

Öte yandan, düşünceye karşı cezai yaptırımların uygulanması, düşüncelerini özgürce açıklayanların cezalandırır, ama aynı zamanda, benzer konularda düşünmek istemeyenleri, düşünmeyenleri de yüreklendirir. Çölleşme, çoraklaşma ve kötürümleşme sürer gider. Eğer, *“PKK terör örgütüdür”* dersenin, böyle bir sloganın dışında da hiçbir şeyi anlama, kavrama gereğini duymazsanız, ne *“Susurluk”* hakkında, ne de benzer olgular hakkında sağlıklı bir bilgi edinmeniz mümkün olmaz...

Serxwebûn: Bu söyleşi için, size çok teşekkür eder, çalışmalarınızda başarı dileklerimizle birlikte saygılarımız sunarız...

İsmail Beşikçi: Bazı konularda düşüncelerimi ve duygularımı açıklama fırsatı verdiğiniz için ben de teşekkür ediyorum.

“Çağdaş uygarlık nedir? Çağdaş uygarlık, herhangi bir devletin siyasal sisteminde, resmi ideoloji kurumunun, düşünce yasaklarının olmamasıdır. Zira her yasak, aslında, devletin, vatandaşlarına karşı işlediği sistematik bir suçu gizlemek için konulmuştur. Siyasal sisteminde, resmi ideoloji kurumuna, düşünce yasaklarına yer vermeyen bir devletin halkına karşı sistematik suçlar işlemeyi sonucuna varılabilir.”

yor, *“teröre destek vermek”* deniyor. 1960'ların sonlarında yayımlanan kitaplar, 1971 rejiminde, *“Doğu duruşmaları”* sırasında yapılan savunmalar bile, bu savunmaları içeren kitaplar bile *“teröre destek veriyor...”* iddiasıyla, cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalabiliyor.

Terör nedir? Terör, herhangi bir kişinin, düşüncelerini açıklamasına engel olmak için veya onun belirli bir düşünce, bir ideoloji doğrultusunda düşünmesini sağ-

linleri, torunları olan yaşlı erkekler çıplak yapılıyordu, erkeklik organlarına ip bağlanıyordu, ip karısının, kızının, gelininin eline veriliyordu, bunlar köyde dipçik zoruyla dolaştırılıyorlardı. 1970'lerde devlet terörü böylesine tırmandırılmıştı. Bunun, insanlık için çok büyük bir aşağılama ve zulüm olduğu açıktır. İnsanların, ailelerin bu hakareti kabul etmemeleri, buna tepki göstermeleri de insanlıklarının gereğidir. 1970'ler

veya olgusal ilişkilerin düşüncesi midir? Böyle bir uygunluk varsa, o düşüncelerin, benzer düşüncelerin açıklanmasında ısrarlı olunacağı açıktır. Devletin bu yasaklarla sakladığı, saklamaya, gizlemeye çalıştığı nedir? Sistematik bir şekilde işkence yapan, zulüm, katliam gerçekleştiren bir devletin, bunların anlatılmasına, ilişkilerin açıklığına kavuşturulmasına engel olacağı açıktır.

Yukarıda, 1970'lerde komando hare-

Yeryüzünün önemli güçleri, büyük orduların riske edildiği kitlesel savaşlara girmeye çekinmemektedir. Uluslararası sınırların Avrupa örneğinde somut olarak görüldüğü gibi kalktığı ve dünyanın emperyalizm tarafından bir köye dönüştüğü bugün, alanlar üzerine bir savaşın yürütülmesi gereği kalmamış görünüyor. Gerek kullanılan silahların etki alanları, gerekse de içiçe ekonomik düzenlemeler üzerinde gelişen toplumsal psikolojik eğilimler; alan korumasının sözkonusu olduğu veya karşı tarafta güçlü bir ordunun bulunduğu durumlarda, klasik tarzda alan işgaline dayalı bir savaş tarzının çağımızdaki geçersizliğini çoktan ortaya çıkarmış bulunuyor. Büyük orduların sözkonusu olduğu durumlarda böyle bir savaş ne kolaylıkla gerçekleşebilir, ne de böyle bir savaş tarzı sonuç alıcıdır. Bir bakıma bu, eski partizan romantizminin de sonu anlamına geliyor.

Alan kurtarma veya alan savunması gibi eğilimlerin, günümüz savaşları içinde kendilerini eskisinden tümüyle farklı bir tarzda ifade etmeleri sözkonusudur ki, bu da bir tür **“içiçe savaş”** anlamına geliyor

Yeni durumda geçerli olan şudur: Bir alan elinizde olmayabilir, ancak belli bir uzaklıkta süreklileşme yoluyla, o alanda düşmanı etkisiz kılabilir, hatta bozguna uğratabilirsiniz. Kaldı ki, bir yandan imha silahlarının çok önemli bir bölümü, kullanıldıkları çevrede onları kullanan tarafın bulunmamasını gerektirirler. Öte yandan, nispeten küçük gerilla birliklerinin alan savunmaları sözkonusu olduğunda, yüksek teknolojik silahları kullanan ordulara karşı durması da, geleneksel gerilla taktiğinin uygulanma koşullarında giderek güçleşmiş bulunuyor.

Yine de, günümüz savaşlarına en çabuk adapte olacak taktiklerin başında, gerilla taktiği gelmektedir. Gerilla, esas olarak düşman gücünün büyüklüğünü, kendisi için avantaj ve düşmanı için ise bir dezavantaj haline getirme taktiğidir. Aynı biçimde düşman ordusunun belli bir alana derinliğine ve genişliğine yayılmış olması durumu da, düşman tarafından bir avantaj olarak düşünülmüşken, gerilla için bir avantaj haline getirilebilir. Bunun yolu da, **gerilla ile düşman güçlerinin içiçe girmesidir.**

Fakat ne olursa olsun, sömürge bir ülkenin kurtuluşu sözkonusu olduğunda, alan kurtarmaya dayalı savaşın zorunluluğundan söz edilmelidir. Tartışılması gereken alanın kurtarılıp kurtarılmaması değil, bunun yöntem ve teknikleridir.

Öte yandan, alan kurtarma sadece gerillanın pratik bir yaklaşımı değil, aynı zamanda dünyanın dört bir yanına yayılmış olan Kürdistan cephesinin de bir yaklaşımı olması gerekir.

Cephe açma tarzında bir çatışmanın olanaksız olduğu kabul edildiğinde, alan kurtarma için içiçe savaşın zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Konu biraz daha derinliğine düşünüldüğünde, içiçe savaş tarzının yalnızca gerilla gruplarının yaygın düşman birlikleri içine düzenli dağılması olmadığı; aksine bunun sadece bir ayrıntı olarak kaldığı, esas olarak içiçe savaşın günümüz emperyalizmine karşı yürütülen savaşın özünü teşkil ettiği görülecektir. Savaş, o derece içiçe sürmektedir ki, güçler birbirlerinin komuta düzeylerine kadar etkili olabilmektedir. Bu, savaşın psikolojik yönünün ağır basmasından ziyade; toplumsal-siyasal ve ekonomik gelişmelerin bir sonucudur.

Kişilik çözümlemelerinde Başkan Apo tarafından ortaya konduğu üzere, kendi içimizdeki, hatta kendi ruhumuzdaki düşmanı yenmediğimiz sürece; daha somut olarak karşımıza çıkan düşmanı yenemeyeceğimiz ortaya konmuştur. Askerlerin kişilik yapılanmalarının kaçınılmaz biçimde sömürgeci kurumların denetim ve etkisinde gelişmesi nedeniyle kişiliğin bu etkilerden temizlenmesi süreci tamamlanamaksızın, tam anlamıyla bir gerilla etkinliğinden söz edilemez. Gerillayı oluşturan kişiliklerin içerdiği, sömürgeciliğin etkisin-

deki kişilik yapılanmaları, savaş alanlarında sömürgeci ordunun doğal bir müttefiği olarak iş görmektedirler. Bu da içiçe savaşın temel karakteristiklerinden biri olmaktadır. Bütün bunların bir sonucu olarak; Başkan Apo'nun sık sık vurguladığı gibi, PKK'nin mücadelesi büyük ölçüde kendi içinde verilen bir mücadele olmuştur.

Türk sömürgeciliğiyle Türkler gibi savaşmanın, onunla savaşmak anlamına asla gelmediği, esasta devrime karşı savaşmak olduğu gerçeği, hiçbir dönemde PKK tarihindeki kadar açıkça ortaya konulmamıştır. Çarpıcı olması açısından, **Desiderius Erasmus**'un bundan en az 500 yıl kadar önce, Türk yayılcılığının

lir pratik bir değer taşıyan eylem biraz incelendiğinde; en güçlü ordulara karşı yoksul bir halkın verebileceği savaş tarzının bütün incelikleri ortaya çıkar. Zilan, silahsız bir halkın kendi kendisini en etkili silah haline getirmesinin çarpıcı bir ifadesiydi ve böyle bir silahın önünde durmak, en modern tekniklerle donatılmış günü-

cak gerçeğin esası, onu bilenler olsa bile, hiç yazılmamıştır. Bu, sadece Başkan Apo'nun gerçeği için geçerli değildir. **Her “gerçek” gizlenmeyi sever;** bu binlerce yıl önceki insanların bir sözüydü, bugün en çok Başkan Apo için geçerliliğini koruyor. Onu açıklamaya, tanımlamaya başladığınız anda, hiç kasıtsız, kendi içinizdeki bir ruhsal mekanizma yaptığınız tanımın sınırlarından çıkıp gidiyor.

Gerçeğin her zaman gizlenmeyi sevdiği ve aslolanın hep gizli kaldığı doğru. Bir de ma-

dalyonun diğer yönü var. O da, insan bir şeyi ne kadar açıklarsa, o kadar örtmüş olur. İnsan, bir şeyi açıklamada ne kadar derinlikliyse, bu açıklamasıyla, açıkladığının çevresine bıraktığı sis perdesi de o kadar yoğundur. Çünkü bir nesneyi ya da olayı açıklamak, ona kelimelerden bir elbise giydirmeye benzer. Bu nedenle de, eğer bir şeyin mutlaka apaçık, gerçekte olduğu gibi kalmasını istiyorsanız ondan hiç söz etmemeniz gerekir.

Ancak, eğer bir halkın bir önderi öğrenmesi gerekiyorsa, o zaman sözler iyi, ama kullanılması zor araçlar olarak elinizde hazır. Gerçi Başkan Apo en iyi eylemle anlatılabilir ve bugüne kadar onu en iyi anlatabilmiş olanlardan sonuncusu Zilan'dır. Yine, iş Zilan'ın bu eylemiyle ne söylemek istediğini anlatmaya gelince, büyük gerçeklerin karşısında utanç içinde kalmak istemeyenler için, sessizlik daha iyi bir örtü olmaktadır. Başkan Apo'yu anlatmak ise, daha da zordur.

Zilan'ın eyleminin yukarıda çerçevesini koymaya çalıştığımız emperyalist çağın kuşatılmış insanının köktenci bir karşı çıkışı olarak değerlendirmek gerekir.

Zilan'ın eyleminin gerçekleştiği dönem, devrimci hareketliliğin, gerilla dahil, en suskun dönemlerinden birini yaşadığı bir zamana denk düşmektedir. Düşman kuşatması, bizlerin cephesinde Başkan Apo'nun fiziki varlığına kadar ulaşmış, başarısız da olsa bir suikast girişiminde bulunmuştu. Belki de bu, emperyalizmin ustaca bir tehdidiydi. Başkan Apo'nun kendisini biraz daha emperyalist dünyanın en azından ideolojik gereklerine göre ayarlamasını istiyordu. Gerekirse, kendisini, bütün bir hareketin önderliği de, imha edebilecek güce sahip olduğunu anlatmak istiyordu. Bu gerçekten de son derece ciddi bir tehditti ve kendisini ve hareketini ciddiye alan her PKK militanını derinden sarsmış ve endişelendirmişti. Böyle bir girişimin, **“Başkan Apo'ya uzanan eller kırılacaktır!”** veya **“Cesedimizi çiğnemedен Başkan Apo'ya ulaşamazsınız!”** sloganlarıyla geçirtililecek hiçbir yönü yoktu. Oysa cesatlerimizin üzerlerine bas-basa böyle bir sabotaj eylemine girişmişlerdi. Emperyalizmin mesajı son derece açıktı ve buna bir cevap verilmesi gerekiyordu. İşte Zilan, böyle bir dönemde ortaya çıktı. Böyle bir suikaste verilecek en iyi cevap, böyle bir eylemdi ve bu cevabın karşısında emperyalist sömürgeciliğin yapabileceği hiçbir ey yoktu.

Öte yandan, Zilan'ın eyleminin gerçekleştiği dönem öncesinde, Türk sömürgeci güçlerinin bir bayrak provakasyonu vardı. Bu olaydan sonra şovenizm Türkiye'de sokağa dökülmüştü. İki halk arasındaki düşmanlık şiddetli bir tarzda körüklenmeye başlamıştı. Metropollere göç ettirilmiş Kürt halkı, büyük bir bölümü silahlanmış olan şoven kitleler, paramiller faşist güçler ve onların resmi polis ve ordusu karşısında son derece çaresiz görünüyordu. Psikolojik olarak yenik bir haldeydi, kendi silahıyla kendisini vurmuş olma duygusu içindeydi. Hatırlanacağı üzere, yurtsever kitlede büyük bir korku ve sinme havası egemendi. Bu duygunun son derece etkili olduğu bir anda, Zilan'ın eylemi her şeyi teryüz etmişti. Zilan, estirilen kitlesel şovenist dalga-ya karşı eylemiyle son derece güçlü bir savunma ve saldırı gücünü ifade ediyor-

“Başkan Apo en iyi eylemle anlatılabilir ve bugüne kadar onu en iyi anlatabilmiş olanlardan sonuncusu Zilan’dır. Yine, iş Zilan’ın bu eylemiyle ne söylemek istediğini anlatmaya gelince, büyük gerçeklerin karşısında utanç içinde kalmak istemeyenler için, sessizlik daha iyi bir örtü olmaktadır.”

tur. Sınıf mücadelesi, düşman özelliklerinin bertaraf edilmesi ve benzeri kavramlar ile tanımlanan çatışmalar, içiçe savaşın bizdeki ifadesini ortaya koymaktadır.

Bizi bu aşamaya getiren savaşımızın doğasıdır. Gerilla taktiklerinin klasik uygulamalarının, halkımızın büyük ölçüde topraklarından uzaklaştırılması gibi dehşet verici bir kontrgerilla taktiğiyle karşılanması, bizleri kendiliğinden daha yaratıcı yaklaşımların sahibi olmaya zorlamıştır. Esas olarak bu yaklaşımlar, günümüze kadar büyük ölçüde Başkan Apo'nun tarzıyla sınırlı kaldı. Veya Başkan Apo'nun yaklaşımları, esas olarak Kürt cephesinin derinliğine uygun bir tartışmayı geliştirmedir. Oysa, bırakalım eylem tarzını, onun sadece kişilik çözümlemeleri bile, çağımızı ve savaşımızın gereklerini karşılayan son derece kapsamlı savaş tarzı tartışmalarının temel verilerini oluşturuyordu. Oysa Kürt cephesinde gerçekleşen, bugüne kadar genellikle Başkan Apo'nun stratejik yaklaşımlarının gölgesine sığınmak ve zamanını bununla, övünmekle geçirmek oldu. Savaşın özellikle son altı-yedi yıllık seyri, bu tarz bir yaklaşımın son derece tehlikeli olduğunu gösterdi. İçiçe savaşın doğası gereği, yetersiz her türlü yaklaşım düşmanca bir yaklaşım olma özelliğini hızla kazanmakta ve sahiplerine çoğunlukla telafi edilemeyecek zararlar vermektedir.

Bilindiği üzere, sözkonusu olan ordular arasında yürütülen bir savaş olmaktan çok uzaktır. Herhangi bir tarafın, bu savaş biçiminin farkında olmaması veya kendini buna göre hazırlamamış olması; savaşın gerçekleşmediği anlamına gelmiyor. Devrimci Kürt cephesinin karşı karşıya bulunduğu düşman gücü hemen her alana yayılmıştır ve savaşı her alanda günlük olarak sürdürmektedir. Yine her alanda neredeyse göğüs göğüse bir çarpışma sözkonusudur ki, bunun böyle gerçekleştiğinin açıkça görülmesini engelleyen temel etken, taraflardan birinin edilgenliğinden ziyade, bu edilgenlik biçimine bürünmüş düşmanın ta kendisidir.

sözkonusu olduğu zamanlarda kaleme aldığı aşağıdaki satırlara bir göz atmakta fayda var:

*“Türklerin askeri başarılarını dinsel coşkularına mı bağlıyoruz? Kesinlikle hayır. Erdemlerine mi? Onlar, sefahatten dolayı kadınsılaşmış ve yalnızca haydutluklarından dolayı ürkütücü bir kavimdir. Öyleyse, kazanımlarının nedeni nedir? Onlar, zaferlerini bizim kötülüklerimize borçludurlar. Açık ki, biz onlarla savaşmış, ama tanrımızın gazabını hiçe sayarak yaptık bunu. Gerçekten de, silahlarımızı Türklerle karşı çevirdiğimizde bizi harekete geçiren tutkular, onların yabancı toprakları işgal ettiklerinde duyduklarıyla aynıdır. Kendimizi iktidar hevesine kaplıp koyuyoruz, zenginlik karşısında solu soluğa kalıyoruz. Kısacası, **Türklerle Türkler gibi savaşıyoruz.**”*

Türk sömürgeciliğiyle kişisizleştirilmiş sömürgeci askerleri gibi değil, PKK'nin yücelmeyi ve insanlık savaşçısı olmayı amaç edinmiş askeri kişilikleri olarak savaşmak gerekiyor.

PKK Önderliği'nin 1970'li yıllarda sömürgeciliğin başkentindeki çalışmaları ve devletle içiçe sürdürdüğü ve galip geldiği savaşta kullandığı tarz, yukarıda açıklamaya çalıştığımız gibi izleyen dönemlere damgasını böylece vurdu. Aynı zamanda bu tarz, imha sürecinin sonlarına gelen Kürt halkının bu yokoluş sürecini durduracak biricik tarzı ve bunun dışındaki herhangi bir yöntemle direniş savaşının başlatılması mümkün değildi. Başkan Apo'nun bugünkü olağandışı belirleyiciliği ve teklifi de, buradan kaynaklanmaktadır.

1996 yılının 30 Haziran günü Dersim şehir merkezinde Zeynep Kınacı (Zilan) tarafından gerçekleştirilen eylem, Başkan Apo'nun bu tarzının en mükkemel bir uygulaması olarak tarihe geçti. Hem sembolik, hem de son derece uygulanabi-

müzün en büyük orduları için bile mümkün değildi. Öz olarak PKK tarzı savaşın çarpıcı bir anlatımı olan Zilan'ın eylemi, PKK militanları açısından bir anlama döneminin de başlangıcı oldu. Zilan'dan sonra, Türk

devleti ve ordusu bir yandan kuşatmaya alınmaya çalışılırken, öte yanda onun cephe gerisinde daha etkili bir savaşımı gerçekleştirmenin temelleri atıldı. Bir yıl kadar bir süre sonra bizzat Ankara'da gerçekleşen eylem biçimleri, bunun bir kanıtı oldu.

**

*

İnsanın tarihi tam olarak yazılmamıştır veya yazılanlar büyük çoğunlukla eksiktir. Tarihi, her zaman savaşları kazananlar yazmıştır. Tarih, zorla yapılmıştır ve zorun gölgesinde kayda geçirilmiştir.

Ortadoğu'da insanın gerçekten de çok ilginç bir gelişim tarihi vardır ve henüz araştırmayı, anlaşılmayı beklemektedir. İran devriminden sonra piyasaya çıkan ve İran'ın toplumsal yapısı hakkında önemli ipuçları veren kaynaklarda bunu sezmek mümkündür. İnsanın ne olduğu, nasıl biçimlendiği, nasıl geliştiği, hangi yasalara göre tarih içinde hareket ettiği, ancak bu coğrafyada ve burada yaşayan insanın bugünü ve tarihi araştırıldığında ortaya konabilir. Böyle bir yargının güçlü gerekçeleri vardır. Birincisi, tarihte Ortadoğu her anlamda bir **toplumsallaşma merkezi** olmuştur. Nil deltasını da Ortadoğu'dan saymak yerinde olursa; Dicle-Fırat havzası ve Nil deltasının çevresi için **“peygamberler toprağı”** denilmektedir. Peygamberler, insanın en temel ideolojileri, yani yaşam öğretileri olan dinlerin kurucuları ve temsilcileridir. Bu anlamda, insanlık düşüncesinin de kendi çağlarında ki birer özeti durumundadırlar.

Ortadoğu'nun, yeryüzünün üç kıtasını birleştiren bir konumu vardır. Bütün yollar Roma'ya varır, ama yine bütün yollar Ortadoğu'dan geçerler.

Başkan Apo üzerine çok yazılıp çizildi. Yine ona çeşitli ünvanlar atfedildi. Tümünde gerçeğin bir bölümü gizlidir. An-

du. Tarzı, tam anlamıyla içiçe bir halk sa-vaşı tarzıydı.

30 Haziran eyleminden sonra, önce-ki süreçte egemen olan sömürgeci siya-set düzeyi, bir anda kendini devrimci si-yaset düzeyinin egemenliğine bırakmış-tı.

“Başkan Apo, Kürdistan gerçeğinin, yeryüzü insanının bir özeti olarak Kürdistan’da insan gerçeğinin en çarpıcı, en kolay görünür biçimidir. Kürdistan’ın ve insanın bugün ve bu yerde, bir kişilikte gerçekleşmiş halidir. Sadece insanın tarihi olmak değil, aynı zaman-da onun geleceğini de temsil etmektir. Doğrusu, o henüz bildiği ve temsil ettiği insanı açıklamamıştır.”

Bütün bu nedenlerle, Başkan Apo'yu anlatmaktansa, –ki bunun pek verimli bir çaba olacağına inanmak fazla olası de-ğildir–, onun eylemini ve etkilediği alanları anlamak ve anlatmak yeğdir.

Başkan Apo, Kürdistan gerçeğinin, yeryüzü insanının bir özeti olarak Kürdis-tan'da insan gerçeğinin en çarpıcı, en ko-lay görünür biçimidir. Kürdistan'ın ve in-sanın bugün ve bu yerde, bir kişilikte ger-çekleşmiş halidir.

Elbette, aslında her insanın durumu budur. Bir tek insandan yola çıkarak, onun içinde yaşadığı topluma doğruya yakın bir yaklaşım gösterebilirsiniz. Aynı şekilde, bir toplumun yaşadığı olaylara, onun tarihine bakarak, bireylerinin aşı-ğı-yukarı nasıl insanlar olduklarını yine doğruya yakın bir kesinlikle söyleyebilir-siniz. Başkan Apo'nun farkı ise, **sadece insanın tarihi olmak değil, aynı za-manda onun geleceğini de temsil et-mektir.** Günümüz dünyasının en büyük bölümünün Başkan Apo'ya takındığı ve-ya ileride muhtemelen takınabileceği ta-vır ile, Milad dolaylarındaki putperestle-rin İsa'ya ve 19. yüzyılda egemenlerin Marks ve Engels'e takındıkları tavır ara-sında hiçbir fark yoktur. Bunları biraz abartılı bulacak olanlar için Başkan Apo'nun söylemek istediklerinin şimdiye kadar ancak çok küçük bir bölümünü söylemiş olduğunu anımsatmak yerinde olacaktır. Doğrusu, **o henüz bildiği ve temsil ettiği insanı açıklamamıştır.**

Gerçeğin Başkan Apo'daki açıklama-sı, neden bu kadar lanetlenmiştir? Neden bu kadar şiddetli bir red söz ve eylemine gerek duyulmuştur? Yeryüzü insanı ken-disini biraz daha iyi tanımış olsaydı, han-gi tarihin sonucu olduğunu, nelere göz yumduğunu ve böylece nelere sebebiyet verdiğini, hangi suçların ortağı olduğunu; şu anda hangi eylemin içinde olduğunu bilseydi, Başkan Apo daha iyi anlaşılabil-irdi veya, o zaman varolanın bu derece lanetlenmesi, bu derece kökten bir reddi gerekmezdi.

Kürdistan, şu anki durumuyla bütün yeryüzünün bir sorusudur. Bu halk kaza-nabilecek midir? Kazanmasının koşulları nelerdir? Hangi yöntemler onun kazan-ması için uygundur? Elbette, bu sorunun detayları vardır. Bu sorudan türetilecek yığınla soru vardır ve hepsi de cevap beklemektedir.

Sonderece mükemmel donatılmış, yeryüzünün en büyük bir düzenli sömür-geci ordusu ve onun arkasındaki yığınla zenginlikler, bizimki gibi sayısı ve imkan-ları sınırlı bir güç tarafından nasıl mağlup edilecektir? Bunun olağan, sıradan bir iş olmadığı besbellidir. Üstelik, Kürdistan'ın bizler açısından stratejik önemdeki yerleri haktan arındırılmıştır. Birçok yerde yal-nızca gerçek sahiplerini bekleyen kimse-siz toprak ile, işgalci güçler ve onlar tara-fından silahlandırılmış ihanetçiler bulun-maktadır. Bunun böyle olması, gelenek-sel anlamdaki klasik gerilla strateji ve tak-tiklerini büyük ölçüde geçersiz kılmaktadı-r. Halkımızın askerlik geleneği yoktur veya varolan gelenek başkalarının asker-liğini yapmak biçimindedir. Hatta ve hatta başkalarının askerliğini yapma geleneği-nin edindirdiği tecrübelerden bile sözedi-lemes. 70 küsur yıllık cumhuriyet ve bu

süre boyunca geliştirilen korkunç baskı-lar, katliamlar; bu kendi yararına olmayan askerlik geleneğini de varolan kuşaklara unutturmuştur.

Bugünkü durum, ne olursa olsun, en azından cumhuriyetin kuruluşundan bu yana Kürt insanının siyasal olarak en

güçlü olduğu bir dönemi ifade etmekte-dir. Onbeş yıldır en amansız biçimler al-tında süregelen gerilla mücadelesinde, genel anlamda yapılan taktik yetmezlik-ler ve ortaya çıkan provokatif, devrimi sabote edecek nitelikteki birçok gelişme-ye karşın; Kürt halkı ulusal önderliğinin çevresinde bir araya gelebilmektedir.

Ancak, ne kadar yanılgılı olursa ol-sun, savaşın bir kuşak boyu sürmüş ol-ması, halkı ve gençliği oldukça sabırsız yapmıştır. Savaşma ve sonuna kadar di-renme, ne olursa olsun vazgeçmeme duygusu bütün insanlarımızda hakim ise de; sonuç alma isteği, kimi kişiliklerde belli oranda umutsuzluğa dönüştürebilmek-tedir. Üstelik, her yerde, ister devrimci ve isterse emperyalist sömürgeci cephe-de olsun, uzayan savaşlar, Türkiye cephe-sindeki moral ve siyasal bunalımda gör-rüldüğü gibi, her zaman belli bir yozlaş-mayı yaratmıştır. Her iki taraf da, sonuç almak istemekte; ama bir türlü bir tarafın kesin üstünlüğüne dayanan bir gelişme yaşanmamaktadır.

Soruna biraz yakından bakıldığında, savaşın uzamasının bizlerin cephesinde belli bir beklentili durumu yaratmasına karşılık; bunun etkilerinin düşman üzerin-de daha korkunç olması beklenebilir. Tür-kiye Cumhuriyeti bu konuda o kadar şanslı değildir. Kaldı ki, şu anki durumda bile, uzayan gerilla savaşının bir sonucu olduğu tartışılmaz olan toplumsal çalkan-tılar yaşanmaktadır.

Rejim, derin bir bunalımın içinde ve bir iç çatışmanın eşiğindedir. Ancak, rejimin içinde sorun bir rejim değişikliği değil, aksine bazı kesimlerin çatışan çıkarlarıdır. Bu anlamda geleneksel kamalist serma-ye ile, genellikle orta sınıfın büyük ölçüde meşru olmayan yollarla da beslenerek bi-riktirdiği bir sermayenin çatışması yaşan-maktadır. Ancak hiçbir şey, sermeye sa-hiplerinin Türkiye'de birbirlerine silah çek-melerine yetmeyecektir. Bunun yerine, güçlü olanın egemenliği tercih edilecektir. Güçlü olan da, Türkiye Cumhuriyeti'nde faşizmden başkası değildir. Özel Harp Dairesi çekirdeğinden başlayan, MHP üzerinden sürdürülen ve özellikle özel tim ve polis ile ordunun büyük bölümüne egemen kılınan faşist-ırkçı kesimler; ikti-dara gelebilmek için Türkiye'de varolan sermayeyi ele geçirmek, kendi hizmetleri-ne almak istemektedirler. Türkiye'de va-rolan çatışmanın temel nedeni budur. Bu çatışma, ırkçı-faşizmin kapitalist serma-yeyi kendi hizmetine koşma isteğinin ve bunun halklar üzerinde kuracağı daha kanlı ve korkunç bir iktidar için kullanma isteminin çatışmasıdır. Liberaller ile şeri-atçılar, laikler ile şeriatçılar, ordu yanlıları ile siviller, faşistler ile liberaller veya so-syal demokratlar ile sağcılar çatışması bi-çimindeki tanımlamaların hiçbirini gerçeği açıklamamaktadır. Türkiye, büyük bir hız-la devletin ve kamunun bütün kurumları-na, sosyal ve siyasal yaşamın bütün gö-zeneklerine yerleşmek isteyen soykırımcı ve yayılmacı bir faşizmin ayak seslerini duymaktadır. Bu konuda en çok gafil olan da, bizzat düzen içindeki liberaller ve sol-culardır.

Savaşımızın düşmanla içiçe bir ko-numda olduğunu söylemiştik. Bunun bi-zim açımızdan en çok anlaşılması gere-

ken yanı; her an ve her zaman, kendimiz-den başlayarak düşmanın özellikleriyle savaşmak zorunda olduğumuzdur. Elbet-te bu savaş, sonuç olarak nihai zafer ka-zanılmadan sona erdirilemez. Yani, hiç kimse, nihai zaferden önce düşman özel-liklerinden tümüyle arındığını söyleyemez. Savaşın bu biçimi, hemen anlaşılacağı gibi, psikolojik yanı sonderece ağır basan bir savaştır. Kişilik özellikleriyle ilgili yanı sonderece ağır basan bir savaştır. Her türlü zayıflığımız, böyle bir savaşta düş-manın gücünü artırmak anlamına gele-cektir. Zayıflık, böyle bir savaşta **suç teş-kil etmektedir.** Bu, bir partinin ya da her-hangi birilerinin getirdiği bir kural değil, bütün savaşların her zorunluluğudur. Sa-vaşan tarafların her birinin en önemli müttefiği, karşındakinin açık, zayıf yan-larıdır.

Dikkat edilirse, böyle bir savaş bizi kendi içimizde de belli düzeydeki bir ça-tışmaya zorunlu kılmaktadır. Fakat başka bir gerçek de var ki, kendi içlerinde sava-şanlar, düşmanlarına karşı asla başarılı olamazlar. Öyleyse, içiçe savaşın kendi cephemize ilişkin bölümünü, bizi düşman karşısında zayıf ve başarısız kılacak bir biçimde değil, aksine zafer kazanacak bir tarzda sürdürmemiz gerekmektedir. Bu da sanıldığı kadar kolay değildir.

Bizler, ezik bir toplumun üyeleriyiz. *“Sömürge bir halkın çocukları”*yız. Bu ne-denle, her türlü güçlülük konumuna, her türlü başarı konumuna sonderece açık bir durumdayız. Zayıflığımız, esas itibarıyla toplumsal bir hastalık durumunu da ifade etmektedir. Eğer hasta bir toplumun üye-leri olarak davranma durumunu sürdürür-sek, bu aynı zamanda ölen bir toplumun bireyleri olmamız anlamına gelir. Hastalı-ğın, eğer tedavi edilmezse, kişiyi sonuçta götüreceği yer ölümdür. Ancak bizler, her şeyden önce savaşçılar, hastalar olarak değil, doktorlar olarak, sağaltıcılar olarak rollerimizi oynamakla karşı karşıya bulu-nuyoruz. Hasta kişiliklerden oluşan bir or-dunun kazandığı görülmemiştir. Her bir PKK militanının, esasta bir toplum sağal-tıcısı olma zorunluluğu vardır. Oysa, ya-zık ki, gerçek genellikle bunun tam aksi-dir ve bu savaşta bırakalım başarılı ey-lemleri, bazen kesin kazanılmış başarıla-rın bile anlamsızlaşması durumu yaşan-maktadır. Öyleyse sözünü ettiğimiz, ge-nel olarak savaşların ve özellikle devrimi-mizin en hassas olunması gereken nok-talarından biridir ve belki de en önemlisi-dir.

Bu içiçe savaşın kendi cephemize iliş-kin bölümünün adı, klasik anlamdaki sı-nıf savaşıdır. Sınıf savaşının klasik anla-mı nedir? Proletarya ile burjuvazi sınıfı arasındaki savaş, klasik marksizmden sı-nıf savaşı olarak adlandırılmaktadır ve marksist devrimci bir partide sınıf savaşı, proletaryanın zaferi için verilir. Proletar-ya, esaret zincirlerinden başka kaybede-cek bir şeyi olmayan toplulukların adıdır. Emeğinden, çalışmasından başka her-hangi bir özel mülkiyeti bulunmamaktadı-r. Kendisine hedef olarak mülkiyet edinmeyi seçmemektedir. Bunun yerine, amaçladığı tek şey, emeğini kendisine yabancılaşmaksızın, özgürce değerlendi-rebileceği bir toplumsal düzeydir. Fakat proletaryayı tanımlayan özellikler yalnız-ca bunlar değildir. Bir de onun örgütleri vardır ve bu örgütler, klasik anlamda esas olarak gerçek işçi topluluklarının bi-raraya gelmesi biçiminde ortaya çıkarlar ve ellerindeki en güçlü silah, üretimden kaynaklanan güçleridir. Proletarya, esas olarak devrimi, elindeki işgücünden kay-naklanan üretimi değerlendirerek, onu burjuvaziye karşı temel bir silah olarak kullanarak yapar. İşgücü ve üretim ol-maksızın, burjuvazinin bir gün bile ayak-ta kalması mümkün değildir. Nitekim Sovyet devrimi, bu esas ile kazanılmıştır. Rus proletaryası, devrimi bu esaslar üze-rinde gerçekleştirmiştir.

Böyle bir devrimin bizim ülkemiz için geçerli olmadığı apaçıktır. Ulusumuz, proletaryasıyla, küçük-burjuvazisiyle, yurtseveriyle kapsamlı bir imha siyaseti-

ne tabi tutulmuştur. Elimizde, düşmanı-mız karşısında kullanılabileceğimiz üretim-den kaynaklanan bir işgücümüz yoktur; bunlar da elimizden alınmıştır. Hatta, kit-lelerden kaynaklanan demokratik yaptı-rım gücümüzün de, düşman karşısında fazla bir anlamı yoktur. Demokratik güçle-rin üzerine düşman, şiddetle yönelmekte-dir. Öyleyse, bir; ya proletaryanın üretim-den gelen gücünü kullanarak burjuvazinin altedilmesine dayalı devrim anlayışında bir eksiklik vardır veya iki; Kürdistan dev-riminin klasik devrimlerden daha karma-şık bir anlamı ve niteliği vardır. Bunların her ikisi de, belli doğruluk payları taşı-maktadır. Proletarya olarak tanımlanan sınıfın hemen bütün yeryüzünde emper-yalizme entegre edildiği görülmektedir. **Proletaryanın, artık esaret zincirlerin-den başka kaybedecek birçok şeyi bu-lunmaktadır.** Bu nasıl mümkün kılınmak-tadır?

Yeryüzünde üretim kapasitelerinin sonderece geliştiğini, hiçbir yerde 1980'lerin İngiltere veya Almanyası'na veya 20. yüzyılın ilk yıllarının Rusya-sı'na benzer bir üretim biçimi veya sınıf-sal yapılanma kalmadığını elbette her-kes kabul etmek zorundadır. Yeni tarz sömürgecilik, sömürge ve yarı sömürge-lerden elde ettiği sonderece büyük mik-tardaki artı değeri kendi ülkesinde de-ğerlendirirken; aynı zamanda proletar-yasını da kendi sistemi içinde tutarak belli düzeydeki bir refaha, hatta özel mülkiyete kavuşturmuştur. Öte yandan, dünyadaki üretim gücünün esasını, söz-konusu düzeylerde refaha ulaşmış üre-tim araçları ve işgücü oluşturmaktadır. Buna karşılık, ezilen ülkelerdeki işgücü-nün fazlaca bir değeri yoktur. Örneğin, **IBM** gibi bir kuruluştaki değerlendirilmek-te olan işgücünün siyasal yaptırım de-ğeri ile, Kürdistan'daki en büyük kuru-mun işgücünün siyasal yaptırım değere-leri birbirleriyle karşılaştırılmaz bile. Veya, Avrupa'daki herhangi bir demiryolu kuruluşunun işçilerinin sahip olduğu üretim gücünün siyasal değeri ile, Türki-ye'deki demiryollarının içerdiği işgücü-nün siyasal değerleri birbirleriyle karşı-laştırılmaz bile. Devrimci bir silah ola-rak, birincisi ikincisiyle karşılaştırılmay-cak ölçüde daha değerlidir. Ama aynı zamanda, verili durumda birincisinin klasik anlamda devrimci hiçbir niteliği bulunmamaktadır. Bir Avrupa ülkesinin demiryolu işçisi, Kürdistan gibi bir sö-mürgeci yaşayan en zengin kişiden da-ha çok müreffeh bir hayat sürmektedir. Bu nedenle de, örneğin Kürdistan'ın en büyük işgücünü barındıran herhangi bir kurumda çalışan işçilerin bir grevi, bur-juvazi için hiçbir caydırıcı anlam ifade etmemektedir.

Sömürgeciğin üretim gücünün caydırıcı bir anlamı yokken, emperyalist ülkeler dahilindeki üretim gücü ise, egemen sis-tem tarafından satın alınmıştır.

Madalyonun bu yüzü, ezilenler açısin-dan sonderece olumsuz bir durum yarat-maktadır. En büyük ve en stratejik üretim

mamaktadır.

Öyleyse, her şeyden önce, sömürge-ciliğin bu dayanağını, yani üretim gücünü arkasına alma avantajını devrim lehine değiştirmek gerekmektedir. Düşmanın üzerinde yükseldiği üretim güçlerinden kaynaklanan maddi zemini onun altından çekip aldığımız zaman, kaidesi ayakları-nın altından çekilmiş bir idam mahkumu gibi, sömürgecilik darağacında sallanıp kalacaktır. Düşmanın gücü, sanıldığı gibi ordusunun kalabalık oluşumunda veya si-lahlarının çok modern oluşunda değil, bu geri cephededir.

Savaşımızın en sıcak biçimleriyle önemli ölçüde Türkiye cephesine taşın-dığı bugünlerde, Başkan Apo'nun bu gerçeğe mükemmelliyet derecesinde uygun bir stratejik yaklaşımının pratik ifadesini yaşamaktayız. Bunun ötesin-de, 1997 yaz ortasında düşmanın baş-kenti yakınlarındaki Kırıkkale Silah Fab-rikası'nın sabotajı ve imhası, savaşımız açısından bir dönüm noktası yaşadığı-mız günlere işaret etmektedir. Kürdistan cephesi, artık savaşın içiçe gelişim mantığını anlamış ve onun uygulaması-nı gerçekleştirmektedir. Kırıkkale Silah Fabrikası, özellikle kemalist ordu açısin-dan, hiç değilse moral anlamda, çok bü-yük bir önem taşımaktaydı. Bunun An-kara'daki sömürgeci devlet parlamenter-lerinin uyuklarını kaçıracasına büyük bir gürültüyle havaya uçması, devrimimiz sürecinde sonderece önemli bir kilomet-re taşı olmuştur. *“Eğer proletaryanın üretimden gelen gücünü değerlendire-miyorsan, o zaman onun daha derinine gidecek ve üretim araçlarını düşmanın elinden zorla alacaksın.”* Kırıkkale sabo-tajının anlamı budur ve ardı gelecektir. Sadece askeri ekonomik hedefler değil, aynı zamanda bütün diğer ekonomik ku-ruluşlar, asker sayısı milyonlara varan düşman ordusunun ayakta kalmasını şu veya bu ölçüde sağlayan bütün kurum ve kuruluşlar, en önemli hedefleri oluş-turmaktadır.

Milyonlarca askerden oluşan bir or-dunun 500'ünü, 1000'ini imha etmek ve-ya savaş dışı bırakmak fazla bir anlam ifade etmez. Bunun yerine, onun tümü-nü lojistikten, mermiden, barınaktan, araç ve gereçlerden ve en önemlisi de moralde yoksun kılacak tedbirler gere-klidir. Türk sömürgeci ordusunun moral olarak ayakta tutan en önemli etken, onun geride bıraktıklarının rahatlık için-de yaşamasıdır. Geri cephesi kayna-yan, tehlike altında olan bir ordunun moralli savaşması beklenebilir. Hele bu sömürgeciliğin ordusuysa, hiç beklene-mez.

Bu savaş davranışının sebepleri belli-dir: Bir halkı yoketmeyi, imha etmeyi önü-ne koymuş bir sömürgeci devletin, kendi ülkesini de aynı tehdit altına koymuş ol-duğu, en basit bir hukuk kuralı olarak ge-çerli olmak zorundadır. Bu tarz savaşın birinci kuralı budur. Bunun hemen ardın-dan gelecek olan kural ise, herhangi bir askeri gücün, bir alanda yerleşik olan hal-

“İnsan, sadece kendisi değildir. İletişim kurduklarının, kendisiyle iletişim kuranların bir toplamıdır. İnsan, kendi isteği dışında, tarihsel birikimin bir toplamıdır. İnsan, yaşam ile temasa geçtiği bütün zamanlar içinde maddi ve manevi algıladığı bütün şeylerin bir yansımasıdır. ”

güçlerinin emperyalizmin hizmetine ko-şulmuş olmaları, ezilen halklar için bir fe-laket olmuştur. Birçok *“azgelişmiş”* ülke-nin bu anlamda birçok durumda elleri kol-ları bağlanmakta, yerlerinden kırırdaya-mamaktadırlar. Sözünü ettiğimiz durum, savaş süreçlerinde emperyalizm için sonderece sağlam bir geri cephe oluşturmaktadır. Bu geri cephenin çökertilmeksi-zin, tarihsel olarak ne kadar haksız ko-numda bulunursa bulunsun, sömürgecili-ğin nihai olarak çökertilmesi mümkün ol-

ka dayanmaksızın uzun etkili olmasının beklenebileceğidir. Bu nedenle de, Tür-kiye devrimini amaçlamaksızın ve buna uygun bir siyasal, sosyal, kültürel yakla-şım geliştirilmeksizin, düşman hatlarının gerisinde uzun süreli ve sonuç alıcı bir savaş yürütmek mümkün değildir.

Türkiye cephesinde de halka doğru bir yaklaşımı geliştirmek için, Türkiye toplu-munun iyi bir analizi ve devrimle ilgili ihti-yaçlarının tespiti gereklidir. Bu, çok da zor değildir. Asıl zorluk, örgütleme yön-te-

minin kazanılmasıdır.

Klasik sol yaklaşımın Türkiye açısın-dan hiçbir anlam ifade etmeyeceği, klasik solun Türkiye’de ölümcül bir darbe aldığı bilinen bir gerçektir. Fakat emperyalist sömürge savaşlarında, sömürgeci ordu-nun geri cephesinin devrime açık olduğu da gerçeğin diğer yüzüdür. Ortaya çıkan bütün fırsatları kullanarak, halka, gençli-ğe, çalışanlara bir yaklaşım belirlemek ve bunu ne pahasına olursa olsun ısrarla uy-gulamak gerekmektedir. Bunun bütün im-kanları, halk potansiyelini değerlendirme-sini bilenler için, Türkiye metropollerinde yığılmış halk toplulukları içinde mevcut-tur. Özellikle yoğun nüfusu olan metro-pollerin, kırsal alanlara dayalı bir devrimci savaşın geliştirilmesi açısından Botan’dan çok fazla bir farkı bulunmamaktadı-r. Örgütlenmesi gereken, sendikalardan önce, derneklerden önce, demokratik platformlardan önce; bütün ayrıntıları çok iyi düşünülmüş bir savaştır. Gizlilik, ka-muflaj, toplumsal yapıya uyum ve düşma-nın en güçlü olduğuna inandığı bölgeler-de açık bıraktığı gediklere sızma, böyle bir savaşın temel bazı noktalarını teşkil etmektedir.

Türkiye cephesindeki savaş, birbiriyle koordineli iki koldan yürütülecek bir sa-vastır. Temel dayanağını Amanos, Toros, Binboğalar ve Dersim üzerinden Karade-niz’e uzanan yay biçimli bir hat üzerinde hareketli gerilla birliklerinin bir tür kuşat-masının oluşturacağı savaş, yine bu bir-liklere bağlı metropol birimlerinin koordi-neli hareketleri, Türkiye Cumhuriyeti sö-mürgeci devletini sarsacak, yenilgiye gö-türecek olan bir savaş olacaktır.

Böyle bir savaşın ayrıntıları elbette önemlidir. Bunların ortaya çıkarılması, uygulanması elbette pratiğin bir işidir. Burada önemli olan, içiçe savaşın, özel-likle Türkiye-Kürdistan olgularını kapsa-yan bir içiçe savaş olması durumunda, hangi temel noktaların gözönüne alın-cağıdır. Birincisi, savaşın amacı, temel

olarak üstün bir siyasal düzey yaratmak-tır. Düşman ordusunun ve gerilla birlikle-rinin çok geniş bir coğrafyada birbirlerinin içine gireceği böyle bir savaşta, hangi çatışmada kaç askerin öldürüldüğü, an-cak çatışmaya girecek bir birliğin yaşa-ma ve savaşma olanaklarını genişletme-si veya yitirmemesi anlamında önemlidir. Bunun dışında fazla bir önemi yoktur.

Faşist bir zemin üzerinde yükselen Türk ordusu için kayıplar fazla da önemli değildir. Beyinleri kapsamlı medya kuşat-ması tarafından yıkanmış, vahşileştirilmiş kelleler, milyonlarca ölebillerler. Eğer belli bir siyasal toplumsal düzeyi korurlarsa, ve kendileri için yıkım getiren bir olay olmak-tan öteye, iyice oturmalarını da sağlayabi-ler. Öyleyse, önemli olan, bu sistemin edin-diği ve koruduğu siyasal toplumsal düze-yin altedilmesidir. Kuşkusuz, böyle bir çö-zümleme çatışması ve kayıp verdirme, düşmanı askeri olarak imha etmenin ge-reksizliğini ortaya koymaz; aksine bunun kaçınılmazlığını ve gerekliliğini vurgular.

Bir siyasal düzey nasıl kazanılır? Na-sıl korunur ve daha üstün bir siyasal dü-zeye nasıl kavuşturulabilir? Herhangi bir eylemin, bir çalışmanın etkilerinin gerek düşman cephesi üzerinde, gerekse de kendi cephemiz üzerinde mutlaka belli et-kileri vardır. Biz bir eylem gerçekleştirdi-ğimizde, bunun etkilerinin mümkün oldu-ğu kadar geniş bir alana yayılmasını iste-riz. İşte bir çalışmanın, bir eylemin etkile-rinin mümkün olan en geniş alana yayıl-masının profesyonel biçimde, amaçlana-rak sağlanması, bir siyasal düzeyin yara-tılmasının ilk adımıdır. Demek ki bir ey-lem hazırlanıp uygulanırken, onun en önemli planlama öğelerinden biri, ne ka-dar geniş bir alanda siyasal toplumsal bir etki yaratacağı konusudur. Eğer eylemi-mizin etkileri çatıştığımız alan sınırları içinde kalıyorsa, eylemde hiç kayıp ver-mededen düşmana büyük kayıp verdimiş-sek bile, zarar etmişiz demektir.

Dikkat edilirse, bu türden bir savaş –ki

savaşlar son tahlilde bu mantık çerçeve-sinde yürütülürler–, sadece fiziki anlamda bir çatışma için elverişli bir donanımı ge-rektirmez, bunun dışında bazı temel siya-sal-psikolojik donanımlar gerektirir. Eyle-min gerçekleştiği alan içindeki kaba un-surların bilgisini aşan, daha doğrusu ça-tışma alanı olarak bütün toplumsal yapıyı esas alan bir donanımı gerektirir.

Sözkonusu olan savaş tarzının çok bi-linen bir örnekle anlatılması mümkündür. Bir tek kişinin gerçekleştirdiği bir eylem, Zilan yoldaşın savaş eyleminin etkileri ve kazanımlarına bir göz atmak, bu savaş tarzının mantığını gözler önüne sermeye yeterlidir. Zilan yoldaşın eyleminin getirdi-ği kazanımları, ancak Kürdistan’da şimd-iyeye kadar başırlamamış olan *“bir şehrin düşürülmesi”* türünden bir eylem getirebi-lirdi. Bu eylemin mantığı da, sadece as-keri açıdan kayıp verdirmeyle kalmaz, ama aynı zamanda ve temel olarak bir si-yasal düzeyin kazanılması ve savunul-masını amaçlar ve bunu gerçekleştirir.

Zilan eyleminin bütünlüklü bir açım lan-ması, ancak ve ancak onun, hepimizin yaşamının çarpıcı hale getirilmiş bir ifa-desi olan yaşamının, kişiliğinin, istemleri-nin, yaşadığı sorunların ve bunların karşı-sındaki duygu ve düşüncelerinin tüm den bir açıklamasıyla mümkün olacaktır. Bu da, bir kişinin çözümlenmesi, giderek bu temel üzerinde bir toplumun çözümlen-mesi anlamına gelir. **Zilan, sadeleştiril-miş, görünür hale getirilmiş bir top-lumsal davranışın adıdır.** Elbette aynı yönelimleri, aynı toplumsal davranışın ön biçimlerini hepimiz kendi içimizde taşı-ırız, fakat sorun, bunun en geniş bir alan içe-risinde etkili olacak bir tarzda eyleme dö-külmesidir.

Bu kısa değinmenin sonunda, gerçek savaş alanı olan toplumsal yapının doğru çözümlenmesi için bazı esasları vurgula-mak gerekiyor. Birincisi, toplumsal yapı, günümüz koşullarında, devrimin bir konu-su olarak, kendisini oluşturan diğer unsur-

ların bir toplamı olarak değil, fakat siyasal birimlerin bir bütünü olarak, bir **siyasal düzey** biçiminde değerlendirilmelidir.

Devrimler, klasik anlamda, toplumları siyasal birimlerin bir bütünü olarak değil, hemen hemen aynı anlama gelmek üze-re, sınıf birimlerinin bir bütünü olarak de-ğerlendirirlerdi. Bu yöntemin sonuç alma-sı, klasik devrimlerin gerçekleştiği dönem-lerde, toplumsal sınıfların her birinin öz-gün bir siyasal düzey oluşturmalarından veya temel siyasal birimler halinde davra-nabilmelerinden kaynaklanıyordu. Günü-müzde de, bu belli ölçüde doğru olmakla birlikte, temel alınması mümkün olmayan bir veridir. Çünkü, sınıflara klasik çözüm-leme tarzında atfedilen siyasal misyonlar, bugün birçok durumda tersine dönmüştür. Burada doğru bir çözümleme düzeyine ulaşmak için, sözkonusu sınıfları da içe-rmek üzere, toplumu siyasal birimler biç-i-minde ele almak zorunlu olmaktadır.

İkincisi, siyasal birimlerden oluşan toplumsal yapının bütünü, birbirine giri-şim halinde varolmaktadır. Bu, toplumsal yapının dalgalı bir tarzda yapılandığını gösterir. Bunun anlamı, siyasal etkilerin böyle bir toplumsal zemin üzerinde, tıpkı dalgaların hareketinde olduğu tarzda ya-yılmasıdır. Bu yayılma, bireylerden birey-lere, sınıflardan sınıflara, sınırları belli topluluklardan benzerlerine doğru bir yönlenme biçimine değil, toplumsal-siya-sal birimlerden diğerlerine doğru bir yayıl-ma özelliğine sahiptir. Elbette bireyler, sı-nıflar, sınırları belli topluluklar bir siyasal birim olarak düşünüldüklerinde veya öyle olduklarında, onlar da bu yayılmanın mantığı içinde düşünülebilirler. Fakat te-mel olarak alınmazlar.

Bireylerin veya sınıfların sınırları belli toplulukların bu anlamda temel alınama-ması, onlara belli bir siyasal düzey yara-tma görevinin, diğer bütün eylemlerden soyutlanmış olarak atfedilemeyeceğini açıklamaktadır.

Üçüncüsü, bu tarz çözümlenmiş bir

toplumda her şey izafidir, görecelidir. Herhangi bir olay ya da durum, değişik bakış açılarından farklı niteliklerde algıla-nır. Bu durum, onun öz yapısını değiştirir mi? Geleneksel mantık, herhangi bir ola-yın farklı açılardan birbirinden başka türlü görünmesinin, onun gerçek niteliğini de-ğiştirmeyeceğini söyler. Oysa günümüz toplumunda bu tamamen tersidir. Eğer herhangi bir olay, bir siyasal birim üzerin-de farklı, diğeri üzerinde farklı etkilerde bulunuyorsa; bu o olayın öz yapısının, gerçek niteliğinin çelişkili olduğunu göste-rir. Örneğin bir eylem, toplum üzerinde olumsuz etkilerde bulunuyorsa, bu o ey-lemin öz yapısının olumsuz olduğunu gös-terir. Çünkü eylem, sadece yola çıkışın-dan değil, esas olarak etkilerinden oluş-maktadır. Bu da onun öz yapısı demektir. Aynı biçimde herhangi bir eylem, bir siya-sal topluluk üzerinde diyelim ki devrimin yararına, bir diğeri üzerinde tersi etkilerde bulunuyorsa, bu da o eylemin öz yapısı-nın çelişik olduğunu, yani ikili karakter ta-şıldığını gösterir.

İzafiyet, fiziki anlamda basit anlaşılır bir şey olmasına karşın, toplumsal-siya-sal olarak ele alındığında, sonderece alı-şılmamış bir toplumsal hareket sistemini karşımıza çıkarır. Örneğin, izafiyetin, gö-receliğin bir gereği olarak, birey yalnızca bir başlangıçtır. Onun toplumsal bir birey haline gelmesi, etkilediği ve etkilendiği her şeyin bir toplamı olmasıyla mümkün-dür ve sosyal insan, bundan başka bir şey değildir. İnsan, sadece kendisi değıl-dir. İletişim kurduklarının, kendisiyle ilet-işim kuranların bir toplamıdır. İnsan, kendi isteği dışında, tarihsel birikimin bir topla-mıdır. İnsan, yaşam ile temasa geçtiği bütün zamanlar içinde maddi ve manevi algıladığı bütün şeylerin bir yansımasıdır. Ve bu yansımaların bir bağımsız örgüt-leme süregelenliğidir. Bundan kaçınmak, sadece kendini yarılmaktır ve durumun gereklerinin gerçekleşmesinin önüne ge-çemez.

Toprağa dönüş özgürlüğe dönüştür

“Toprak halkların cephaneliğidir.”

Karl Marks

Bugün, egemen güçler, her dört parça-dan da halkımızı fiziksel, düşünsel ve ruh-sal olarak ülkeden göç ettirmeye, kopar-maya ve uzaklaştırmaya çalışıyor. Bunun için en basitinden, en karmaşığına kadar her türlü yol ve yöntemi kullanıyor. Bugün, bu politikanın bir sonucu olarak halkımız dünyanın dört bir yanına sürgün edilmiş ve mecburi iskana tabi tutulmuştur.

siyle, halkın yaşam kaynağıdır. O olmadan her şey ölür ve anlamsızdır. Yitirilen ülke, yitirilen özgürlük, yitirilen insanlıktır, yitiri-len topraktır.

Toprak güzelleşme ve özgürleşmedir. Bu Önderliğin; “*savaştan özgürleşir, özgür-leşen güzelleşir, güzelleşen sevilir*” şiarın-da ifadesini bulur. Savaşmak, özgürleş-mek, güzelleşmek ve sevmek ülkeye dö-nüş gerçekliğiyle direkt bağlantılıdır. Çir-kinlikten, kirillikten, kokuşmuşluktan, köle-likten, yozlaşma ve yabancılaşmaktan kur-tulmanın yolu toprağa dönüşten geçiyor.

Bu sadece günümüz için değil, tarihsel açıdan da böyledir. Tarih bellektir. Belleği-ni yitiren kendini de yitirir. Tarih bilincimizi doğru oluşturmak, günü özgürleştirmek için zorunludur.

Toprağa dönüş çağrısı kutsal bir emir-dir. Her halkın tarihinde böylesine önemli süreçler vardır. Örneğin, Ozan Sin Lekke Unnini bunu Gılgamış Destanı’nda çok çarpıcı tarzda dile getirir. Gılgamış yıllarca bütün zorluklarla boğuşarak ölümsüzlüğü aramaya çıkar. Sonuçta çözümü toprağa dönüşte bulur. Toprağa dönüş, gerçeğe, geleceğe ve kendine dönüştür. Gılga-mış’ın ölümsüzlük arayışından sonra ülke-ye dönüşü önemli bir gerçeği açığa çıkartı-yor. Ölümsüzlük toprağa dönüştür. Çünkü, bireyler her zaman ölümlüdür. Oysa, topr-ak ile bütünleşmiş halk ölümsüzdür. Ölümsüzlük, halklaşmak, özgürleşmek ve toprakla bütünleşmektir.

Bu gerçeği Homeros, Odysseus Desta-nı’nda da dile getirir. Odysseus, Troya Sa-vaşı’ndan sonra, ülkeyi İthaka’ya dönmek için on yıl boyunca büyük bir mücadele ve-rir. Odysseus bütün zorluklara rağmen bü-yük yurt sevgisi ve tutkusuyla ülkesine dönmeyi başarır.

Hz. Muhammed’in Medine’den Mek-ke’ye dönüşü de böyle bir gelişimi ifade eder. Mekke’ye dönüş islamın zaferi ve güçlenmesidir.

Toprağa dönüş; yeni bir tarihi sürecin başlangıcıdır. Özgürleşme, kurtuluşa ve bağımsızlığa giden yoldur.

Topraktan kopartılan halk, ölü halktır. Direnme gücünü yitirir ve köleleşir. Çünkü toprak binlerce yıllık maddi ve manevi de-ğerlerin toplamıdır. Bunlardan kopuş, in-sanlıktan kopuştur. Bir ulusun direnme ve varolma gücünü yitirmesidir.

Kirli savaş, en modern silahlarla yapa-madığını maddi ve manevi olarak toprak-tan kopararak yapmaya çalışıyor. Bugün halkımız çıplak zor ve ekonomik nedenle-re ülkeden koparılmış ve dünyanın dört bir tarafına dağıtılmıştır. Bu kendisiyle birlikte ülkeden ruhsal kopuşu derinleştiriyor. Top-raktan kopuş, köleliği yaygınlaştırıyor ve bi-tişin, tükenişin, yokoluşun ilk adımı oluyor. Çünkü, toprak halk için yaşam, güç, birlik, süreklilik, üretim ve ölümsüzlük kaynağıdır.

Topraktan kopuş, yaşam kaynağından kopuştur. Yaşam gerçeğini yitiren, insanlı-ğını, varlığını da yitirir. Özel savaşın uygu-lamalarıyla yapmak istediği budur. Ülkeden koparak, göç ettirerek sürgün ederek etki-sizleştiriyor, güçsüzleştiriyor ve hiçleştir-iyor. Hiçleştirme; ideolojik, politik ve örgüt-sel gücтен düşürmenin bir yöntemi oluyor. Sürgün etmeğe, mecburi iskana tabi tut-makla Kürt insanı özgürleşmekten alıkonu-lup, yaşam kaynaklarından koparılıyor.

Bu aynı zamanda, bir tür kimliksizleştir-me, halk olarak yoketmenin yol ve yöntemi oluyor. Ülkeden koparmak, sadece toprak-tan koparmak anlamına gelmiyor. Toprakla birlikte yaşam kaynakları, maddi-manevi değerler de terkediliyor. Bu da kendisiyle birlikte ülkeye, ülke değerlerine karşı ya-bancılaşmayı, yozlaşmayı, giderek kendi kendini inkarı getiriyor. Kendi kendini inkar; ulusal, siyasal kimlik açısından da geliyor. Zira ulusal, bireysel kimliği yitirildiği yerde, insani kimlikte yitiriliyor. Özgürlük mücade-lesinden kopma, hayvanlaşmayı getiriyor. Çünkü biz de ulusal-siyasal ve insani kimlik ulusal kurtuluş mücadelesine bağlı olarak geliyor. Toprak gerçekliği, tarihsel-toplum-sal koşullarımız bunu zorunlu kılıyor. So-nuçta terk edilen toprak, inkar edilen ülkeye dönüşüyor.

Bir de fiziki olarak ülkede olup yüreği,

beyni, ruhu topraktan kopuk olanlar vardır. Ruhunu, düşlerini, özlemlerini, sevinçlerini inançlarını, umutlarını, acılarını ülke ger-çekliğiyle bütünleştiremeyenler, yüreği taş-laşmış, duyguları köretilmiş, ruhu kararmış, bilinci çoraklaşmış, moral-manaviyat ve ya-şama sevincini yitirmiş zavallılardır. Artık onların özleyecek hiçbir şeyleri yoktur. Ülke yüce bir sevgi, bağlılık, özgürleşme ve kur-tuluş kaynağıdır. Yüreği toprak ve özgürlük sevgisiyle çarpmayan biri, topraktan kop-muş, yabancılaşmış, köleleşmiş kişidir.

O halde, bir Kürt için metropol varoşla-rındaki yaşam ne anlama geliyor?

Bu yaşam Kürt gençliği ve kadını için neyi ifade ediyor?

Buna yaşam diyebilir miyiz? Topraksız bir yaşam olabilir mi?

Özgürlük ve ülke olmadan aşk, tutku, sevgi ve insanca yaşam olabilir mi?

Ülkeden kopuş bir tür çürüme, çirkin-leşme, köleleşme anlamına geliyor. Metro-pol ve Avrupa varoşlarındaki yaşam; yok oluş ve yok etme felsefesidir. Gerici, bitiri-ci, bir felsefedir. Sadece yozlaştırmak, hiç-leştirmek ve çirkinleştirmekle kalmıyor. Bu felsefe aynı zamanda, ulusal inkarı getiri-yor.

O halde yaşam felsefemiz ne olmalı-dır?

“Biz ülkemizde kalmak istiyoruz. Aç kalsak da, beş gerilla beşbin güçle kuşatıl-mış da olsa son nefesimizi orda verimiz. Biz böyle yaşamak istiyoruz” diyor Parti Önderliği.

Yaşam felsefemiz budur. Gerisi çirkin-lik, çürüme ve yozlaşmadır.

O halde çözüm nedir?

Çözüm; toprağa bağlılık, sevgi, cesa-ret, kararlılık ve inançtır.

Çözüm; toprağa dönüş, toprakla buluş-madır. Toprağa dönüş, aşkların, sevgilerin en yücесidir.

O halde yüreğimizle, bilincimizle, ruhu-muzla, fiziğimizle toprağa büyük bir tarih-sel dönüş gerçekleştirelim.

Çünkü, toprağa dönüş özgürlüğe ve yaşama dönüştür.

Mayıs ayının başında 11 Mayıs olmalı Parti Önderliği’ne yönelik korkunç bir suikast girişimi yapıldı. Bir tona yakın TNT, Parti Merkez Okulu’nun yanındaki bir evde, bir gece patlatılmış. Okul hasar görmüş, ama arkadaşlara bir şey olmamış. Şam’daki evde sesi duyan Parti Önderliği bir arkadaşı okula gönderiyor ve doğru çıkıyor. İşin ilginç, anında birçok gazeteci-yayıncı orada hazırmış. Bu bile çok şeyi anlamak için yeterli. Çevredeki evlerde 23 kişi ölmüş.

Suriye askeri alandaki bir patlama olarak haberi vermiş. Ama Parti Önderliği direkt kendisine, gerçekte Ortadoğu’daki devrimci ittifağa yönelik; emperyalizmin, TC’nin ve bazı işbirlikçilerin sabotaj, suikast girişimi olarak 12 Mayıs’ta MED TV’de açıklama yapıyor. Suriye bu duruma biraz içерlemiş, ama Parti Önderliği’nin olayı değerlendirdiği kapsamlı çözümlemesi her şeyi açıklıyor.

Bu olayı anlatamıyorum, yazamıyorum. Öyle bir kalemim yok, cümlelerim yetmiyor, boyutlarını Parti Önderliği açmış ve dünyadaki gelişmelere ışık tutan bir çalışma.

18 Haziran 1996

“*Sürgün*” adlı İran asıllı Fariba Aşrudi (Helene Koyi) adlı serbest gazetecinin kitabından alıntı:

“Ürkütücü insan dalgalarından, düşman korkusundan, saplantılarından, hiç tereddüt edilmeden zehirli gazlarla öldürülen ‘Ayetullah’ın kinini, kudurganlığını taşıyan bu sivri-sineklerden geriye, güneşin utanarak yaktığı şişmiş bir et yığını kalmıştı... Kendimi kör etmek için, kendimi avutmak, unutmak için gözlerimi güneşe dikiyorum. Ama muazzam bir bulut güneşi kapatıyor. Zalim çöl mezba-ha gibi olduğu gibi yerde duruyor.

Cesetlerden birinin yanında diz çöktüm. Çocuk uslu uslu, sakın sakın yatıyordu. Buzulmamış yüzü, çamurla, kanla, dışkıyla kirlenmiş bir kitabın üzerindeydi. İslam cumhuriyetinin propaganda bakanlığı tarafından hazırlanmış bir kitapçık...”

Halepçe’deki gözlemleri:

“*Bütün sanatlar harikalar yarattı,*

sadece yönetme sanatı canavarlar yarattı.”

Saint Just

“*Haksızlık karşısında bağırarak, sesi bayraklaştırır.*”

Bertolt Brecht

“*Kendi halkına yabancı olan şu kişi nasıl olur da kendi halkının umudunu taşıyabilir?*”

Se’nac

Şahname, Fırdevsi’nin eseri. Kahramanı Rüstem’dir.

Cezabel: İsrail kralı Aşhab’ın karısı ve Athali’nin annesi. Yeho’nun emriyle köpekler tarafından parçalanarak öldürülmüş.

Yezid: Şiilere göre “*gerici ve zorba*” sayılan Emevilerin halifesidir. Kerbela savaşının, İmam Hüseyin ile ailesinin şehit edilşinin sorumlusudur.

Ahriman: Zerdüş dininde kötülük tanrısı.

Sihe –zamanla sınırlı dini nikah– 15 dakika veya 99 yıl da olabilir.

Ömer Hayyam: En büyük İran bilgini ve şairi. X. yüzyılda yaşamış.

Bunlar Boti kampında okuduğum bir kiptaptan aldığım kısa notlar.

İstanbul Sağmalcılar Cezaevi’nden çıkışının ikinci yılı geride kaldı. 14.06.1994’te tahliye olmuşum. ’94 benim kara yılım oldu. Hiç hatırlamak istemediğim Ağustos yakınlıyor. Ağustos, 30 Ağustos...

Nedenini bilmiyorum, ama bugünlerde yine bir türlü Ağır’ı aklımdan atamıyorum. Çocukluğundan şehadetine kadar birçok anısı gözlerimin önünden geçiyor. Bugün biraz uyumuştum. Rüyamda da bana bir tatlı veriyordu, ilginç bir tatlı, çok da neşeliydi.

Uyanınca bu sıcakta onun yanan bedenini hayal ettim. Hep gözlerimin önüne bir fotoğrafı geliyor. Yanan cesetlerin, henüz duman tüten cesedin bir fotoğrafımı Özgür Gündem gazetesinde yayınlamıştık.

’94 Aralık ayında –1 veya 2 Aralık olmalı– Özgür Gündem ve sonradan adını Özgür Ülke’ye çevirdiğimiz günlük gazete-

miz-, İstanbul Kadırga’daki binasına konulan kuvvetli patlayıcı C-4 ile havaya uçuruldu. Onar dakika arayla Çağaloğlu binası ve Ankara bürosu da gece yarısı saat 3-4 arası havaya uçurulmuştu. Ben Yunanistan’da Atina’daydım. Parti Önderliği sahasına geçmek amacıyla yaklaşık 15 gün önce gelmiştim. Kadırga binasında taş üstünde taş kalmıyor. Ersin Yıldız adında, şoför bir arkadaş şehit oluyor. Büyük yangınla da büyük bina birkaç saatte yok oluyor. Sabah gazetelerine gelen arkadaşlar yıkık bina ile karşılaşıyorlar.

Bundan bir hafta sonra enkaz yapıyı gidip gezen Ferda (Adnan) arkadaş bizim yönetim odamızın –ben ve Ferda arkadaşın kaldığı oda– noktasına gidiyor. Kül, demir beton yığınlarının altından küçük bir kağıt parçası gözüne ilişiyor. Eğilip kağıt parçasını alıyor Ferda arkadaş. Olamaz. Dr. Orhan Ersöz imzalı bir şiir.

Ben Avrupa’ya Rewşen’e göndermek üzere Dr. Ağır’ın şiirlerini evden almış, fotokopilerini çekmiş ve birer nüshalarını ona göndermiştim. Bir nüshasını da benim çekmecemdeydi ve çıkarken arkadaşlara arşive koymalarını istemişim.

Reşan’da yanan can bedenler ve İstanbul’da yanan gazete binasından geriye kalan küçük kağıt parçası; Dr. Ağır’ın şiiri.

Sen ölmedin Ağır
yüreğimdesin
usumda
bedenimdesin
Ko Spi’de Çukurova’dasın
Amed’de, Çewlik’tesin
diyar, diyar gezip
yaralara merhem olansın...

Boti, diğer adıyla Şehit Mehmet Karasungur kampı. Boti’nin anlamını öğrenemedim ama diğer adı; Kuzey’de kalan, Kandil dağlarında 1983 2 Mayıs’ında şehit olan Mehmet Karasungur ve İbrahim Bilgin arkadaşların adıdır. Mehmet Karasungur Merkez Komite üyesi, Bırgöllü aynı zamanda. İşbirlikçi güçler Komünist Parti ve diğerleri tarafından komplo ile katledilmişler.

Kamp, 2-3 yıldır savaş dışı kalan veya diğer bir deyimle çeşitli nedenlerle savaşa gitmeyenlerin ve Zele’den Bedawa kampına oradan bu kampa gelenlerin toplandığı alan. Savaştan uzaklaşmanın sonucu, parti yaşamı oturtulamadığından birçok çirkeflik kendisini açığa vurmuş. En son Parti Önderliği’nin de talimatıyla savaşa gidebilenlerin tümü merkez karargaha gönderildi. Bir gün yaşananları yazacağım. Burası yoz yaşam ilişkilerinin, kendilerine ayrı dünyalar oluşturanların, eskiyi yaşamak isteyenlerin mekanı olmuş. Partinin müdahalesi, yargılamalar, yoğun eğitim sonrası belli düzelve var, ama sosyal yaşamda büyük bir gerilik sözkonusu. Sosyal yaşamdaki gerilik tüm ilişkilere yansıyor ve sıkılıyorum diyebilirim. Aştırmanın yollarını arıyorum.

Nokta düşman tarafından iyi bilindiğinden sürekli intişar durumu var. Hava saldırısı ihtimali var, zaten daha önce 2-3 kez saldırı olmuş ve şehitler verilmiş. Sürekli intişar nedeniyle güç dağınkı ve gündüz saatlerinde yasak. Zorunlu haller dışında. En son gündüz öğlen sonrası toplu eğitim kararı aldık, sosyalleşmeye araç olması için de MED TV izlenmesi amacıyla televizyon ve anten alındı. Kurulmaya çalışılıyor. Kurulursa akşamları izlenecek.

Gece saat 23.30’da küçük şikeftteyim. Şikeft doğal ama genişletilmiş. Yönetim şikefti; küçük 3 metre genişlik, 2 metre uzunluğunda ve tavan naylonla kaplı. Boti’de yılanlar başta olmak üzere böcek türleri çok olan farelere sinir oluyorduk. Şimdi alıştık hatta seviyoruz. Çünkü fareler gezdiğinde yılanlar gelmemiş demektir, fareler sessizleşt mi yılan bekliyoruz.

Zap’ta olmayan buradaki böcek türleridir. Kertenkeleler, kobra gibi gezen sivri sinekler, fosfor böcekleri, –geceleri havada uçuşlarını izlemek başka bir görüntü– kırkayak, zehirli akrep çeşitleri, çeşit çeşit, renk renk, boy boy kelebekler, kocaman kırmızı, siyah, sarı renkli Zazaca “*mele*” dediğimiz böcekler, gece böcekleri, cırcır böcekleri vb. vb.

Sincaplar da çok. Orman sık olmasa da büyük. Meşe ağaçları var kocaman. Dollerde çınar ağaçları başka güzel. Yukarı tarafta zozanlar var, çıplak ve yüksek. İki saatlik bir çıkış istiyor. Bir kez gittim. Noktanın suyu az. Su sorunu ister istemez araziyi çirkinleştiriyor. İşte adını bilmediğim böcekler defterime konmuş, satırları kapatıyorlar. Yanımda yanan fanusun ışığı hepsinin çekim merkezi ve ikide bir birini kovalıyorum, elimle atıyorum.

Bayan yönetiminde yerini alan Kamışlılı, ’92’de partiye katılmış Erihan arkadaşla beraberiz. İyi bir arkadaş, ideolojik olarak yüzysel, 4 yıldır savaşta ama zorlanmış ve kaba savaşa özendiğinden düşünsel gelişimini adeta durdurmuş, kendini yaşatmayı esas almış. Belli kişilik sorunlar var, ama gelişmeye açık. Kan yetmezliği var, fiziği çok zorlanıyor.

19 Haziran 1996

İlk kez bugün toplu eğitimde Kürtçe değerlendirme yaptım. Yapının Türkçe’ye olan tepkisi benim bayan olmam nedeniyle varolan tepkiyle birleşince ve sosyal gerilik buna eklenince, istediğim oranda yaşama, eğitime katılmakta zorlanıyordum. Düşünce dağınkılığına, hakimiyete engel olsa da, Kürtçe öğrenme, yapıyla bütünleşme açısından önemli bir adım benim açımdan.

Med TV dağlarda

Savaş tüm hızıyla devam ederken saflarımızda sosyaliteyi, buna bağlı olarak siyasallaşma ve askerleşmeyi geliştirmeye yönelik eğitimler de derinleşiyor. Buna bir katkı olması amacıyla kampa TV alındı ve iki gecedir seyrediyoruz. İlk gece Parti Önderliği’nin son gelişmelere ilişkin “*Panel*” adlı programa değerlendirmeler sunması bir başka oldu.

Zindan direnişlerinden dağlara

52. gününe giren cezaevlerindeki açlık grevleri geniş bir kamuoyu desteği almış durumda. Demokrat-yurtsever kurumlar destek amaçlı bir araya gelmişler. Yabancı olmadığım zindan direnişleri ve direnişçileri gözümün önünden geçiyor. Anıyorum, yüreğim onlarla ve özlem büyüyor. “*Tek bir gün dağlarda olma*” istemi ile dolu yoldaşları selamlıyorum. Bir zamanlar ben de bu istemle, özlemle, amaçla, sevdayla doluydum ve şu anda layık olma istemi.

Aylar sonra basit bir olay

Gerilla ile adeta beraber anılan sigara. Ülkeye geçtiğimden beri sarmayı öğrenemediğim tütün nedeniyle günlük gündem oldum. Aslında çok içmemek için öğrenmek istemiyordum, ama arkadaşlardan sigara istemek olmuyor ve öğrenmeye karar verdim. Keşke bırakma kararı verseydim. İlk kez bugün sigara sarmayı başardım.

İstanbul’a bir bakış

Bugün MED TV’de İstanbul demokratik kitle örgütlerinde yeralan dostları, yurtseverleri gördüm: Nuray Şen, İbrahim ..., Akın Birdal, Ferhat Tunç, Melik Fırat ve daha birçok çehre. Muhabirimiz –Özgür Gündem– Berivan’ı da tek koluyla elinde fotoğraf makinesiyle gördüm. O günlere gittim. Coşkulu, bir o kadar stresli, yapmabaşarma istemi ile dolu olduğum ve nice kara haberler aldığım günler.

TV’de bir gerilla: Ben

Devrimimiz yaşamımız sürekli yeniliklerle dolu. Dağlarda TV’de kendimi izliyorum. Kış sürecinde Zap’ta Merkez Karargaha giden merkezi arkadaşlar için düzenlediğimiz bir resmi törende ben de varım. İki kez geçiyorum. Dostlar, arkadaşlar tanıdı mı acaba? Bu arada özlediğim Zap vadisini de gördüm. Cemal arkadaş son operasyona ilişkin açıklamayı yaptı.

Kuş tüyü yastık

Birçok şeyi düşündüm ama gerillada, dağlarda kuş tüyü bir yastığı olacağını hiç aklıma getiremezdim, alakasız, olanaksız. Ama şu anda yerde uzanmış, göğsümü yaslamış durumdayım. Milan adındaki Avusturya katıllımlı arkadaş birbuçuk, iki yıl önce burada yapmış. Duvarda küçük halı motifli bir de çantamız asılı.

Özel savaş teşhir oluyor

Yaklaşık bir yıl önce Zaxo’da patlayan ve 80’e yakın kişinin ölümüne neden olan bombayı, MİT bağlantılı patlatan kişi partinin eline geçmiş ve konuşmuş.

Kirli savaş dosyaları bir gün mutlaka açılacak. Arjantin, Vietnam gibi...

Küçük bir hırsızlık

Aşağıdaki yönetim yerimizde çay bardakları cam. Bayan yönetiminde ise sadece bir cam bardak vardı ve kokan plastikten içiyorduk. Arkadaşlar hep resmiyet, saygı gereği bana veriyorlardı. Bu durum karşısında rahatsız olan ben; “*siz görmediniz ben bardak çalışıyorum*” diyerek cam bir bardağı aldım. Bir ara eski hırsızlıklarım aklıma geldi. Dedemin müş-

ney’de Soranca ve 3 günde bir yayınlanan gazetemiz.

“İlk karne”

Müdür Kaya, telefondan MED TV’ye Etruş –Şehit Jiyan– kampındaki Kürdistan’lı çocukların ilk karne alış haberini veriyor. Bunu haber yapmasını söylemiştim. Bir örneği de şu anda karşımda asılı. İleriye tarihi bir örnek. Parti Önderliği’nin kravatlı bir fotoğrafı basılmış...

Bu çocukları kısıkanıyorum

20 Haziran 1996/Boti

Mışk u Dilan

Bugün genel eğitime katılmadım. Noktada kalıp Parti Önderliği’ne yazdığım bireysel

Yazmak
Yaşamak
Hızla koşmak,
Özgürlüğe ulaşmak
zirvelerde uçuşmak
güzeli koklamak
yeniyi yaratmak
tetiğe basmak ve
tak, tak, tak
özgürlük aşığımıyım...
dostlar, yoldaşlar!

Gurbetin Günceesi

miş ağacından mışmış çalmam, dayımın getirdiği portakalları çalıp çocuklara götürmem, –ki ilk kez portakal görüyorduk– üniversite yıllarında en büyük zevk kitap çalmaya kadardar...

“Ez keçike gundi me”

Yaşamda espiri yoksa tek düzelik var demektir. Bizim de yaşamımızda böylesi çok olay oluyor. IV. Konferans sonrası Merkez Karargahta gerçekleştirilen toplantıda özeleş-tiriye kalkan Şervin (YAJK merkez üyesi) arkadaşına, Dr. Süleyman arkadaş ‘aristokratlık’ eleştirisi getiriyor. Şervin arkadaş her zamanki edasıyla “*Ez keçike gundi me*” diye cevaplandırıyor. Bunun üzerine Fuat arkadaş Şıvan’ın “*Ez keçike gundi me*” parçasını hatırlatıp, “*saz getirin*” diyor.

“Hun ahmak”ın

Merkezi Xebat arkadaş ’95’te Parti Önderliği sahasından dönüşünde Haftanın’de arkadaş yapısı ile ilk toplantısını yapıyor. Herkes merakla Xebat arkadaş ne söyleyecek diye bekliyor. Divana geçen arkadaşın ilk sözü “*Hun ahmakın*” olur ve gülüşmeler, anılar...

“Afred, Afrodit, Avrat”

Zeus’un Dicle kenarında gördüğü Afred’e neden Afrodit Yunan mitolojisinde güzellik tanrıçası adı taktığını, Soranca lehçesinde kadına “*afred*” denildiğini öğrenince anlıyorum. Ne yazık ki, bugün Güney’de kadın “*avrat*” durumunda. Bu başlıkla Wellate Roj’a bir yazı yazmak istiyorum. Gü-

raporumu bitirdim. Ülkeye geldiğim yaklaşık on aydan bu yana yazdığım ilk rapor. Geçen yıl tam bu sıralar Parti Merkez Okulu’nda geçirdiğim on günlük tecrit sürecinden sonra kısa bir rapor yazmıştım. Bir de şimdi altı sayfalık bir rapor yazdım.

Mangada uzanmış raporumu sessizlik içinde yazarken, fareler her günkü alışkanlıkla olsa gerek etrafta fır dönüyorlar. Gri küçük fareler, hiç sesimi çıkarmıyorum. Yakınımdaki yemeğin –bugün sarma, yaprak vardı– kokusunu almışlar. O da ne, üç tanesi birden ortalığa çıkmış, tek sıra koşuyorlar. Birden aklıma danseden fareler geliyor. Evet fareler ve dans. Akşam Erihan arkadaş anlatıyorum kahkahalarla gülererek “*tamam ulusal dansın nasıldını bulduk*” diyor. Aklıma çizgi film “*Mickey Mouse*” ve “*Tom and Jerry*” geliyor. Bizim fare dostlar onları aştı, canlı film.

Bağdat-Boti hattı

“Benim aslım karışmış, Kürtçe’yi biraz anlıyorum. Türk değilim Arap. Aslında aile Bağdat’tan Mardin’e geliyor, dedem de. Ben Beyrut’ta, Lübnan’da doğuyorum. İskenderun’da büyüdüm, Trabzon’dan Karadeniz Teknik Üniversitesi’nden partiye katıldım. 1995’in başında Serhat üzeri Zagros’a geçtim. En son Avaşın’de iki ay önce mide kanaması geçirdiğim için tedavi amaçlı bu alana geçtim.”

Dün Şehit Aziz kampından gelen Şiyar adındaki arkadaşın öyküsü.

Kimler yok ki partide. Xakurke’de Abbas arkadaş enternasyonalist bir takım kurmuş. Flash melez bir arkadaş dahi varmış.

Sürecek

24 Ekim 1987/ Cumartesi

Beklenti ve yoğun düşüncelerle yattık dün akşam. Sabahın dördünde geldiler başkente giden arkadaşlar. Bir sevinçtir doğdu içimize arkadaşlar geldiler diye. Görüşmelerden ortaya çıkan sonuçlar normal ve mevcut ilişkiler bu düzeyle sürme durumunda.

Artık faaliyetlerimize başlayacağız. Görevler zorlu olacak belki, ama yaşamsal önemde olduğu da açıktır. Bir an önce pratiğe girmek, arkadaş yapımızla ilgilenmek, kaynaşmak sabırsızlandırıyor beni adeta.

Sabah göndereceğimiz yazıları ayırtırdık. Uludere'den gelen özeleştiriler raporlarını kısmen okudum. Aslında özeleştirden çok övgü dizen raporlar. Herkes başkalarını bolca eleştirmiş, ama kendisine ise o kadar yaklaşmamış. “*Ben böyle yaptım, şöyle yaptım*” diye bir tarzdr tuturulmuş. Dolayısıyla her arkadaşın kendisi için belirttiği yetmezlikler çok yüzeysel kalıyor ve bu tam derinleştirildiğinde kişiyi kendisine sevdalanmaya kadar götürüyor. Diğer yandan kişi kendi durumunu yeterince kavrayamadığından içerisinde bulunduğu yetmezlikleri sürdürüyor. Yani diyeceğim o ki, tersten işletilen doğrulardan biri de kişinin kendisine ve özeleştiriyeye yaklaşımıdır.

İki günden beri şalvar giyiyorum. Sorun yeni bir elbise giyip giymeme değil. Ondandır öteye bir duygu veriyor insana. Artık şalvarın anlamı savaşa hazırlıkların sonu oluyor.

Alandaki “*dostlar*” ellerindeki dört yoldaşı daha bırakmış değiller. Bu konuda pek bir bilgi de vermemektedirler. Bu alandaki dostlar politik ilişkileri ticari ilişkiler tarzında ele alıyorlar. Ve her şeyin anında karşılıklı olmasını dayatıyorlar. Artık bunun adına politikada düzlük mü denir, kestirmeçilik mi denir?

Kuzey’de gelişen son ihanetler epey zarar verdi. Yeni kazanılmış bir yığın ilişki tahrip edildi. Düşman öyle ki en ufak bir boşluğu koskocaman bir gedik yapmaya çalışıyor. Bunun için de geldikçe geliyor üstümüze. ’87’de ihanetin böyle alçakçası yaşanmadı hiç. Cezası ağır olmalı, bedelini pahalı ödemeli her alçak yaptığı ihanetin. Tüm iğrençliğiyle gömülmeli bin kat yerin dibine, bir daha çıkmamacasına. Belki görünürde keyif çatarsınız, ama uzaydaki adam da bilir ki yüreğinin nasıl bir korkuyla çarptığını. Neyse son gülen iyi güler derler ya, biz de öyle diyerek bırakalım hesabımızı bahara. Sallandığında Ali’nin kılıçları başına bin ah etsen de fayda etmeyecek. Çünkü bu andan sonra en büyük günahtr o pis ruhun, iğrenç bedeninin yaşaması yurdumun topraklarında.

25 Ekim 1987/ Pazar

Sabah Parti Önderliği’nden telefon geldi. Durumlar üzerine konuştu. Başarmanın gerektiğini, özellikle parti disiplinini bazılarının gözden çıkarılması pahasına olsa bile mutlaka hakim kılmamız gerektiğini vurgulamakta. Yine oradan bu alanlara takviyeler olacak.

Birkaç gün içinde Urmiye’den çıkıyoruz. Kampta süreci başlatma, yine diğer alanlara –Şırnak, Çukurca, Uludere– ulaşmak gerekiyor. Buralarda yağmur yağıyor, fakat dağlarda şimdiden kar var. Artık kış koşulları yaşanıyor.

Kamptan arkadaşlar gelmiş, gazete yazıları, toplantı tutanakları ve ihtiyaç listelerini getirmişler. Kışlık ihtiyaçlarını büyük oranda temin etmiş durumdalar. Gazete yazısını yazmaya devam ediyor. Görülen o ki bu iş baştan savma yapıyor. Sorumlusu kimdir, kim düzenleyecek, kime yazı yazdırılacak hepsi rastgele oluyor. Kim neyi ne kadar yaptıysa, “*allah bereket versin*” mantığı var sanki. Diğer şeyler gibi bir örgütlülüğe, disiplinliliğe gazetenin de ulaştırılması gerekiyor. Gü-nübirlik, kendiliğinden bu iş yürümez. Aynı şekilde gazetede ki basma kalıpcılığı da aşmak gerekiyor. Öze, pratiğin deneyimlerine dokunmayan yazılardan çok somut, pratiğin önünü açan genellemelerden uzak yazılar olmalı. Partinin temel

tezlerinin ikinci bir elden tekrarının hiçbir anlamı yoktur.

İçerdeki arkadaşlar bugün bırakıldılar. Yakalanmada kendilerinin bir yığın hata ve eksiklikleri var. Çok rahat, çok serbest hareket etmişler anlaşılan.

26 Ekim 1987/ Pazartesi

Sabah erken uyandım ve Amerika’nın Sesi radyosunu dinlerken arkadaşlar hâlâ yatıyorlar. Önce bir çay koydum. Biraz bekledikten sonra saat 6’da arkadaşlar sırayla kalkmaya başladılar.

Yusuf arkadaş kamp hazırlıkları için kahvaltıyı beklemeden gitti, ardında ise

Yaşar Hoca gitti.

Daha sonra Ebubekir ve Ferhat arkadaşlar dün içerden bırakılan arkadaşlarla konuşmaya gittiler. Bu arkadaşlar çok açık ve serbest hareket etmişler ve hatta emanet olan bir silahı ortalığa atmışlar. Bu kadar disiplinsizliğin yol açacağı zararların haddi hesabı olmaz.

Neyse kala kala ben ve iki bayan arkadaş kaldık. Onlar kendi odalarında, ben kendi odamda çalışıyoruz. Öğle yemeğinde Ebubekir arkadaş geldi. Yemekten sonra konuştuk, tartıştık, sohbet ettik. Gazetede yayınlanması gereken yazılar üzerinde durduk. Ve daha sonra tekrar çalışmalarımıza başladık. Bayanlara –Sakine, Bahar– ise çeşitli gazete yazılarının düzenlemesini verdik. Daha çalışmalara başlamıştık ki yan odada gittikçe yükselen sesler gelmeye başladı. Gerçi bir haftadan beri konuşup tartışıyorlardı, yine sesleri geliyordu, ama bu kez daha dikkat çekiciydi ve ton git-tiçe evimizin dışına taşıyordu. Biraz kulak verdiğimizde bağır-malar ve masaya yumruk vur-

ma, odanın kapısını hızla çarpıp çıkmalar görüldü. İki bayan arkadaş arasında sorun çıkmış ve kavgaya başlamışlardı. Elbette ki sormak gerekiyor “*nedeni nedir?*” diye. Gerçekten de hiçbir neden yok. Veya neden olarak öne sürdükleri şu veya bu basitliği kabul etmemek gerekiyor. Sorun olur insan tartışır, konuşur, karşılıklı anlayış gösterir ve sorunu çözer. Partimizin bu konudaki üslubu çok açık ve nettir. Sorunları çözme üslubudur her şeyden önce. Peki gerçekten konuştuklarıyla ahlaki ölçülerin sınırlarını bile zorlayan bunların yaklaşımı nedir? Niyet ne olursa olsun olumsuzluğu derinleştirir. Nasıl olur da kişi bu kadar kendisini konuşturur? Yaşamından vazgeçenler ancak böyle davranabilirler. Evet diyelim ki şimdiye kadar arkadaşlarla oynandı, olumsuz duruma düşürüldüler. Fakat partinin bunlara müdahale ettiği ve gerekli aydınlanmayı, çözümlemeyi sağladığı çok açık. Tasfiyecilerin çağrıları, uygulamaları bu kadar hızla kişinin derinliklerine kadar nüfuz ediyor da, partinin dayattığı doğrular niçin kabul edilmiyor ve gerekleri yerine getirilmiyor? Bu konuda bir diren-

genlik var adeta. Öyle bir ağızları var ki ısırcı, karıştırıcı, hemen dağılmayı gündeme getiriyor, acı konuşuyor, kinci konuşuyor vb. Partimiz hiç kimseye böyle ağız takmamıştır. Partimizin taktığı ağız tatlı konuşur, birleştiricidir, çözümleyicidir, saygı ve sevgiyle doludur. Bunların hiçbir şeyi parti ölçüleriyle bağdaşmıyor ki. Neresinden tutacaksın? Hangi olumlu yanını geliştireceksin? Gerçekten insan bilemiyor. Biraz insanca düşünülse, partinin verdiği emek, değere azıcık saygılı olursa bunlar yapılmaz. Bırakalım devrimciliği insanlık bile bu yapılanları kabul etmez. Yediğin, içtiğin, giydiğin, oturduğun, oku-

larda mutlaka eleştirici bir yan görebildiğimi belirtebilirim. Ölçüp biçiyorum acaba bunlar mı doğru, yoksa ben mi yanlışım diye ve ondan sonra veriyorum kararı. Olumsuzluklara karşı kinimi daha da bilemektelim. Hiçbir zaman bunları kabul etmeyeceğim. Fakat bunları giderme sorumluluğumun olduğu bilinciyle de hareket ederek sorunu ani çıkışlar temelinde de ele almayacağım. Önce destek, eğitim, yardımlaşma, yoldaşça güven şart. Bu sağlandı mı başarı da sağlanır kanısındayım.

Akşam haberlerinden sonra radyolar Adana ve Antep davalarında yargılanıp

28’inde erken kalktım yine. Yarın gidiyoruz. Hazırlıklarımızı yapıyoruz. Ebubekir arkadaşla çantalarımızı hazırladık. Ferhat arkadaşla parke almaya gitti. Evet artık evi sırtında biri oluyoruz. Öyle ki her şey gerekli, lazım oluyor ama sen her şeyi alamıyorsun.

Kongrenin yıldönümü üzerine yazdığım yazıyı kontrolüyle beraber bitirdim. Sanırım yeterli değil, ama vasat bir yazı oldu.

Kampa götüreceğimiz belgeleri de hazırlıyoruz.

Bayanlar da bizimle geleceklelerinden onların da hazırlıklar yapmaları lazım. Söyledik kendilerine ve para vererek çarşıya gönderdik. Gidip saat 11 sıralarında döndüler. Neşeli görünüyorlar, ama kanmamak gerekir görüntülere diyorum kendi kendime. Yanımızda bir türlü, arkamızda binbir türlü hareket ve tavırlarını şimdiye kadar az görmedik. Bu noktada güven sorunu üzerinde biraz durmak gerekiyor. Her şeyden önce beraber yürümek durumunda olanlar arasında güven sorunu gerekli ve zorunludur. Fakat bunun karşılığı olmasına ihtiyaç var. Ve bu güven ne temelde olmalıdır? Köri körne bir güvenin doğrulacağı sakıncalar çok açık. Güven doğruları yapma, doğrulara karşı duyarlı olma, anlayışlı olma temelinde sağlanır. Yani her şeyden önce kişi bu doğrudur diyorsa, o doğruyu az çok uygulamak için çaba harcamalı ki güveni sağlayabilsin. Özüyle söz bir olan güven sağlayabilir. İşte ben de bu noktada tartışma, eleştiri ve doğruları açıklama, kabul etmeye rağmen ısrarla tersini yapma insan da güven bırakmıyor diyorum.

Ferhat arkadaş hep dağın zorluklarından bahsediyor bana. İlk geldiğinde epeyce zorlanmış. Yorgunluktan, kardan, kıştan, sudan, fırtınadan, yağmurdan, soğuktan behsediyor hep. Sözde tecrübe aktarıyor bana. Ama adeta ürkütecekmiş gibi konuşuyor. Hele hele bu gece konuşmalarımız tamamen bunun üzerine.

Bugün eylem haberleri var radyoda. Mardin’de çıkan çatışmada (Gercüş) 11 arkadaşın şehit düştüğü söylendi. Akşama ise BBC Batman rafinerisine giden 8 tankerin yakıldığından bahsetti.

Seçim, kış hazırlıkları vb.’den dolayı TC eylemleri basına yansıtmamanın gayretkeşliği içerisinde. Kendisini güçlü ve her şeye muktedir bir güç gibi yansıtmak istiyor. Görülen telaş, hızla ayıbını örtmeye çalışan birisinininkine benziyor. Ahlak-sızlığı aykuka çıkan TC’nin ayıpsız olduğuna kim inanabilir ki? Bu aynı yalancı çobanın hikayesine benziyor. Her yönüyle sahtelik kokan TC de şimdi bir yandan feryad-ı figan ediyor, ama kimseyi inandıramıyor. Çünkü şekillenışı, tarihi sahtekarlık, uydurukluk üzerine şekillenmiş ve dolayısıyla her feryadı ancak enerji sarfetmesinden öteye gitmiyor. “*Yalancının mumu yatsıya kadar yanar*”, TC de şimdi mumlarının söndüğü yatsıları yazıyor ve bu sabah şafağına dönüştürme çabaları sonuçsuz kalıyor.

Hazırlıklarımız tamam; çanta, dürbün, parke, radyo, defter, kalem, elbise, ayakkabı, kazak velhasıl her şey hazır. Sabah 9’da çıkacağız yola. Kampa ulaşmak için birkaç istasyon yapmak durumundayız.

Son olarak bizim kampta yapacağımız ve Ferhat arkadaşın burada yapacağı işler üzerinde durduk. Zaten belli olan bu işleri genel hatlarıyla yine belirledik. Dolayısıyla yarın sabaha ayrılmak için her şey tamam oluyor.

29 Ekim 1987/ Perşembe

Bugünkü günlüğümü yazmaya başladığım şu an saat 14.40 ve bir köydeyiz. Ben, Ebubekir, Aziz, Delil, Yılmaz, İsmet, Cimsit, Rüstem, Celal arkadaşlarımız. Bazı arkadaşlar sohbet ediyor, bazıları ise izliyor, kimi arkadaşlar yazı okuyor ben ise yazıyorum. İki radyo çalıyor, biri cumhuriyet bayramından bahsederken, diğeri ise “*tello can*” türküsünü söylüyor.

Sabah 7.30’da çıktık yola, -Kürdistan’a doğru. Burayı denetleyen güç bizi arabayla getirdi. Toplam on kişi bindik ti-

Tarihe gömülmüş zamanların peşindeki militan

Harun yoldaşın günlüğü

duğun her şey şehitlerin malı olacak, sen de bunun üzerinde tepineceksin! Bu hak hiç kimseye tanınmaz. Gerçekten durumlara bakıyor da insan, bunların söylediği her kelime, her cümle soruşturmalık bir olay.

Durumlarının vehameti üzerine kendileriyle konuşuldu. Ebubekir arkadaş sorunun üzerinde epey durdu. Aslında anlamak isteyen herkes için sorun çok açık. İnsan değerlere değer katmıyorsa, sorunların çözüm gücü olmuyorsa bari sorun yaratmamalı. Vicdanlı olan biri “*bu kadar sorun ve görev var, parti yeniden müdahale etmiş, ne kadar yardımcı olabiliriz*” diye düşünür. Soruna geçici olarak müdahale edildi. Geçici diyorom, çünkü sorunun özü köklü yönelmeyi zorunlu kılıyor. Bir-iki gün sonra kampta yeni süreç resmen başlayacak.

Bugün radyodan Şırnak’ta Uşaklı köyünde çıkan çatışmada bir askerin öldüğü ve bir arkadaşın şehit düştüğü haberi verildi.

Kendime epey dikkat etmeye çalışıyorum. Bu ortam içinde çıkış yapamamak kötü bir şey. Karşılaştığım tavır ve tutum-

tarihi mahkemeyeyle ferman yazdırmış ölüm diye. Ve böyle haykırıyor sömürgeciliğin üstüne. Ruhlarını şad etmek için şehitlerimiz intikama çağırıyor her Kürdü.

*Gülbüzleşiyor çorak toprak oluk oluk akan kutsal şehitlerimizin kanıyla
Artık bire on veriyor şu bereketli toprak üstünde filizlendikçe şehitlerimizin yüce anıtlarıyla...*

27-28 Ekim 1987

Artık kampa yönelmenin hazırlıklarını yapıyoruz. Sıcaklığıyla kış ortamında yaşanacak yeni bir süreç. Girmek için olanca haşmetle bahara.

Havalar soğumaya başladı. Urmiye’nin etrafındaki tepelere kar yağmış.

Onca konuşma, tartışma ve daha dünkü uyarılarımıza rağmen bu iki bayan hâlâ durmuyor ve yine “*eski tas eski hamam*” misali devam ediyorlar.

Bugün eve Kars grubundan Mahir arkadaş geldi. Şen, cana yakın bir arkadaş. Pratikleri üzerine kendileriyle sohbet edildi. Elbette ki pratiklerini iyi bir irdelemeleri gerekecek.

kabasa. Yollar çamur, kayıyor arabamız. Bugün de gökten boşanırcasına yağıyor yağmur, yükseklerde ise kar. Ver elini dağır diyoruz. Her tarafa dikkatle, inceleyici bir gözle bakıyorum. Kürdistan topraklarından geçiyoruz. Bilmediğim, görmediğim, tanımadığım yerler olsa da vatan toprağıdır, kanı kaynıyor insanın. Ne de olsa vatan, ne de olsa Kürdistan'dır.

Yolun her iki tarafında da birbirleriyle yarışarcasına dağlar yükseliyor. Buranın dağları cırılcıplak. Ne bir taş, ne de bir ağaç var. Sanki traş edilmiş gibi. Dağ eteklerinde otlatılan sürüler süslüyor dağları renkli renkli. Geçiyoruz köylerden yabancı olmadığım ama yıllardan beri görmediğim manzaralar. Tek katlı evler, dışarıda oynayan çocuklar, ot yığınları. Yol köylerden geçtiğinde o renksiz görünüş kalkıyor ortadan. Kürt kadınları, çocukları rengarenk ve ağırlıklı olarak kırmızı elbiseleriyle hemen göze çarpıyor. Evlerin önü ot yığınlarıyla dolu. İnsanımız kendisinden çok hayvanlarına bakıyor. Çünkü biricik geçim kaynakları. Başka neleri var ki? Yolda gördüklerimizin hepsi siyah kefiye. “*Demek ki Barzani'nin adamları değildirlr*” diyorum. Çünkü onlar daha çok kırmızı kefiye takıyorlar.

Bu alanların durumu hakkında Ebubekir arkadaşşa bazı sorular soruyorum. Yolda geçtiğimiz birkaç köyde daha önce kaldığını belirtti.

Yol hep düzlükten geçiyor, köyler de hemen hemen tümnden düzlüklere kurulmuş. Etrafı dağlarla sarılı olan bu düzlüklerdeki arazi verimli bir araziye benziyor.

Yolun kenarında yağmur altında yürüyor çocuklar okullara, sağlam gelecekten, doğru dürüst bir eğitim, öğretim ve yaşamdan yoksun olarak. Tabii ki kendileri bunun farkında bile değiller. Ne anlasın ki zavallı küçük çocuklar. Büyükleri böyle emretmişse gidecek. Büyüklerine de başka büyükler emretmişse o da yapacak. Demek oluyor ki işler özgür iradelere pranga vurulmaksızın geliştirilemiyor, ya da gelişmiyor. İşte düşman, işte biz. İşte halkımız, işte özgür irade.

Burada da yollarda silahları belinde peşmerge kıyafetiyle dolaşanlara rastlıyorum ve kim olduklarını soruyorum Ebubekir arkadaşşa, cevabı “*cahş*” oluyor. Biz bizi bu durumda bıraktığımız müddetçe biri bizi çahş olarak, biri bizi milis-çete olarak elbette ki kullanacak. Demek oluyor ki suçluyu iyi vurabilmek için suçsuzun her şeyden önce kendi durumunu görmesi, zayıflıklarını güçlendirmesi gerekiyor.

Geçiyoruz köyleri bir bir. Her biri diğerrinden beter. Yağmur yağıyor. Küçük bir çocuk yol kenarında sürülerin önünde. Bu hava, bu yaş, bu iş. Bu manzarayla insan duygulanıyor hemen. Hangi duygular sarmıyor ki insan belleğini, neler hissetmiyor ki insan. Bu çağda bu duruma ne demeli?

Görünce bu çocuğun halini tüm Kürdistan çocuklarına olan duygularım dökülüyor kağıda.

Pırl pırl parıldayan gözlerinde okunuyor iyi, güzel bir geleceğe özlemin ama sen dünyadan, dünya senden ve habersizsin seni bekleyen gelecekten umudun, özlemin dağlar kadar büyük çırpırırsın, anlam veremezsen de karşılıyor seni her yeni gün hüznülü, boynu bükük. dayanmalısın çocuğum, yıkma kendini anlıyorum seni sınırlıklan olurken yağmurda ak koyunun meleyişi olmuş sana ninni küçücük dünyaıla yaşarken kocaman dünyada herkes yaşarken kendi halinde, kim anlayabilecek seni ve senin halini. dinle çocuğum, sana söyleyeyim yarın büyüyip taptaze bir fidan olacaksın gücün birçok şeyi yapabilecek artık. teslim olmamalısın sakın kader diye senin etrafını saran koşullara anam, babam, atam böyle yaşad

ben de böyle yaşarım dememelisin hep yaşamın savaşla olmalı ve savaşla sana karanlık olan dünyayı değiştirmelisin eğer senin gibi boynu bükük, perişan olmamasını istemiyorsan çocuklarının en şirin, en kutsal, en yüce armağanın olmalı kuracağın bağımsız ve özgür Kürdistan'ın

Yaşıtları daha özgür bir gelişme ortamında yaşarken, yaşıyor çocuklarımız en ağır koşullarda. Varsın oynasın Avrupalı sarı çocuk oyuncaklarıyla başbaşa, varsın Amerikalı çocuk her türlü imkanla. Geleceği yaratma görevi varsa, çocuklarımızın oyuncakları silahlar olsun, bombalar olsun dindirmek için gözyaşlarını, söylenecek ninniler savaş marşları olsun. Eğer büyötmek istiyorsa daha özgürce çocuklarımız çocuklarını, savaşmalı düşmana karşı, özgür bir gelecek için.

Saat 9 sıralarında geldik köye, arabamız köyün ortasında durduğunda herkes bize bakıyor, toplandı tüm köyün çocukları etrafımıza. Gittik yerleştik bir odaya. Havalar tabii ki pek iyi değil. Bu sabah bizden önce bir grup arkadaş yola çıkmış. Oturduk öğleye kadar, çay getirildi, içtik. Burada da çaylar hep kırtlama içiliyor. Çaydan sonra yemek yedik. Yemek piring pilavı ve yanında acı biber. Bir Celal arkadaşımız var ki toplam on arkadaştan daha fazla biber yedi.

Saat 1 haberlerinde havaların böyle devam edeceği anlaşılıyor. Balkanlardan gelen soğuk hava kütleleşmiş. Bu Balkanların bize pek yararı olmadı, ama havasının bir hayli zararı oluyor doğrusu. 14.40'ta yazmaya başladığım günlüğü biraz yazdıktan sonra bıraktım.

Sabah saat 16 sıralarında yola çıkan arkadaşlar geri döndüler. Tepeden tırnağa sıırılsıklam olmuşlar. Birçoğu da benim gibi yeni. Dağın zirvesini aştıktan sonra fırtınadan dolayı yolu şaşırmışlar ve geri dönmek zorunda kalmışlar. Takriben yolun yarısını bitirdikten sonra bu oluyor. Köy odasında sayımız daha arttı. Dönen arkadaşlar Mesut, M. Ali, İdris, Orhan, Sinan.

Yarın sabah çıkmaya göre kendimizi ayarlıyoruz. Ama yine de havaya bağlı. Önümüzde doğanın affetinden başka hiçbir engel yok.

Akşam yemeğimiz ise bibersiz piring pilavı. Yemekten sonra kimi arkadaşlar yattı. Yeni gelen arkadaşlar elbiselerini giiyorlar. Şalvarı ilk kez giydiklerinden dolayı biraz tuhaf bakıyorlar. Akşam uyukum gelmiyor. Geç yatmaya alıştığımdan erken yatamıyorum. Yatakları serdik.

Yeni arkadaşlar atak ve canlı, hepsi de gelişmeye aday. Ama hâlâ birçok yönüyle parti yaşamına, ilişkilere yabancı durumdalar. İyi bir eğitimle güçlü gelişme kaydedebilirler. Bunların içinde Rüstem, Sinan, İsmet daha atak ve canlı görünüyorlar. Şakacı yönleri göze çarpmasına rağmen hem daha sempatik ve hem de daha ataklar. İdris arkadaş ağırbaşlı görünüyor, fakat suskun kalmakta. En çok da Orhan arkadaş suskun. Sanki içimizde yokmuş gibi bir durumu yansıtıyor. Çünkü yorgunluğun etkisi olabilir, ama tümnden buna bağlamak doğru değil. Bunun dışındadır diğer arkadaşlar eski. Uzun süreden beri saflarda bulunmaktadırlar.

Dağlar, dağlar başı dumanlı dağlar Hüzünün, kederin yüreğimi dağlar Nedir bu senin öfken bu kinin Yakışmaz senin şanına sitem etmek Düşmanın üzerine kusmayan kin neye yarar. Dağlar, dağlar başı dumanlı dağlar. Kol kanat gerekerek hükmediyorsun doğaya Sonbahar yağmuruyla sarsa da başını duman. Harıl harıl akan sular süslüyor seni Bir genç kızın upuzun zülüfleri gibi. Güzelsin doğaya süs gönüllere coşku veren

Gücün kuvvetin sınırsızdır, en zalim İmparatorları bile dize getirecek kadar. Güçsüzlere kol kanat geren, haksıza karşı bir zırh gibi duransın sen Sararsın güçlü kollarınla yiğitlerini alır o sınımsız bağrına basarsın Dağlar, dağlar bizim gururlu dağlar. Şenlenince yiğit cengaverlerince Gururun, coşkun artmalı sınırsızca Yabancı durmamalısın bin yılların dostuyuz çünkü biz seninle. Of anam of, gururunun zirvesinde Sakladığım yüce dağlar, bu bir sevdadır bizi sınımsız bağlayan birbirimize. Dağlar, dağlar şanımsız, şerefimiz dağlar. Bağrında yeşeriyor yaşam senin Bir fidan gibi senden ve bizden bir parça Sen daha fazla kus kinini öfkeni, ben daha fazla haykırayım namlumla Ortak yaşamı bir abide gibi dikmek için. Dağlar, dağlar, gururlu dağlar, bilesin ki sen bizsiz biz sensiz olamayız.

30 Ekim 1987/ Cuma Gece boyunca doğru dürüst uyumadım. Arkadaşlar silahları temizliyorlardı. Uyum gelmediğinden geç yattım ve gece de sürekli uyandım.

Sabah erken kalktık. Ancak hava yağmurlu. Burada yağmur yağarken şimdi dağda kar ve fırtına var. Bunun içindir ki yola çıkmak tehlikeli ve çıkmıyoruz. Evde oturuyoruz, ev sahibi memnun olmasa bile. Dönem dönem tartışma ve sohbetler oluyor. Ben de günlüğümü yazıyorum ve bir ara yazdığım bölümleri okudum. Belki kısa bir süreyi kapsıyor ama içinde bir çok şeyi görmek mümkün. Zamanı kısa ama öz itibarıyla yaşananlar çok.

Şimdi konakladığımız köy sınır hattı üzerinde bulunuyor. Hem Doğu ve hem de Kuzey-batı ile içiçeler. Ticari ilişkileri olmakta. Diyebiliriz ki Kürtlüğün en çok tahrip edildiği alanların başında sınır boylarındaki köyler gelmektedir. Her şeyden önce ticaretle uğraştıklarından iki tarafla ilişkilerini iyi tutmaya çalışmaktalar. Diğer yandan ticaret ilişkisinin egemen olduğu alanlarda insani ilişki tali plana düşüyor. Aslında bu biz Kürtler için o kadar etkileyici olmasa da etkisini yine de gösteriyor. Niye biz Kürtler için o kadar geçerli değildir? Çünkü düşüncüyü maddi gerçekliklere dayandırmakta yoksunluk yaşıyor. Her şeye duygularla, niyetlerle ve biraz da safça bakıyor. İnsani ilişkileri tali plana düşüren ticari ilişkiler, Kürdistan'daki sınır köyleri de belli oranda etkilemektedir.

Mesut arkadaşın kardeşinden (Cih.) gelen mektubu verdik kendisine, oldukça seviniyor. Askerden askere, savaş cephesinden savaş cephesine mektup bu. Elbette ki sevinci sonsuz olur insanın, tıpkı Mesut arkadaş gibi.

Merhaba; cephede kahramanca savaşan yoldaş. İştirim hep volkan olup akan kinini vahşi düşman üstüne yoldaş. İştittikçe de cana can, kana kan coşkuma coşku gücüme güç katar. Yüreğimiz aynı aşkla çarpar Aynı sevdâ var ruhumuzun derinliklerinde Güzel bir bahar günü dudaklarımızda dökülen türkünün havası aynı Yani biz biriz yoldaş bölünemeyiz bine haydi sarılalım savdalımıza kussun artık kızıl namlularımız aynı kini.

31 Ekim 1987/ Cumartesi Hazırlıklarımızı dün akşamdan yaptık. Çantalarımızı tamamen hazırlayıp kapattık. Sabah saat 3.30'da nöbetçi arkadaş uyandırdı hepimizi. Giyinip kuşandık. Birer parça ekmek ve domates yedik, hemen hemen hepimiz harekete hazır vaziyette bekliyoruz. Dışarı çıktık, mevcut silahlarımızı ve sakladığımız silahları da alıp uygunca dağıttık. Herkesin yeri belirlendi. Öncülerimiz önde yürüyecek ve bu arkadaşlar aynı zamanda yolu iyi bilen

arkadaşlar durumunda. Yürüyüş esnasında herkes arkasındaki ve önündekini iyi tanımak durumunda. Çünkü herhangi bir durumda gruptan olabilecek kopmaları bilmek, kimin eksik olduğunu anlamak için bu gerekli. Ben de hemen Ebubekir arkadaşın arkasındayım, benim arkamda ise bayan arkadaşlar.

Üzerimde beş dolu şarjörüyle kleş, dürbün, radyo, el feneri defter vb. var. Yani yük fazla ağır olmasa da ağırlığını hissettirecek düzeyde.

Yola çıkarken heyecanlanıyorum. Hiç alışık olmadığım koşullarda, hiç alışık olmadığım uzaklıkta yürüyüşe çıkıyorum. Buna doğanın engabeli oluşu, havanın da karlı ve fırtınalı oluşu eklenince bu heyecan bir o kadar artıyor.

Toplam ondört arkadaşız. Birçok arkadaş da benim gibi yeni. Her ne kadar ülkede belli yürüyüşleri olmuşsa da bugünkü gibi olmadığı çok açık.

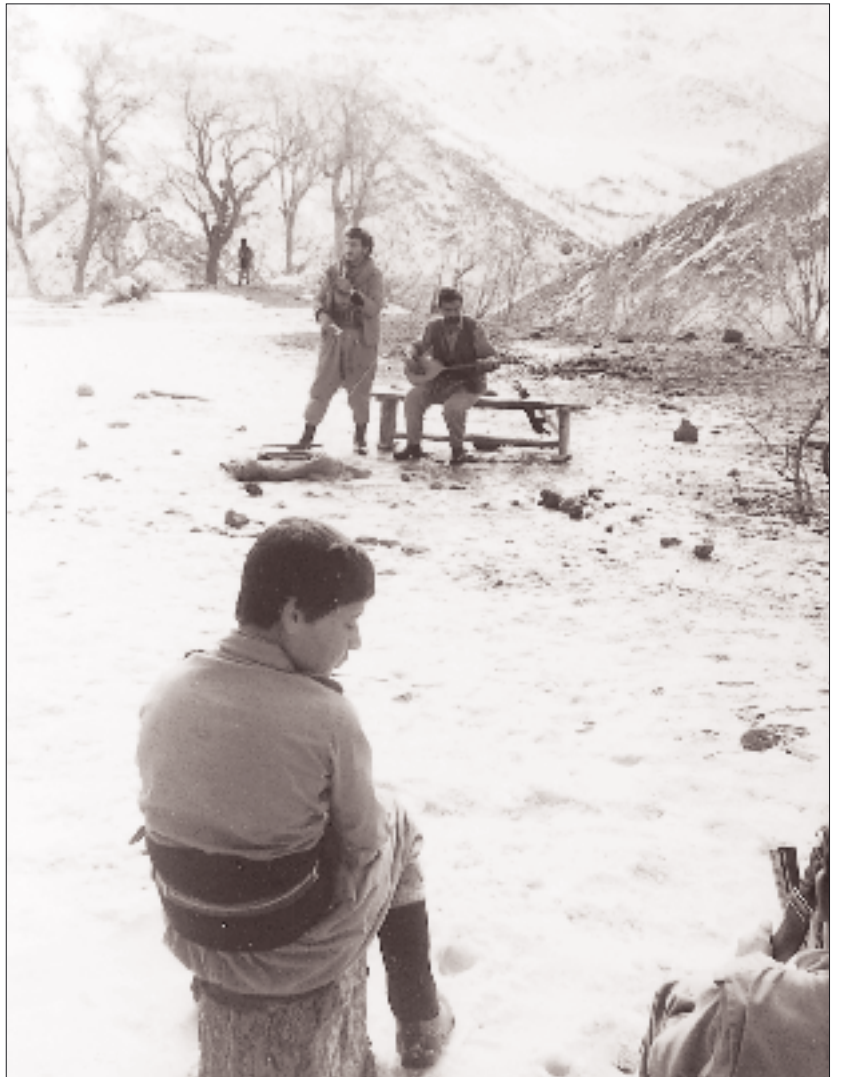
Varacağımız hedef normal bir havada on saatte varılacak bir yer. Bunun beş saatliğı yokuş, diğer beş saatliğı ise iniş. Beş saatlik yol karlı ve fırtınalı, diğer beş saatlik yol ise az karlı ve hafif rüzgarlı.

Sabah saat 4.40'ta tek sıra halinde çıktık yola. Adım adım yürüyor ondört kişilik birliğimiz hedefe doğru. Çıkış noktamızdan sonraki yarım saatlik yol engabeli ve karlı değil, fakat yokuş. Bizden sonraki bayan

da artıkça artıyor. Rüzgar esiyor ritmini gittikçe yükselterek. Ese ese almış olmalı ki hep tempolu esiyor. Bir türkünün notası gibi iniş çıkışları, ince kalın sesleri olsa bile temposunu bozmadan devam ediyor esmeye. Artık buna bir marş mı dersin, yaylalarda dinlediğin bir uzun hava mı dersin, yoksa ateşin başında oturup ısınırken bir yoldaşın dudaklarından dökülen bir ağıt, bir partizan şarkısı mı dersin. İşte bizim rüzgarımız da öyle bir şey.

Saatler dakikalar ilerledikçe her şey ilerliyor birbirleriyle yarışarcasına. Bir defa dağlar bu yarışı en başta götürüyor. Çünkü yükseldikçe yükseliyor. Onu rüzgarın şiddeti takip ediyor. Onu da karın çokluğu takip ediyor hemen ve koro halinde soğuk bir kış şarkısını fısıldıyorlar vücudumuzun tüm derinliklerine.

Saat 7'ye doğru bir yerde ara verip kahvaltımızı yapıyoruz. Kahvaltı, kar, fırtına ve soğuk ortamında. Geçtik küçük bir kayanın altına. Birçoğumuz attık kendimizi yere. Karın üzerine uzandık biraz. Ardından başladık kahvaltımızı yapmaya. Kahvaltımız birkaç hurma ve biraz ekmek. Eller ekmeği ve hurmaları bile tutmuyor. Dişler ve dudaklar trampet çalarcasına çarpıyor birbirine ve adeta ekmeği çiğnememize destek oluyor böylece. Beş-on dakikalık aradan sonra tekrar yola koyuldu ondört kişiden oluşan Zagros

arkadaşlar biraz geride kaldılar, masafeyi açtık, fakat daha sonra bize yetiştiler. Bende terleme başlıyor yavaş yavaş. İlk yarım saatten sonra tüm vücudum sıırılsıklam oldu. Gömleğimin düğmelerini açtım biraz serinleyebilmek için. Kendi kendime her şeye rağmen yürüyeceğim diyorum.

Yavaş yavaş dağlar önümüzde dağ gibi yükseliyor. Her şey basamak basamak gelişiyor. Yüksekliği pek fazla olmayan bir dağı aşınca daha yükseği çıkıyor karşıma. Yürürken dağların her tarafından da yürünmüyor. Öyle olsa belki de çok kolay. Fakat öyle değil. Dağlarımızın da geçit veren belli noktaları var ve oradan geçmek zorundasın. Biz de dağın zirvesine doğru yol almıyor ve hep yamaç yamaç yürüyoruz. Ne derelerden yürüyoruz ne de dağ zirvelerinden. Yamaçalarda kar az rüzgar çok, derelerde ise kar çok rüzgar az. Biz de rüzgarı kara tercih ederek yürüyoruz.

Hava alanı pistinden aşamalı olarak havalanan uçak misali biz de gittikçe daha yükseklerle tırmanıyoruz. Daha biraz önce aştığımız dağ bile şimdiye göre çok alçalarda kalıyor.

Yükseklik arttıkça dağların gazabı, haşmeti de artıyor. Fırtınası, soğuğu, karı

birliğimiz. Hepimizin morali tam, hiçbir arkadaşta halsizlik göze çarpmıyor. Ama herkesin yüzü kıpkırmızı olmuş, elbette ki sıcaktan değil. Bu aralarda insan durmak istemiyor. Yorgunluk, biraz nefes alabilmek için aralar iyi, fakat biraz durduktan sonra bu kez soğuk başlıyor ve iliklerine kadar hissediyorsun. Bundan dolayı da durmak istesen de duramazsın, durursan donmanın eşeğine gelebilirsin.

Aradan sonra çıktık yola. Her şeyde bir artış ve bir yükselme hissedilmeyecek gibi değil. Kar ve soğuk neyse ama ya bu fırtına. Ne demeli buna? Karşıdan vuruyor, insanın nefes almasını bile zorlaştırıyor. Toz kar savuruyor insanın yüzüne, adeta diken gibi batıyor. Çok önceleri Ebubekir arkadaş rüzgarın insanı tokatladığından bahsetmişti. Ben buna gerçek anlamını verememiştım. Veya en azından etkilerini yaşayanlar kadar hissetmemiştim. Fakat şimdi üç saatlik Zagros yolculuğu sonucu adım adım tırmanırken dağları ve rüzgardan yedikçe tokatları çok daha iyi anlıyorum –sadece anlamada değil yazıyorum– rüzgarın meşhur şamarlarını.

Savaşın galibi gerilladır

“Kaybedilen ulusal onur tekrar kazanılmıştır.”

Serxwebûn: PKK, Kürt halkı açısından ne ifade ediyor? Bu soruyu Türk halkı, bölge halkları ve bir bütün olarak insanlık için de sormak istiyoruz.

İsmail Beşikçi: PKK, Kürtlerin tarih sahnesine çıkışı demektir. PKK, Kürtleri zincirlere bağlayan, zincirlenen Kürtleri de tekrar zincirleyen devletlerarası sömürge statüsüzlüğünün çatlaması demektir. PKK'yle birlikte, dilleriyle, tarihleriyle, kültürleriyle yok edilmeye, yeryüzünden silinmeye çalışılan Kürtler tarih sahnesine çıkmışlardır. PKK Kürt ulusunun 20. yüzyılın ilk çeyreğinde, korkunç bir uluslararası adaletsizliğe mahkum edilmesi konusunda çok önemli bir bilinç yaratmıştır. PKK'nin düşüncesi ve eylemi, kendisi de emperyalizm ve sömürgecilğe bağımlı olan, buna rağmen, çeşitli nedenlerle geri bırakılmış, bağımlı kılınmış halkların ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerinde çok önemli bir örnek olacaktır, çok etkili bir moral kaynağı olacaktır.

Savaşın galibi gerilladır, Kürtlerdir. Gerilla mücadelesi çeşitli nedenlerle Batı Anadolu'ya göç eden, buralara yerleşen, asimile olma sürecine giren Kürtlerde bile heyecan yaratmış, aslına dönme, kimliğine yeniden kavuşma duygularını yetersertmiştir. Bu heyecan gün geçtikçe daha da artmaktadır. Bu kitlelerin, Kürdistan'ın bilinçli bir şekilde geri bırakılması sonucunda, iş aramak, yaşamı sürdürmek için Batı'ya göç ettikleri bilinmektedir.

PKK'yle birlikte, Kürtler, Ermeniler ve Asuriler diye bilinen komşularının olduğunun bilincine varmışlardır. Yine bu süreçte, Yezidilerin esas Kürtler olduğunun bilinci gelişmiştir. Alevi Kürtler diye bir kategorinin varolduğu, ulusal ezilmenin bu kesimde de varolduğu bilinci gelişmeye başlamıştır.

Ulus ve vatan bilincinin gelişmesinde, PKK'nin katkısı

Serxwebûn: Kürt halkının kaderi üzerinde söz sahibi olmak isteyen birçok Kürt örgütü ve öncülüğü var. PKK'yi, bu öncülerden farklı kılan özellikleri sizce nelerdir? Buna bağlı olarak PKK önderliği hakkında, yaşamı, tarzı, mücadelesi vb. konulardaki düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz? Bir kıyaslama yaptığınızda ne gibi sonuçlara ulaşıyorsunuzuz?

İsmail Beşikçi: PKK hakkında ve önderlik hakkında yukarıda bazı düşüncelerimi belirtmeye çalışmıştım. Kürt toplumunun içinde bulunduğu durumu saptamak, toplumsal yapının analizini yapmak, temel çelişkileri ortaya koymak, çelişkileri çözecek güçleri saptamak, dost güçleri, düşman güçleri belirlemek, dost güçlerle savaşı, mücadeleyi fiilen başlatmak... PKK'nin işlevi budur. Abdullah Öcalan'la PKK arasında organik bir bütünlük vardır, PKK, Abdullah Öcalan'dan ayrı düşünülemez. Abdullah Öcalan denildiğinde de PKK akla gelir. Yukarıda sayılan aşamaların her biri başlı başına önemlidir, gereklidir, vazgeçilmezdir. Fakat bu mücadelede, kişi olarak, sürecin en önemli aşamasının, mücadeleyi, savaşı fiili olarak başlatmak olduğunu düşünüyorum. Bu, aslında bir andır. Karar vermenin öncesinde, kuşkusuz çok önemli bir hazırlık dönemi vardır, ama karar vermek, karar verebilmek çok çok önemli bir andır. Bu tarihsel bir andır. Karar verebilme önderlik konumuyla çok yakın ilgisi olan bir durumdur. Önderin bilgisi, bilinci, sevgisi, iradesi karar verme anında, bu sürecin oluşumunda çok büyük rol oynar. Önderlik ayrıca risk almayı gerektirir. Hele hele Kürdistan gibi bir yerde, ulusal niteliklerin inkar edildiği, cılız bırakıldığı, ulusun kendine ihanetinin sağlandığı bir yerde, gerilla savaşının fiilen başlatmak gibi çok ciddi bir sürece karar vermek büyük bir risk almayı gerektirir. Böyle bir anda karar verirken, önder, ulusun bütün sorumluluğunu omuzlarında hisseder.

PKK'yi öteki Kürt örgütlerinden ayıran en önemli konu önderlik düzeyinde ortaya çıkmaktadır. Önderin başta gelen özelliklerinden biri ise, gerekli zamanda ve gerekli yerde karar alabilme-

sidir. Burada sözkonusu kararın gerilla mücadelesinin fiili olarak başlatılmasıyla ilgili bir karar olduğu besbellidir. 1980'ler dikkate alındığı zaman bazı Kürt örgütlerinin kolay kolay karar alamadıkları, kararlarını durmadan erteledikleri gözlenmiştir. Geraktığı zaman gerekli kararları alamamak, alınan kararları yaşama geçirememek, örgütleri, siyasal partileri parçalayıcı, dağıtıcı, etkisizleştirici bir etki de yaratmaktadır. “Bir toplantı daha yapıp durumu bir kere daha gözden geçirelim...” “Halkımızı bilinçlendirip örgütlendirmeye devam edelim.” “Bir komisyon kurup bir rapor hazırlatalım, kararı bundan sonra oluşturalım...” Bunlar hep ikircikli bir ruhsal yapıyı göstermektedir, önderin esas işleviyle bağdaşmaz.

Mücadeleye, gerilla savaşına karar vermek başlı başına önemli bir olaydır, ama mücadeleyi sürdürmek de çok önemlidir. 1985 kışında, 1992 son-

baharında PKK çok güç durumlar yaşamıştır. Bu güç dönemlerin aşılmasında, sorunların üstesinden gelinmesinde önderliğin çok büyük rolü vardır.

Serxwebûn: PKK'nin Kürdistan tarihindeki yerini ve Kürtlerin hayatında yarattığı değişimi temel hatlarıyla nasıl değerlendirebilirsiniz?

İsmail Beşikçi: PKK Kürt toplumunun yepyeni bir analizini yapmıştır. Kürt toplumunun, Kürt halkının, olağanüstü derecede düşürülmüş bir toplum, bir halk olduğunu, Kürt insanının düşürülmüş bir insan olduğunu vurgulamıştır. Bunun için geçmişin çok köklü bir eleştirisini yapmıştır. Geçmişteki “şan”a, “şöhre”e değil, olumsuzluklara dikkat çekmiştir. Zira bugünü belirleyen bu olumsuzluklar olmuştur.

“Düşürülmüş toplum”, “düşürülmüş halk”, “düşürülmüş insan” kavramları PKK'nindir. Kürt toplumunun analizinde, Kürt insanının çözümlenmesinde, Başkan Abdullah Öcalan'ın çok büyük bir rolü, katkısı olduğu bilinmektedir.

Kaybedilen ulusal onurun, ancak silahlı mücadele sürecinde kazanılacağı tesbitini yapmak, bu doğrultuda bir mücadeleyi fiilen başlatmak PKK'ye aittir. Kadınları siyasal mücadeleye ve gerilla mücadelesine çekmek, PKK'nin Kürt toplumunda ya-

rattığı çok önemli bir dönüşümdür. Kürtlerde ulus bilincinin ve vatan bilincinin gelişmesinde, PKK'nin çok büyük bir katkısı vardır. Bu nitelikleriyle PKK, gerek Kürt toplumunda, gerek Türk siyasal hayatında çok önemli bir değişim dinamiği olmuştur.

Reel sosyalizmin yıkılmasından en çok rahatsız olan Türkiye'dir

Serxwebûn: PKK, bu savaşı, reel sosyalizmin çöküşe gittiği, yaşanan sosyalizmin şahsında büyük bir itibar kaybının yaşandığı bir dönemde geliştirdi ve halen de sürdürmektedir. PKK'yi bir de bu açıdan değerlendirmek istendiğinizde neler söyleyebilirsiniz?

İsmail Beşikçi: Sosyalizm ile reel sosyalizm arasında çok büyük bir aç, çok büyük bir sapma var. Bu sapma Doğu Avrupa ülkelerinin, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin son yıllarında oluşan bir sapma değil, Sovyetler birliğinin kuruluşunda da böyle bir sapmaya rastlanıyor. Bunun somut örneği, Ortadoğu'da Kürt sorunudur. Bolşeviklerin Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun bölünmesine, parçalanmasına ve paylaşılmasına karşı hiçbir tepki göstermemeleri, Kürtlerin yardım istek-

“PKK, Kürtlerin tarih sahnesine çıkışı demektir. PKK, Kürtleri zincirlere bağlayan, zincirlenen Kürtleri de tekrar zincirleyen devletlerarası sömürge statüsüzlüğünün çatlaması demektir. PKK'yle birlikte, dilleriyle, tarihleriyle, kültürleriyle yok edilmeye, yeryüzünden silinmeye çalışılan Kürtler tarih sahnesine çıkmışlardır.”

lerini, bilmezlikten, duymazlıktan, görmezlikten gelmeleri dikkatle incelenmesi gereken bir süreçtir. Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun bölünmesinde ve parçalanmasında birbirleriyle işbirliği ve güçbirliği yapan üç önemli güç vardır. Birincisi, dönemin en büyük emperyalist gücü olan Büyük Britanya'dır. İkinci yine emperyalist olan, ancak Büyük Britanya'dan çok sonra gelen Fransa'dır. Üçüncüsü de kemalistlerdir. Bolşevikler her üç güçle de ilişki ve işbirliği halindedir. Başta kemalistler olmak üzere hep Kürtleri ezenlere yardım etmişlerdir.

Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun bölünmesinin ve parçalanmasının, Ortadoğu'da emperyalizmi üretecek, emperyalizmi devamlı kılacak bir süreç olduğu da besbellidir. Bu sapma, 1980'lerde, Saddam Hüseyin yönetimine kimyasal silahlar konusunda uzmanlık yapmaya kadar varmıştır. Kimyasal silahların etkinliğini artırma konusunda uzamanlık yapma olayında sosyalist teorinin ufak bir kırılması bile yoktur. “Kırıntı” sözcüğünün anlamı bellidir. Ama durumun tam da bu olduğu görülmelidir. Çünkü, kimyasal silahlarla çok büyük bir kitlenin, halkın imha edilmesi olayında, bir değer olarak insan yoktur, ahlak yoktur.

Reel sosyalizmin yıkılmasının, Ortadoğu'da, Kürt hareketinin, PKK hareketinin gelişmesi yönünde çok önemli bir ortam oluşturduğu kanısındayım. Reel sosyalizmin yıkılmasından en çok rahatsız olanların birinin de Türkiye olduğu kanısındayım. Bugün Türkiye'ye, “eski sınırlarıyla ve reel sosyalizm anlayışıyla Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği mi, yoksa, Orta Asya Türk cumhuriyetlerinin bugünkü gibi bağımsızlığı mı...” diye sorulsa, Türkiye çok trajik bir ikileme karşı karşıya kalır. Bu reel sosyalizm-Kürt ilişkileri açısından doğru bir görüştür. Fakat, örneğin, Filistinlilere, reel sosyalizmin bazı önemli olanaklar sağladığı çok açıktır.

Serxwebûn: PKK'nin hem ulusal, hem de bir sınıf hareketi olduğunu, ama gerek yaşam ve çalışma tarzıyla, gerekse, sosyalizm, demokrasi, özgürlük vb. birçok açıdan klasik komünist partilerden farklı olduğunu biliyoruz. Sizin bu konudaki görüşleriniz nedir?

İsmail Beşikçi: Kürt sorunu günümüzde özelliği olan bir sorundur. 20. yüzyılın ilk çeyreğinde şu veya bu şekilde çözülmesi gereken bir sorundur. Eğer Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Irak, Suriye, Filistin, Lübnan mandaları veya sömürgeleri gibi bir de Kürdistan sömürgeci kurulmuş olsaydı, Kürt sorunu, Kürdistan sorunu çoktan çözümlenmiş olurdu. Günümüze kadar Kürt sorunu diye bir sorun gelmezdi. Fakat Kürdistan ve Kürt ulusu dönemin emperyalist ve sömürgeci devletleriyle kemalistler arasında bölünmüş, parçalanmış ve paylaşılmıştır. Belirli bir süre sonra da bu emperyalist ve sömürgeci devletler Kürdistan miraslarını, sömürgelerine devretmişlerdir. Böylece sömürge bile olmayan, dünyada sadece Kürdistan'da görülen bir statüsüzlük ortaya çıkmıştır. Buna alt-sömürge demek mümkündür. Kürt kimliğinin ve Kürdistan kimliğinin inkarı süreci belirleyen çok önemli bir yön olmaktadır. Dil, kültür, ilk önce, elbette, burjuvazi, küçük-burjuvazi, hatta daha önce de bazı feodal unsurlar tarafından savunulması gereken kategoridir. Fakat Kürtlerde, özellikle Kuzey Kürdistan'da bu kategoriler, bu sınıflar ve tabakalar tarafından savunulmamıştır. Bilakis bu sınıflar inkarcı, imhacı ve asimilasyoncu devletle işbirliği yapmışlar, Kürdistan'da resmi ideolojinin ajanları olmuşlardır.

Bu durumda; Kürdistan'da hangi örgüt olursa olsun, adına ne derse desin, dil, kültür gibi kategorileri savunmak zorundadır. Çünkü, inkar edilen, reddedilen, asimile edilerek yok edilmeye çalışılan temel özellikler bunlardır. Baskı, başta bu kategorilere, yani Kürt toplumu olmaktan doğan özelliklere karşı yapılmaktadır. O halde, başta bu baskıya karşı çıkmak gerekir. Bu baskıları görmezden gelmek, bu baskılarla mücadele etmemek bu baskılardan kaçmak anlamına gelir.

1970'lerde, bazı Kürtler, devrimci Kürtler, dil, kültür gibi kategorilerle uğraşmayı, bunları dert edinmeyi gericilik olarak algılar, bunlardan uzak durmaya çalışırlardı. “Ben devrimciyim, sosyalistim, komünistim, enternasyonalistim, marksist-leninistim...” derlerdi, Türk solu içinde yer alırlardı. Türk devrimcileri gibi Türkçe konuşuyorlardı. Neden Kürtçe bilmediklerinin, neden asimile olduklarının bilincinde değillerdi. Halbuki, Türk solu milliyetçiydi. “Bağımsız Türkiye” diyerek, Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun bölünmesini, parçalanmasını ve paylaşılmasını onaylıyordu. Ayrıca Türk devrimcilerinin, Türkçe konuşmaktan dolayı, Türk kültürünü yaşamaktan dolayı bir sorunları yoktu. Böyle sorunlar, ancak, Türkiye'nin yabancı bir gücün işgali altına girip Türkçe'nin yasaklanmasıyla ve Türklerle, işgalci gücün dilinin ve kültürünün dayatılmasıyla ortaya çıkardı.

● Devamı 16. sayfada